

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

O

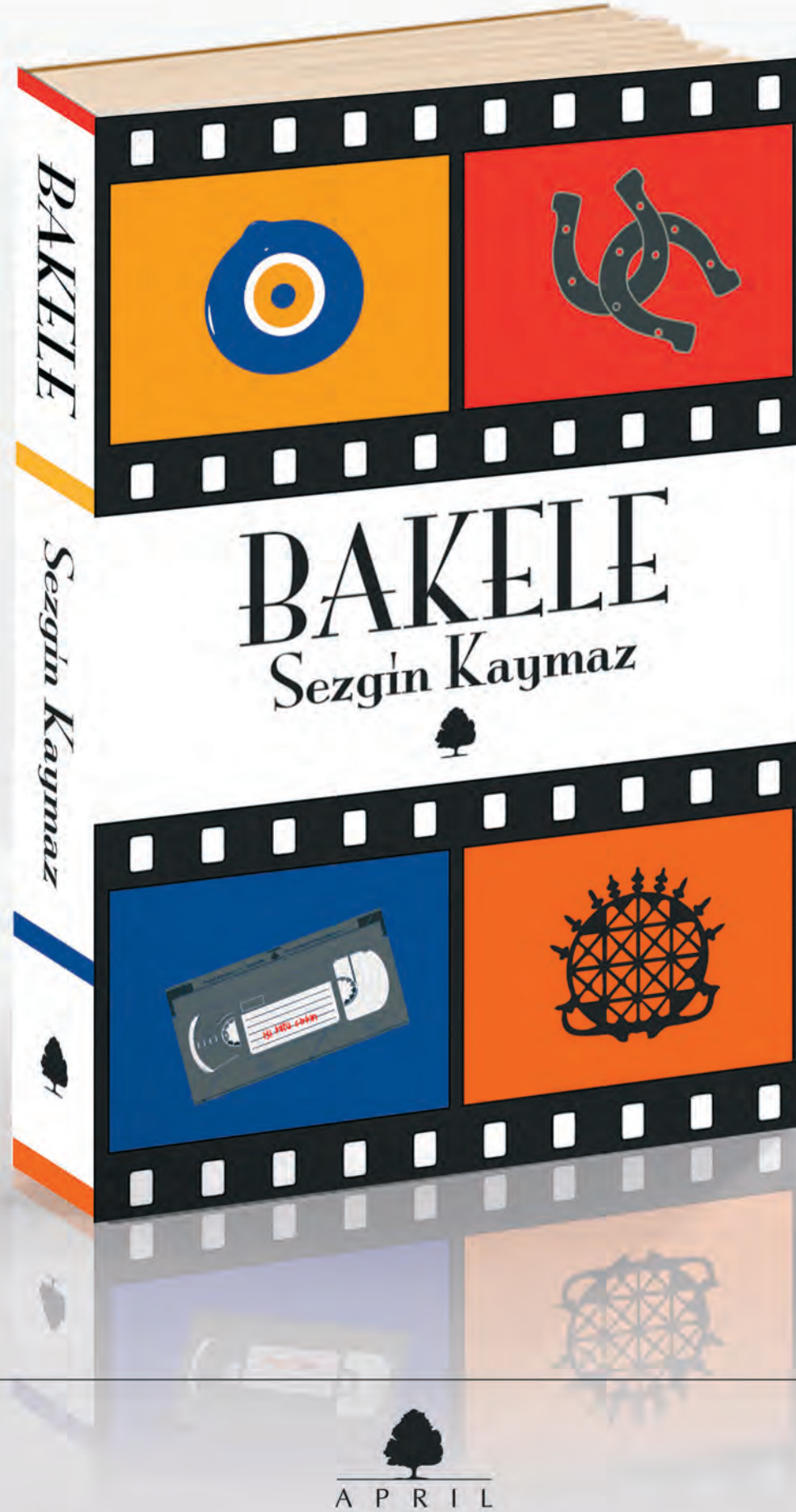
T

SAYI 24
ŞUBAT 2015
FİYATI 6 TL
KKTC FİYATI 6.75TL

MAKSAT AŞK OLSUN POSTERİNİZ İÇERİDE!

Sezgin Kaymaz yeni öyküleri ve romanlarıyla April'de.

A P R I L

En fazla hırsız,
çalınacak hiçbir şeyi olmayan
lkelerde bulunur.

Güven isteyen insanlara
asla güvenmedim.

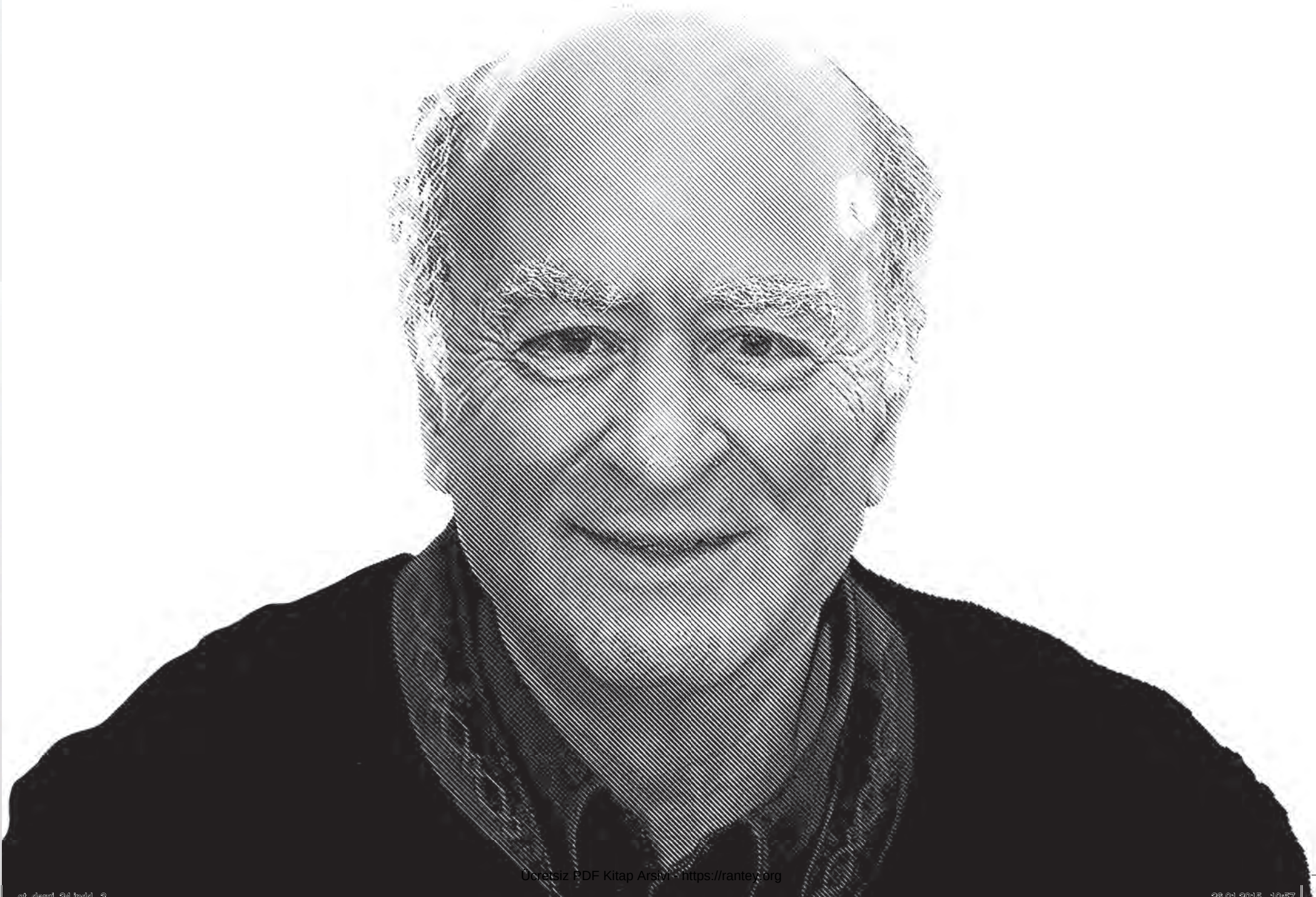
Düşünce grevi yaptım.
Kimse fark etmedi.

'FARKLI DÜŞÜNCELERE ÖLÜM'

- u pankartı ben size ateş ederken
tutabilir misiniz lütfen?
- Sizin için bir sakıncası yoksa
ben tüfeęi tutayım.

Ölümsüzlük tembellięe yol açar,
Çünkü lmsz olanlar,
bugün yapacakları her ii
hep yarına erteler.

Asıl soru u: Hayatımızı en iyi
nasıl deęerlendirebiliriz?
Asıl cevap u: Asıl soruları
sormayarak!

MİZAH İLE BÜYÜDÜM

Dokuz bilemedin on yaşımdaydım. İlk görevim apartmanımızın asık suratlı, korkunçlu yöneticisi emekli albay amcanın bana uygun gördüğü, bir sarmaşık gibi apartman girişini saran gül ağaçlarını, onun deyimi ile mahallenin ve yoldan geçen it kopuğun gazabından korumaktı. O kadar güzel bir görüntüsü vardı ki o güllerin. Öyle deli kokarlardı ki... Kapıcılık yaptığımız apartmanın gülleri; genç aşıkların, karısına bir sürpriz yapmak isteyen kocaların hedefi olmuştu. Yoldan gelen geçen koparırdı bu gülleri de bir türlü bitiremezdi.

Yöneticimiz olan amca sadece güllere değil, apartmanın bahçesindeki menekşelere de sahip çıkmamı iyice tembihledikten sonra gülümseyerek bana harçlık da vermişti. Öylesine tembihlemişti ki, sanki Buckingham sarayının önünde nöbet tutan İngiltere Kraliçesi'nin saray muhafızlarının ciddiyeti ile başladım nöbete.

Apartmanın önünden geçerken, o muhteşem koku ve güllerin görüntüsü ile hipnoz olmuş şekilde gelen potansiyel gül hırsızını geri püskürttüm. İlk başlarda çok heyecanlı başlayan nöbetim, saatler geçtikçe cidden sıkıntılı olmaya başladı. Kolay değil, yaz vakti. Yaşım daha dokuz. Yaşıtlım çocuklar karşı boş arsada koşturuyorlar; yorulunca bana gelip, bahçeyi suladığım hortumdan su içiyorlar. Ben de onları ıslatıyorum, sonra bunlar serinliyorlar ve tekrar arsada koşturuyorlar. Benim nöbet ne zaman bitecek bilmiyorum.

Akşamüstü oluyor. Tam Ankara'nın o kavurucu güneşi gitmiş, mis gibi ıgde ağaçlarının kokusu ve başında beklediğim gül ağacının kokusu birbirine karışmış, hafif esmeye başlamış... Kışın ne kadar gri, ne kadar suratsız ve acımasız olursa olsun; yazın özellikle akşamüstü bir o kadar güzel olan bu garip şehirde oflaya sıkıla bekliyorum saatlerdir gül ağacı nöbetinde.

Karşıdan, birbirine sarılmış bir abi ve abla geliyor. Bizim yedi numarada oturan abi bana göz kırıyor. Ben de ona göz kırıyorum hiç ciddiyetimi bozmadan. Yanındaki abla gülüyor, "kim bu?"... Ben kaşlarımı çatıyorum. Uç numara saçlarım, kepçe kulaklarım ve bir şortum var üzerimde. Abi gülüyor "bu bizim apatmanın erkeği", abla da gülüyor "ayol bu aynı Avni'ye benziyor" ve bir kakhaha atıyor ikisi de. Abi "Vallaha ya. Tipe bak aynı Avni" diyor. Ben bakıyorum öylece. Abla, çantasından sarı bir dergi çıkarıyor. Sayfaları karıştırıyor, bir bana bir de dergiyi bakıyor. "Ay valla aynı. Şuna bak, gülüşü bile aynı" diyerek dergiyi bana uzatıyor. Aynı benim gibi kepçe kulaklı, mal mal sırttan bir tip. Gülüyorum. Abla, "Bak bu GırGır, al oku" diyor. Kapağına bakıyorum; bir adamın kafasına bir şey sokmuşlar "gırğır" diye ses çıkıyor, adam dilini çıkarmış, canı yanması lazım ama gülüyor. Abi ve abla gidiyor, ben elimde sarı sayfalı dergi ile kalakalıyorum. Avni dedikleri avanakmış aslında ama bana gerçekten çok benziyor. Sayfaları çevirdikçe benim ilk nöbetim kakhahalarla bitiyor.

Sonraki günlerde koşarak, Küçükesat Merkez Camii arkasındaki gazete bayiiine gidiyorum her hafta. GırGır ile başlayan mizah aşkı çabuk yeşeriyor. Firt'ı keşfediyorum. Dergilerin parasını çıkarmak için de, başında nöbet beklediğim gülleri romantiklere okutuyorum. İyi de para kazanıyorum. Hatta beş tane alana bir tane de hediye veriyorum. En sonunda işi iyice ticarete döküyorum. Her şey yolunda gidiyor. Ankara'da sonbahar başlıyor, güller kuruyor, benim tezgah tükeniyor. Sağ olsun babam, biraz kızıyor ama onun deyimi ile derslerime çalışmaktansa

kafamı kaldırmadığım "Tommiks-Teksas"lara ama "Oku lan sen... yeter ki oku!" diyerek hiç esirgemiyor benden 50 kuruş GırGır parasını.

Sonra ben büyüyorum ama Avanak Avni hep küçük kalıyor. Ben büyüdükçe kirleniyorum, Avanak Avni yıllar geçse de "Guu..." diyor. Sonra ben daha da büyüyorum. Ağlamayı öğreniyorum; Avanak Avni halen gülüyor kendisine yapılan ahlaksızlıklara, vicdansızlıklara, kahpeliklere inat. O sadece gülüyor ve yolundan şaşmıyor.

Yıllar geçiyor; Daral ve Timsah, Otisabi ile tanışıyorum. Ergen halim ile şekilden şekile girip, Daral ile ne çok ortak yönüm var diye ağlarken; Otisabi ve Timsah'tan nefret ediyorum ama onlar gibi olmaya çalışıyorum.

Mizah ile büyüdüm ben. Hep güldürmedi. Yıllar önce bir vefasızı sevdim, nereden düşüyse elime "sen gittin gideli bebek" isimli bir sayfayı yıllarca taşıdım cebimde. Bir kare vardı. Derin bir iç çekiyor "sen gittin gideli bebek" diyerek yüzünü parçalıyordu bir divane. Bakıp bakıp ağlıyorum. Çok güldürdü, çok da ağlattı beni mizah. Herkesin bir çocukluk kahramanı olmuştur. Kimisi Kara Şimşek, kimisi Batman, kimisi de Süpermen olmak isterdi. Ben, Bruce Lee olmayı çok istemiştim de olmadı. Avanak Avni olmayı seçtim ben de... Belki de seçmek zorunda kaldım, bilemem.

Çok acılar, çok haksızlıklar çekti bu ülke. Halen de çekiyor. Beni çok hayal kırıklığına uğrattı bu ülke, halen de uğrattıyor. Tek dayanağım, çocukluk kahramanım Avni beni üzmedi.

Süpermen Amerika'yı ve dünyayı kurtaramadı. Bok gibi parası olanlar Batman olmadı. Tüfek icat oldu mertlik bozuldu, Bruce Lee de yalan oldu. Tek gerçeğim; kendisine yapılan her haksızlığa, her kötülüğe gülüp geçen Avni kaldı.

Gülüp geçmeyi öğrenemesem de; kendisini döveme, elindeki iki gazoz kapağına göz dikene dil çıkaran, sorsan avanak ama taş gibi adam olan Avni halen benim çocukluk ve bugünlerimin kahramanı.

O devleti ya da bu ülkeyi savunamam. Fransa dediğin; dünyanın en eli kanlı devletlerinden birisidir. Ülke insanı da kibirin, faşizmin dibine vuracak kadar uç noktalarda yaşar. Emperyalizmin, sömürünün, katliamların adreslerinden birisidir Fransa. Bunu tartışacak değilim... Ama Fransa ya da bir başka ülkenin günahlarının bedelini, en son ödeyecek olan mizahçılardır. Mizahçı savunmasıdır.

Tek silahı; kalemi, tarama ucu ve zihnidir. Bu mu korkuttu sizi? Dine hakaret etti diyerek mizahçılar katledildi. Bu katliama alkış tutanlar biraz olsun araştırsa ya da sorgulasa bu insanları...

Kime söylüyorum ki? İçip içip "bakara makara" muhabbeti yapanları... İnançları gereği olduğunu iddia ederek "eşime en yakın arkadaşımı tavsiye ettim" diyenbilen omurgasızları... Bunu sorgula. Hesap soracaksan bundan sor. Dine hakaretmiş! İnanca hakaretmiş! Altı yaşındaki, on yaşındaki çocukların aybaşının tartışıldığı bir ülkede, bundan büyük hakaret mi olur inanca?

Biraz sorgula, biraz araştı. Senin ülkende Diyanet İşleri denilen kurum, ülkenin milli gelirinden en çok pay alan yapı ama sen dinini, inancını halen televizyondaki ağlaklardan ve cübbelilerden öğreniyorsun. Senin diyanet kurumun milyonlarca lira bütçe alıyor ama sen halen otuz metre önünde sigara içilirse orucun bozulur mu, bunu

tartışıyorsun. Asıl dine ve inanca hakaret budur. Asıl insanların inançları ile dalga geçmek budur!

Gecelerini, en güzel yıllarını sınavlarda heba eden onlarca insanın hakkını çalıp; eşine, dostuna ve kıcını yalayanlara bir kapı açanların "akrabayı kollamak Allah'ın ayeti" diyebilecek kadar cüretkâr, hadi onu da geçtim "falancayı sevmek Allah'ı sevmektir" diyebilecek kadar din ve inanç düşmanlarını baş tacı edenlerin bu kadar dinine sahip çıkıyor görünmesi mide bulandırıyor. Bu densizliklere bu cüretkârlığa bir kelime etmeyip, ağzını açmayıp; bir de üstüne buna Allah'ın ayetleri, Peygamber'in hadisleri ile kulp takanlardır asıl inanç düşmanı. Göt yalamaya başlar başlamaz "bereketli günler" dileyenlerin gazına girmiyorum bile...

Mizah her zaman güldürmez, her zaman yarmaz! Mizah bazen hüngür hüngür ağlatır sırtımızdaki asalakları. Mizah o kadar korkunç bir silahtır ki, tek karede itin götüne sokar yılanı, çıyanı.

Öldürün, katledin, kafalarına sıkın ama Karagöz ve Hacivat'lar ne bu coğrafyada ne de dünyada bitmeyecek. Bir İnek Şaban ya da Sakıncalı Piyade, olmadı boyundan daha uzun kitap yazan bir bastı bacak dil çıkaracak hepinize.

Kimler satmadı ki bizi şu acı, gözyaşı, yokluk ve haksızlık ile geçen yıllarda. Kimler yarı yolda bırakmadı ki bizi! Devlet sanatçılığı için, akıl adamlık için, siktiri boktan belediyelerin konserleri için, bu kadar ucuz işler için kimler satmadı ki bizi!

İmparator dediğimiz adamlar sattı. Baba diyerek dertli mısralarında ağladıklarımız sattı. Türkücüsü, şarkıcısı, film artisti sattı bizi. Yazarı, çizeri, şairi de sattı. Cebimizdeki son para ile bilet aldığımız, bir ton dayak yemek pahasına renklerine gönül verdiğimiz; ailemizden, sevdiğimizden, kimi zaman geleceğimizden bile önem verdiğimiz, damarlarımızı kessek onun renkleri akacak futbol takımlarımız sattı bizi.

Son kale mizah kaldı. Mizah her zaman hedef oldu. Sadece bu topraklarda değil, tüm medeniyetlerde. En az gelişmişinden en ilerisine kadar tüm topraklarda. Bundan sonra da hedef olacaktır elbet. Hedefine kilitlenmiş kurşun gibidir çünkü mizah. İstedğin kadar büyük koruma ordusu ile gez, istediğin kadar saklan, istediğin kadar kaç! Hedefini hep on ikiden vurur, o tek kare ya da bir tek cümle.

Akıllı adamın işi değildir çünkü. Mahallenin ya da köyün, ne zaman ne yapacağı, ne söyleyeceği belli olmayan delisi gibidir mizah. Mahallenin delisi gibi bazen güldür bazen düşündürür, bazen de itin götüne öyle bir sokup çıkarır ki ne olduğunu anlayamazsın. Mahalleler ve köyler kendi dünyasında yaşayan deliler ile güzeldir. Delilerden öğrenecek çok şeyimiz var. Sahip çıkın delilerinize.

Bir tek mizah ayakta kaldı bu ülkede. Artık manyaklığa vurduk sanırım. Gülüyoruz halimize. Gülmeye devam. Yanlış bir şey yok bunda, Avanak Avni halen dimdik ayakta. Dil çıkarıyor tüm puştla.

Mizah tokattır. Mizah acıdır. Bazen kendisini kesimhaneye götüren sahibine, kol gibi laf sokan bir ineğin isyanı. Bazen de küçük bir çocuğun gözyaşlarıdır.

Katillerin, hırsızların, kalın kafalı vicdansızların mizahı anlamasını beklemek çok zor. Mizah, vicdansız yaratıkların işi değil. Sahip çıkın vicdanınıza. O tek karelik yumruklara, o tek karelik tokatlara sahip çıkın. Ve o tek karede, kendisini kesimhaneye götüren sahibine karşı tek silahı olan ineğin göz yaşlarına. Mizahımızdan başka bir silahımız yok çünkü. 🌸

Diyanet kurumun milyonlarca lira bütçe alıyor ama sen halen inancını, televizyondaki ağlaklardan ve cübbelilerden öğreniyorsun. Asıl insanların inançları ile dalga geçmek budur!

Aken, Aker, Am-Heh, Ament, Ammit, Amun, Amon-Ra, Anat, Andjety, Anubis, Anuket, Apep, Arensnuphis, As, Astarte, Aten, Atum, Auf, Ba-Pef, Babi, Banebdjetet, Bast, Bat, Benu, Bes, Buto, Dedwen, Denwen, Ennead, Fetket, Geb, Gengen Wer, Hapi, Hathor, Hatmehyt, Haurun, Heh ve Hauhet, Heqet, Heret-Kau, Heryshef, Heset, Hetepes-Sekhus, Hike, Horus, Hu, Iabet, Ihy, Imhotep, Ipy, Isis, Iusaas, Kabechet, Kek ve Kauket, Khenmu, Kherty, Khepri, Khonsu, Maat, Mafdet, Mahaf, Mahes, Male, Mandulis, Mehen, Mehet-Weret, Menhit, Mertseger, Meskenet, Mihos, Min, Montu, Mut, Nefertem, Nehebkau, Nekhbet, Neith, Nephthys, Nun, Nuit, The Ogdoad, Thueris, Onuris, Osiris, Pakhet, Panebtawy, Peteese ve Pihor, Ptah, Qadesh, Ra, Renenutet, Reshep, Sah ve Sopdet, Satet, Satis, Sebiuwerker, Sefkhet-Abwy, Seker, Sekhmet, Selket, Sepa, Serapis, Serqet, Seshat, Set, Shay, Shesmetet, Shesmu, Shu, Sia, Sobek, Sons, Sopedu, Ta-Bitjet, Tasenetnofret, Taweret, Tayet, Tefnut, Tatenen, Thoth, Wadj Wer, Wadjet, Weneg, Wepwawet, Wosret, Yah, Yamm... Abeona, Abundantia, Aequitas, Alemonia, Anna Perenna, Antevorte, Appiades, Asklepios, Bellona, Bubona, Camenta, Caca, Concordia, Concus, Copia, Dea Dia, Dea Tacita, Diana, Disciplina, Dius Fidus, Duellona, Edusa, Egeria, Eventus, Eos, Eros, Bonus, Grazia'lar, Fabulinus, Faunus, Febris, Flora, Hebe, Herkül, Ianus, İris, Junon, Jupiter, Juturne, Juvenius, Kybele, Lar, Larv'lar, Libitina, Lima, Luna, Lucina, Maia, Mars, Mater Matuta, Minerva, Moneta, Müzler, Nascio, Necessitas, Neptun, Nerio, Nundina, Occator, Orcus, Pales, Pan, Parkae, Penat'lar, Persephone, Pilumunus, Poena, Pomona, Puta, Romulus ile Remus, Salus, Saturnus, Silvanus, Summanus, Tellus, Terminus, Vacuna, Velovis, Veritas, Vesta, Virtus, Vulcanus... Lat, Uzza, Menat, Vedd, Suva, Yegus, Yeuk, Hubel, İs'af, Naile, Vedd, Suva', Yağüs, Ya'ük... Aesma Daeva, Agas, Ahura Mazda, Ahurani, Aka Manah, Allatum, Ameretat, Amesha Spentalar, Anahita, Angra Mainyu, Apam-natat, Apaosa, Arishtat, Armaiti, Asha Vahishta, Asman, Asto Vidatu, Atar, Bag, Bahram, Burijas, Bushyasta, Buyasta, Daena, Daevalar, Dahaka, Dena, Dev, Drug, Drvaspa, Fravashis, Ganderwa, Geus-Tasan, Geus-Urvan, Haoma, Haurvalat, Hvar, Havrekshaeta, Indar, Indra, Izha, Khshathra vairya, Mah, Mao, Mithra, Nairyosangha, Nanghaithya, Nériosang, Peris, Rapithwin, Rashnu, Saurva, Spenta Mainyu, Sraosa, Srosh, Yanant, Vata, Verethragna, Vohu Manah, Vouruskasha, Yazata, Zam, Zam-Armatay, Zarich, Zurvan... Adad, Adakutay, Adar, Ağaç han, Ağada, Aha, Ağilim, Aiyana, Akbuğa, Akhan, Ak toyun, Alasbatır, Alda, Altay han, Amal,

Aman, Ammezzad du, Ammun, Ammunki, Ancazin, Andarkan, Ank, Anshar, Anu, Anunnaki ler, Arah, Ardini, Ardis, Ark-hu, Arsi mela, Arunas, Aş-kesapa, Aştabi, Ayata, Ay han, Babar, Balala, Baran, Batır, Bunçak, Cahın, Cedey, Cilka, Çakay, Çolpan, Dağ han, Darak, Demir han, Deniz han, Devi, Dingir, Ea, Enki, Enlil, Enmesarru, En urta, Erlik han, Kara han, Gibili, Gizida, Goğa, Gök ejderha, Gök han, Gök tanrı, Gramadevate, Gud, Gudatu, Gudea, Gölpön ata, Gün han, Haldi, Halkı, Hama-nni, Haniş, Hapantalliyas, Harziş, Haşamelil, Haşenil, Huban, Hurbi, Hutran, Hutuh, Hu- tuini, İgigiler, İlu, İn, İr, İra, İragal, İrsirra'lar, İskur, İşmekaralı, İtoga, Kabrides, Kali, Kambarata, Kumruşapa, Karakaplumbaga, Karsa, Kaşku, Kayadan, Kayra, Ka-zal, Kergiday, Kuhumban, Kindakarbu, Kırsmas, Kızıl kaplan, Kızıl kuş, Kuday, Kumarbi, Kusuk, Lagamal, Lama, İrgal narada, Lugal, Lugal banda, Lugal kurkura, Magan silkilak, Malahay, Manyos, Mergen, Minki, Mucera, Mummu, Mut, Nabu, Nahhunt, Nalaini, Nan nar, Napirtu, Napsa, Naruti, Nergal, Nerik, Nin girsu, Nin, Gişzida, Ni-nip, Nin karak, Nin marki, Ninuraş, Nudimmu, Oba, Odine, Oğan, Okto han, Ongol, Orangay, Öze gök, Özen han, Panintmri, Papsukkal, Piva, Pushan, Ra-mman, Rudra, Sabıray, Sarı han, Sarru, Saspuanas, Sebitu, Selardis, Sin, Sotrol, Suiyesi, Sulikatte, Suma, Sustuganah, Şamaş, Şalık, Şandaş, Şapak, Şara, Şar-rumma, Şimege, Şullat, Şumukan, Takiti, Talay han, Tarhan, Tarhunza, Tarila, Telepinu „ Temti, Tengere kaan, Tesup, Tinia, Tiriyaş, Tirs, Tor, Toyer, Tuiyesi, Turani, Turko, Turmuş, Turun, Uduhan, Uguş, Ulu toyun, Urukupak, Uraş, Utu, Ülgen, Yalçuk, Yalpagan, Yarri, Yeşil han, Yıldız han, Zabba-ba, Zas hazuna Zit ariyas, Zu... Agni, Brahma, Bahuchara Mata, Brihaspati, Çandra, Durga, Dyaus, Ganga, Ganeşa, Hanuman, Indra, Kali, Kaliya, Kama, Krişna, Lakşmana, Mitra, Nandi, Narasimha, Puranalar, Pushan, Ramayana, Surya, Trimurti, Vahana, Varaha, Vişnu, Şiva... Beiji Dadi, Tianhuang Dadi, Xi Wangmu, Xuan Wu, Xuan Nü, He Xiang, Cao Guojiu, Tie Guaili, Lan Caihe, Lu Dongbin, Han Xiangz, Zhang Guolao, Han Zhongli, Guan Yin, Buda, Dizang, Yanluo, Dört İlahî Kral, Gautama Buddha, Lei Gong, Guan Yu, Zhao Gongming, Bi Gan, Bi Fang, Kui Xing, Sun Wukong, Matsu, Zao Jun, Tu Di Gong, Tam Kung , Zhu Rong, Gong Gong, Chi You, Da Yu, Hou Yi, Chang E, Han Ba, Gao Yao... Bishamonten, Benzaiten, Ebisu, Daikokuten, Fukurokuju, Hiru-Ko, Hotei, Jurojin, Kami, Kyūgunshin, İzanagi ile İzanami... Balder, Bor, Bragi, Buri, Dagr, Delling, Eir, Forseti, Freyja, Frey, Frigg, Fulla, Gefjun, Hel, Heimdall, Hermod, Hlin, Hod, Hoenir, Idunn, Jord, Kvasir, Mani, Mimir, Nanna, Nerthus, Njord, Norn, Nott, Odin, Rynkar, Sif, Sjöfn, Skadi, Skirnir,

Skuld, Snotra, Sol, Thor, Tyr, Lofn, Ull, Urd, Vali, Var, Ve, Verdandi, Vidar, Vili, Vor... Mictlantecuhli, Tlaloc Xiuhtecuhli, Kokopelli, Cabrakan, Tzacol, Gucumatz, Inti, Manco Capac...

Bu isimler insanların binlerce yıldan beri, değişik coğrafya ve kültür içinde yarattıkları tanrı ve tanrıçaların isimlerinden bazıları. İnsanlık tarihinin büyük bir kısmını kapsayan savaşların büyük bir kısmının alt metnini de bu mevhum oluşturdu.

İnsanlar kendi yarattıkları tanrıların gazabından kurtulmak için, ona inanan ve inanmayanları kurban ettiler. Yine kendi yarattıkları cehennem gitmemek için kendi yarattıkları tanrılardan icazet alarak, diğer insanları, onların yarattıkları tanrı yanlış diye kendi yarattıkları cehennem gönderip, kendi yarattıkları cennette kendileri için rezervasyon yaptırdılar.

Semavi dinler gelince bu cehennemden korunmak için diğerini öldürmek bitti mi? Hayır! Hristiyan, Musevi'yi, Musevi Müslüman'ı, Müslüman Hristiyan'ı öldürdü. Bu döngü sürdü gitti. Çatışma İbrahim'in soyundan gelen bu üç peygamberin tebliğ ettiği dinler arasında kalmadı. Yengeç sepeti gibi her din kendi mezhepleri üzerinden inananlarını yediler. Gerekçe çok net: Cehenneme gitmemek...

Peki, semavi dinler geldikten sonra insanlar kendilerine yeni tanrı yaratmayı bıraktı mı? Hayır! Elleriyle beslediği ve büyüttüğü yeni tanrılarına tapmaya devam etti. Misal:

Kapitalizm tanrısı: Mala mülke tapma üzerine arsızlıkla beslenen, dinler üstü tanrı.

Totalitarizm tanrısı: Benim istediğim gibi düşüneceksin, yaşayacaksın tanrısı.

Emperyalizm tanrısı: "Dünya sadece benim mülküm" tanrısı.

Biat tanrısı: Güce tapanların tanrısı.

Nekrofil tanrısı: Kendi klanı dışındaki ölümleri alkışlayanların tanrısı.

Cehalet tanrısı: Her şeyi bildiğini zannetme tanrısı.

İrkçilik tanrısı: Her ulusun kendisini "seçilmiş ırk" olduğunu iddia etme tanrısı.

"Ama" tanrısı: İkiyüzlülüğün tanrısı.

Daha birçok yaratılmış tanrı ismi var, sayılabilir... Eksik kalanları eliniz varırsa siz tamamlayın.

Sartre "Cehennem diğerleridir" demişti vaktiyle.

O cümlede düzeltme yapma zamanı geldi artık:

"Cehennem biziz." *

* William Golding'in romanının ismi.

İnsanlar kendi yarattıkları tanrıların gazabından kurtulmak için, ona inanan ve inanmayanları kurban ettiler.

PARİS MEZARLIĞI

Geçen sene pek iyi geçmedi. Hadi nezaketi boş verip adlı adınca söyle, bok gibiydi.

Çocukluğundan beri nasıl girersen öyle geçer masalına inanan bir sersem olarak, hiç değilse yeni seneyi umut ettiğin ruh haliyle karşılamak istedin ve züppelik edip Paris'e kadar gittin. Seine kıyısında, kanallar arasında, sessiz sakın dolaşarak girdin yeni yıla. İstikbalden tam da böyle bir hâletiruhiye sipariş ettin aklınca. Kıyıda, ama suda yürür gibi ahenkle, önceyi ve sonrayı düşünmemeyi becermiş, adımlarına bile değil, ayaklarının toprağa değişine yönelmiş olarak...

Toprağı seversin. Toprakta gelenleri ve toprağa gidenleri de. Pek çoklarına akıl hastalığı gibi görünebilecek sıklıkta mezarlık ziyareti yapman bundan. Herkes meşhur kulelerin, devasa katedrallerin ve ihtişamlı köprülerin önünde şakır şakır fotoğraf çektirirken, sen gittiğin şehirlerde evvela mezarlıkları gezersin. Belki ölülerin diriler hakkında söyleyeceklerini işitmeye ihtiyacın var. Belki de ölülerle yeterince haşır neşir olursan, ölüm dirilerden uzak durur diye umuyorsun, kim bilir. Hal böyle olunca, yeni yılın ilk sabahı, pek de düşünmeden, kalkıp mezarlığa gidiyorsun. Hani Ahmet Kaya'nın, Yılmaz Güney'in de yattığı Père-Lachaise Mezarlığı'na. Çünkü bazı mezarları, esas toprağından uzak olanları yani, daha fazla yalnız bırakmamak gerekir. Buraya gelişin ani oldu, yorgun ruhundan fazlasını getiremedin. Ama Moskova'ya mesela, cebinde memleket toprağıyla gitmiştin zamanında. Vatan taşınabilen bir şeymiş gibi, götürüp bırakmıştın Nazım'ın kucağına. Böyle alengirli gönül işleri senden sorulur. Merhametine zerrece ihtiyacı kalmamış ölülere karşı pek hatırlınassın da, dirilerle münasebetini ne yapacağız? Adlarını öldüklerinde öğrendiğin çocuklar var, çabucak ezberleyip süratle unuttuğun cinayet listeleri. Yaşarken acaba, tek biriyle ilgilendin mi? Ya da zahmet edip ne oluyor diye baktın mı geride bıraktıklarına? Hadi tanımadıkların bir kenara. Dostlarını mesela arayıp soruyor musun, gerektiğinde ailenin yanında oluyor musun, yoksa adına özgürlük dediğin bir bencillik deryasında boğulup kaldın mı nicedir, hey, duyuyor musun? Duymuyorsan, ya battın ya da bir kalbin kıyısından çok uzaklaştın demektir. Döndüğünde geç kalmamış olmak için dua etmen gerekir. Çünkü şöyle basit bir matematiği var ömür ilminin: Ölülerin uykusu ebedi ama, dirilerin rüyası sonsuz değil.

Dirilere hayrın dokunmadıktan sonra, ölülere kırk bir değil, kırk bin Yasin okusan ne olacak? Ölülere gösterdiği ihtimamın yarısını dirilere göstermeyen, kime ne faydası dokunacak? Çok soru var sana sorulacak... ama boş ver. Gez bakalım mezarlıklar içinde. Çünkü kurt da sensin şimdi, kırmızı başlıklı sersem de.

Facebook'a, instagram'a filan yüklemek için kabrin başında dua ederken yahut merhumun ruhuna doğru karanfil uzatırken fotoğraf çektirmeye gelen yüce gönüllülerle karşılaşmamak için, planladığın ziyaretleri erkenden bitirip mezarlığın öbür köşelerini dolaşıyorsun. Buraya da Zincirlikuyu gibi bir Â-li İmrân tabelası yaraşır: "Her canlı bir gün ölümü tadacaktır." Jim Morrison'un etrafında bir dolu zıvana bulunan kabrini, Oscar Wild'in camekânı öpücük izleriyle bezeli lahitini ve Proust'un bir okurunun minik bir kâğıda yazılmış bir mektup bıraktığı kayıp zaman türbesini (üç kere gidip geldikten sonra, dayanamadın ve açıp okudun mektubu, saklama) geçiyorsun. Sonra, ulan, diyorsun, yeni yılın ilk günü buralara geldik ama, sakın sonradan bir yamuk olmasın? Malum, yeni yıla nasıl girersen, sonra bütün sene...

Zihnini tırmalayan bu endişeyle mezarlığın içlerine doğru yürürken, ihtiyar bir adamla karşılaşıyorsun. Hikâyenin bu noktasına münasip düşecek ak sakallı bir dede değil.

Jilet gibi takım elbiseli, şapkalı ve sinek kaydı tıraşlı, pek janti bir Fransız. Bir mezarın başında duruyor ama yanlış yere gelmiş gibi şaşkın şaşkın etrafına bakınıyor. Dirilere hayrın dokunacak ya güya, elindeki mezarlık haritasını gösterip yardıma soyunuyorsun.

"Kimi arıyordunuz?"

"Buldum zaten" deyip, önünde dikildiği mezarı gösteriyor o da.

Sonra yumağından çözölen ip gibi dökülüveriyor.

"Haritaya lüzum yok. Her senenin ilk günü kız kardeşimle geliriz buraya, annemle babamı ziyaret için. Adresi iyi biliyorum."

Ne diyeceğini şaşıırıyorsun. Ne sanmıştın ya, elbet birilerinin yakınları da yatıyor burada. Bazıları için harita gerekmiyor kederde yol almaya. Adama bakıyorsun.

O da sana bakıyor. Yeni yılın ilk günü bir mezarlıkta karşılaşmış iki yabancısınız. Mezar taşı kadar yalnız, mahşer yeri gibi kalabalıksınız. Hanginizin orada olması daha saçma? Muhtemelen sana bakıp budala turistin teki olduğunu düşünüyor. Sense ona bakıp ne düşüneceğini bilemiyorsun. Yılın ilk günü ölü anne babasını görmek isteyen biri ne diler ki? Yılın kalanını onlarla geçirmeyi mi? Adam yalnız. Kız kardeşimle geliriz, demişti oysa. Aklından geçenleri okumuş olacak ki, "Bu sene kız kardeşim de yanlarında" diyor. "İlk defa yalnız geldim."

Kalbin oracıkta eriyiveriyor. Ama üzölme, var ki eriyor. Düşmemek için bir kavağa yaslanır gibi, kalbini göğüs kafesine dayıyorsun ve bütün sözcüklerden emekliye ayrılıp susuyorsun.

"İşin kötüsü" diye devam ediyor adam, sanki hep konuşacak birini aramış.

"Ailede kimse kalmadı. Ben de aralarına katıldığımda, bizi kim ziyaret edecek, bilemiyorum."

Yutkunuyorsun. Bazen bu da bir çeşit cevap yerine geçer, biliyorsun.

"Mesela bu mezarlıktaki meşhurlar için gelenler, bizim de önümüzden geçecekler. Belki yol aramaktan yorulup duracaklar, önümüzde soluklanacaklar. Ben de onu ziyaretten sayacağım o zaman. Mesela siz mademoiselle, belli ki uzaktan gelmişsiniz. Buralara bir daha yolunuz düşer mi dersiniz?"

Ne cevap vereceğini bilemiyorsun. Benzer bir soruyu

en son geçen ay dünyanın öbür ucunda duymuştun ve evet dediğin adam kefen bezi ismarlamıştı sana. Seni mi bulur hep böyle acayıplikler? Ya da itiraf et, sen mi onlara doğru son sürat koşuyorsun acaba? Başına geleceklerden korkarak,

"Herhalde" diyorsun, "gelirim."

"O vakit belki siz ziyaret edersiniz beni!" deyip gülüyor adam. Delirmiş gibi değil, aksine fazlasıyla akıllanmış gibi.

"Gelecekteki evimi biliyorsunuz artık."

Yüzüne bakıyorsun. Ölümü bilinmez de diriminde fazlasıyla yalnız kalmış biri. Ömür mezarlığında, başını dayayacak bir omuz bulamamış sanki. Ölülere gösterdiğimiz hürmeti dirilere göstermeyi bilmiyoruz, değil mi? Gülümsüyorsun. Bir diriye gülümsemek, bir ölüyü ziyaret etmekten yeğdir, biliyorsun. Hiç değilse bu kadarını biliyorsun.

Ertesi sabah Paris'ten ayrılıp evine dönerken, içinde çapaklı hisler yanıp sönüyor. Bir yandan kendini sessiz bir tebessümle bile olsa, ille de tutman gereken bir söz vermiş gibi hissediyorsun ve bu, bir diriye bir ölüyle ilgili verilmiş bir söz olduğundan, dahası diri ile ölü aynı bedende buluştuğundan, rahatsızsın. Bir yandan da çocukluğundan beri taşıdığın, saçma olduğunu bilsen de kendini inandırmaktan alıkoyamadığın inanç uğruna, yeni yıla ferah gireyim diye kalkıp ta Paris'e gittikten sonra, yılın ilk gününü mezarlıkta geçirdiğin için... yani yine inandığın sebepten dolayı... ya bu sene... hani biraz... işte öyle olursa diye...

Sonra uçakta bir şey oluyor. Minik, önemsiz bir şey. Yanında oturan kadın uyuklamaya başlıyor ve kendi omzunda ikamet etmesi gereken başı, senin omzuna doğru kayıyor. Şöyle azıcık kımıldanıp, çıkartmadan kadını uyandıracak oluyorsun. Ama sonra...

Bir kadına bir de kendi omzuna bakıyorsun. Omzun nihayet bir işe yarıyor. Bunu düşünmek hoşuna gidiyor.

İçin için biliyorsun çünkü, büyük hikâyeler peşinde koştuğumuz bu sefil dünyada, birbirimiz için yapabileceğimiz tek şey bir omuz uzatmak aslında. Daha geçenlerde söylüyordun; hayatta kalma arzusu için, bazen gel ağla diye uzatılmış bir omuz yeter. Gel ağla, gel dinlen, gel uyu, gel konuşalım, gel susalım. Ama bil ki var işte sana da bir omuz. Ölülere hürmet ettik, peki ya dirilere? Yok mu dirilere uzatılacak bir omuz başı? Omzunu uzatıyorsun, uyusun. Uçağın gerisinde bir çocuk ağlıyor. Annesi ninni niyetine bir şeyler mırıldanıyor. Pencereden dışarı, beyaz tombul bulutlara bakıyorsun. Aklın yavaş yavaş uyuşuyor: "Bizi incitme ne olur" diyorsun içinden yeni yıla. "Bizi kimse incitmesin artık daha fazla." Gözlerin yavaş yavaş kapanıyor. Tatlı bir uykuya dalıyor ve kirpiklerinde sallanan o beyaz, tombul bulutta kayboluyorsun.

ÖYKÜDEN SONRA BAŞLAYAN ÖYKÜ

Dur! Sakın uyanma! Uçaktasın. Uçakta...

Eve vardığında, nicedir görmediğin bir arkadaşının canına kıydığının haberini alacağını bilmiyorsun daha. Arka arkaya gelecek öbür ölüm haberlerini de öyle. Hatta Paris'te kaldığın evin bulunduğu 11. bölgede bir derginin basılacağını, kısa da olsa komşuluk ettiğin 12 kişinin oracıkta katledileceğini, sonra Cizre'de daha kimliğine fotoğraf bile konmamış oyun çağında çocukların arka arkaya zalimce öldürüleceğini, hiçbirini, hiçbir şeyi bilmiyorsun. Bilme! Beyaz tombul bulutlara saklan ve bilmeyişin tadını çıkar. Bir öyküyü gönlüne göre bitirebilmenin de. Zaten belki de sırf bazı öyküler mutlu bitsin diye yazıyorsun. Mutlu sonlara sığınabil diye. Saklan oraya, saklan, iyi böyle. ✿

“Unutulmayacak olanlar kalır...
Ya hatırlamayacaklarımız?”

ECE TEMELKURAN

DEVİR

1. BASKI
100.000 ADET

♥ can
roman

AYNI ANDA
E-KİTAPTA!

PAZEN

A dapazarı'nda son oturduğumuz kiralık evin salonu oldukça genişti; içinde at koştur, o derece yani... 1967 depremini kazasız belasız bu evde atlattık ama artık sürekli sallanacağı ve çok canlar yakacağı anlaşılan o kentten bizimkiler ziyadesiyle soğumuşlardı. Bu yüzden de, taşı tarağı iki büyük kamyona doldurup İstanbul'a göçmemiz de pek uzun zaman almadı. Neyse, işte o geniş salonlu ev, hayata gözlerimi yeni yeni açmaya başladığım yıllara ait masaldan koparılmış renkli bir sayfa gibi. Gümüş yaldız boyalı döküm bir soba, salonun tam orta yerinde cayır cayır yanardı. Kışın havalar çok soğuk olurdu ya, biz de üzerimize çizgili pazen pijamalarımızı, ayaklarımızı da kalın yün çoraplarımızla panduflarımızı giyer, sobanın çevresine kümelenirdik. Odunun ucuz zamanlarıydı belki; belki de çocuklarının sağlığının odunun çekisinden daha kıymetli olduğunu bilen bir ailenin parçası olmanın şansıydı bu. Babamın daha yaz aylarındayken alıp bodruma depoladığı odunlar, ateş azalınca üstten takviye edilmek üzere sobanın kenarında hazır beklerdi. Öylesine harlı yanardı ki soba, üzerine koyduğumuz kuzu kestaneleri hemen çıtır çıtır olur, yafa portakalının kalın kabukları ise evi mis gibi kokuturdu. Sobanın üst kapağından, 'pat, pat' sesleri eşliğinde taşan yalımların görüntüsüne kendimizi o kadar kapırdık ki, sıcaktan kızıla dönmüş yan duvarlarının birden çatlayıp içindeki ateşin üzerimize sıçrayacağını sanısına kapılır, korkardık.

Soba orta yerinden çatlayarak yakmadı ama evin içinde bitmez tükenmez enerjimizle durmadan koşturduğumuz günlerden birinde ansızın ayağım kayarak üzerine düşünce de 'Allah yarattı' demedi... "Buna da şükür" diye yüzüme üfledi anneannem ve zeytinyağına batırdığı ellerimi gazlı bezle sararken konuşmaya devam etti: "Ya güzel yüzü yapıssaydı oğlumun?"

Oysa halimde şükredecek bir durum yoktu. Her iki avucumda da günlerce sızlayacak kocaman kabarcıklar oluşmuştu. Canım öylesine çok yanımişti ki, hayatımın en kötü günlerini yaşadığımı sandım. Oysa insan yaşadığı hiçbir dönem, tecrübe toplamının yeterince birikmediğinin farkına varamıyor. Ve yüzleştiği acıdan çok daha fazlasının, bugünleri aratmak gayesiyle, az ötede hazır beklediğini, havsalası bir türlü kabullenemiyor.

Depremden bir yıl önceydi sanırım ve beş yaşlarında var ya da yoktum. Gözüm hep salonun köşesinde duran Saatli Maarif Takvimi'nin kartonundaydı. Yıl bitecek ve üzerinde kocaman, bembeyaz bir kuğu resmi olan bu karton benim olacaktı. Evin tek çocuğu olmadığım, daha da kötüsü en küçük çocuk olduğum için yazıklandığım zamanlardı ve bu kartonun diğer taliplileri olan iki ağabeyimi alt edebileceğimden pek de emin değildim. Çünkü küçük kardeşlerin başı, doğdukları andan itibaren her şeyin önceden paylaşılmış olması belasıyla fena halde derttedir. Ne berbat bir durumdu ki, o yılbaşı gecesine de bu gerçeği defalarca test etmiş bir tıflı olarak girmiştım.

Babamın yılbaşından bir hafta önce pazardan aldığı canlı hindi çoktan tencereyi boylamış, handiyse pişmişti. O zamanlar yılbaşında hindi yemenin günah olduğunu savunan varsa da biz bilmiyorduk. Gerçi bilesek de fark etmezdi, yine yerdik o hindileri. Çünkü öyle hurafelere pabuç bırakacak bir aile değildi bizimkisi. Tüm hindiler adına üzücü bir haber; vejetaryen ya da vegan akımlar da pek moda değillerdi ki sonradan sesleri daha çok duyulur oldu. O zamanların hindiye dair naif düşüncesi ise son günlerinde iyi beslemekle, mısır, papara ya da o ana değin tatmadığı leziz yiyecekleri yedirmekle sınırlıydı. Bir hafta bahçede dolaşan, yürürken de 'guluk guluk' diye sesler çıkartıp

tüylerini kabartan bu Kandıra hindileri ile aramızda arkadaşlık doğduğunu inkâr etmenin yararı yok şimdi. Fakat her yıl yaklaşık bir hafta devam eden bu dostluğun, yılbaşı sofrasına oturulduğunda unutulacağını, hindi hariç hepimiz farkında olurduk.

Bunu affedilir bulsanız bile, yerden bitmeliğimizin egosantrizmi, hindi arkadaşına yaptığımız vefasızlıkla sınırlı kalmadı o yıl. Gecenin sonu geldiğinde takvimin kuğulu kartonundan hiçbirimiz vazgeçmiş değildik ve anlaşılan evdeki patırtı babamı iyiden iyiye canından bezdirmişti. Önce eski takvimin son yaprağını koparıp, yerine yenisini astı. Ardından kartonu, takvim koçanından ayırıp bizim ulaşamayacağımız yükseklikteki bir dolabin üzerine koydu. Odaya doğru yürüdü ve elinde kocaman bir makasla geri döndü. Biz bu makasa 'baba makas' derdik ki, terzilik mesleği neredeyse tarihe karıştığı için olsa gerek artık bu dev makasları üreten de pek kalmamıştır. Biz babamın hareketlerini merakla izlerken, karton çoktan üçe bölünmüştü ve o yıla hepimiz mutsuz girmiştik. Babam, belki Hazreti Süleyman gibi, kesmeden önce bize dönüp tekrar sorsaydı, hiç değilse birimiz, çocuğu kılıçla ikiye bölünmesin diye annelik hakkından feragat eden kadın misali, yüce gönüllülükle 'dur kesme, ben vazgeçtim, istemiyorum' der miydi, bilmiyorum.

Bildiğim tek şey var, bu anlattıklarımın üzerinden neredeyse yarım asır geçti ve artık kimse, hiçbir konuda bu kadar ayrıntılı ve ince düşünmek zorunda hissetmiyor kendini. Hayatımız, AVM'lerin en üst katlarında yan yana dizilmiş fastfood lokantalardan birinde, oturani rahatsız etmek üzere dizayn edilmiş sandalyeye tüneyip, musura konulan çöp yığınının hemen atıştırarak defolup gitmek gibi bir şey artık. Yani şimdilerde size, bize, hepimize, ağzımızın kenarına bulaşmış ketçap ve mayonez artıklarını temizleyecek kadar düşünme fırsatı tanınıyor; hepsi o kadar. Gerisi ise nasılsa mide ve bağırsaklarda; yetmezse de kanalizasyonlarda hal yoluna konulacak zaten, sakın telaş etmeyin...

Çünkü her şeyden öyle fazla var ve vitrinler bütün ısıltısı ve zorbalığıyla üzerimize gelmekte ki, insan ne tarafa bakacağına, neyi tüketeceğine, ne düşüneceğine, neyi bilip, neye inandığına, düne kadar bulamadığı ama artık ayağa düşmüş olan her ne varsa nasıl üzerini çiğneyip geçeceğine şaşırıyor.

Mesela artık evlerimizde kaloriferlerimiz var ve ısınmak için odun kullanın pek az. Peki, ormanlar mı çoğalıyor, elbette ki hayır. HES'ler için, duble yollar için, gökdelenler, madenler için yine mevta oluyor zavallı ağaçlar. Ama biz küçük insanlar, ağaç kesilmesine neden olmadığımızı sanıp seviniyoruz, ne tuhaf... İhtiyacımız olsa da olmasa da kaloriferleri sonuna

kadar açıyoruz ama buna rağmen eli peteğe değen hiçbir çocuk yanmıyor, Rusya'dan ithal doğalgaz ya da Bulgaristan'dan gelen elektrikle geleceğimiz yanıyor; ne medeniyet değil mi? Mis gibi yanık portakal kabuğu kokan evler tarihe karıştı artık ama oda spreylelerinin de aynı işi gördüğünü sanıyor pek çokları. O halde durmadan fıslatalım ve kokunun bastırılmayacak kadar dokuya sinmiş olduğunu şişenin sonu geldiğinde belki anlayabileceğiz...

Pandufluyu geçtim, çizgili pazen pijama giyen, Allah korusun büyük bir alay konusu olabilir şimdilerde. Oysa düne kadar üzerimizdeki çizgili pijamaları kendimize pek yakıştırdık, Yeşilçam filmlerinin baba oyuncusu Hulusi Kentmen'in 'ropdöşambr'ını tiye aldığımızı çok çabuk unuttuk. Marketteki derin dondurucudan alınıp evdeki derin dondurucuya transfer edilen kaskatı hindiler, hemen tencereye konup pişirmeye hazır oldukları için çocuklarla arkadaşlık edip bir katre de olsa vefa duygusu verme şansına sahip değiller. Yıl boyunca duvara asılı bir renkli karton için kendilerini harap eden çocuk modeli de kalmadı artık. Anlaşılar bir durum değil mi? Çünkü kartonların neredeyse tümü renkli, üstelik bunlar, pırıl pırıl ekranı olan tabletlerin yanında, büyümüş de küçülmüşlerin hiçbirine cazip gelmiyor.

Açın dolaplarınıza bakın, ne kadar çok elbiseniz, ayakkabınız birikmiş? Yılda iki kez yazlık ve kışkıklarınızı ayırırken, 'fakirler sebeplensin' diye poşet içinde çöpün kenarına koymanıza karşın, elbise dolabınız hâlâ dar geliyor, farkında mısınız? Bu elbiselerin, ayakkabıların kaçını yılda kaç kez giydiğinizi düşünün bir de... Evet, bizim biri evde, diğeri okulda giydiğimiz iki pantolonumuz, bir önlüğümüz, birkaç gömlek ve kazağımız, bir çift de ayakkabımız vardı. Ayakkabının yenisinin alınması için tek şart ayağımızın büyümesiydi çünkü taşlara bile vursak parçalayamazdık, siyah, kaba saba Beykoz kundurasını. Yeni bir pantolon alınsa, 'bayramda giyersiniz' diye hemen sandığa kaldırdı annemiz. Bütün memur aileleri gibi Sümerbank'tan değil de bir defalığına Atalar mağazasından alınan, alındığı gibi de sandığa kilitlenen kahverengi parlak kadife pantolonları giyebilmek için, bayrama kadar boyumuzu uzamasın diye dua etmek... Ne komik değil mi?

Önlüklerimiz hafta sonu yıkanır, hafta başı temiz temiz yeniden giyilirdi. Pantolonlarımız, yedeği olmadığı için öyle hemen üzerimizden çıkmazdı; defalarca top oynarken düşerdik, dizlerimiz kanardı da, namussuzun kumaşı çok sağlam olduğu için asla yırtılmazdı. Şimdilerde ise her şey ucuz, değil mi? Peki, onlarca pantolonumuz var da ne oluyor? İlk yıkamada eriyor kumaşları. Ayakkabılarımızın tabanları üç beş adımda aşınıyor, iki üç giymekle dikişleri patlıyor. Gömleklerin yakaları epriyor, kazaklar büzüşüyor, tüyleniyor, bir daha giyilmez oluyor.

Bu derileri ve kumaşları asitte mi bekletiyorlar, suya batırarak mı çürütüyorlar bilmiyorum. Ama anlıyorum ki, hepimizi bu ucuzluğa, ihraç artıklarına çoktan razı etmişler bile. Üstelik bir giydiğini bir kez daha giyen ayıplıyorlar ve bu sayede yaşadığımız kazıklanmışlık hissini katlanır hale getirdikleri için bir de şükran duymamızı bekliyorlar... O halde düşünün şimdi

**Yalnızlaştıkça
daha çok
kaybediyoruz.**

EMİRHAN PERKER

kara kara; Tutumluluğun erdem sayıldığı 'yerli malı kullanmalı' yıllarını hangi ara yiyip bitirdiğimizi ve mirasyediler gibi yaşarken, cebimizdeki plastik kartların bizi nasıl kendi kölesi haline getirdiğini...

Üstümüze, başımıza giydiklerimiz ne kadar çürük, yediklerimiz ne kadar kusturucu ve hasta edecek kadar bozuk ise düne kadar inandığımız tüm değerler de vasatlığın kör bıçağıyla yavaş yavaş, acılar içinde kurban edilmekte. Mesela hindiye karşı ayıp ettiğimizi düşündüren ve yıllardır kendimizi suçlu hissetmemize neden olan vefa, hakikaten sadece bir sirke ya da boza markası artık. Mertlik, sahicilik, diğerkâmlık ve paylaşma duygusu, giderek enayilik, şuurunu yitirmişlik ya da kendini bilmezlik sınıfına dâhil ediliyor. Evlerimize kadar giren davetsiz misafirlerin, cam ekrandan vicak vicak yalan salgılamasını fazlasıyla kanıksadığımız için olsa gerek, ufaklık çocuklarımıza, delikanlılarımıza bunca kötülüğün hangi terbiyeden yoksun arkadaşlar tarafından aşılandığını araştırıyor ama bir türlü bulamıyoruz.

Ama muktedir, yalancının mumunun yatsıya kadar yandığını biliyor ve kandıramadığı çocukları panzer altında eziyor, sokak ortasında kurşunluyor. Biz kartona yapıştırılmış bir kuğu resmini bile gözümüzden sakınırken, siz Cizre'de analarının nazlı kuzularını ne kadar da kolay öldürebiliyorsunuz öyle? Bir haftada, hüviyet cüzdanlarına fotoğraf yapıştırma yaşı bile gelmemiş üç çocuğun katlini hangi kitap vacip kılmış bize bir deyin hele. Nasıl bir vicdansız yazabildiyse eli titremeden bu yazgıyı, gidip onun kapısına dayanalım biz de... Kanımızı emip, ensemizde boza pişiren ceberut, tüm hoyratlığıyla önümüze dikilmiş her Allahın günü bizleri durduğumuz iyilik duraklarından bir adım daha geriletıyor. Ezileni öteki kılan bütün sahte kahramanları cengâver, katilleri kurtarıcı, sübyancı kabadayları da mahallemizdeki sabilerin koruyucusu diye pazarlıyor.

Diğer yandan metastaz yapmış kanser hücreleri gibi toplumun benliğini işgal eden riya, makulden sayılmaya başlamış çoktan ama biz hâlâ 'godo'yu bekler gibi kapıya dayanma ihtimali olan hayali bir tehlikenin korkusuyla ömür tüketiyoruz. O yüzden temas ettiğimiz herkes bizi ürkütüyor, sayıları fazla olmasa da selam verenden ya da yol sorandan kuşku duyuyoruz.

Charlie Hebdo katliamı sonrasında Paris'te düzenlenen protesto gösterisinde olduğu gibi, en ön sırada yürüyenlerin iki yüzlülüklerini, sahtekarlıklarını, hatta katillerle akrabalıklarını bilip, hiç kimseyle kol kola yürümek istemiyor, bu yüzden de hızla yalnızlaşıyoruz. Ama yine de aklımız doğrusunu biliyor ve söylüyor: Yalnızlaştıkça daha çok kaybediyoruz.

Yani ortada çok ciddi bir durum var ki, onu da Paris'in göbeğinde, pırıl pırıl zekâlarıyla namlı 12 insanın öldürüldüğü katliam sonrasında "Ben Charlie'yım" diye ortalığa dökülenlerin nicelik ve niteliğinden ürken; normalde 30 bin satışı bile olmamasına karşın yeni sayısı tam 5 milyon satan Charlie Hebdo'nun yazarı; Mathieu Madenian izah etsin. Okuyunca siz de hak vereceksiniz; bu sözlerin manasını, yüzlerce kez katliama uğramış, binlerce koç yiğidinin kanı toprağa akmış ve yaşadığı acıların üzerinde hamasi nutuklarla hoyratça tepişildiği için nihayetinde sağlığını tamamen yitirmiş olanlar, herkesten daha derin hissedecektir:

"Hollande Charlie, Valls Charlie, Sarko Charlie, (hadi biz ekleyelim Tayyip ve Ahmet de Charlie) Marine Le Pen Charlie olmak için ağlaklık yapıyor. PSG Charlie, Devlet Demir yolları Charlie. Hatta Arnold Schwarzenegger kendine Charlie diyor. Cehennem Melekleri'ndeki tip! İyi de artık daha neler. Aslında neden olmasın...Yok, hayır; bundan daha kötü örnek yok aslında. Peki, ama ben şimdi ne yapacağım? 'Ben Charlie değilim' mi diyeceğim? İyi ama bunu söyleyen bir sürü kişi var zaten. Öyleyse biliyorum, sen beni teskin edeceksin: 'Merak etme Mathieu, birkaç haftaya her şey eski haline dönecek. Satışlar düşecek, duvarlardaki afişler yok olacak, insanlar yeniden birbirlerinden nefret edecek, siyasetçiler eskiden olduğu gibi mahkemelerde bizi süründürüp hakaretlere boğacaklar ve nihayet sen de kendini yine biricik hissedebileceksin.'

Umuyorum Charlie, gerçekten umuyorum. Yoksa bu onların, yani teröristlerin kazandığı anlamına gelir."

Mathieu Medenian gibi daha düne kadar yan yana yürüdüğü ve birlikte ağız dolusu güldüğü yoldaşlarını yitirdikten sonra bile kalabalıklara sırtını dayamak yerine yalnız kalmayı tercih etmek, pek çoklarına garip gelebilir. Fakat ölüm, katliam ya da yürek titreten her acının piyasaya tahvil edildiği, eğilip bükülerek otoriteye eklemeliği, ucuzlatıldığı, çürütüldüğü, silikleştirildiği, önüne çıkanın yutulup, iğrenç bir vasatlık abidesinin parçası olsun diye yeniden kusularak ortalığa saçıldığı bir dünyada yaşıyoruz. Ve ne yazık ki, kalabalıklar, bu iğrençlik toplamının hem asıl hedefi hem de gerçek müsebbibiler.

Öyleyse duralım ve düşünelim biraz. Eğer bu kokuşmuşluğun ortasında kuş gibi çırpınan hayatlarımızı çekip çıkarmak ve yeniden hesaba çekmek gibi bir niyetimiz varsa; gelecek güzel günler için "Rosinante'nin sağrılarını" her daim baldırlarında hissettiğini bildiğimiz, inandığı değerler için postunu deldirmekten çekinmeyen o serdengeçti kuşağın gittiği yolu arayıp yeniden bulmalıyız. Ve o zaman gönül rahatlığıyla şunu dile getirebiliriz ki o kuşak; insana inanan, vefa duygularını ve geleceğe dair umutları beslemeyi bilen, hayal kurabilme, hayal üretebilme yetisini yitirmemiş ve aynı zamanda geceleri yatarken çizgili pazen pijamalarını üzerine geçirmekten utanmayan bir kuşaktı ve bu boka batmış dünyada iyi ki böyle insanlar vardı... 🌱

"Adamlar bana çay verdi çay!
Çay veren adamlar hiç kötü olur mu?
Aklın mantığının kesiyo mu?"

İsmail Abi
Leyla ile Mecnun

"Ya kahraman olarak
ölürsün ya da kötüye
dönüşmeni izleyecek
kadar uzun yaşarsın."

Batman
The Dark Knight

"Eğer kimse sizden nefret
etmiyorsa, bir şeyleri yanlış
yapıyorsunuzdur."

Dr. House
House M.D.

"Tam olmamız gereken
yerdeyiz ama kimse yerinde
değil. Zaten kimse olması
gereken yerde değil ki!"

Captain Miller
Saving Private Ryan

İBRETİÂLEM

“eski karizmam yerine gelirse, bir bilet alırız tek gidiş
dönemezsek, türkiye tarihi acıları ansiklopedisinde bir madde verirler bize”

Mustafa Akar / Planör

Yüzüne bir süre baktığınızda içinizde dolup dolup taşan o derin iyilik duygusu yüzünden, gözlerinizi yaşartan, ağlayacak hale getiren insanlar vardır. Müfit abi onlardan biri; yüzüne bakınca insanın gözlerini yaşartacak kadar iyi insanlardan.

Bizim mahallede başka iyi insanlar da var kuşkusuz ama Müfit abinin iyiliğinin yanı sıra merhamet isteyen bir masumiyeti, nasıl söylemeli bilmem ama masumiyetten ziyade bir naif zayıflığı var ve tam da bu yüzden bir süre göz göze kalsan ağlayasın gelir.

Konuşması bir mevzu anlatır gibi değil de bir Muhayyerbûselik taksime girer gibidir; ağır, aksak, hüzünlü, sade, huzurlu. Mahalleye taşındığı ilk zamanlar böyle konuşması kimilerinin hoşuna gitmiyordu; ne ayak lan bu herif karı gibi kırılarak konuşuyor, bir durum mu var bunda gibi laflar ediliyordu arkasından. Doğrusu ilk zamanlar pek de iyi karşılanmadı mahallede. Karısı Edibe ve oğlu Aydın'la birlikte Zeyrekspor'un yöneticilerinden mali müşavir Ergün abilerin evinde kiracı olarak kalıyorlardı.

Müfit abi, Ziraat Bankası'ndan emekli olmuştu. Senelerce o bankada müfettiş olarak vazife yapmış, hem Anadolu'ya hem de Avrupa'ya bin sefer gitmiş gelmişti. Almanya'yı, BMW'nin fabrikasında yirmi altı sene çalışmış Rumenige Kenan'dan bile daha iyi biliyordu.

Söylendiğine göre evlendiği ilk karısı, evliliklerinden iki sene sonra intihar etmiş. Allah'tan çoluk çocukları yokmuş. Kadın, yine söylenenlere göre Teknik Üniversite'de hocaymış, ne olmuşsa ağır bir bunalıma girmiş, hastane, ev, hastane, ev derken Müfit abinin olmadığı bir anda bütün kapıları kapatmış, tüpün hortumunu ağzına dayamış öldürmüş kendini. Canı gitmiş Müfit abinin karısı ölünce, öyle anlatıyorlar. Kaç sene ölü gibi dolaşmış.

Âşık olduğu kadın ölünce, kendisi de ayakta, aramızda olduğu halde gerçekte ölmüş olan erkekler vardır; kalbi atar, nefes alır, siz onları hayatta, bir biçimde yaşıyor sanırsınız ama kadın giderken erkeğinin en hayat dolu yanını da alıp gittiğinden birlikte ölmüşlerdir. Aynı tabuta, aynı mezar sığamadıklarından, biri toprakta biri aramızda kalmıştır.

Müfit abi ölmekle yaşamak arasında, arafta bir yerde kalmış, o dönem birkaç iyi arkadaşı tutup elinden bu tarafa çekmişler ve Edibe ablayla evlendirmişler. Adam üst düzey yönetici, aristokrat bir aileden geliyor ama yeni karısı ev hanımı; okula göndermedikleri için okuma yazmayı ancak 12 Eylül sonrası okuma yazma seferberliğinde öğrenmiş. Ama nasıl akıllı, nasıl içten, nasıl hanımefendi bir kadın anlatamam.

Mevzu onlardan açılınca herkes hakikatli insanlar diye anlatıyor. İyi insanlar, karınca kararınca bir hakikatin ucundan tuttukları için midir bilemem, böylelerine bizim orada hakikatli insanlar denirdi. Kadın hakikatli kadın ama Müfit abinin ailesi bu evlilik kararına şiddetle karşı çıktığından kavga gürültü kopmuş. Adam da almış karısını bizim mahalleye gelmiş.

Evlendiklerinde Müfit abi elli civarında, karısı da kırk yaşındaymış ve daha önce hiç evlenmemiş. Ergün abinin karısı aracı olmuş evlenmelerine. Allah nasip etmiş bir de erkek çocukları olmuş o sene. Oğlunu ölmek pahasına doğurmuş Edibe abla. Kimseleri dinlememiş, Aydın'ı doğurmuş. Aydın ilk gençliğine geldiğinde, ana babası ihtiyarlığın basamaklarını tırmanıyorlardı. Oğluyla bir yere gittiğinde Müfit abiye “torunun mu?” diye soruyorlardı. Zaten her daim mahcup duran adam bu kez kıpkırmızı kesiliyordu.

Müfit abi Ramazan ayı gelince akşamdan sonra semtteki lokantaları dolaşmaya başlıyordu. Bir Kartal arabası vardı. Lokantalarda arta kalan yemekleri sefer taslarına doldurup bagaja koyuyordu. Bir sürü sefer taşı içinde çeşit çeşit yemek topluyordu lokantalardan. Pirinç pilavını büyük bir tencerede biriktiriyordu. Sonra bu yemekleri alıp daha önceden belirlediği fakirlerin evlerine, gece yarısına, sahur vaktine kadar tek tek uğrayıp teslim ediyordu. Onlarca yoksul aileye bir ay boyunca her gece yemek taşıyordu Müfit abi.

Bu kadar akıllı, bilgili, kafası çalışan adamın oğlu okumadı. Aydın benden birkaç yaş küçüktü. Ortaokula başladı ama akli fikri fırlamalıktaki olduğu için devam edemedi. Sürekli bir puştuluk peşindeydi ve ana babası arkasını toplamaktan helak oluyordu. Öyledir, alimden zalim doğar, zalimden alim doğar.

Mahalledekiler seneler boyunca, bu kitapsız çocuk böyle bir babadan nasıl oldu diye sorup dururken Aydın günün birinde büyük bir iyilik yaptı. Birine hakikaten büyük bir iyilik yaptı ama bu iyiliğin bedeli de kendisi kadar ağırdı.

Aydın, Atışalanı'nda bir trafik muamelecisinin yanında çalışıyordu. O civarlarda gelirken giderken bir kıza rast gelmiş. Kızda bir yandan duru bir güzellik görmüş ama öbür yandan da bir tuhafılık sezmiş. Bir türlü denk getirip yaşanamamış. Yanında sürekli birileri oluyormuş, bir türlü fırsat olmuyormuş.

Sonradan öğrenmiş ki kız Moldovalı ve Atışalanı civarında bir konfeksiyon atölyesinde çalışıyor. Fakat öyle bildiğin türde bir çalışmak değil, atölyenin sahibi oradan buradan genç kadınları getirmiş, atölyeye doldurmuş, ayda iki yüz dolara, iki yüz elli dolara gece gündüz çalıştırıyor. Kadınların hiçbir güvenceleri, sigortaları yok; bütün bunlar bir yana pasaportlarını da ellerinden almışlar, saklamışlar.

Aradan bir süre geçince bu herifler, atölyede çalışan kadınların dışarı çıkmalarına izin vermemeye başlamışlar. Atölyenin hemen üzerinde bir kat daha var, yatakları yan yana yere dizmişler; kadınlar orada yatıp kalkıyorlar, iş zamanı da aşağıya inip çalışıyorlar.

Buranın sahibi adam trafik muamele işlerini Aydın'ın çalıştığı muamelecineye verdiği için, gidip gelirken, patronla konuşurken Aydın da bütün mevzuları oradan öğrenmiş.

Bu kadar ağır şartlar üst üste gelince kızın bünyesi kaldırmamış, verem olmuş. Bayağı ağır hastalanmış kız. Önce atölyeye doktor getirmişler bütün bu gayrimeşru işler açığa çıkmasın diye. Ama kızın verem olduğu ve ağırlaştığı anlaşılınca Esenler'de hastaneye götürmüşler.

Kız daha on altı yaşında. Kız bir deri bir kemik. Kızın yüzü bembeyaz. Kıza hafifçe bir dokunsan, elinin izi kalacak yüzünde. Kız yoksul. Kız yalnız. Kız güçsüz. Kız tutsak. Kız öldü ölecek. Kız ölmüş ve diri diri o atölyeye gömülmüş aslında.

Aydın'da her türlü numara var ama içinde merhamet de var. Olayı öğrenince ne yaparım ne ederim diye düşünmüş taşınmış, sonunda kızı oradan kaçırıp kurtarmaya karar vermiş.

Gerçekten de Aydın allem etti kalem etti, Moldovalı kıza kaçırdı. Biz bütün bu olayları o zaman öğrendik; Aydın kıza kaçırıp ortadan kaybolduktan sonra. Eskiden pavyondan kadın almak neyse bu ruhuna sıçığımın zamanında da, fabrikadan, atölyeden işçi kadını almak öyle. Sahibinden köle çalmak gibi bir şey. Bir yandan patronun ekmeğiyle oynamış oluyorsun, o nasıl bir ekmekse, üzerine bunca kötülüğün bulaştığı ekmek hangi Allahsız kitapsızın boğazından geçer, bir yandan da kurulan tezgahı bozmuş oluyorsun.

Ortalık ayağa kalktı tabii.

Aydın da kız da ortada yok. Adamlar gelip Müfit abiyi ve karısını rahatsız etmeye başladılar. İki de çocuklarının ne yaptığını, nereye gittiğini bilmiyorlar ama adamlara inandıramadılar. Evin önünde bir vukuat oldu; Gavur İlhami, Ammo Beşir, Apo abi olayı görünce adamların tepesine binip üçünü de pert edip hesabı kestiler.

Bu mevzular bir kerede bitmez. Bitmeyeceğini mahalledeki herkes biliyordu ama Müfit abi bilmiyordu; karısına demiş ki ben gideyim, adamlarla insan gibi konuşayım, olmazsa meseleyi beraber çözelim.

On altı yaşında, canı burnunda, kalbi kuş gibi küt küt atan o güzelim kıza acımayan adam, sana acır mı Müfit abi? O incecik papatyaya insanlık göstermeyen, kara killi elleriyle hoyratça kırıp koparan o adam, seninle insan gibi konuşur mu Müfit abi? Konuşmaz. Konuşmadı da.

Müfit abiyi vurup, silahı da on beş yaşında bir çocuğun eline verdiler. O dünya beyefendisi adamın bir tane karaciğerine, bir tane böbreğine, bir tane de karın boşluğuna sıkıp öldürdüler. Hiçbirimiz inanamadık Müfit abinin ölümüne. Bu adamın yüzüne baksan gözlerin yaşarır, nasıl silah sıkabilir ki birisi? Nasıl yapabilir yani? Yüzüne baksan ağlayacağın bir adam bu. İbretiâlem olsun diye öldürülür insanlar böyle durumlarda. Başka kimse niyet etmesin diye. İlyiğe niyet edenler de aklını başına alsınlar diye.

Silah eline verilen çocuk polise konuştu, olay açığa çıktı. Atölyenin sahibini ve kardeşini aldılar içeri. Başka kızlar da vardı. Pasaportlarını verip yolladılar. Kim bilir pasaportlarını kime teslim ettiler sonrasında. Yapacakları başka bir şey de yok açıkçası. Etlerini pazarlamaya karşılık, bir fabrikada tutsak edilmeyi tercih edecekler yine.

Aydın bir iş buldu ve kıza birlikte Romanya'ya gittiler. Annesinden haberlerini alıyorduk; iki çocukları olmuş orada. Geçinip gidiyorlar diyordu Edibe abla. Şimdi arada bir o da gidiyor yanlarına. Aydın mahalleye tek bir kere gelmedi.

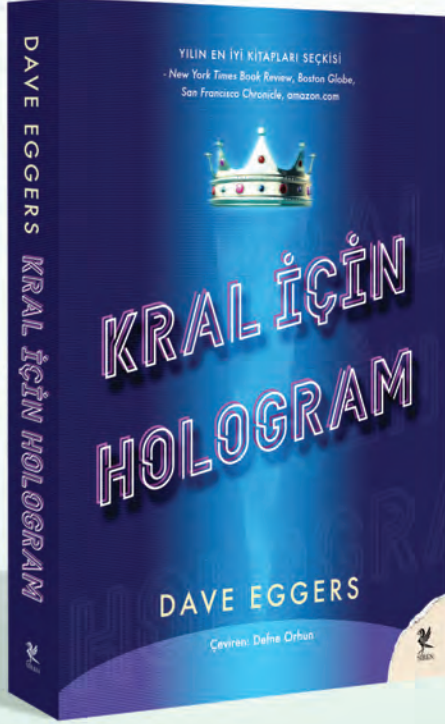
Aydın bir iyilik yaptı, o kıza kurtardı.

Hesabı ödemek Müfit abiye düştü. ❀

NATIONAL BOOK AWARD Finalisti

"Gerçek bir deha ürünü." *Boston Globe*

"Mükemmel." *Fortune*

Bir hayal kaç paraya satışa çıkabilir?

Amerikan edebiyatının 'müthiş dâhisi' Dave Eggers, çağa özgü gerçeklere dayalı *Kral için Hologram*'da yeni dünya manzarasını kapkara bir mizahla ele alıyor. Yaşam denen çölün tam ortasında, hükmen mağlup olduğu oyunu kurallara uygun oynamaya çalışan kahraman Alan Clay'in peşinde Eggers, Boston banliyölerinden Arabistan'a, toplantı odalarının kalabalığından otel odalarının ıssızlığına uzanıyor. Birileri çölde kumları süpürmekle meşgulken diğerleri yılgınlığa, iç sıkıntısına teslim oluyor ve herkes köseyi dönme hayalleriyle avunuyor. Godot'yu beklercesine para kazanmayı, içine düştüğü karanlıktan sıyrılmayı bekleyen Alan Clay'in trajikomik hikâyesinin anlatıldığı *Kral için Hologram*'da Amerikan rüyasının ipliği nihayet pazara çıkıyor.

Kral için Hologram, hayallerinden başka sermayesi olmayan ve beklemekten bıkip usanmayan bir adamın kurtlar sofrasında yer edinme uğraşının, paranın gücüne tapılan bir dünyada kendi yolunu arayışının romanı.

Dave Eggers Tüm Kitaplarıyla Siren'de!

www.sirenyayinlari.com | sireninsesi.blogspot.com

BURAK AKSAK

OT

COSMOS

Dünya dışında yaşamın olup olmaması umurumda değil. Çünkü orada herhangi bir duygu yok. Tüm duygular dünyadadır ve kâinat dediğin o sonsuz karanlık boşluk, ruhsuz gezegenlerin takıldığı salaş bir bardan başka bir şey değildir.

Stratosfer dedikleri şey, dünyanın hüznü katmanlıdır mesela. Ozon tabakasını delen de kimyasallar değil, gözyaşlarıdır. Troposfer, dünyanın mutluluk katmanı olup, mevsimlere göre değişiklik gösterir. Yerkürenin etrafını çepeçevre saran ise atmosferden ziyade sıkıntı tabakasıdır. Sıkıntının seyrek görüldüğü yerlerde, heterosfer yani aşk tabakası görülür. Evet, insanlar kendilerini saran sıkıntıdan kurtulmak için âşık olurlar. Bir boşluğu doldurma çabası. Dünyayı var eden tüm duygu katmanlarını bir kenara bırakıp, tek bir kişinin yanında olma isteği. İşte bu andan sonra, dünyanın güneş etrafında dönmesi başlar. Ortada aşk olmasa, bu hareketlilik de olmayacak. Gece gündüz karmaşasına da girilmeyecek hatta ama yapacak bir şey yok. Aşk diye bir şey var. Aşkın olmadığı yerde sıkıntı var. Sıkıntı ile yaşayabilse insan, tüm sorunların hallolma potansiyeli var. Gerçek aşka kavuşabilse insan, güneşle dünyanın kucaklaşması var. Romantik gibi görünse de tehlikeli bir durum bu. Her şey bir denge meselesi. Âşık oldun diye galaksinin dengesini bozmaya ne hakkın var? İşte büyük âşıkların kavuşamamasının asıl sebebi budur. Kavuşmalar yer yerinden oynayacak, tüm düzen bozulacak. Kavuşanlarsa meşkin tadını çıkaran sıradan insanlardır ancak. Bir araya gelmeden evvel sayfalarca mektup yazan adamlarla, o mektuplara gül kokulu şiirlerle cevap veren kadınlar, kavuştuktan bir süre sonra aynı kalemle alışveriş listesi hazırlıyorlar. Dünyanın hâlâ dönebiliyor olmasını, kavuşamayan o gerçek âşıklara borçluyuz.

Dünyada yaşam var, evet. Peki bunun kıymetini biliyor muyuz? Elbette hayır. Zaten kıymet bilmemek insana özgü bir tavır. Kaygı, kıskançlık, pişmanlık, özlem,

öfke, umut, korku, şefkat, şehvet, kin ve hatta yalnızlık. Hepsi bu dünyanın birer katmanı. Ne arıyorsan hepsi dünyada ve her şey bir denge içinde. Fazlasını, hep daha fazlasını isteyen açgözlü insanlar yüzünden tadını çıkaramıyoruz bu dengenin. Zaten açgözlülük de sadece insana özgü bir tavır. Mevcut denge değiştikçe, rüzgâr da yön değiştirir. Rüzgârın estiği yöne göre yolunu bulmaya çalışan insanlar, dünyadan tikslenme sebebidir. E zaten kaypaklık da anca insana özgü olabilecek bir tavır. Tüm bu çirkinliklere rağmen dünya dönmeye devam ediyor, evet. Gerçek âşıkların bir araya geldiği, çöllerin vahalara döndüğü, dünyanın güneşle kucaklaştığı o kudretli kavuşma anına kadar da dönmeye devam edecek. Hem de mevcut bir denge içinde. O nedenle yok yere başka gezegenlerden bahsetmeyin hiç bana. Zaten

sıkılıyorum, heterosfere sokup da "benim dengemi bozmayınız."

Birazdan hava aydınlanacak. Bu işe en çok yanmayan o patlak sokak lambası sevinecek. Kendini gereksiz hissetmenin nasıl bir his olduğunu bilirsın.

Ayakların üşümeyi bıraktığı zaman bahar gelmiş olacak. Önce çiçek açıp, ardından kiraz verecek kapının önündeki ağaç. Ve kimse toplamadığı için tek tek çürüyüp dökülecekler. Zamanla çürümenin ne demek olduğunu da gayet iyi bilirsın.

Kötü ezan okuduğu için işinden olmayacak hiçbir müezzın. Halkalı-Sirkeci arası banliyö treninin yeri bir daha hiç doldurulamayacak. Bu yıl da hiçbir yaprağını koparmayacaksın saatli maarif takviminin. Ne kadar unutmaya çalışırsan çalış, yine de kaşıyacaksın en acıyan yerlerini. Bu yüzden yaran hiç kapanmayacak. Martılar gürültü patırtı etmeyi keserse uykuya dalacaksın. "Zamanla her şey düzeler" diyeceksin. Kendi söylediğin yalana inanmasını da bileceksin. Çünkü dengede kalmak bunu gerektirir. ❀

TEOMAN: Kırıklarını aldırıp kalbinin, zırhını çıkartıp portmantoya asan, telesekretere konuşamayangillerin tek oğlusu... Hüzünlü bir çarşamba günü evine gittik, car car konuştuk... İşte Teoman'ın DENİZ DURUKAN ile MET ÜST'e anlattıkları.

ÇABUK UNUTULURSAM BOZULURUM

Çocuğumun olacağını duyduğumda, herhalde oğlum olur diye düşünmüştüm. Kız olacağını duyunca hafiften bozuldum bile. Türk erkeği reaksiyonu. Saçma tabii, doğar doğmaz âşık oluyorsun... Şöyle bir tedirginlik de oluyor; erkek olma meselesini biliyorsun, öğretebilirsin, ama kız çocuğuna nasıl davranacaksın, bunu bilmiyorsun. Bakalım göreceğiz. Şimdi biraz kendimi değiştirmeye çalışıyorum. Sinirli olduğum zamanlar çevreme takınmış olduğum kırıcı hareketlerimi, depresif, evhamlı hallerimi filan frenlemeye çalışıyorum ki daha düzgün birini görsün diye kızım. Kısacası çocuk istiyordum ve hayatımda en çok sevdiğim kadınla yapmak istedim bunu. Sonuçtan memnunum. Çünkü yaşama umut katıyormuş çocuk. Çalışmanın, iş yapmanın çocukla bir anlamı da oluyor, bir rasyonallite katıyor. Onun için çalışıyorum diyorsun. Artık yeni ve gerçek bir rolün oluyor. Rock yıldızlığı rolü kolay, nasıl yapsan oluyor ama baba rolü öyle değil. Kızımın mutlu ve huzurlu biri olmasını istiyorum,

o yüzden de huzurlu biri olmayı kendime öğretiyorum şu sıralar. İnsanın kendini iyileştirmesi gerek. Yoga, antidepresan, kişisel gelişim kitapları vs... Ne varsa deniyorum.

Çocukken bana erkek olmayı öğretecek, karşımda taklit edeceğim kimse yoktu. Babam ben küçükken ölmüş. Kendini oluştururken modeller arıyorsun, bir erkek nasıl olur diye etrafına bakıyorsun. Erkek olma meselesini kendi kendime, zorlayarak öğrendim. Galiba yanlış da öğrendim. O arada öyle bir hayat tarzı sürdürdüm ki, olgunlaşmadan buraya kadar geldim. İlk albümümü çıkardım, o sırada menajerim Funda'yla çalışmaya başladım. Bana resmen aşırı korumacı bir anne gibi davrandı, en ufak detayla

bile o ilgilendi. Ben de oyun oynar gibi yaptım işimi. Sanki benim hiç gerçek bir mesleğim, büyük sorumluluklarım olmadı. 47 yaşına geldim ve şimdi bir sorumluluğum var. Olgun bir erkek nasıl olur, onu tecrübe ediyorum.

İlk albümümü elime aldığımda, ilk video klibimi izlediğimde, şarkımı radyoda ilk kez duyduğumda vs tüylerim diken diken oluyordu. Bunun hayalini çok kurmuştum ve o hayale kavuşmak harikaydı. Kendimi önemli ve değerli hissetmiştim. Hayatta istediğim her şey müzikte vardı. Ama bir süre sonra boş ve anlamsız gelmeye başlıyor. Müziğe kıızıyorsun, sana ilk zamanlardaki zevki vermiyor diye. Sanki tüm o mutsuzluğunun, sıkılmanın sebebi müzikmiş gibi geliyor. Oysaki değişen sensin. Müziğin bunda hiçbir sorumluluğu yok. Kabul edeceksin, bir daha hiç bir zaman ilk albümün çıktığındaki, ilk klibini televizyonda gördüğündeki heyecanını yaşayamayacaksın. Geçti o günler. Ayrıca bir daha Paramparça, İstanbul'da Sonbahar kadar başarılı şarkılar da yazamayacağım. Zaman geçince yaptığın işleri ilk zamanlardaki kadar beğenmiyorsun zaten. Eskiden beğendiğin şeyleri de beğenmiyorsun, kusur buluyorsun. Bir ergenlik rüyasını benim kadar uzun sürdürmek çok zor.

Ben zaten hep depresyona meyilli bir adamdım. Fakat bir ara öyle bir aşamaya geldi ki, tıkandım. Duygusal bir herifim. Saçma sapan şeyleri kafama takarım. Hiçbir konuda keyfim

yoktu, herkesle her konuda kavgı ediyordum. Müzik de bana eskisi gibi zevk vermiyordu, ona kızdındım, Kendimi yetersiz görüyordum. O sinirle bütün iş arkadaşlarımı da kırıyordum. Sonra sürekli özürler diliyordum, özür mektupları filan yazıyordum. Ve bazen işin kötüsü, haklı olduğumu düşünüyordum. İnsan sonradan anlıyor hatalarını. Patron olarak da kendimi iyi hissetmiyordum, başarısız buluyordum. Ekibime iyi para kazandıramadığımı düşünüyordum. Şimdi, sinirlerime çok hakimim grupla. Hiç kimseye problem çıkarmamaya çalışıyorum, kılık yapmıyorum.

Yaş meselesi de önemli. Kendimi zaten ilişkiler konusunda da, iş konusunda da hep beceriksiz hissediyordum. Ve gelecekle, yalnız kalmayla ilgili bir sürü kaygım da vardı. Tabii yaşlanma ve ölüm korkusu da, bir sürü korku, hepsi üst üste geldi.

Bir ergenlik rüyasını benim kadar uzun sürdürmek çok zor.

Sadece konserler veririm diye karar almıştım tekrar konserlere başladığımda. Röportajlar, çekimler, televizyonda görünmek filan istediğim bir şey değil artık. Onlar da yormuş beni yıllardır. Zaman zaman yine paniğe kapılıyorum; yıllar geçecek ve ben hâlâ müziğe, bu sahneye mahkum mu olacağım, sadece bunu yapmayı biliyorum diye... Bazen yirmi sene evvel yazdığım bir şarkıyı şimdi çalmanın ne manası var diye düşünüyorum, çok saçma geliyor. Ben bunları binlerce kez çaldım, söyledim, şimdi niye tekrardan söyleyeyim? Bundan on yıl sonra hâlâ Papatya'yı mı söyleyeceğim? Neyse ki, sahneye çıkmak hâlâ zevkli. Beni en çok sıkıan yolculuklar, oteller filan. Evimi özliyorum.

Müzik meselesiyle kısa bir süre daha ilgileneceğim. Yaptığım albüm son albümüm olacak. Birkaç sene daha kariyerimde eksik olduğumu düşündüğüm konser videosu gibi şeylerle uğraşıp dükkanı kapatacağım. Turneler yoruyor artık. Şarkı da yazmak istemiyorum, şimdiye kadar yazdıklarımla çok uğraştım. İçimde çok çalışacak motivasyon yok. İstersem küçük bir çabayla kariyerimi kolayca uzatırım ama canım yapmak istemiyor. Birkaç sene daha arkadaşlarımla çalayım, sonra da başka meşgaleler bulayım kendime diyorum. Gelecekle ilgili planım yok ama insanlar beni dinlesin istiyorum. Çabuk unutulursam bozulurum.

Üzüldüğüm bir konu var: Müzik yapımcısı olmak ve gençlerle çalışmak isterdim. Aktarabileceğim bir sürü tecrübem var ama müzik sektörü o kadar kötü durumda ki pek bir işe yaramıyorum.

Biraz da hayatın akışıyla ilgili bu. Çabamın daha yoğun olduğu dönemlerde ortak noktada buluştuğun dergiler, yayınlar, albümler, filmler... Sana yalnız olmadığını hissettiriyordu.

Ben hemen meşhur olmadım, otuza kadar süründüm. Çok fazla hayal kırıklığı ve gelecek kaygısı... Müzikte bir yere gelme umudum yoktu, başka işler mi yapsam diyordum. Oradan buraya geleceğimi tahmin etmemiştim.

İlk dönemlerde de bir ekip ve onun sorumluluğu da vardı üstümde. Sadece kendimi değil, ekibimi geçindirme mesuliyeti de bir baskı oluşturuyordu. O baskıyla düşündüğünle, yaptığın şey bazen çelişebiliyor. Mesela şu anda bile istediğinden fazla konser veriyorum. Ekibimi bir arada tutabilmem için bunu yapmak zorundayım. Ara da veremem. Eğer ara verirsen, yanındaki bütün müzisyenlere "bay bay" demek zorundasın. On dokuz senedir, şu son 2,5 yıllık geri çekilmeyi saymazsak, sürekli çalışıyorum.

Şöhret denilen şey aslında çok kalabalık olmak anlamına geliyor. İki kişi oturup da konuşmuyorsun. Hep daha kalabalıksın. Bazen azalmak istiyorsun. Seni

şöhret gibi görmeyen arkadaşlarınla olmak istiyorsun. Tamam bu şöhret yolunu da ben seçtim. Çok çabaladım, kıçımı yırttım daha çok tanınmak için ama sonra angarya haline geliyor.

Zaman; “gelecekte ne yapacağım ben” durumuna tekabül ediyor.

İki buçuk sene çok düşündüm, hiçbir şey yapmadan, salonumdaki koltukta yattım. Ve ne yapmam gerektiğini düşündüm. Hayatım boyunca filmlerle, oyunlarla, kitaplarla öyle çok vakit geçirdim ki, hayatla ilgili birçok şeyi de ıskaladığımı düşündüm. Mesela; yakın arkadaşlarımın, sanatla ilgisi olmayan arkadaşlarımın çok küçük şeylerle yakaladıkları zevkleri, mutlulukları yaşamak istedim. Onları taklit ettim, peşlerine takıldım. İşe yaradı mı dersen, o kişi olamıyorsun tabii ki ama faydası oldu. Yine eşle dostla iyileşiyorsun. Eskiden yapmadığım şeyleri yapıyorum şimdi. Yakın çevreme, arkadaşlarıma, kendime daha çok zaman ayırıyorum. Daha iyiyim.

Müzik yorduğunda arkadaşlarımla beraber yapacağım bir meşgalem olsun istiyorum, tek başına yapmak istemiyorum. Sanat filan da değil, daha stressiz ve risksiz bir alan olsa diye düşünüyorum. Bakalım...

Şarkı formu elbette şiirden daha kolay. Şarkıda atardamarı bulunca yazmada sıkıntı yok. Hemen dökülüyor. Ama 17 albümünü hazırlarken uzun bir mesai harcadım. Bir buçuk sene tam 24 saat boyunca sadece şarkı düşündüm. Bu işe kafayı çok takmıştım. O kadar çalışmıştım ki, üç tane 17 şarkısı yazmıştım.

“Kemancı” bizim dönemimizin bir simgesi idi. Kendimizi ifade ettiğimiz, ortak bir mekanımızın olduğu yerdi. Rock müziğin en hareketli dönemlerinin geçtiği bir çoğumuz için okul görevi gördüğü bir mekandı. Sahibi rahmetli Zeki Abi’yi çok severdik. Yazları Bodrum’da tek gitarla çalardım. Bir gün gitarist arkadaşım Serdar Öztop aradı, “bir grup kurduk gel beraber çalalım” diye. İstanbul’da şahane bir mekan açıldığını söyledi. Çünkü biz mekansızlıktan sürünüyorduk. Gerçekten de açıldığı dönem içinde öyle bir yer yoktu. Herkes orada çaldı. Özlem Tekin, Şebnem Ferah,

Duman tayfası ve daha birçok müzisyen oradaydı. Çok az para kazanıyorduk, zar zor ihtiyacımızı görüyorduk. Sıkıntılı bir süreçti. Yıllar geçiyor ve umudum sürekli kırılıyordu. Sadece ekonomik değil; müzikal anlamda da kendimi öne çıkaracak bir ortam yaratamamıştım. Aslında müzikal anlamda pek yeteneği olmayan biriydim, gerçi hâlâ da öyleyim. Gitarı şimdi bile layıkıyla çalamıyorum. Ama şarkı formunu iyi bilirdim, sözlerim de iyiydi, müzisyen olarak değil de şarkı yazarı olarak yola çıktım.

Yıllarca şiir gecelerine katıldım.

Beni çok etkiliyordu seyirci olarak. Ama müzisyenler ve şairler yan yana gelmiyorlar. Birçok iyi müzisyenin, iyi sözlerin ihtiyacı var aslında. Yan yana gelseler bir sürü iyi şarkı çıkabilir. Geçenlerde bir grup dinledim: Yüzyüzeiken Konuşuruz. Çok güzeller. Birileri çıkınca heyecanlanıyorum. Bir ara üzülüyordum, arkadan birileri

gelmiyor diye, o zaman kuruyor iş. Bizim yeni bir şey yapacağımız yok. Müzik dünyası kötü durumda ama yeni ve iyi birilerinin gelmesi çok önemli.

Yeni albümde çölün çokca geçmesi yoksunlukla ilgili. Çocukluk ve ilk gençlik yıllarımda o kadar çok şey isterdim ki ve hiçbirisi de benim değildi. Ekonomik olarak da gücüm yoktu. Annemle yaşıyordum, o da beni güçsüz kılıyordu. O yoksun olduğum yıllara tekabül ediyor çöl imgesi.

Şu anki pozisyonumdan hiç memnun değilim. Ne adam gibi müzik dinliyorum, ne yeni şeylere açığım, eski sevdiklerimden de sıkıldım. Roman filan okuyacak konsantrasyonum da yok. Bir tek Etgar Keret diye çok iyi bir yazar buldum, onu okuyorum şu sıralar. Kısacık öyküler yazıyor. Müzik dinlersem, güzel sözler yazan, mıymıntı adamlardan dinliyorum. Leonard Cohen, Nick Cave, Tom Waits, Bob Dylan gibilerini. Rock müzik hiç dinlemiyorum. Eski heyecanımı kaybettim. Oysa ki edebiyatçıları, müzisyenlerden, şairlerden, filmlerden çok etkilenmişim. İlk albümümü yaparken kendimi Rilke gibi hissediyordum. ✨

Şu anki pozisyonumdan hiç memnun değilim. Ne adam gibi müzik dinliyorum, ne yeni şeylere açığım, eski sevdiklerimden de sıkıldım.

Neden?

ALİ POYRAZOĞLU

NEDEN REÇEL

Herkesin bir aşk acısı merhemi vardır. Ben de reçel yapmaya aşk acısını hafifletmek için başladım. Sevgilimden ayrılmıştım. Evimin bahçesinde güneşin altına uzanıp bir yandan Diazem’leri çakıyor, yaşananları unutmak için de boyuna viski içiyordum. Kapıcımız gazeteleri, ekmekleri alıyor, bir yandan da “Ali Bey bunalımda, Osman Bey krizden çıktı, Ahmet Bey depresyona girdi” diye apartmandaki bilgi akışını sağlıyordu. Bir gün üst katımda oturan Behiye ablaya bunalıma girdiğimi söylemiş. Kapıcının sözlerini görev bilen Behiye abla kapımda belirdi.

“Senin neyin var Ali?” Ağlayarak “Hiçbir şeyim yok abla” dedim. “Neyin var ulan?” “Abla biz ayrıldık” dedim. “İyi olmuş sana, uğursuzun tekiydi o zaten!”

“Ben şimdi ne yapacağım abla?” dedim, “Reçel yapacaksın çocuğum” dedi, “Reçel yaparken başka hiçbir şey düşünemezsin, konsantre olacaksın; limonu nerde sıkacağını, reçeli nasıl yapacağını öğreneceksin. Ayrıca reçel yapmanın türlü türlü yolu var, reçel yalnızca ocağın üstünde yapılmaz. Güneşte de pişirilir.”

Behiye abla beni tedaviye almıştı. Reçel yapmaya başladım. Gündüzleri güneşin altında, geceleri ise ocağın başında sabahlara kadar reçel yapıyordum. Devamlı Balık Pazarı’na gidip meyveler alıyor, eve dönüp durmadan reçel yapıyordum. Yaptığım reçelleri kavanozlara doldurup, “İşte bu reçeller benim eserim! Hepsini huşu içinde yaptım.” diye diye raflara diziyordum. Bir gün dayanamadım ve “Behiye abla, ben ne yapacağım bu kadar reçeli?” diye sordum. “Apartmana dağıt” dedi. Yaptığım

reçelleri apartman sakinlerine dağıtmaya başladım. Habire reçel yapıyordum, kavanozlar biriktikçe birikiyordu. Güneşte kayısı yapıyorum, güneşte şeftali, bir içi bademli kayısı reçeli yapıyordum ki; üstüne reçel tanımam. Evi reçel fabrikasına çevirmiş durmadan çalışırken, apartmanla yetinmeyip bütün mahalleye reçel dağıtmaya başladım. Böylelikle sevgilimden ayrılıp depresyona girdiğim ve son çare olarak durmadan reçel pişirdiğim dedikodusu bütün mahalleye yayıldı. Mahalle sakinleri ziyaretime gelmeye başlamıştı. “Geçmiş olsun” diyenler, “Aman nedir ki; biri gelir biri gider” diye öğüt verenler...

Bir zaman sonra başka birine aşık oldum ve reçel yapmayı bıraktım.

Apartmanda ve mahallede kıyamet koptu. “Noldu da reçeller gelmez oldu?” diye söylenenler oldu. Artık gerek görmediğimi söyledim. “Peki şimdi ne yapacaksın?” dediler. Yeni bir sevgili bulduğumu ve turşu işine girmeyi düşündüğümü belirttim. Böylece turşuculuk kariyerim de başlamış oldu. Şu an hâlâ turşuculuk dönemimdeyim. Bi daha reçele döner miyim dönmez miyim Allah bilir. Ama aşk acısı çekenlere tavsiyemdir; mutlaka reçel yapmayı öğrensinler. ✨

Hazırlayan: Nurhak Kaya

YEMİN ANTOLOJİSİ

TÜRKİYE CUMHURİYETİ VATANDAŞLIK YEMİNİ

Bundan sonra;
Türkiye Cumhuriyeti için
ne gerekiyorsa onu yapacağıma,
Bir şekilde bir yolunu bulup halledeceğime,
Ancak hobi olarak Kürt, Ermeni vs. olacağıma,
Vergimi sadece benzin alırken ödeyeceğime,
Daima sinirli olacağıma,
Sadece ve sadece televizyonda gördüklerime
inanacağıma...

ERKEKLİK YEMİNİ

Bundan sonra;
Kendim dahil, herkesin ve her şeyin
amına koyacağıma...

KADINLIK YEMİNİ

Bundan sonra;
Kendime dahil, herkese
yalan söyleyeceğime...

ÇOCUKLUK YEMİNİ

Bundan sonrası yokmuş gibi yaşayacağıma...

YAHUDİLİK YEMİNİ

Bundan sonra;
Sadece Müslüman öldüreceğime...

HIRİSTİYANLIK YEMİNİ

Bundan sonra;
Sadece Müslüman öldüreceğime...

MÜSLÜMANLIK YEMİNİ

Bundan sonra;
Sadece Müslüman öldüreceğime,
Ama fırsat olursa, Yahudi ve Hıristiyan da
öldüreceğime,
Yine de çoğunlukla Müslüman öldüreceğime...

BUDİST YEMİNİ

Bundan sonraki hayatta da bir Budist olarak
reenkarne olacağıma...

TANRILIK YEMİNİ

Her şeyin bir sır olarak kalacağına ve geriye
tek bir iz bırakmayacağıma...

SİLAHLI ÖRGÜT YEMİNİ

Bundan sonra;
Kendi adıma, kişisel nedenlerle kimseyi
öldürmeyeceğime,
Sadece bağlı olduğum örgüt adına
cinayet işleyeceğime...

BAŞBAKANLIK YEMİNİ

Bakanlarımı sevip Cumhurbaşkanıyı saymak! 🌟

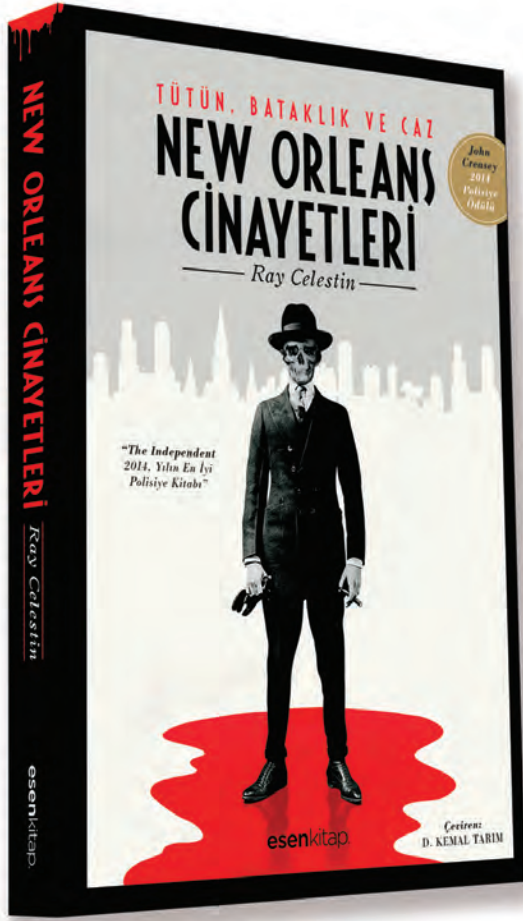

SİGARA (Eriİ) KÜLLÜK (Dişil)

(Kadın; deneyimliliği, endamından, çalımından belli olan, alımlı ve olgun bir seks işçisidir. Ara sıra da sahne alır bir yerlerde. Adamın, onu gördüğü ilk an kor düşer ciğerine. Hemen ilk gece sevişmek ister kadınla. Kadın alır sıcak koynuna genç adamı. Esrar satmaktan başka pek de bir işi olmayan yağız delikanlı, kadına iyice yanık hale geldikçe varını yoğunu vermek ister. Kendi gibi olan arkadaşlarından medet umarken, bir de bakar onlar da kadının peşinde, olmuşlar oyuncacı. Kadını yaşatmak ve mutlu etmek üzere uğraşıp başaramadıkça gitgide dibe çöker. Uyuşturucu olur yoldaşı. Bağımlılığı ikiye katlanmıştır artık. Bir gece, kadının kollarında altın vuruşla ölür. Kadın, üzülse de belli etmez. Ne yanıp bitenler görmüştür o, hayat yolunda. Söyle bir süre dinlenmeye ve arınmaya aldıktan sonra, yeniden deva eder yaşantısına, kaldığı yerden.)

- Sigara, sağlığa zararlıdır.
- El sarartır, iç karartır; ciğerini dağlar sigara!
- Sigara, düştüğü yeri yakar; küllük düştüğü yerde kırılır.
- Küllük yanmaz, bu yüzden küllüktür!
- Küllük, ortak kullanıma açıktır. Aynı anda alabilir birkaç sigarayı birden içine.
- İki parmak, iki dudak arasında yanmaya başlar sigara, lakin küllükte söner.
- Bin öpücük, bin dokunuş sonrası son durak gibidir küllük.
- Sigara, benliğini küllüğe bırakır; ruhu, duman olur havalarda dolaşır.
- Sigaradır kötü kokan, küllüğü de kokutur.
- Herkes sigaranın, sigara küllüğün tiryakisi!
- Sigara ne kadar filtrelerse filtresin kendini, küllüğe işlemez filtresi.
- Küllükten düşen sigara söner önce bir yerlerde. Dönüp dolaşıp söneceği yer küllüktür işte!..
- Orası neresiyse ki her köşe başında bir küllük vardır, anlaşılır ki orda sigara içen birileri de vardır!
- Islak küllük, bir gecede adamın hayatını karartan kadın gibidir. Mundar eder sigarayı!
- Küllük olmayan yerde, sigara ayaklar altında kalmaya mahkumdur.
- Sigaranın yandığı yerde küllüğe 'peçete atmak', racona terstir. Sigara onu da yakar vallahi, kendisini de!
- Sigara yana yana kül olur, küllüğün içine içine dökülür.
- Sigara küllüğe bağımlı, küllükse yalnızca alışkıdır sigaraya.
- Önce bir sigara söner, sonra bir diğeri... Arada bir temizlenir küllük, geçer hepsi...
- Sigaranın ardından yalandan bir efkar şarkısı tutturur küllük: "Beni yak, kendini yak, her şeyi yak... / Aşk için ölmeli, aşk o zaman aşk!" 🌟

Yeni Kitaplarımız Raflarda...

Tütün, Bataklık ve Caz New Orleans Cinayetleri Ray Celestin

The Independent 2014 Yılın En İyi Polisiye Kitabı

1919 yılının New Orleans'ı... Birinci Dünya Savaşı sona ermiş, caz ve blues kentin her yanını sarmaya, Amerika'nın ilk mafya aileleri semirmeye başlamışken kent büyük alkol yasaklarına doğru yol alıyor. New Orleans'ın bol yağmurlu, çamurlu sokaklarında başlayan seri katil avı, fırtınalı bir caz gecesinde zirvesine ulaşıyor.

“New Orleans'ın gösterişli sokak müzisyenleri ve korkunç olayları çevresinde örülmüş değerli bir polisiye roman. Devamında çok daha nefis gizem hikâyelerinin habercisi, kusursuz bir ilk roman.”

The Times

No Kid: Çocuk Yapmamak İçin 40 Neden Corinne Maier

“Günümüzde anne baba olmanın ne demek olduğunu gözler önüne seren bir kitap: Bitmeyen sıkıntılar, hep daha fazla para kazanma gereksinimi, can sıkıcı bir hayat ve bir kenara bırakılan hayaller. Bu kitap, sadece bir kitap değil aynı zamanda bir manifesto!”

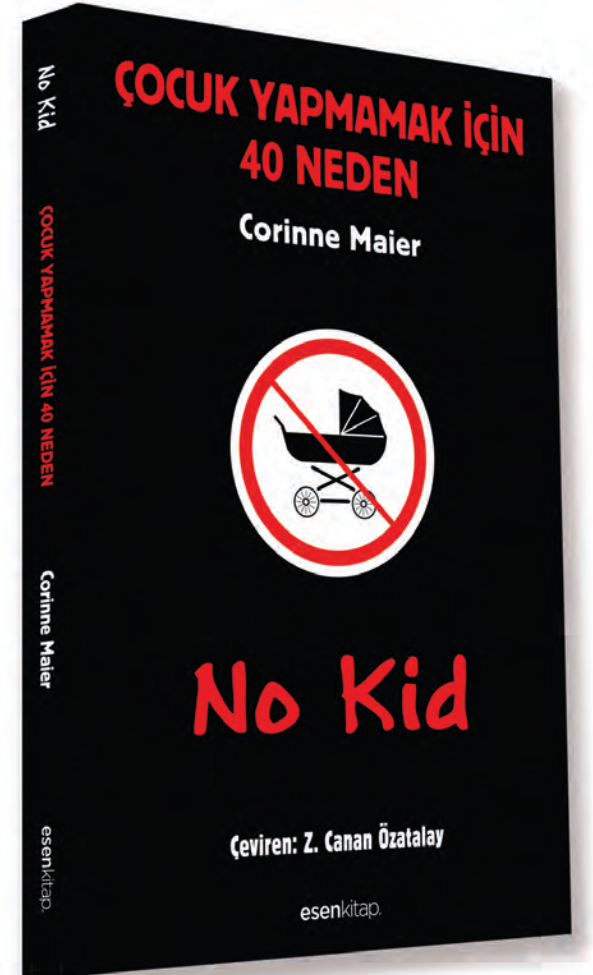
Le Monde

“No Kid, sinir krizinin eşiğine gelmiş ebeveynler ve hâkim söylemin suçluluk duygusu uyandırdığı çocuksuz bekârlar için kurtarıcı bir opus. Okuması keyifli, iğneleyici, keskin bir metin.”

France 3

“Anelliğin zafer kazandığı günümüzde, Simon de Beauvoir'ın torunları kafa tutuyor. Sözcüleri de Corinne Maier.”

Le Nouvel Observateur

ACAYİP ÖLMEK LAZIM!

Sen hatırlamazsın, oda arkadaşı olmadan önce, seninle ilk kez Ankara'daki o öğrenci evinde tanıştık aslında. Ankara'ya ilk kez geliyordum ve yol bilmiyordum. Zorlukla o evi bulmuş ve kapıyı açan ortak arkadaşımız yeniden uyumak için odasına dönmüştü. Taşradan büyük şehire yeni gelmiş herkes gibi elimi ayağımı nereye koyacağımı bilemiyordum. Girişteki ayakkabı kalabalığını görünce evde benden başka misafirlerin de olduğunu anladım. Ortalık darmadağındı. Boş içki şişeleri, silme izmarit dolu küllükler, oraya buraya dağılmış kitaplar, kanepeye yaslanmış bir gitar, masanın üzerinde onlarca kâğıt. Evde başka genç şairler de vardı ve hiçbirinin uyanacağı yoktu.

Sıkıntıdan masanın üzerindeki kâğıtları alıp okumaya başladım. Çoğunu ismen tanıdığım genç şair arkadaşlardan biri, muhtemelen sabaha karşı evde konuşulanları kâğıda geçirmişti. Zafer Ekin Karabay adını, dergilerde yayımlanan şiir ve yazılarını, Şubatta Saklambaç dosyanla aldığı iki şiir ödülünü elbette biliyordum ama seninle ilk kez orada, o dağınık evdeki kâğıtlar sayesinde tanıştım. Kiminin komik bir sözü vardı kâğıtta, kiminin bir dizesi. Kim ne söylemişse, bağlamından koparılan söz kendisine yer bulmuştu kâğıtta. Gecenin "tutanaklarına" bakılırsa gece boyu sadece bir kez konuşmuşsun ve on üç yıl sonra hâlâ hafızamda duran şu sözü söylemiştin: "Acayip ölmek lazım!"

Bir yıl sonra bu kez aynı okulun yaz kursunda kesişti yollarımız. Ben Diyarbakır'ın bir köyündeki öğretmenlikten istifa etmişim, sense Eskişehir'deki Hukuk Fakültesi öğretim üyeliğinden ayrılıp Ankara'da edebiyat doktorası yapmayı planlıyordun. Türkiye'nin değişik şehirlerinden gelen bir avuç genç şairdik. Kim neye göre seçti bilmiyorum ama üç genç şair kalıcı yurtlarımıza geçene kadar aynı odayı paylaştık o yaz. Ben âşıkım ve sık sık yurttan kaçıp kayboluyordum o günlerde. Sense geceler boyu diğer oda arkadaşımız Alphan Akgül'le sohbet ediyordun genellikle. Bazı geceler, üst ranzadan boynumu sarkıtarak ikizin sohbetlerini dinliyordum. Sinema, edebiyat ve müzik bilgin muazzamdı ve elinden eksik etmediğin ajandaya sık sık notlar alıyordun. Ben rahattım ve ilk şiir kitabımı çoktan yayımlamıştım. Onunla aynı ödülü aldığın Alphan kitap yayımlamak için acele etmiyordu. Sense, pek belli etmemene rağmen sıkıntılıydın. Yaşar Nabi ve Arkadaş Z. Özger Ödülü'nü almana karşın adını Şubatta Saklambaç koyduğun kitabın bir türlü basılmıyordu ve bu sana dert oluyordu. Sonra, yurttan dışarı çıkıp saatlerce yürüyorduk okulun bahçesinde. Hiçbirimizin akademik kariyer yapma hayali yoktu. Bir avuç edebiyat heveslisi, eksiklerimizi tamamlamaya gelmiştik Ankara'ya.

Çok güldük 2002 yazında. Çok ağladık. Çok içtik. Çok şiir okuduk. Güzeldi okul. Hocalarımız iyiydi, okuldaki herkes tanıdıktı. Yine de, ben ikide bir okulu bırakıp Diyarbakır'a dönmekten söz ediyordum o gecelerde. Sen, uzaktan ışıklarını seyrettiğimiz Ankara'ya bakıp ağlıyordun: "Senin en azından dönebileceğin bir yerin var," diyordun peşinden. Ben nedeni belli sıkıntılarla cebelleşirken, sen bir türlü tamamlayamadığın içindeki boşlukla boğuşuyordun. Üzerinden bir türlü eksik etmediğin kareli gömleğinin yakasını çekiştirip gülüyordun sonra. Alphan'la

Gece boyu sadece bir kez konuşmuşsun ve on üç yıl sonra hâlâ hafızamda duran şu sözü söylemiştin: "Acayip ölmek lazım!"

ikimize komik hikayeler anlatıyordun.

Bir gün ıssız bir sinemaya gitmiştin örneğin. İki üç kişinin seyrettiği film o kadar heyecanlıydı ki, dayanamayıp tırnaklarını kemirmiştin sinemada. Senin tırnaklarını yemen tiksindirmişti arka sırada oturan kıızı. Özürlü dileyip ellerini ceplerine sokmuşsun. Ama film o kadar etkileyiciydi ki dayanamayıp yeniden tırnaklarını kemirmiştin. Kız bir kez daha uyarıyordu seni.

Özürlü dileyip ellerini yeniden ceplerine sokmuşsun ama üçüncüde çıngır çıkmıştı sinemada. "Ne yapayım, heyecanlanıyorum filmi izlerken," demiştin kıza. "Ben ne yapayım, gözüm takılıyor, tiksiniyorum gördükçe," demişti kız sana. "Öyleyse gel elimi tut," demiştin arkada oturan kıza. Genç kız, yerinden ağır ağır kalkıp yanına oturmuş ve film bitene kadar ellerini tutmuştu. "Eeee?" demiştik meraklı gözlerle, "sonra ne oldu?" Anlamamıştın. "Nasıl, ne oldu?" "Film bittikten sonra ne oldu?" diye sormuştuk sana. Ne kızın adını sormuştun, ne de film çıkışında yüzüne bakmıştın. Arkana bile bakmadan farklı bir yöne doğru yürümüştün. Bir şiirinde anlattığın gibi, o kız "karşıdan karşıya geçerken elini tutmuştu" sadece.

2002 Eylül'ünde, okulun yaz kursu sona erdi ve kısa aradan yararlanarak eve döndük hepimiz. Ben Diyarbakır'a, Alphan İstanbul'a, sense Kayseri yerine Eskişehir'e döndün. Birkaç hafta sonra gecenin bir vakti Alphan aradı telaşla. Ona telefon açmış ve "son isteğim kitabımın yayımlanması," dedikten sonra telefonu

ASLINDA BÜTÜN MESELE NEYDİ?

Hani, hayatın neresinden dönülse kârdır dizesi var ya Nilgün'ün, canım benim, ben yaşamın nere-sinden döneceğimi çoktan belirlemiştim. Nilgün Marmara'nın 29 yaşında, S. Plath'in şubat ayında intihar etmesi, benim de 29. yaşımın 29 şubatında intihar etmemi gerektirmezdi. Ama mademki yaşamda kalmaya kendimi ikna edemiyordum, o zaman bir tarih belirlemeliydim ve 29. yaşımın 29 şubatını seçtim. Bu yüzden Şubatta Saklambaç'a bir yığın başka sırla birlikte intihar edeceğim tarihi de gizlemiştim. Ne var ki, kitabımı bir türlü bastıramadım (O kitabı görmeden ölmek bana nasıl acı veriyor bilemezsiniz.) Ama şimdi. Yaşamımın bu ayırım noktasında hiçbir yerde huzur bulamadığıma göre bu tarihi bekleyecek gücüm de kalmadı. Hem Zebercet de belirlediği tarihten önce intihar etmemiş miydi? (Kim bilir belki kendimle barışabilseydim.)

Yerleşik yabancıydım her yere Metin abi. Sen yanarak öldün ve ben ne yangınlar geçirdim sana ulaşabilmek için.

Daha ne kadar dayanabilirdim, herkesin bir başkasının acısı pahasına mutlu olduğu yaşama?

Tüm arkadaşlarımı ve sevgilim Meral'i çok seviyorum.

Beni affedin.

kapamıştın. Alphan'ın onca ikna çabası kâr etmemişti. Bir daha da cevap vermemiştin Alphan'ın telefonlarına. Belki benim telefonuma cevap verirsin diye bir saat boyunca hiç durmadan seni aradım. Açmadın. 13 Eylül gecesi, biz birkaç kişi dört bir koldan seni telefonla ararken aramızdan ayrılmayı tercih ettin. Bir arkadaşımızın haber verdiği, okul güvenliği ve polis Hukuk Fakültesi'ndeki odana girdiğinde artık aramızda değildin.

İsrarla aradığım telefonu en sonunda polis açtı o gece. Senin intihar edeceğini nasıl anladığımı, neden ısrarla aradığımı, kim olduğumu sordu sesi telsiz seslerine karışan polis. Peşinden de senin geride bıraktığın mektubu okuyup, "Nilgün Marmara diye birini tanıyor musunuz?" diye sordu. "Bir şair," dedim yutkuna yutkuna. "Onu nasıl bulabiliriz?" diye sordu hemen peşinden. "Yaşamıyor, o da intihar etti," dedim. "Haa, bir aşk hikâyesi o zaman," dedi telefonun öbür ucundaki polis.

Eylül sonu Ankara'ya geri döndüğümüzde, artık eski yurdumuzda değil, müstakil odalarda kalıyorduk. Koridorlarda bir avuç şair göz göze gelince susuyorduk genellikle. Sık sık tepedeki çimenliğe gidip geceleri senin baktığın noktaya bakıyorduk. "Bok mu vardı lan ölecek!" diyorduk sana kızarak!

Çok geçmeden, tıpkı Akif Kurtuluş'un dizelerinde olduğu gibi, senin o pek sevdiğin Ankara'nın işlek caddelerine resmin asıldı. Anmanda tek kelime edemedik hiçbirimiz. Pink Floyd'un çok sevdiğin şarkısı "Hey You"yu dinleyip sustuk salonda. Dışarı çıktığımızda dünyaya bir şairin dalgınlığıyla bakan yüzünü gördük yeniden: "resmini astılar işlek yerlerine kentin/ çarşı içinde bir zaman daha konuşuldu/ su, sarnıçlardan bakraçlara çekiliyordu/ güze hazırlanıyordu kızlar, dağlar dalgındı/ gençtim, olur olmaz huylanışını sevdim en çok!"

NURAY MERT

1 İktidarın her şeyle kavga halinde olması bu ülkenin en önemli kusurudur. Cemaatle iktidar arasında bir çatışma var. Tıpkı bir zamanlar askeri vesayetle olduğu gibi. Bunun adı “kontrol alanları kavgası”dır. İddia edildiği gibi bir grup, iktidara karşı darbe girişiminde bulundu diyelim; dünyadaki bütün politik skandallar, bir takım husumetler ve rekabetler yüzünden ortaya dökülüyor zaten. Askeri vesayetle hesaplaşma sürecindeki kusur ise; derinlemesine bir sorgulama olmadan, kurgular üzerine inşa edilen, göstermelik tarafı ağır basan bir intikam süreci olmasıdır. Bu zihniyetle mücadele etmek başka bir şey, bir kurmaca üzerinden intikam almak başka bir şey. Geldiğimiz noktada şu denilebilir; “Bu vesileyle askeri vesayetten kurtulduk. Bu iyi değil mi?” Hayır değil, çünkü olan sadece güç devir teslimidir. En mikro alanlara kadar her şeyi kontrol altına almaya, kendi dediğini kendi gücünü ortaya koymaya çalışan bir iktidar var karşımızda, ki bunun sonu hiç gelmez. Önümüzdeki süreçte de vesayet savaşları devam edecek bence.

2 Toplumun ve siyasilerin kadınların sorunlarını görmezden gelmeleri büyük bir kusurdur. Kadının yaşamının nasıl tecelli ettiğine, sorunlarının ne olduğuna bakmayı reddettikleri sürece, kadına olan şiddet bitmez ve sorunlar derinleşir. İktidarın, toplumdaki kadının ihtiyacının ne olduğu konusunda bir fikri ve politikası yok. İmamlara “kadına şiddet uygulamayın” dedirtmek ya da kadınlara “Evinizde oturun vs...” demekle çözülmez. Bu zihniyet meselesidir ve İktidarın zihniyeti bu konuda da bozuk. Hükümet kadına yapılan şiddetin farkında değil, dolayısıyla tedbirini de alamıyor. İktidar, kadını dolayısıyla da toplumsal yapıyı dar bir muhafazakâr formata sokmaya çalışıyor ama bunun olamayacağını da bilmiyor. Çünkü Türkiye liberal bir toplum, hem de her şeye rağmen.

3 Açılım sürecindeki atılan adımların bu kadar tavsaması, bu kadar zamana oynanması başlı başına bir kusurdur. Bu sürecinin kısa sürede başarılı olmasını beklemiyorum, adı üstünde süreç. Bu çözümün aciliğini yadsıdığım için değil ama çözümün arzuladığımız kadar kısa bir zamanda gerçekleşmeyeceğini bildiğim için... Çünkü iktidarın açılımdan anladığı şeyle, Kürt siyasi hareketinin, yani muhatabının anladığı şey birbirinden farklı. Açık bir makas düşünün, bu makasın süreç başladıktan sonra giderek kapanması gerekirdi, kapanmadığı gibi daha fazla açıldı. İki beklentiler ve iki ayrı algı dünyası var. Kusur tam da bu noktada, taraflar bunu fark ettiler ve işi birbirlerini oyalama yoluna döktüler. Bunu da siyaset yapmak zannediyorlar. Kısacası açılım süreci, acı çekenler dışında hem yazılıp hem de oynanan bir tiyatroya dönüştü.

4 Akp'nin şu an güttüğü politika kendi içinde çelişkili, gittikçe otoriterleşen bir kusurlar zinciridir. 12 senede gelinen nokta tam bir otoriter rejimdir. Ve Otoriter rejimler, kolektif işlenen suçlardır. O kolektif suçlar kendilerini duyarsızlık, tepkisizlik ve çıkarıcılık olarak gösterirler. Bu rejimi üretenler, iş çığırından çıkınca geri çekilir sonra sanki çılgin bir adam ve kadrosu gelmiş de ülkeyi bir yere sürüklemiş gibi olur. Bu rejimin sorumlusu tek bir insan demek, tabiri caizse bu işte “emeği geçen” herkesi temize çıkarmak demektir. Ekonomik istikrar için şirketler sırtlarını devlete yaslama yarışması

yapmadı mı, ekâbir yazar takımı köşesinden olmamak için sessiz kalmadı mı? Bunu yapıyorsanız siz de bu kolektif suça ortakınızdır. Nasıl ki gezi sürecinde olmayan kamera kayıtlarını izleyen insanlar oldu, rüşvet davasında para nerede diye sorunca darbe girişimini konuşalım diyenler oldu. Ortalığın bu insanlarla doluyor olması da otoriter rejime örnektir. Bu siyaset el birliği ile beslenip büyütüldü. Bu politikadan demokratik bir gelişme beklemek de biraz saçma olur. Ne acı ki, olan bitene AKP rövanşizmi tarafından bakan insanlar zamanında belli sebeplerden mağduriyet yaşayan, belli duyguları yoğun olan insanlar. AKP aldığı veya almaya çalıştığı her rövanşı, bu duygu üzerinden sörf yaparak alıyor. Bu duyguları dinamik tutarak siyaset yapmak, bu AKP'nin en büyük kusurudur.

5 Adalet sistemindeki en büyük kusur, yargı sürecinin her dönemde baskı altında olmasıdır. Örneğin zaruri haller dışında gizli tanık kullanılması başlı başına problemli bir iş, hukuki olarak da kusurlu bir tavidir. Bir adamın geçmişte kirli bir işe alet olduğunu görüyorsanız, demek ki şimdi de başka bir işe alet olacak demektir. Bakanların yargılanması da temize çekme sürecidir. Çünkü yargı sürecine siyasi baskı var.

6 Hrant Dink davasında, her davada olduğu gibi bir günah keçisi bulup onu yargılamak son derece kusurludur. Peki diğer suçlular ne olacak? Diğerlerinin sıyrılma aracı mı? Memleketin kirini, pasını birine yükleyelim de gerisini kurcalamayalım; dahası bu durumla yüzleşmeyelim çabası mı? Dink davası kusurlu bir yargılamadır. Olayların sadece cemaate yüklenmesini de doğru bulmuyorum. Unutulmamalıdır ki, şu anki iktidar 90'lı yılların en kirli siyasetinin ortağıdır.

7 Muhalefetin dilini, mahiyetini kusurlu buluyorum. Bilhassa Kürt meselesinde... Muhalefetin muhafazakârlık konusunda kendi içlerine sindirmeye çalıştıkları bir durumlar silsilesi var. Muhalefetin etkin olduğu alanlarda verdikleri önergeler, soruşturmalar medyada yer almıyor ve bu da haksızlıktır. Soma'yla ilgili soru önergesi verilmiş, bu bile basında, “memlekette hangi sorun soru önergesi ile çözülmüş ki” diye yer alıyor. Tüm çabalarına rağmen tedavüle girmeyen muhalefet ne yapsın?

8 Charlie Hebdo hakkındaki fikirlerim; Bir kesimi rencide eden mizahtan hoşlanmam, politik olarak da anlamlı bulmam. Bence tabular böyle yıkılmaz. Burada olan şey, aşırı bir aşağılık kompleksinin ifadesidir. Paris'te 3-5 kişinin çıkardığı bir derginin kendi dinlerini hatta bütün Müslümanları aşağılayabildiğini hayal edebiliyorlar. Radikal İslam'a sürüklenmiş insanların acizliğidir. Asıl üzerinde düşünülmesi gereken şey insanların nasıl şiddete, zorbalığa ikna olduğudur. Bu arada bir de şu var, kalkıp ayetle dalga geçip, diğer tarafa tepki göstermek de ciddi anlamda bir ikiye bölme hareketidir.

9 Bu ülkeye dair nefret ettiğim şey yok, kaygı duyduğum ve üzüntü duyduğum şeyler var. Ülke bu iktidarla bile bu noktada olmayabilirdi. Ben her ne kadar 2009'da bunu gördüysem de bu kadarını tahayyül etmedim. Bu da benim kusurum. Gerilla olmayı ve sevdiğim insanlarla bir arada olmayı seviyorum. Allah lafımızla da utandırmasın tabii... Kısacası, Bodrum'da limon satma hayali kuran entelektüellerden biri değilim. 🌿

Bodrum'da limon satma hayali kuran entelektüellerden biri değilim.

aşk acısı

sonra işte ayrıldık..
o beni ilk rastlaştığımız yere bıraktı..
ben onu birlikte gelebileceğimiz
en güzel çöle

aşk acısı:
geminin gitmiş olması ama
demirinin kalbinizde hâlâ
saplı kalması hâlidir: kısaca

bir grup isviçreli elin adamı:
'çıkan kısmın özeti' ya da
'kalan kısmın özlemi' de
diyebilirler aşk acısına

her aşk bitme şekline göre
akıllarda kalıyor..
üzerini biraz zaman örtünce
keyfinden çok acısıyla hatırlanıyor

kalp dediğin 1+1 ameliye hisli organ
ayakta yolcu almıyor..
boşa kostaklanma: açık öğretimlim
kimse kimsede ömür boyu kalmıyor

ayrılık söz konusu olunca
biri ötekenden illaki daha fazla darılıyor..
fevkaladenin fevkine maalesef çocuğum
yâr gidince varılıyor

kendi adınıza konuşunuz sivuple
mösyö louis aragon..
bizim bu laflara karnımız toktur
mutlu aşk vardır.. mutlak aşk yoktur

insan belki birden fazla da âşık olabilir
ama aşk acısı her gönülde tek ve birdir
yalnızca bu bir şans işte.. ilkine yedincisine
veya on yedincisine de isabet edebilir

sevenin sevdiğinden ayrıldığı
dünya kadar iri ve kirli bir yalan..
insan bu eşref-i mahlukat
aşklarından geri kalan

evlat acısına benzer aşk acısı da
ikisi de %100 malt ve yoğundur..
sadece aşk acısında merhum olan
insana itikat ve o masum çocukluğundur!

YATAY GEÇİŞ

Gözlerimi açtığımda yataktaydım. Ancak bu benim yatağım değildi. Yumuşacık, açık renk yorganın ortasına gömülmüştüm. Tepemde bembeyaz ışıklar vardı. Gözlerim acıyla kamaştı. Bakışlarımı spotların kör edici beyazlığından kurtarıp sağıma baktım. Alışveriş yapan müşteriler... Soluma baktım. Yine alışveriş yapanlar... Büyük bir mağazanın orta yerindeydim. Teşhir amaçlı sergilenen iki kişilik yataklardan birinin üzerinde... Ürün kataloğuna sızıp karşıma çıkan ilk mobilyaya uzanıvermişim gibi. Sahipsiz, satılık bir döşekteydim. Sanki bir başkasının uykusundan uyanmıştım. Öyle tuhaf, yabani bir uyuşukluk... Uykumun açılmasıyla kendime gelir gibi oldum. Kendime gelmemle paniğe kapılmam bir oldu. Ne işim vardı burada? Mağaza görevlisi de böyle düşünüyor olmalıydı. Kaşlarını çatmış yaklaşıyordu. Gözlüğünün yeşil renkli yuvarlak çerçeveleri öfkeli görünmesini engelliyordu. Ürünü denerken fazla laubalileşen bir müşteri gibi davranarak hızla ayağa kalkıp arkamı döndüm. İlerdeki rafa özenle dizilmiş banyo havlularına seğirttim. Havluları mincıklayarak yalandan kalitesini kontrol ettim. Kalbim gümbür gümbür atıyordu. Göz ucuyla kontrol ettiğim görevli yorganı keskin hareketlerle düzeltip yerine döndü. Elim ayağım birbirine dolaşmıştı. Saç diplerim alev alev yanıyordu. Üstüne bir de acayip bir kulak çınlaması. Gece nerede yattığımı düşünmeye çalıştım. Nerede olacak, evimde. Yatak odamda. Kendi yatağımda.

İçinden çıktığımda, mağazanın bir alışveriş merkezinde olduğunu fark ettim. Yürüyen merdivene yöneldim. İlgüdüsel manevralarla çıkışı buldum. Alışveriş merkezinden çıktığımda Levent'te olduğumu fark ettim. Ne işim vardı Levent'te? Metro durağı hemen karşımdaydı. Karşıya geçip metroyla eve döndüm. Kendimi evime atınca biraz olsun sakinleştim. Musluğu açıp uzun uzun yüzümü yıkadım. Aynada kendime baktım. Yüzüm ıslak bir kâğıt gibiydi. Gözlerim ufacıktı. İki şekilsiz mürekkep lekesi...

Akşam yatarken içime sabah başıma gelenlerin sıkıntısı düştü. Üzerinde durmayacağım, akıl sağlığımı koruyacağım diye kendime ne kadar söz vermiş olursam olayım kurtulamıyordum. Hafif bir yemek yedim. Televizyona baktım. Kapıyı kilitleyebildiğim kadar çok kilitledim. Yatağıma gidip yattım.

Gözlerimi açtığımda yataktaydım. Ama bu benim yatağım değildi. Yine çok rahat, kocaman, bu defa üzeri kıpkırmızı bir yorganla örtülmüş tek kişilik bir yatakta uzanıyordum. Tepemde yine beyaz ötesi ışıklar. Ameliyata alınacakmışım gibi güçlü... Bakışlarımı spotların kör edici beyazlığından kurtarıp sağıma baktım. Alışveriş yapan müşteriler... Reyonları tırtıklayan zombiler... Soluma baktım. Yine alışveriş yapanlar. Ayaklarını sürüyerek kasaya yürüyenler... Başucumdaki ayaklı kartonda yatağın fiyatı yazıyordu. Kusacak gibi oldum. Sırtım bir saniyede ter içinde kaldı. Bayılıp kalmamak için dengesiz hareketlerle yataktan kalktım. Ellerim buz kesmişti. Bacaklarım zangır zangır titriyordu.

İçinden çıktığımda mağazanın bir alışveriş merkezinde olduğunu fark ettim. Alışveriş merkezinden çıktığımda köprü yolunda olduğumu fark ettim. Anadolu Yakası'nda ne işim vardı? Minibüs bekledim biraz. Geçmeyince taksiye bindim. Şoför fena halde sohbet yanlısı çıktı şansıma. Arkaya oturmama ve "Selamün aleyküm" yerine "Günaydın" demiş olmama rağmen yakınlık duymuştu bana. Başladı anlatmaya. Başı beladaymış. Uyduruk derdini köpürttüğçe köpürttü. Benim derdim bana yeter diyen bir sessizlik içinde nefesimi tutup bekledim.

Eve gidip yıkandım. Uzun uzun. Son dönemde kendimi işle çok hırpalamıştım. Toparlanmam lazımdı. Güzel bir akşam yemeği yedim. Uzun zamandır ertelediğim bir

filmi izledim. Kapımı iyice kilitledim. Çok geç olmadan yatağıma gidip yattım.

Gözlerimi açtığımda yataktaydım. Daracık, zar zor sığıldığım, rahatsız bir yatakta. Benim yatağım olmadığını gözlerimi açmadan anlamıştım bu defa. Panikle kalktığımda bunun bir çocuk yatağı olduğunu fark ettim. Spor otomobil formundaydı. Etrafıma bakınca da çocuk odası mobilyaları satan bir mağazada olduğumu anladım. Uzaktaki görevli ters ters bakıyordu. Çocuk tacizcisini kısıtlı yakalamış gibi.

Koşturarak dışarı çıktığımda mağazanın bir alışveriş merkezinde olduğunu fark ettim. Alışveriş merkezinden çıktığımda da Şişli'de olduğumu... Metroyla eve döndüm. Camları açıp evi havalandırdım. Derin derin nefes aldım. Akşam yatağıma girip gözlerimi kapadım. Sabah kendi yatağımda uyanabilmek için yastığıma sınıksız sarıldım.

Uyandığımda yataktaydım. Gözlerimi açmadım. Ama kulaklarıma hücum eden sevimsiz, uğultulu elektronik müziği duyunca evimde olmadığını anladım. Yavaş yavaş araladım gözlerimi. Tepemde kırmızı yuvarlak kartonlar sallanıyordu. Üzerlerinde kocaman kocaman "% 30 İNDİRİM" yazan kartonlar. Doğrulduğumda bir ranzanın üst katında olduğumu fark ettim. Aşağıda tek tük müşteri vardı. Fiyat etiketlerini evirip çeviren hayaletler... Ahşap merdivene basarak dikkatlice aşağı indim. Annesinin eline yapışan bir çocuk korkuyla baktı. Genç odası bölümünden çıkıp salon mobilyalarının arasından süzülerek dışarı çıktım.

Çıkınca da mağazanın bir alışveriş merkezinde olduğunu fark ettim. Alışveriş merkezinden çıktığımda Kartal'da olduğumu fark ettim. Canım sıkıldı. Kartal'dan eve nasıl döneceğim hakkında en ufak bir fikrim yoktu.

Ertesi sabah vitrinde sergilenen iki kişilik yatakta uyandım. Camekânın içinde sere serpe yatıyordum. Artık yatağı panik halinde terk etmiyordum. Mağaza görevlisi gelip durtse "Ya, n'olursun beş dakika daha..." diyecek arsızlık seviyesine gelmişim. Yattığım yerde şöyle bir döndüm. Gözlerimi araladım. Kısa bir süre tuhaf tuhaf bana bakarak geçip giden müşterileri izledim. Vitrinde uyuklayan orta yaşlı adamı seyrediyorlardı haklı olarak. Camdaki bir takım fırsatların tersten yazılmış hallerini okumaya çalıştım. Ağır ağır kalktım. Başucumda ayakta duran iki mankenin arasından geçip vitrinden çıktım. Mağaza kapısı hemen yandaydı. Dışarı çıkıp vitrindeki dağınık yatağı ardımda bakarak yürüdüm. Alışveriş merkezinin çıkış kapısına doğru. Bakalım nereye çıkacaktım.

Her sabah başka bir mağazanın teşhir amaçlı yatağında uyanmaya devam ettim. Kalkıp satış elemanlarına "Günaydınlaaaar" dememek için zor tutuyordum kendimi. Başıma bir şey gelmemişi bugüne kadar. Yataklarda seraserpe yatmam görevlilerin hoşuna gitmiyordu tabii ama müşteri her zaman haklıydı. Ayrıca yemiyorduk mallarını. Meraklısı da değilim. Mecbur olmasam. Yani bu illet bana musallat olmamış olsa, ne işim olurdu ameliyathane gibi ışıklıdırılmış boktan mağazaların bilmem kaç yıl garantili soğuk yataklarında. İnsan zamanla her şeye alışıyor. Şimdi tek derdim, içine girmemiş olmama rağmen kendimi dışına çıkarken bulduğum alışveriş merkezlerinin eve yakın bir yerlerde olması. 🐾

"En sakin
yolculuk
uykudur."

Tevfik Fikret

LEKE OYUNLARI
Cemil Cahit Yavuz

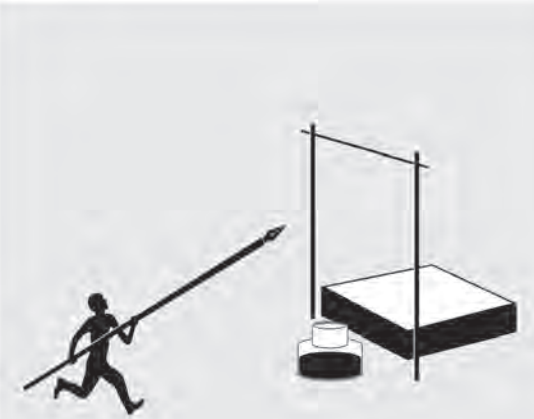
Hayat mücadelesi

Üstün başarı

Kural kurbanı

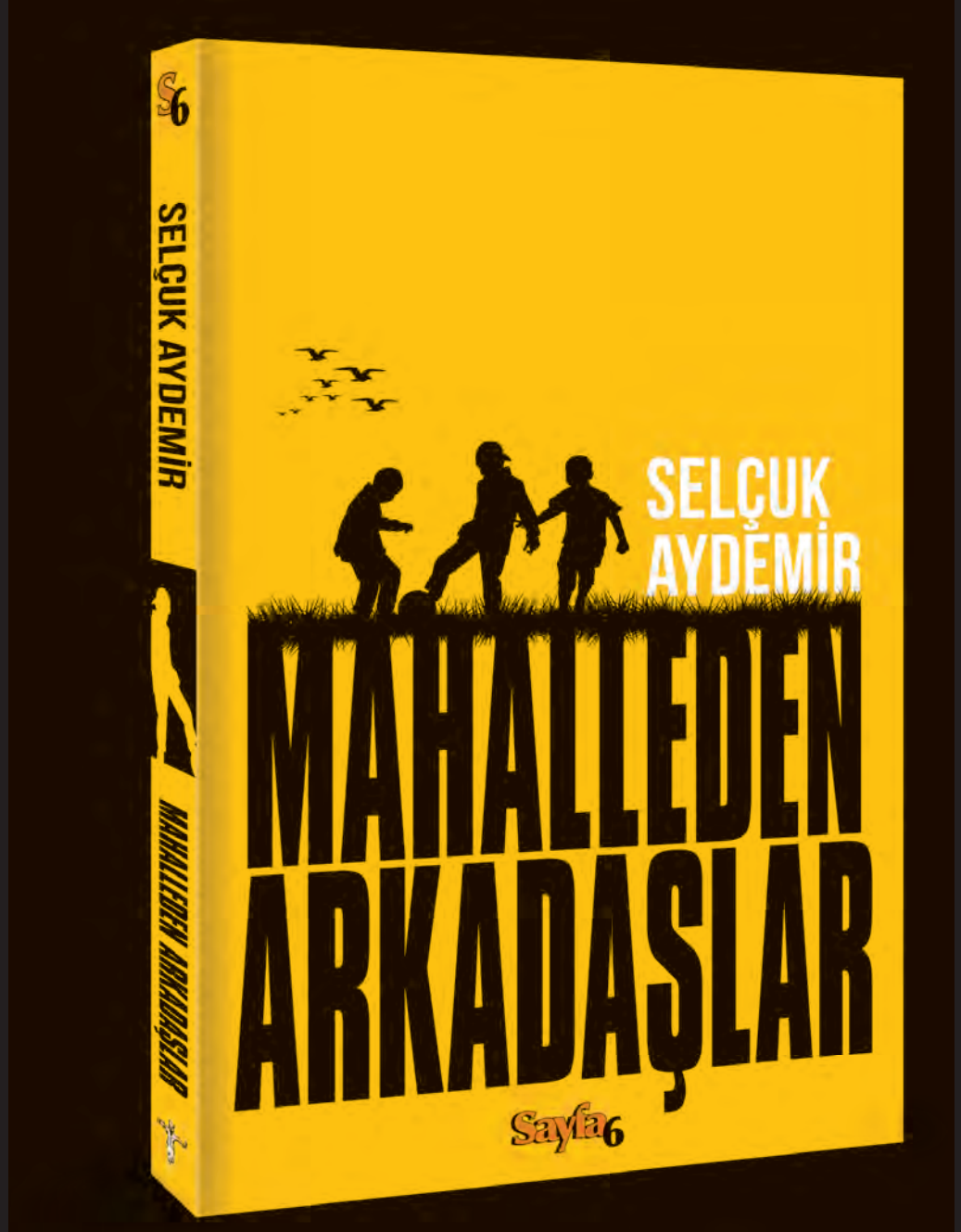
Çağ atlamak

Kardeş Payı, Düğün Dernek, İşler Güçler, Çalgı Çengi gibi
unutulmaz film ve dizilerin senaristi, yönetmeni

SELÇUK AYDEMİR'den

MAHALLEDEN ARKADAŞLAR

Bir Zamanlar
Çocuktuk...

Merkez Yenibosna • Acarkent Coliseum • Ataşehir Migros • Ataşehir Novada
• Beylikdüzü Migros • Levent Metrocity • Maltepe Carrefour
• Sirkeci • Ümraniye Carrefour • Bahçelievler Metroport • Fatih Histori
• Beykent Perla Vista • Avclar Pelican Mall

Sayfa6

KİTAP BURADAN ALINIR
www.inkilap.com

Çobançeşme Mahallesi Altay Sokak No: 8 34196
Yenibosna / İstanbul Tel: 0212 496 11 11 Faks: 0212 496 11 12

Kimilerine göre o yıllarda “mağdur” olanlar, bugün “mağdur eden” konumundalar... Politikacıların miting meydanlarından eksik etmediği, gerçekleştiği günden bugüne dek kimsenin dilinden düşürmediği “28 Şubat”ı gerçek mağdurları; eğitim hakkı elinden alınan ve devlet eliyle hayatı yerle bir olan kadınlar anlattı...

ŞUBAT SOĞUĞU

GÜLHAN CENGİL

- Ne anne olabildim çocuklarıma, ne kız olabildim anneme, ne eş olabildim eşime, ne de komşu olabildim; hayatımı sürekli ertelemekle geçirdim. Hep bir yanımda eksik kaldı. Çocukluğum Malatya’da geçti. Beşinci sınıfı bitirdikten sonra abim “Kesinlikle okula gidemezsin” dedi. Çünkü kızlar okumazdı. Abimin sözlerinden sonra eğitimime bir yıl ara vermek zorunda kaldım. Babam ise okumamı istiyordu ve yeniden okula dönmemi sağladı. Bir anlamda mücadele ederek, ortaokulu ve liseyi bitirdim. Van 100.Yıl Üniversitesi’nde İşletme Bölümü’nden mezun oldum ama altı yaşımdan beri tek isteğim öğretmen olmaktı. 1998 yılında hayalimi gerçekleştirmek üzere İnönü Üniversitesi Psikolojik Danışma ve Rehberlik Bölümü’nü kazandım. Birinci dönemin sonunda sıkıntılar baş gösterdi; kinamalar ve uyarılar, uzaklaştırma cezalarıyla birleşince devamsızlıktan sınıfta bırakıldık. İkinci dönemin başında da okuldan atıldık. Hiçbir suçumuz yoktu. Emegiyle, sabahlara kadar ders çalışarak kazandığım üniversitemden keyfi sebeplerle atılmışım. Bir gün üniversite binasına girdim, jandarmalar önümde durdu ve “İçeri giremezsin” dediler. İki jandarma, koluma girip beni üniversiteden dışarı attı. Başörtü eylemlerinin dorukta olduğu bir dönemdi. Hepimizin psikolojisi bozulmuştu. Bir arkadaşımız ailevi baskılar yüzünden başını açmak zorunda kalmıştı. En sonunda da intihara kalkıştı.

Her devrim kendi evlatlarını yermiş. Dönemin bütün mağdurlarına sırtını dönmüş bir iktidarla karşı karşıyayız.

O dönemde otobüslere bile başörtüsüyle binmemize izin vermediler. Üniversitenin girişinde otobüslere askerler binerlerdi ve başörtülü öğrencileri indirirlerdi. Kendimize en yakın gördüğümüz hocaların bile bizi fişlediğini öğrendik. Dindar gördüğümüz hocalar bile diğer hocalar gibi bizleri fişliyorlardı. Anlaşılmaz bir kin vardı bize karşı. Biz bu ülkenin adeta zencileri gibiydik. Yaşadığım bütün olumsuzluklara rağmen başımı açmayı hiç düşünmedim. 2005 yılında bir af çıktı ve 2006 yılında üniversitelerimize geri döndük ama halen aynı sıkıntılar devam ediyordu. Üniversiteyi yeniden bırakmak zorunda kaldım. 2009 yılında yeni bir af çıkınca yeniden üniversiteye geri döndüm. 2013 yılında da mezun oldum.

Üniversiteye geri döndüğümde evliydim ve iki çocuğum vardı. Eşim öğretmendi ve okula gitmek zorundaydı. Çocukları evde yalnız bırakıp üniversiteye gidiyordum. Yoksa devamsızlıktan kalacağımı söylüyordu hocalarım. Hiçbir kolaylık sağlanmadı bizlere. Ak Parti’nin gelişiyi birlikte her başörtülünün lüks içinde yaşadığına dair bir algı oluştu. Benim ise hiçbir zaman lüks bir hayatım olmadı. Bir öğretmen maaşıyla ne kadar lüks geçinebilirsiniz ki?

Bu yıl KPSS’de son şansım. Şubat’ta eğer atanamazsam, yaşa takılacağım ve öğretmen olma hayalim son bulacak. “Okul biterse şöyle olacak, okul biterse böyle olacak” diye diye hayatımızı on beş yıl erteledik. Bu sürecin en büyük mağduru ise eşim ve çocuklarımdır. Birlikte okuduğum arkadaşlarım emekliliklerini düşünürken ben hâlâ öğretmen olmayı hayal ediyorum.

Bizim 28 Şubat’ımız, bütün izleriyle birlikte halen daha devam ediyor. Her devrim kendi evlatlarını yermiş. Eğer Ak Parti iktidarı bir devrimse ve bu devrim başörtüsü mağduriyeti ve özgürlükler üzerinden gelişmişse; şu bir gerçek ki dönemin bütün mağdurlarına sırtını dönmüş bir iktidarla karşı karşıyayız. Şimdiki örtünme iklimi ise tamamen siyasi ve ideolojik bir maske. Gerçek mağdurlar ise karanlıklara itildi ve yalnızlığa terk edildi.

FATMA ÖRGEL

- Bizim acıklı hikayemiz Türkiye’nin acıklı hikayesinin bir parçasıdır. Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi’nde okuyordum. Sınıftaki başörtülü iki öğrenciden biriydim. 28 Şubat’tan önce hocalar başörtüsü yasağının geleceğine dair uyarılar yapıyorlardı. Dördüncü yılımın sonlarına doğru 28 Şubat oldu. Beşinci sınıfı ise bitiremedim. Beşinci sınıftaki ilk stajım Fizik Tedavi üzerineydi. Hocamız başörtülü öğrencileri hiç mi hiç sevmiyordu. Sınıftan kovuyordu, bağırıp çağırıyordu, aşağılıyordu. “Bunlar bağnaz, bunlar yobaz, sizi pencereden dışarı atarım” türünden komik şeyler söylüyordu. Radyoloji bölüm başkanı ise bizi sınavlara almıyordu. Bazı hocalar bizi derslerine almamaya çalışırken; sınavlara girebilelim diye yoklamayı kaldıran hocalarımız da vardı. Başımızdaki başörtülerini fark etmeyecek kadar demokrat hocalarımız da vardı.

Baktılar ki uyarılarla başa çıkılacak gibi değilim; giriş kapısına polis koydular ve sınıfıma çıkamaz oldum. Ailem çok üzülüyordu yaşananlara. Ailemde de çevremde de “Başörtünü çıkart” diyenler oldu. “Aç başını kurtul ve okulunu bitir” diyorlardı. Her türlü seçeneği düşünüyorsunuz fakat başınızı açmak, dışarıdan “Hadi aç” denildiğinde yapılabilecek kadar kolay bir şey değil. Arkadaşlarım peruk takmam için çok ısrar ettiler ama yapamadım. Hep “Bu günler geçecek” diye düşündüm. Okulda 68 kuşağına mensup, sol görüşlü hocalarımız da vardı. Solcu bir hocam “Boş ver, ideallerinden asla vazgeçme, en fazla bir sene okulundan olursun” demişti. O söz çok hoşuma gitmişti, çünkü hocaların önyargısını kırdığımızı fark etmişim.

O dönem hayatımda yokmuş gibi, o dönemi hiç yaşamamışım gibi davranıyorum.

Daha sonra, İstanbul’dan arkadaşlarla tanıştım. Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi’nde on - on beş kadar başörtülü öğrenci vardı. Üç kişi okulu bıraktı; onlardan biri de bendim. Diğer arkadaşlar ise bir süre direndiler ama en sonunda dayanamayıp başlarını açtılar. İstanbul’daki arkadaşların yurtdışı planlarını öğrendim ve onlarla birlikte hareket ettim. “Hangi ülkeler uygun?” diye epey araştırdık, Macaristan’ın ders programı Türkiye’ye yakındı. Ben de Macaristan’a giden öğrenciler arasındaydım. Yaklaşık dört sene Macaristan’da kaldık ve okulumuzu yurtdışında bitirdik. Macaristan, YÖK listesinde Türkiye ile denkliği olan ülkeler arasındaydı. 2003 yılında Türkiye’ye geri döndüğümüzde ise denklik ortadan kalkmıştı. Bizim için sıkıntılı bir süreç daha başladı. YÖK’ü

mahkemeye verdik ve altı sene boyunca denkliğimizi almayı bekledik.

Hayatımda Antalya’dan çıkmamış bir genç kız olarak, yurtdışına gitmek zorunda kaldım. Macaristan’dayken çoğumuz yurtdışında uzmanlığa hazırlanıyorduk; bir kısmımız

Amerika’daki, bir kısmımız ise İngiltere’deki uzmanlık sınavlarına çalışıyorduk. Ben de İngiltere’ye gitmek için uzmanlık sınavlarına girdim ve 2005 yılında İngiltere maceram başladı. İngiltere’de hastanelere yerleştirilme sürecinde büyük sıkıntılar yaşadık, derken Londra Patlamaları oldu. Patlamaların ardından İngiltere’de yabancı doktorların çalışmasına izin verilmez olmuştu. Yalnızca para almadan misafir doktor olarak çalışabiliyordunuz ve Londra’da para kazanmadan ayakta kalabilmek de çok zordu. Bu duruma ailevi nedenler de eklenince 2006 yılında Türkiye’ye geri dönmek zorunda kaldım ve en sonunda; 2009 yılında Türkiye’de denklik alabildim. 2009 yılından beri de Türkiye’de aile hekimliği yapıyorum.

Geriye dönüp baktığım zaman Akdeniz Üniversite’nde çekildiğim tek bir fotoğrafım bile yok. Herkesle dost olan, arkadaş canlısı biri olmama rağmen Akdeniz Üniversitesi’nden konuştuğum çok fazla arkadaşım yok. O dönem hayatımda yokmuş gibi, o dönemi hiç yaşamamışım gibi davranıyorum. Günümüzde olumlu gelişmeler olmuyor değil tabii ama hayatımızdan alınan bunca seneyi geri getirmek imkânsız.

Bugün çalışıyorum çalışmasına ama bunlar yaşanmasaydı ve okulumdan vaktinde mezun olabilseydim, şu an benim yaşımdaki arkadaşlarım gibi doçent olabilecektim. Bizler için “İktidar sayesinde mal mülk sahibi olduklar” deniliyor. Ben on senedir almam gereken maaşları alamamış bir insanım ve şu an olduğum yere iktidarla gelmedim. Herkes gibi emek vererek, Tıp Fakültesi’ni kazanıp bugünlere geldim.

28 Şubat hayatımın dönüm noktasıdır ve yalnızca olumsuzluklarıyla gördüğüm bir dönem değil benim için. Başörtüsü direnişiyle ülkemiz için bir şeyler yapabildiysek; kaybettiklerimiz feda olsun, açıkçası hiçbir şey de umurumda değil... Yaşananlar çok acıklı olabilir tabii ama 28 Şubat, hayatı daha gerçekçi algılamamı sağlamıştır ve bana birçok tecrübe kazandırmıştır. Belki de yaşadığımız bütün acıların yaşanması gerekiyordu; ülkemiz için de bizim için de.

VAHİDE ULUSOY

- Orta ikinci sınıfa giderken okul çalkalanmaya başlamıştı. "Seneye başlar açılacak" diye bir söylenti vardı. Başörtüsünün yasaklanacağını ve okuyamayacağımızı düşünmeye başlamıştık. Yasaklarla ilk kez lise ikiye giderken tanıştım. Çarşamba günleri Milli Güvenlik dersimiz olurdu. Dersin öğretmeni Bayrampaşa Cezaevi'nde görevli olan bir binbaşydı. Bizi gördüğünde hiçbir şey söylememiş, yalnızca "Çıkın" demekle yetinmişti. İdari cezalarla tehdit edilmeye başladık, hocalar "Sizin yüzünüzden başımız yanacak" korkusu taşıyorlardı ve ne yazık ki haklılardı. Başörtülü olmam sebebiyle Milli Güvenlik dersine girmem imkansızdı. Ama sınıfı da geçmem lazımdı. Her hafta başka bir sağlık ocağında muayene oldum ve aldığım raporları okula sundum. Bizi tek tek çağırdılar ve "Başınızı açacak mısınız?" diye sordular. Başımızı açarsak ceza almaktan kurtulacağımızı, açmazsak ise verecekleri cezaların sicilimize işleneceğini söylediler. Başımı açacağımı söyledim ve ceza almaktan kurtuldum ama hiçbir zaman başımı açmadım ve o yılı öyle bitirdik. Herkesin yüzünde büyük bir üzüntü vardı; başını açan öğrenciler açtıkları için, açmayanlar ise "Biz mahvolduk" düşüncesiyle üzülmüyorlardı.

Lise sona geldiğimizde çalkantılar daha da büyüdü. Okula alınmayanları gördüm. Eylemler sırasında ağlayan babaları gördüm. En çok babaların ağlaması içimi acıyordu. Kapı önlerine dökülmüştük. Her defasında polis otoları gelip bizi topluyor, bilmediğimiz bir yere bırakıyordu. Baktım ki böyle olmuyor, okula da giremiyorum ve bir şekilde bu hayata devam etmem lazım; son çare olarak memleketim Trabzon'a geri döndüm ve Of İmam Hatip Lisesi'ne kayıt yaptırdım. Kalan tek dersim olan Milli Güvenlik dersinden geçerek liseden mezun oldum.

Şimdiye kadar başımı açmamı hiçbir zaman istemeyen babam; sınava girmediğim için bir hafta boyunca konuşmamıştı benimle.

Bir mesleğim olsun ve para kazanayım gibi bir düşüncem yoktu o dönemde. Tek arzum felsefe okumaktı. Üniversite sınavına girecektim. Sınava babamla birlikte gittik ve gittiğimizde babama geri dönmesini söyledim. Çünkü başıma geleceklere biliyordum. Belki olur da bir gözetmenin insafıyla içeri girebilirim diye düşünmüştüm. Nitekim sınava alınmadım. Hüngür hüngür ağlayarak geri döndüm ve hiç bilmediğim yollarda dakikalarca yalnız başıma yürüdüm. Şimdiye kadar başımı açmamı hiçbir zaman istemeyen babam; sınava girmediğim için bir hafta boyunca konuşmamıştı benimle.

2002 yılında Newport Üniversitesi'ne başladım. Newport uzaktan eğitimin ilk temsilcisiydi. Türkiye içerisinde okuyup Amerika'dan mezun oluyordunuz. Bize kırk ülkede geçerli olacak bir diplomamızın olacağı söylenmişti ama öyle olmadı. Newport Üniversitesi sayesinde psikolojiyle tanışmış oldum. Puan problemim ise devam ediyordu. 2008 yılında iki ay kadar çalışıp üniversite sınavına girdim. Başörtüsü probleminin olmadığı üniversiteler arasında Bilgi Üniversitesi ön plana çıkıyordu. Burssuz olarak Bilgi Üniversitesi Psikoloji bölümüne girdim; fakat beş kuruş param yoktu. Babam üniversite masraflarını asla karşılamayacağını söyledi. Üniversiteyle konuştum "Bir şekilde parayı bulmak zorundasın" dediler. Newport Üniversitesi'ndeki arkadaşlarım, karşılık beklemeden bana 6 Bin lira verdiler. 4 Bin lira da kardeşlerimden alıp, 10 bin lira karşılığında bankayı devreden çıkartıp borçlarımı senet yaptırttım. Daha sonra da %50 başarı bursu kazandım ve hem çalışıp hem okuyarak Bilgi Üniversitesi maceramı tamamladım.

Şu an tez dönemimdeyim ve bireysel danışmanlık yapıyorum. 28 Şubat olmasaydı, yaşitlarımla aynı yerde olacaktım; ya beş yıllık bir deneyimim olacaktı ya da doktoramı tamamlamış olacaktım. O kaybı telafi etmek için ne kadar çaba sarf etmiş olsak da; geçen zamanı hiçbir şey geri getiremiyor. ❀

ERBAKAN'IN 10 ÖZELLİĞİ

1 HİTABET: Ağzında şeker varmış gibi konuşurdu. Tatlı tatlı yani... Maddelere ayırarak... Konuşurken sistematik gitmeye bayılırdı. Cama falan bakmadan öznesi, nesnesi, yüklemi yerli yerinde uzun, upuzun cümleler kurabilirdi.

2 HEYECAN: Hiç fark etmezdi onun için... Sultanahmet Meydanı'nda toplanmış on binlere hitap ederken de, Çaycuma kasabasının ufakık Çarşı Meydanı'nda toplanmış 37 kişiye konuşurken de aynı coşku ve heyecanla konuşabilirdi.

3 UMUT: Umudunu hiç kaybetmezdi. Diyelim ki partisi bilmem kaçınıcı kez barajın altında kalmış... Bir karabasan çökmüşken partisinin genel merkezine, o çıkar, sanki yarın seçim olacakmış gibi kaldığı yerden devam ederdi, ettirirdi.

4 NEZAKET: Dostu da, düşmanı da... Seveni de, nefret edeni de... Onun eşsiz nezaketini inkâr edemezdi... Karşısındakinde önünü ilikleme refleksi yaratan bir nezaketi vardı.

5 MOTİVASYON: Partisinin teşkilatında görev yapan herkesin kendisini çok değerli ve önemli hissetmesini sağlardı. Refah Partisi'nin apartman sorumlusu bile kendini çok mühim ve çok ölümcül bir vazifeyi deruhte ediyormuş gibi hissedirdi.

6 ÖRGÜTLENME: Leninist modelle örgütlerdi partisini... Mahalle, mahalle... Sokak, sokak... Apartman, apartman... Solcuların bugüne kadar başaramadıkları sol örgütlenme modelinin en tipik örneklerinden birine imza atmıştır.

7 VEFA: 1969'dan beri yanında olan arkadaşlarından hiçbirini harcamadı. Mesela

bin yaşındaki Süleyman Arif Emre adlı arkadaşını, ömrünün son demlerine kadar yanından ayırmadı.

8 MİZAH: Üst düzey bir espri anlayışı vardı. Hazır cevaptı... Tayyip Erdoğan'ın attan düşmesiyle ilgili yaptığı "çok şahsiyetli bir atmış" esprisiyle, siyasi hayatının son zamanlarında bile mizah duygusunu hiç kaybetmediğini kanıtlamış oldu.

9 HOCALIK: Siyaset denilen mektebin hocası gibiydi... Sıfırdan aldığı Anadolu çocuklarını rahle-i tedrisinden geçirir, ardından da çıkarırdı siyaset sahnesine... O kadar çok öğrenci yetiştirmiştir ki, sınıfından kaçanlar şimdi Türkiye'yi yönetiyor.

10 İNAT: Acayip inatçıydı. Süper inatçı... Kurduğu her parti kapatıldı, o yenisini kurdu. Eğer bin iki yüz elli parti kursa, bin iki yüz elli de kapatılsa... O bin iki yüz elli birinciyi büyük bir iştahla kurardı... O derece yani. ❀

Erdoğan'ın attan düşmesiyle ilgili yaptığı "çok şahsiyetli bir atmış" esprisiyle, mizah duygusunu hiç kaybetmediğini kanıtlamış oldu.

MAYKIL CEKSİN BEYAZI

-Biliyor musun, Maykıl Ceksın aslında zenciymiş.
-Ama bembeyaz?!

İlk şok. Daha çocuğum. Hiç ırklar, ten renkleri üzerine düşünmemişim. Zenci kelimesi ilk kez bir cümle içinde geçiyor. Hem de beyazlamış bir zenci. Aklım kesmedi zaten. Maykıl her televizyona çıktığında merakla bakıyorum “acaba beyazlamadan önceki hali nasıldı?”

Sonra Lazların saf, Yahudilerin cimri tüccar, Rumların kokona, Çingenelerin hırsız olduğu, Kürtlerin zaten olmadığı ama kimi kırık Türkçeli insanların olduğu bir Yeşilçam tedrisatından geçtik. Maykıl Ceksın’ın beyazladığı gibi, onlar da ancak, kimliklerinden arınıp salonlara layık bir Türkçeye ‘görgü’ye ve kültüre ulaşınca, diğer manada beyazlaşınca başrol oluyorlardı.

Büyüdük, fark ettik ki böyle temsil edilmeleri ötekileştirme, hiç gösterilmemeleri ise temsil hakkına aykırı.

Şimdiyse temsil, bir yasak savma biçiminde yahut bulundurma mantığıyla ilerliyor.

Bir uçak fıkrasında Laz kontenjanını doldurmak üzere Temel aranıyor. Akıllı mantıklı konuşan, muasır medeniyette yetişmiş bir Alman bir Fransız’la aynı uçakta, folklorik öğelerinin altı kalınca çizilmiş, gülünç duruma düşmesi peşinen kabul görmüş biri... Uçak fıkraları şimdi moda olsa, uçaktaki Laz için, temsil hakkı gereği ona da bir koltuk verdik diyeceklerdi.

Günümüzde temsil hakkı (Temsili): Bir de kadın olsun, bir de Ermeni olsun, bir de Kürt olsun, bir de LGBTİ çağırılım, Alevi de çağırın tabii... Bir de kadın... Skalayı tamamlıyorlar. Hepsinden olsun. Eşitlik, demokratiklik diye tanımladıkları şey, numunecilik... Beyazın içine damlatılıp çiğliği kıracak bir parça renk.

TELEVİZYONDA:

Türkler, zeki, aptal, iyi, kötü gibi özelliklere sahip olabilir. Bir konuda uzman oldukları, ağızları laf yaptığı yahut iyi kavga ettikleri için... Şahsi özelliklerinden dolayı oradadırlar. Ama diğer kimliklere sahip olmak başlı başına bir karakter özelliğidir: Mesela, Ermeni çok Ermeni biridir. Ermeni olmak Ermenilerin genel özelliğidir. Bu sebeple, Hayko Bağdat çağırıldığı bir programa katılamayacağını söylediğinde karşı taraf: “peki gelebilecek başka Ermeni var mı?” diye sorar.

Televizyonda Kürt zaten yoktur, Kürt asıllı vardır. Hükümetin açılım konusunda önemli adımlar attığını söylemelidir. Ortam gerilince mümkünse özeleştirir de içeren bir espri patlatmalıdır. Ama özeleştirir kendi şahsından ziyade Kürtlüğe dair olmalıdır. Çünkü konsept gereği, onun şahsi özelliği Kürt- ay pardon Kürt asıllı olmasıdır.

Televizyon programlarına düzenli olarak çağırılan “temsili”ler genelde Maykıl Ceksın beyazıdır.

TV DİZİLERİNDE:

Kürt, erkekse töre cinayeti işlemek üzere kız kardeşinin peşine düşmüş, poşulu, şalvarlı kişidir. Kadınsa, töre cinayetinden kaçan bahtsız... Mevzu töreyse Kürt asıllı değil, direkt Kürt olunur.

TV dizilerinde kişi, Sünni ve Türk değilse; aidiyeti

sahnedeki silah gibidir. Patlar. Olaylar doğurur. Sahnede Kürt, Alevi, gayrimüslim varsa hikâyeleri kimlikleri üzerinden yazılır. Tabii ki Alevi bir karakter TV dizilerinde yer alabilir ama Alevi olması olayların yönünü değiştirecekse. Mezhebinden dolayı sevdiği kıızı alamayan genç rolünde olur mesela. Yoksa öyle kendi halinde yaşayan, evde saz çalıp deyiş söyleyen, ceme giden Aleviler zor yer alır dizilerde. Öteki isen bununla ilgili haber değerin olacak. Ötekiliği normalize edemezsin.

BASINDA:

Kadınlar, evet olsunlar; “Bu ne abi bütün haber dosyasını erkeklerden görüş alarak yapmışınız, sayfa bıyıktan, göğüs kılından geçilmiyor. Bir tane de kadın bulun görüş alacak. Fotoğraf da isteyin.”

Gazeteler... “bir skala!”... Bütün görüşlere saygı var, her görüşten yazar... Yine de... Hepimiz kardeşiz ama... Burası Türkiye tamam mı?!

Sözcü ile Takvim gazeteleri arasında bir fark yok aslında:

Takvim; IŞİD saldırısını; PKK Diyarbakır’da sokaklardaki sakallı insanlara saldırdı. Canını kurtarmak isteyenler berberlerde müşteriyi patlamasına neden oldu, diye haberleştirdi. Berber koltuğundaki birinin ağzından konuşma balonu çıkararak “Abi beni Justin Bieber’e benzet” dedirtmeyi de ihmal etmemişler. Haber başlığı: “Tıraşıkomi” Sözcü, PKK’nın geri çekilme kararını; basın toplantısına giden gazeteciler üzerinden haberleştirerek: “Böyle rezillik görülmedi: PKK’nın şovunu izlemek üzere Türkiye’den 100 gazeteci Kandil’e gitti...” dedi. Elti gibi elini beline koyup “Mönüde pılav, tavuk, çoban salata ve kola vardı.” detayını verip “Afiyetle yediler” diye kinaye yaparken, bol bol ekmek yendiğini de eklemeyi ihmal etmedi. Türkçesi, “kursağınızda kalsın!”

2011’de, Posta Gazetesi’nde; Doğu ve Güneydoğu’da çatıya takılı çanak antenleri görüp, yüzü kızarmadan: bunlar da çanak antenle porno izliyor, sonra dedesi torununa, abisi kardeşine tecavüze yelteniyor, nasılsa töre var üstünü örtüyorlar, diye yazan vardı. 2 yıl sonra, Gezi Direnişi sırasında, devlet şiddetinin ana akım televizyonlara yansımaması üzerine “Şimdi anladınız mı her kürdün evinde neden en az iki çanak anten olduğunu” sözü yayıldı. Bu da çanak olsun...

SOKAKTA:

“Suriyeliler geldi, kiralara arttı, maaşlar düştü, ekmek bölündü” “Taksim Meydanı Tahrir meydanı olacak diyorlardı olmuş, orada bile bu kadar Arap yoktur”

“Benim de çok Alevi arkadaşım var” “Kürtler ama gerçekten çok iyi insanlar” “Komşumuz Ermeni ama adetleri falan hep bizim gibi. Hiç Ermeni demezsin...” Sözlerini geride bırakmışlar arasında bile; eşitlikçiler “de”siz, “ama”sız konuşanlar içinde, anadil hakkından bahsedenler içinde bile şunları duymak mümkün: “barış sürecine fazla odaklandılar.” “Ben nasıl Türk olduğum halde (en doğal hakkımken yani) Türk milliyetçiliği yapmıyorsam, Kürtler de (üstüne üstlük Kürtken) Kürt milliyetçiliği yapamaz.” “Kobani’de etnik kimlikleriyle savaşıyorlar.”

Çok eşitlikçiler bile bir eşikte dayanamayıp ‘ay bu Kürtler de çok Kürt’ demeye getiriyor ya, işte oradaki

lüzumundan fazla beyazlık çok kirli.

Kaloriferli evlerde Aralık ayında atletle gezerken: “Ben Kürtlerin yerinde olsam”, diye başlayan cümlelerle, kendine “bugünkü aklım olsaydı” der rahatlıkta köyü yakılmış insanların 20 yıl öncesine akıl vermek kolay. Empatiye gel: “Ben onun yerinde olsam benim gibi yapardım.” Bir de üstüne soruyor: Kürtler neredeydi?

Köyü yakıldıktan sonra başka şehre göç etmek zorunda kalan çocuklara, yıllarca “ne mutlu Türküm diyene” diye ant içirildi. Hatta Tansu Çiller, bir yüce gönüllülük yaparak “ne mutlu Türkiye Cumhuriyetinin vatandaşım diyene” dedi, köylerden dumanlar yükselirken... Ermeni okullarında ‘andımız’ okutuldu yıllarca: “Ne mutlu Türküm diyene.” Mutluluk kaçınılmazsa zevk almaya bak!

MECLİSTE:

TBMM Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu açıklıyor: Meclis’te kadın vekil oranı yüzde 14,42. TBMM internet sitesinde, milletvekillerinin özgeçmişlerinde medeni halleri ve bildikleri diller yazıyor.

Melda Onur: “Fransızca, İngilizce ve İspanyolca bilen Onur, bekârdır.” Sanki 3 dil bildiği için bekârmış gibi... Ananem de zamanında, çok okuma kızım kimseyi beğenmezsin derdi.

Güldal Mumcu: “Çok iyi düzeyde İngilizce bilen Mumcu, dul ve 2 çocuk annesidir.” Bir kimlik bilgisi olarak, DUL yazmak... Nasıl dul kalmıştı, onu yazmamışlar tabii...

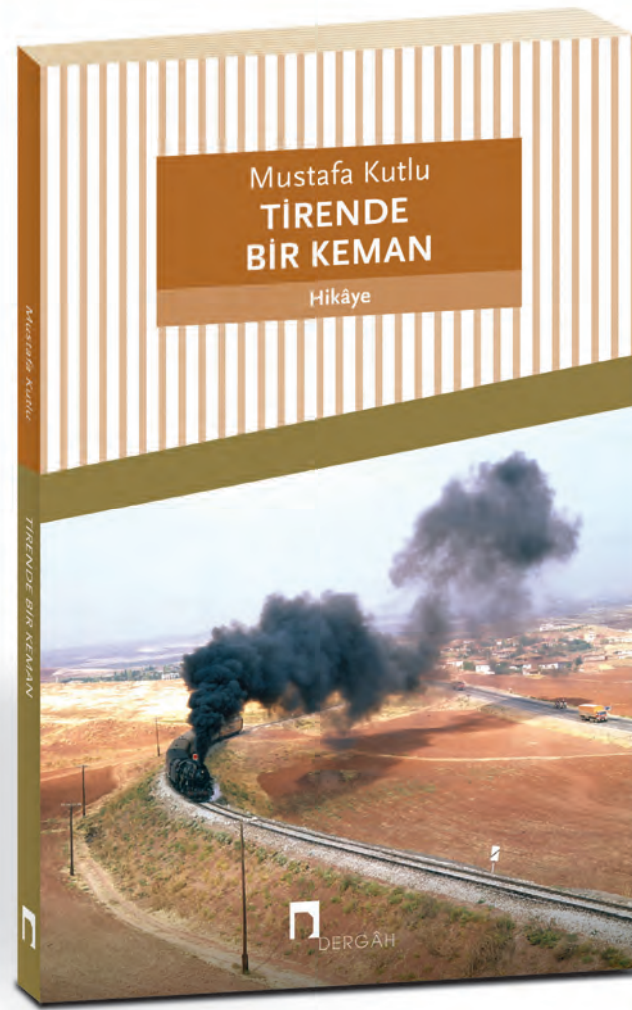
Leyla Zana: “Kürtçe bilen Zana, evli ve 2 çocuk annesidir.” Biliyor diye beyan ettikleri dil, yabancı dil değil, Zana’nın anadili. Ki zamanında meclis, Zana’nın bu dili bildiğine tanıklık etmiştir.

Anadil hakkı için mücadele veren başka vekillerin de anadilleri, yabancı dilmiş gibi, bildikleri diller kısmında ayrıca yazılmış: ...Kürtçe ve Zazaca bilmektedir.

TBMM özgeçmişinde “Kürtçe bilen Zana”nın 91’de meclise ilk girdiğinde, Türkçe başladığı yeminini Kürtçe “Ez vê sondê li ser navê gelê kurd û tirk dixwîm” (Bu yemini Türk ve Kürt halklarının kardeşliği adına ediyorum) diye tamamlamasının ardından, vekiller tarafından yuhalandığı, Meclis başkanının, “Türkiye Cumhuriyeti bir kanun devletidir. Bu kanun devleti kanunun gösterdiği şekilde yapılır. Bunun dışında herhangi bir şekil olursa, o yemin de yemin sayılmaz, o üye de üye olamaz” deyip tekrar yemin ettirildiği yazmıyor.

Bütün renkler hızla kinleniyordu, birinciliği ‘beyaz’a verdiler. 🌸

Mustafa Kutlu'nun Yeni Kitabı Tirende Bir Keman

Hikâye, Küçük Boy, 152 sayfa

“İşte tiren! Memleketi toparlamış gidiyor...”

Mustafa Kutlu bu kez musikiyle dokunan, bir baba-oğul hikâyesi anlatıyor...

Hayal kırıklıkları karşısında sonu gelmeyen tiren yolculuklarına çıkan Kenan ve yolculukta onu yalnız bırakmayan oğlu Sadullah... Gerisi ise istasyonları doldurup boşaltan yolcular misali hayatlarına girip çıkmış insanlar...

Klodfarer Cad. 3/20 Sultanahmet
T: (212) 518 95 79 (2 hat)

www.dergahyayinlari.com

[/dergahyay](https://twitter.com/dergahyay)

[/dergahyay](https://facebook.com/dergahyay)

DERGÂH

BEYAZIMTIRAK

40 kere söylediler. Her yerde dediler. “Maşallah nasıl da zeki bakıyor” diye okşadılar yumuşacık bingıldaklardan. Tartışılmaz ülkümüz, yükselmek ileri gitmekti. Her sabah istisnasız tekrarlatıldılar. Hep bir ağızdan ülkü haykırıldı. Sağlam kafa sağlam vücutta, yükselip ileri gitme ülküsü de ancak sağlam temelde olurdu. Temeli sağlam olma obsesyonuna tutuldu tüm eğitim camiası. Temeli sağlam olanların, cin gibi bakanların, dersi derste öğrenenlerin, kafasını kitaptan kaldırmayanların sırtları övgüyle sıvazlandı. Gerisi tu kaka.

Akşama kadar top oynamak, zıp zıp ip atlamak, Tommiks-Teksas okumak, bütün gün televizyon izlemek, kapıyı kapatıp odadan çıkmamak en büyük günah mertebesine yükseldi. Yükselip ileri gitme eleğinin delikleri büyüyordu, elekten düşen düşeneydi. Ülküyü gerçekleştirebilecek çocukların sayısı her yıl daha da azalıyordu. Elenmeyenler, testlerde ve yazılı sınavlardaki başarılarıyla ülküye sahip çıkacaklarını kanıtlamak durumundaydı. Kalanlar özel kişilerdi, ayrıcalığı hak ediyorlardı. Çeşitli testlerdeki puanları onları seçilmiş kılmaya yetiyordu. Temeller sağlamlaşmış, çelik kıvamına gelmişti maşallah.

Kalburun delikleri üniversite sınavı, iş mülakatları, bitmez mesailerle daha da büyüyordu. Üstte kalabilenler artık kalıplanmış, geniş omuzlu beyaz yakalıları. Onlar ki bilen ve öğretenler, onlar ki meydan okuyanlar, onlar yaratıcı, onlar sonuç odaklı, onlar o derece zekilerdi. Ninja Kaplumbağaların baş düşmanı Krang gibi safi beyinden oluşuyorlardı. Bembeyaz ve kıvrım kıvrım. Etraflarındaki herkes de beyindi. Diplomadan, sertifikadan, tecrübeden, CV’den, terfiden, sıçramadan kurulu kusursuz bir beyin dünyası. Üst üste yığılmış beyinler piramidi. Yükselip ileri gitme abidesi. İtinayla özensiz görüntüsü verilerek kravat takmış beyinler, arabadan inerken babet ile değiştirilmiş incecik topuklu ayakkabı giyen beyinler. Yoğun beyinler, başarılı beyinler temeli sağlam beyinler, vücuda akıllıca hükmeden, vücutla sınırlı kalmayan fabrikaya, semte, kente, memlekete, kainata yön vermeye talip beyinler... Bu müthiş beyinlerin her biri bir gün (ayrı günlerde tabii) aniden bir şok yaşadılar. Ya mesailer erken bitmişti kırk yılın başı, ya bir iş yemeği için pahalıca bir restorana gitmişlerdi, ya toplantı için gittikleri şehrin beş yıldızlı oteline check-in yapıyorlardı. İşte orada temeli o kadar da sağlam olmayanlarla yüzleşmek zorunda kaldılar.

Beyazımtıraklarla karşılaştılar. Beyazımtıraklar; yani ilkokul üçte kümelerle yıldız barışmayanlar, ortaokulda geometriyi, lisede trigonometriyi az sevenler, Osmanlı’nın gerileme dönemini tarih kitabından üstünkörü okuyanlar, Beş Hececiler’in uzun isimlerini sınavda anımsamayanlar, Tommiks okuyanlar, daha iyi futbol oynayanlar, ip atlayanlar, sağlam temeli çok dert etmemişler, mülakatlardan sıkılanlar, masa başı iş sevmeyenler; garson, mağaza müdürü ve resepsiyonist olarak çıktılar karşılırlarına.

Beyaz yakalı kendisini kol gücüyle, alın teriyle, ince işçilikle, asgari ücretle, yevmiyeyle çalışanlardan, tezgahdaki pazarcıdan, dolmuştaki şoförden, simitçi, temizlikçi, ayrı tutmaya alıştırmıştı. Boru mu canım? Yükselmiş, ileri gitmişti beyaz yakalı. Tabii ki de bir değildi onlarla. Yazıktı alt sınıfa. Acıyarak ezebiliyordu onları.

Dersi derste öğrenenlerin, kafasını kitaptan kaldırmayanların sırtları övgüyle sıvazlanır oldu. Gerisi tu kaka.

Ancak şimdi karşısındaki rakip dişliydi. Şık takım elbisesiyle karşısındaydı beyazımtırak yakalı. Beyazın üstünlüğü aşikâr değildi. Beyazımtırak tezgahlar modayı beyazdan çok daha iyi biliyordu. Şarap kültürü konusunda beyazı yirmiye katlardı beyazımtırak garson. Beyazımtırak resepsiyonist acayip hakimdi bilgisayara. Beyaz kendisini beyaz kılan, övündüğü vasıflarda mağluptu. Soru beyazın bilmediği yerden çıkmıştı ve sınav kitabın tümündendi.

Beyaz hızlı bir tarama yaptı. Terminatör’ün gözünün önünden geçenler gibi dijital sayılar aktı. Veritabanından beyazımtırakın güçlü ve zayıf yönlerini sıraladı. Beyazımtırakı öldürebilecek yegâne gücü buldu. O da hiyerarşiydi. Kendisine para veren patrondur, ekmek parasıydı, bağlı olduğu müdürü bu. Beyaz kendi ayrıcalıklı dünyasına, zekiler âlemine, beyin kıvrımları piramidine almayacaktı beyazımtırakı. Savaşacaktı. Öyle öğretilmişti. Beyaz yakalı dünyasına, ancak temelleri en sağlam olanlar girebilirdi. Kimdi bu karşısındaki tip Allah aşkına? Memnuniyetsizlik silahını kullanacak, beyazımtırakın müdürüne de tetiği çektirecekti.

Sıcak savaşa girmeden önce müttefiklerini topladı beyaz. Birlikte yemek yediği iş arkadaşlarına, mağazadaki diğer müşterilere, otel lobisinde bekleyenlere memnuniyetsizliğini hissettirdi. Senaryoyu şöyle kurdu: Beyazımtırak mağdur etmişti beyazı. İşini düzgün yapamamıştı. Bilgisizdi, yeteneksizdi, yavaştı. Çözemiyordu problemi. Müşteri odaklı değildi. Anlayışsızdı. Orta sınıfın alt köşesinden daha öteyi hak etmiyordu.

“Pardon bakar mısınız?” diyerek hücum borusunu öttürdü beyaz. Tüm gücüyle beyazımtırak cephesine saldırdı. “Bir saattir bekliyorum” tugayını, zırlı

“Kaçınıcıya söyleyeceğim?” birliklerini savaş alanına sürdü. Acımasızca etrafını sardı hasmının. Mahvedecekti. Beyazımtırakı haddini bildirip, onu hak ettiği ayrıcalıksız dünyasına gönderecekti. Ebediyen. “Benim sorunun mu canım bilgisayarlarınızın hata vermesi? Bekletmeyin insanı. Siz halledemiyorsanız yetkili birini çağırın.” taarruzuyla galibiyetini ilan etmeye hazırlandı. Yükselip ileriye gideceklerin arasına, ant içerek seçilmişti beyaz. Çocukluğundan beri. Yükselme ülküsü olmayan beyazımtırak bir servis elemanını yok ederek güçlenecek, beyaz imparatorluğunun bayrağını AVM’nin ikinci katındaki zincir mağazaya dikmenin onurunu yaşayacaktı.

Patronların, bürokratların ve siyasetçilerin şatafatlı dünyasını anahtar deliğinden seyretme onuru sadece beyaza ait olmalıydı. Onların toplantılarından çıkan kararları uygulamak için var gücüyle çalışıyor, uyumuyor, eve gitmiyor patronların bir dediğini iki etmiyordu. Karşılığında aralık kapıdan o dünyayı izliyor, onların ziyafet masalarından artanlarla besleniyordu beyaz. Beyazımtırak kimdi ki dehasını dosta düşmana ispat etmiş beyaza yeterince iyi hizmet vermiyordu? “Haddini bil imtrak!” diye bağırıp resepsiyondaki aheste yetkiliye. Müdürünü çağırdı. “Arkadaş işini doğru düzgün yapmıyor. Müşteriye nasıl davranacağını bilmiyor. Çalışanlarınızı böyle mi eğitiyorsunuz?” diye şikayet etti. Müdür beyazdan özür dilerken, beyazımtırak da şimdi yaktım seni bakışı açtı.

Bundan 4 ay sonra Beyaz’ın iş yerindeki yöneticisi yıl sonu performans değerlendirmesine “Agresif, gergin bir karakteri var. Problemleri büyütüyor. Etrafındakilere zarar veriyor. Kariyerinde yükselip ileri gitmesi mümkün değil.” yazdı. ✿

HALK KURTULDU

1980 öncesiydi. Türkiye'nin devrimci hareketi halkın yanında, onların daha iyi bir hayat kurması, geleceği için mücadele ediyordu. Yoksullara toprak dağıttılar. Evi barkı olmayanlara hazine arazilerini 'kamulaştırıp' ev yapmaları için hibe ediyorlardı. Hatta bu evlerin yapımına, inşasına yardımcı oldular. Bir gecede mahalleler kuruluyordu. Ankara'da, İstanbul'da, İzmir'de... İstanbul'da Boğaz manzaralı evler -gecekondu- yaptılar. Yoksul halk, bu çocukları çok seviyordu. Devletin onlardan esirgediğini, bu gençler veriyordu. Sonra 1980 darbesi oldu... O yıllarda genç olan herkes darbeden etkilendi. Kayıplar, gözettiler, çatışmada yaşamını yitirenler, yurtdışına kaçmak zorunda kalanlar... 80 darbesi, kelimenin tam anlamıyla Türkiye gençliğinden bir kuşağı yok etti.

Oktay, yasa dışı sol örgüte üye olmaktan, yirmi yılı aşkın cezaevinde yattıktan sonra salıverildi. Bazı arkadaşları hayatını kaybetmişti. Hayatta kalanların çoğu ise yurtdışındaydı. Anne ve babası, o içerideyken vefat etmişti. Kızkardeşinin yanında geçici olarak kalmaya başladı. Kiralık bir ev bulabilmek için bir süre çabaladı ama uygun bir şey bulamadı. Hem yalnız olması hem de geliri olmadığından kiralının yüksekliği sorun oluyordu.

İçeriden çıktıktan birkaç hafta sonra aklına esti, belki gidecek yeri olmadığından, belki de kendini rahat hissedebileceğini düşündüğü için, daha önce yapımına yardımcı olduğu gecekondu mahallelerinden birine gitmeye karar verdi.

Bütün Ankara şehir olarak değişmişti. İyi ya da kötü diye düşünmedi, 'Değişmiş işte' dedi. Doğal olan da bu değil mi? Natoyolu'na vardığında, tahminen nereye gitmesi gerektiğini biliyordu fakat mahalleyi ilk bakışta tanıyamadı. Geldiğine pişman oldu ama dolmuştan inmişti bir kere.

Bakkaldan bir gazete alıp en yakındaki kahvelerden birine oturdu. Bir iki bardak çay içti. Biraz zaman geçirdi, etrafı inceledi. Epey oturduğunu düşündü. Yoldaşlarını, eskiyi, halkı,

çamurların içindeki çocukları... Verdikleri mücadele, yardım, insanların onları nasıl coşkuyla karşıladığını, gecekonduarda yaşayan halkın onlara karşı olan sevgisini hatırladı.

Tam kalkmayı planlarken ileriden, sırta sırta birinin kendisine doğru yaklaştığını fark etti. Pek ilgili olmadı. "Belli ki birine benzetiyor beni" diye düşündü. Bu yavaşak kılıklı, sırttan adam masasına kadar yaklaşıp selam verdi.

- Oktay abi?!

- ?!

- Abi meraba!

Oktay içinden, "sivil mi lan bu yoksa" diye geçirdi. Kendi kendine "beni mi izliyorlar" dedi.

- Abi valla hiç değişmemişsin, biraz saçlar ağarmış...

- ?!

- Abi izinle, oturabilir miyim?

"Buyurun" dedi, zira "oturamazsın" dese ne olacak ki diye düşündü.

- Abi beni hatırladın mı?

- Çıkaramadım birden...

- Oktay abicim, sizler buralarda destan yazdınız. Bizlere gecekondu yaptınız. Sıcak yuvalarınızı bırakıp, gelip çamurların içinde bizlerin mutluluğu için, hiçbir karşılık beklemeden mücadele ettiniz.

- Sağol...

- Hep bizi kurtarmak için çabaladınız.

- ...

Uzunca bir sessizlik oldu. Belli ki Oktay bu konulara girmek istemiyordu. Sırttan herif, sohbetine aynı keyif ve yavaşaklıkla devam etti.

- Abi, sana çok muhteşem bir haberim var. İnanmayacaksın, çok

sevineceksin.

- Nedir?

- Biz kurtulduk.

- ?!...

- Demin söyledim ya 'hep bizi kurtarmak için mücadele ettiniz' diye. Sana verecek bundan daha güzel bir haberim olamazdı...

- ?!...

- İnan bak!

- Nasıl kurtuldunuz?

- Sizlerin emek emek yaptığınız gecekonduların toprağı sonradan çok değerlendi.

- ?!...

- Görüyorsun buralar hep apartıman oldu.

Biz de müteahhite verdik. Kocaman bina yaptılar. Bize dört daire düştü. Üçünü kiraya verdik, birinde oturuyoruz. Senin anlayacağın, emekleriniz boşa gitmedi abi. Bizi kurtarmak için çok uğraştınız, Allah sizden razı olsun.

- ?!...

Oktay usulca toparlandı, elini cebine attı, çay parası çıkardı.

Sırttan, "Yok abi n'apıyon ya?! Burda senin paran geçmez. Çaylar benden" dedi, çok büyük bir hediye veriyormuşcasına.

Bu hikaye böylece yarım kaldı. Ve aslında yaşandı. Birçok kişinin başından geçti. En azından hayatta kalabilenlerin.

Oktay ev bulamadı. Kızkardeşine yük oldu. Sırttan da 'Yeni Türkiye' vatandaşı oldu. Kiraları topladı, kendisi kira vermeden oturdu. Her gün kahvede pişpirik oynadı. Kendisine verilen bulgur ve un gibi yardımlarla yaşamını biraz daha kolaylaştırdı. Sürecek... Şu anda sürüyor zaten... Halk kurtuldu. 🌱

Bütün Ankara şehir olarak değişmişti. İyi ya da kötü diye düşünmedi, değişmiş işte.

Türk makam müziği ve Mikrotonal müzik için nota yazım ve seslendirme programı

DÜNYADA İLK VE TEK

- Klasik Türk müziği, Türk halk müziği ve çoksusli mikrotonal müzik notalarının yazımı için
- Sadeleştirilmiş araç çubuğu ve otomatik yerleşim ile kolay kullanım
- MIDI uyumlu çalgılarla kayıt

- Yüksek kalitede baskı
- Resim ve ses formatlarına aktarım
- Windows ve Mac OS X uyumlu
- Türkçe ve İngilizce arayüz

Mus2, dünyanın 30 ülkesinde ve Türkiye'nin her yerinde, besteciler, müzisyenler, eğitimciler ve öğrenciler dahil her seviyede müziksever tarafından kullanılıyor. Siz de **Mus2**'yi indirip deneyebilir, İnternet üzerinden satın alarak hemen tam sürüme geçebilirsiniz.

ÜCRETSİZ DENEYİN

www.mus2.com.tr
www.musiki.org

Data-Soft

Data-Soft Bilgisayar Hizm. ve Tic. Ltd. Şti.

Tel: 0216 472 4838 – 472 5112

"Mus2, öyle rahat, öyle kullanışlı ki yıllar öncesi notalarımı kağıda dökme ateşi tekrardan alevlendi."
Anıl Öcal, Müzisyen, İstanbul

"Geliştirdiğiniz program ile müzik etnolojisi ile uğraşan ve Batı sistemi dışında nota yazması gereken bizim gibi araştırmacılara çok büyük bir kolaylık sağladığınız için teşekkür etmek isterim."
Zeynep Helvacı, Doktora Öğrencisi, Julius Maximilians Univ., Almanya

* Kutusuz ürün fiyatıdır.

ÖFKE

İnsan bir şeyi yalnızca bir kez kazanır. Daha sonra hep daha büyüğünü kazanmak ister. Çünkü hep aynı şeyi kazanmak, kazanmak sayılmaz. Ama kaybetmek hep kaybetmektir. Bunu en iyi, hayatta kaldığı her günü kâr sayanlar bilir. Bunu en iyi Eşref bilir.

Askerlik bitince, ki o da ayrı bir maceradır, nişan atıp atıp bir türlü evlenemeyen ablası ve kadınların altın günlerinde kozmetik ürünleri satarak evi döndürmeye çalışan annesi gözünü Eşref'e dikti elbette. "Oğlum," diyordu, "bu evin erkeği sensin. Görüyorsun ablandan ümit yok. Eh, bana baksan, gözaltı kremiyle, iki şişe parfüm, iki tüp nemlendiriciyle ev geçindiremediğim muhakkak. Babandan kalan maaş da ortada. Bir ümidimiz sende." Eşref bu vaziyetlerin farkındaydı elbette ama gelgelelim hayat çalışmadığı yerden çıkmıştı. 50.Yıl Lisesi'nde, bu itin kopuğun ders aralarında sustalı bilemediği bitirimhanede, sanki oraya Allah tarafından irşat için gönderilmiş gibi birbirinden parlak notlarla okumuş, sonradan olma yetimliğini okulun parmakla gösterilen ineklerinden olmakla mağlup etmiş gibiydi. Kimisi sürgün, kimisi emekliliğine gün doldurmaya uğraşan türlü türlü hevesiz hocaları Eşref'in bu parıldayan zekası ve çalışkanlığından geçici bir heyecana kapılmaya bile başlamışlardı. Sözcükler tamamdı, matematik ve fen dersleri zaten hep teşekkürlük bile değil, takdirlik. Din dersinden, bedenden, resimden bile finesi yoktu. Otuzunu azıcık geçtiği halde bezginliği ve alkolden damar damar kızarmış gözleriyle insanın içindeki istikbal heyecanını öldüren rehberlik hocaları, kapısını çalan bütün öğrencilere, "Oğlum bırakın bu felsefeyi, psikolojiyi falan. Ekmeginize bakın. Korece, Japonca okuyun, İlahiyat okuyun, devir uçan halı devri!" diye umursamaz tavsiyelerde bulunurken Eşref'le yakından ilgilenmişti. İlgiyenmez olaydı. Eşref, bu kadar sayısal puanının ziyan edilmemesi gerektiği tavsiyesine uymuş, Odtü Fizik, Odtü Kimya, Bilkent Endüstri falan derken bir yere de Ankara'daki "Astronomi ve Uzay Bilimleri" bölümünü sıkıştırıvermişti. Yoksulun şansı böyledir. Milyonda bir olan hastalık yoksulu bulur, Boğaz'da sefahat içindeki bir yalıyı tarasalar yalnız kapıdaki gariban güvenlikçi ölür, yardım paketi dağıtsalar en kurtlusunu, en çürümüşü en fakirini bulur. Eşref'e de öyle oldu. O kadar yakışıklı tercihin arasında gele gele Astronomi geldi. Bir sene daha aylak gezecek lüksü yoktu, mecbur yaptırdı kaydını. Kimse anlamadı okulun ne işe yaradığını. Kimisi "Falcı mı olcan?" diye sordu, kimisi astronot olacak sandı. Gelenlerin yarısından çoğu İngilizce hazırlık bitince okulu bırakırken o azmetti, ola ola dört yıllık okul mezunu oldu ancak.

Askerden geldiğinden beri bu ilk iş başvurusuydu. Başvuru şartları arasında "Üniversite mezunu olmak, seyahat engeli bulunmamak ve askerliğini tamamlamış olmak" vardı. Eşref bu iş için tam biçilmiş kaftandı. Hemen başvurdu "Pazartesi on buçukta gelin," dediler. Pazartesi sabahı, rahmetli babasından metruk gri takım elbiseyle, annesinin, bitişikte oturan mübaşirin karısından ricayla aldığı kravatını takıp verilen adrese gitti. İçerisi ana baba günüydü. Kendi gibi emanet takım elbiselerini, üzerlerine hiç oturmamayan kalem eteklerini geçirip gelmiş bir sürü genç kadınlar adamlar uğultu içinde bekliyorlardı. İş bir internet sitesi işiydi. Dev bir emlak sitesi, kapı kapı gezip abone bulacak, evini barkını bu site aracılığıyla satacak, kiraya verecek insanlara ulaşacak elemanlar arıyordu. Maaş yoktu ama primler çok tatmin edici görünüyordu. Ne kadar çok kişiyi emlağının bu siteden

Hep aynı şeyi
kazanmak,
kazanmak sayılmaz.
Ama kaybetmek
hep kaybetmektir.

alıcı bulabileceğine ikna edebilirlerse o kadar çok para kazanacaklardı. Beklemeye koyuldu Eşref. Ruju, dudaklarının dışına taşmış, dolgu topuklu tombul bir kız arada bir içeriki odadan çıkarak uğuldayan işsiz kalabalığın arasına karışıyor, hastabakıcı gibi isim bağırarak sıradakini alarak içeri dönüyordu. On buçukta çağırıldığı iş görüşmesine ancak öğleden sonra üçü çeyrek geçe girebildi Eşref. Açlıktan siniri burnunun ucuna kadar çıkmış, beklemekten iflahı sönmüştü. Saatlerce oturma oturma iyice tükenmiş dermanıyla kendisinin kötü bir kopyası gibi çağırıldığı odaya geçti Eşref. Elindeki CV'yi, tembihlendiği üzere, arkasında patronun oturduğu masanın üstüne bırakıp usulca oturdu gösterilen koltuğa.

Eşref'ten çok olsun beş-altı yaş büyük görünen bu artist delikanlı kabaca bir göz gezdirdi CV'ye. Başını kaldırmadan, "İşi biliyorsun değil mi?" dedi. Sarayda, konakta yetiştikten değil ama durup dururken senli benli olunmasından hiç hoşlanmazdı Eşref, içinden bir "Ma sabirin," çekip, "Evet," dedi. "Biliyorum, emlak işi. Anlattılar dışarıda." Bazı soruları olacaktı önünde kocaman mermer bir isimlikte "Süpervizör" yazan artistin. "Tabii buyurun," dedi Eşref. Adam başladı. "Beş yıl sonra kendinizi nerede görüyorsunuz?" Hayatında hiç kimse böyle bir soru sormamış, gelecekle ilgili bu kadar açık bir çek koymamıştı önüne Eşref'in. "Valla hocam, kısmet. Allah şuraya ne yazdıysa orada oluruz herhalde." dedi. Süpervizör, bir eşeğini andıran yayvan gülüşüyle sırtıttı. "Du yu spik ingiliz?" dedi. Eşref, yol soran bir turistle karşılaşmış gibi telaşlanarak, "Yes, yes ay spik," diye karşılık verdi. Süpervizör, yaptığı şeyi hiç de komik bulmayan bir ifadeyle, İngiliz İngilizcesi bir vurguyu takınmaya çalışarak devam etti. "Yun ov, vi niid sam klevir pipil hiyir. Yu tink det yu ar kat aut for it?" Eşref hiçbir şey anlamadı söylenenden. "Kusura bakmayın, takip edemedim." dedi. Adam umursamadı, söylediğini tekrar etmedi, yeniden CV'ye dönerek, "Astronomi ne oluyor?" diye sordu. Eşekçe gülümsemesini yeniden tüm yüzüne yayarak, "Astronot mu oluyorsunuz bitirince?" Bu yersiz latifeye gülümsemek durumunda olduğunu düşünerek adamın iğrenç esprisine tebessümle katıldı. "Dostum," dedi, "bize finansı iyi bilecek, her an kriz yönetebilecek kıvraklıkta bir zekaya sahip, prezentabil insanlar lazım." dedi. Eşref, annesinin, "Aman oğlum sakın terslenme kimseye," öğüdünden çıkmak üzere olduğunu hissetti. Son bir hamleyle, "Ben çok öyleyim," dedi. Jöleli ve Avrupalı kesimli saçları sürdüğü müreffeh hayatın ipuçlarını veren süpervizör son bir şans vermek ister gibi düşündü, düşündü ve bir sürü saçma sapan soruyu ardı ardına patlattı. "Seni diğerlerinden ayıran nedir?", "Seni niye işe alalım?", "En son ne zaman ve neye ağıladın?" Eşref, mecburmuş gibi hepsine tek tek cevap verdikçe sinirleri gerildi. Zaten açlık başına vurmuştu. En son adam, "Bize ne verebilirsin?" diye sorunca gözünün önünden şahane cevaplar geçti ama sabretti. Adama o kadar sinir olmuştu ki ne annesi vardı gözünde ne de iş, güç, para, geçinme. Jöleli süpervizör son hamlesini yaptı. "Beni tavuğun yumurtadan çıktığına ikna edebilir misin?" deyince Eşref adamın masasındaki isimliği kavradığı gibi herifin üstüne attı, "Baban tavuk senin baban! Yavaşak!" dedi. Bağırtilar, gürültüler, bu seslere gelen görevliler ve kanlar içinde yaka paça dışarı atılışı Eşref'in. Mermer isimlik adamın kaşını yarmıştı.

Böylece Eşref, iş hayatı denen gayya kuyusuyla ilk kez tanıştığı bu görüşmede açlık, bekleyiş ve öfkeye yenik düşerek sınıfta kaldı. Kendi sınıfında. Sınıfının en dibinde, işsiz. ✿

BABAM YAŞASAYDI
HEPİNİZİ DÖVERDİ!

101

Damlaya damlaya aşk mı olurmuş!
Gürül gürül olur.
Birdenbire olur.
Olacak olan, olur!

102

Gizleniyor olmamın
tek sebebi bu, evet.
Gör beni!

103

- Bir kalbi tam ortasından bölmek,
yarısı sana yarısı bana, mümkün mü?

- Al, hepsi senin olsun!

104

İyileşmiyor, sadece
susmayı öğreniyor yara.

105

Zaten bir parantez içi kadar güvenli,
üç nokta kadar vaadkâr...
kaç kişi, kaç yer, kaç zaman
kaldı ki şu hayatta?

106

Sen öldün,
ben seni kendi masalıma
gömdüm.

107

Yırtıldı takvim.
Biten inşaatlardan
anlıyorum zamanı.

108

Geri dönmek istiyorum
ama daha evvel orada
bulunmuş muydum hiç,
işte ondan emin değilim.

109

"Babam yaşasaydı hepinizi döverdi"
diyen çocuklar gibiyim.

110

Sustun.
Hayaller sineye çekildi.
İkinci emre kadar denilmişti,
emir hâlâ gelmedi.

Tiyatromuzun efsane isimlerinden FERHAN ŞENSOY ile MET ÜST tarihi Ses Tiyatrosu'nda buluştu. Tiyatrodan, günlük hayattan girildi, kavuktan çıkıldı. Çok da güzel, çok da şahane bir muhabbet oldu. İşte size içinden Ferhan Şensoy geçen o muhabbetten bazı pasajlar...

MEĞER BİZ DİKTATÖR GÖRMEMİŞİZ

Orta oyuncuların ilk oyunu “Şahları da Vururlar”dı. Küçük Sahne’de. O zaman sene 1980. “sana gerek yedi yedi, o da icat edilmedi” diye bir söz vardı oyunda. Bu söz, o zamanların ‘olmak ya da olmamak’ gibi bir şeyiydi. Biz oyuna 1980, 14 Mart’ta Yapı Endüstri Merkezi’nde başladık. Sezon bitmek üzereydi. Çok fazla da oynayamadık zaten. Ancak her gün seyircimiz artarak devam ediyor tabii. Orada haziran başına kadar oynadık, haziran başında full oynamaya başladık ama sezon bitti. Son baharda da Küçük Sahne’yi tuttuk. Ama orası da harap bir haldeydi. Ali Poyrazoğlu çıkmış, arkasından battal olmuş... Dökülüyordu Küçük Sahne. Biz Küçük Sahne’yi yeniden keşfe çıktık, işte Muhsin Bey’in odası filan derken Muhsin Bey’in odasında telefon bulduk. Orada hanın bekçisi gibi sayılan bir Osman Bey vardı. Osman Bey de burada gençliğinde ses operetinde dansçıymış. Eşref Kolçak, Öztürk Serengil, Süleyman Turan filan onlar burada dansçılar. Sonra Osman Bey bir kaza geçirmiş, bu işleri bırakmış. Osman Bey her şeyi bilirdi. “Kalerifer dairesinden şuraya çıkılır, bak bu odada da şunlar var, Muhsin Bey’in odasında bu var” gibi. İşte Ferhangişeyler’de kullandığım telefon Muhsin Bey’in telefonu, Küçük Sahne’den çıkma bir telefon. O anlamda biz biraz Küçük Sahne’yi onardık, gücümüz yettiğince.

12 Eylül’den önce burasının onarımı devam ederken, Kenterler’de 4 hafta kadar Şahları da Vururlar oyununu oynadık. Orada patladı. Biz Küçük Sahne’ye geldiğimizde de askeri darbe oldu. Sonra bütün tiyatrolarda sıkıyönetimin getirdiği bir kısıtlama oldu. Herkes projelerinde tereddüt etti, “dur bakalım ne olacak” diye. Biz oynamayı sürdürdük. Ancak burada tabii Türkiye dolaylı olarak anlatılıyordu ama tamamen İran, Şah Rıza, oradaki değişim, dönüşüm anlatıldı. Bu sebeple de, tarihi bir eser olarak değerlendirildi zannediyorum. Çok da kimse anlamadı. Çok da bulaşan olmadı bize bu anlamda. Sadece ben bunun ikincisini yazmaya başladığımda yani devamı anlamında ki yarım oyunlarımdan biridir, bitmedi. Biz bu oyunu 5 yıl boyunca 600’e yakın kez oynadık. E ondan sonra Humeyni dönemi ve İran’daki değişim dönüşüm dönemi olunca da ikinci cildi gerekiyordu bunun. Çünkü Şahları da Vururlar’da, Şah Rıza “tu kaka”, Humeyni “Robespierre” gibi devrimi yapan kişi. Evet, ilk rüzgar öyleydi, ama sonra İran öyle başka yerlere gitti ki... O Robespierre değilmiş. Böyle bir şey oldu. O zaman İranlı solcular Paris’e kaçmak zorunda

Bir atasözüm var yani. Atası da ben oluyorum ama sözlükte adım yok.

kaldılar. Çok değişti her şey. Ben de onun devamı olarak “Binbir Gece Cinayetleri” diye bir oyun yazdım. I. Perdesi bitmiş olarak provaya girdik. Bunu da ilan ettik işte, Şahları da Vururlar’ın ikincisi diye. Başlayacağımız tarihi konuşuyoruz derken bize İran Konsolosluğu’ndan çok kibar, son derece nazik bir yazı geldi. Şahları da Vururlar’ı bir iki sayfa öven, “her ne kadar Ayetullah’ımızın sahnede görülmesini tasvip etmesek de” ama genel olarak oyunu öven, bizi öven bir mektup. “Ancak bunun devamı olan Binbir Gece Cinayetleri’ni, oyunun arkasındaki İran ve Ayetullah’ımızın sahnede görülmesi, sahneye çıkması tarafımızdan hoş karşılanmamaktadır.” gibi bir uyarı mektubu geldi. İran Konsolosluğu böyle bir tedirginlikleri olduğunu bana iletince, ben de Ankara’da diplomat olan bir arkadaşşıma kendi tedirginliğimi ilettilim. “Nedir yani ciddiye alalım mı?” diye. Sonra beni “sakın oynama” diye aradılar. “Biz seni koruyamayız” dediler. Böyle zihniyetler yüzünden Şan Tiyatrosu’nu da yaktılar. Çok düzeyli ilişkimiz olmadı bu kesimle yani.

Bir dönem yarattığım karakterlerin konuşmaları dillere pelesenk olmuştu, mesela

“Osmaann” gibi. Bu komik bir şey, hâlbuki ben hayatımda böyle konuşan biri değilim ki. “Herıld yani” vardı mesela. Tabii bu benim icat ettiğim bir şey değildi. Heralde’nin İngilizce okunuşu gibi oldu. İnsanlar da sevdi. ‘Pardon yani’ vardı mesela Varsayalım İsmail’in. Bu öyle bir şey oldu ki kolay iki kelime gibi ama sanki kendi içinde bir felsefe barındırıyor gibi. Bunların çoğu da benim başkalarından duyduğum şeylerdi aslında. Kullanım farklılığı, tonlama diyelim. Turnenin birinde kahvede rastladığım bir adam anlattı anlattı, ardından da “pardon yani” dedi, “bak ne kadar haklıyım” gibi. Hatta bir ara “anlat anlat heyecanlı oluyor” deyimler sözlüğüne bile girmiş. Bunu da bana kızlarım söyledi. Bir gün “baba bak bu senin lafın değilmiş, sözlükte varmış” dediler. “Ne sözlüğü?” dedim. Türkçe deyimler sözlüğüne girmiş. İşte ‘anlat anlat heyecanlı oluyor,’ iki nokta üst üste koymuş. İşte karşı tarafın dediği inandırıcı olmadığı zaman diye bir açıklaması var. Bir atasözüm var yani. Atası da ben oluyorum ama sözlükte adım yok.

Biz 2005 yılında “2019” diye bir oyun oynadık. Türkiye bakın 2019’da ne hale gelecek diye. Hepimiz çarşafıydık, afişi de öyleydi. Bir şey olmadı mesela. Bir de şu var, eskiden tiyatrolara çok daha fazla tebelleş olunuyordu. Ne bu oyun, neyi oynuyorsunuz falan. Çok

aptal değiller, sonra fark ettiler ki kaç kişi seyrediyor bu oyunu? Televizyonda oynamıyor ki? Arı kovanına çomak sokmayalım. Şimdi biz bunu yasaklarsak daha çok seyirci gider. Üstüne gidersek reklamı olur gibi görmezden gelmeye başladılar. Bize devlet yardımı yapmıyorlar muhalif olduğumuz için. Tamam nasıl olsa batarlar, o zamana kadar vergiye takviye ilave ediyorlar. E kiramız artıyor, gazete ilanı pahalı, oradan bindiriyorlar. Ekonomik olarak zor, bırakın kendi kendilerine batsınlar diyorlar. Bunu çok da aptalca bulmuyorum.

Oğuz Aral nasıl ki mizahın ekolüdür, Orta Oyuncular da bir ekoldür. Şimdi buradan çıkan 50'nin üzerinde, bir yere gelmiş, çok iyi oyun oynayan oyuncular var. Ben mesela Nöbetçi Tiyatro'ya öğrenciler alırken bunu da hep baştan söylüyorum sınavdan önce. Bakın "ben herkesi alacak değilim, bu sizden oyuncu olmaz demek değildir. Biz kendi üslubumuza uygun, kendi ritmimize, kendi kan grubumuza uyacak oyuncular alacağız. Belki siz çok iyi bir oyuncu olabilirsiniz ama bizim üslubumuza olmayabilirsiniz. Biz kendi usulümüzce, arka bahçemizde, kendimize oyuncu yetiştiriyoruz. Bu bir ölçüt değildir" diyoruz. Ben sahnede oyuncudan bir ışık bir elektrik görüyorsam alıyorum, görmezsem almıyorum. Sahnede ayağı yere basıyor mu diye bakıyorum ilk, basmaz kimisinin.

Zannederler ki biz hep tuluat yapıyoruz. Evet, zaman zaman ben yaparım. Ama bu tamamen oyunun yazarı olmaktan kaynaklanan bir durum. Ben yönetmen ya da patron olduğum için değil elbette. Benim dışımda kimse tuluat filan yapmaz, yasaktır zaten bizde. Böyle bir şey yok. Bir metin var, orada bir espri var, orada onu satacaksın. Ben senden buluş aramıyorum. Zaten geleneksel tiyatromuzda da tuluatı komik-i şehir yapar. Öbürü de çanak tutar. Tuluat yapma hakkı İsmail Dümbüllü'ye aitti. Tevfik İnce tuluat yapmaz, o hep ona pasını verir. Bu anlamda da bir seçme oluyor.

Benim Münir Abi ile bir hikayem var. İstanbul'u Satıyorum'un provalarındayız. Ben ara sıra tuluat yapıyorum zaten. Herkes buna hazır. Rasim mesela der ki bana, "senin gözünde bir ışık oluyor, eyvah geliyor bir şey diye kendimi hazırlarım". Gülmemesi lazım çünkü. Münir Abi bu konuyla alakalı bana dedi ki "Lütfen bana tuluat yapma, ben kitaplı tiyatrodan geliyorum, beceremem. Lafımı unuturum, şaşıyorum." Zaten yıllarca tiyatro yapmadığı için, benim dilim, üslubum ona ters geldiği için ezberlemekte de zorlandı. Ben de iki yıl filan kendimi frenleyerek hiç tuluat yapmadım sahnede. Rasim'e, Erol Abi'ye filan yapıyorum. Çünkü Özal o gün bir şey söylüyor, benim bunu sahnede söylemem lazım. Artık yine öyle bir yer geldi. Münir Abi Mimar Sinan, ben de büyük müteşebbisim. İstanbul'u gökdelenlemek isteyen böyle bir herifi oynuyorum. Lafın yeri geldi, ağzımdan kaçtı. Özal'ın cümlesi o kadar cuk ki oraya, kaçtı gitti ağzımdan. Münir Abi'nin gözleri yerinden fırlayacak gibi oldu, dondu kaldı. Ama alkış geldi. Alkış gelince partiyon bozuldu. Münir Abi, bana bakıyor alkış sürüyor. Ben de durumdan çok rahatsız oldum, "hassittir niye yaptım bunu ben" diye düşünüyorum. Şimdi Münir Abi'ye hatırlatmak için onun söyleyeceği lafı içinde barındıran bir soru sordum. Gözü ışıladı Münir Abi'nin, sözünü söyledi. Münir Abi de alkış aldı. E partiyon yine bozuldu. Münir Abi yine unuttu. Toparladık ettik filan, çıktım ben özür diledim. Yok yok filan dedi. Ertesi gün, bir Ankara pazarı market torbasının içinde kavuğu getirdi. "Al bu senin" dedi. Ben de "Münir Abi, sana naylon torbayla mı verdiler kavuğu?" dedim. "Yok, bir tören olmuştu" dedi. Kavuğun hikayesi de budur yani.

Kavuğumu kime vereceğimin bir cevabı yok, soranlara sizce kime vereyim diyorum. Bazı kriterleri var bu için. Benim, Münir Abi'den aldığım bayrağı taşıyabilecek ve ahilik kültüründen gelecek. Öyle birileri yok ki. Bu geleneği tabii ki devam ettirmek isterim ama yapıcam diye de dallamanın birine veremem yani. Verecek kimse bulamazsam ölmemeye dikkat edeceğim artık. Ölüsem de vasiyetim var zaten. Oyuncu olarak orta oyuncularda bulunan herkes o zaman jüri olacak bu konuda. Belki de aralarından birinin başına takacaklar.

Yazdığım oyunların hepsini memleket kendi tarihinde yaşadı. Mesela Kahraman Bakkal Süper Markete Karşı adlı oyunumda... Bakkallar Derneği, 5-6 yıl önce o oyunu yazdığım için ödül verdi. Düşün ki ben bunu 1980'lerde yazmışım, o zaman bakkal bunun farkında değil ki. Taksim'de o zamanlar bir Ankara pazarı vardı, onun dışında da yoktu. O zaman kimse bu değişimleri hissetmedi. "Ne olacak orada A pazarı var, biraz daha ucuz ama kim yürüyecek oraya, buradan benden alır" düşüncesi hakimdi. Birden her şey pahalalanınca süpermarket oldu, üç memeli Migros, dört memeli Migros biçiminde de gelişti. Bakkal da bitti. Sonra da ödül verdiler. Hele AVM söz konusu değildi. Şimdi de mesela İstanbul'u

Şimdi korkunun ötesinde kaos bir durum var. Şimdi herkes her an içeri girebilirim diye çıkıyor o gün sokağa.

Satıyorum'u oynamak istiyor "abi çok zamanı" diye. E oyun 1980'lerde yazılmış. Çok Tuhaf Soruşturma keza aynı ya da İçinden Tramvay Geçen Şarkı'da askerin kimlik sorması gibi... Hepsi kafkaesk bir durum. İşte bu kısacası sanatçının olup biteni halktan daha erken sezmesinden kaynaklanıyor. Yoksa oyunların hiçbirisi erken yazılmadı. Hepsi zamanında yazıldı. Algılama zamanı geç veya erken denilebilir. Aynı şeyler geçerli hâlâ. Şimdi korkunun ötesinde kaos bir durum var. Şimdi herkes her an içeri girebilirim diye çıkıyor o gün sokağa. Makul şüpheli diye bir şey var. Absürt bir şey bu. Şüpheli olma olasılığı var, atın içeri. Görece bile değil. Yasa filan yok, 'ben istediğimi içeri atarım'ın kısaltılmış hali yani durum.

O zamanın gençliği bugünkünden çok farklıydı. Bir de gençliği de değiştiren; bu hızla, son 10 yılda yaşadığımız internet, tivitir vs... O dünya bu kuşağı ona mahkum etti. Benim kızlarım da o kuşağın içindeler. Bir şey anlatıyorum, masanın altından çaktırmadan cep telefonu çalışıyor, görüyorum. "Kızım n'apıyorsun?" diyorum. "Bir şey yok baba" diyor. Ama mesaja bakıyor, mesaj atıyor. Artık o hale gelmişler ki, tiyatroya filan

gitmek değil, bir yere tıklayayım o tiyatroyu izleyeyim istiyor. Onu soran gençler var, "internette yok mu bu Ferhangi Şeyler?" diyor. Zaten günün 2-3 saatini tiyatroya ayırmıyor onlar, çok işleri var onların. Çok hızlı bir hayatları var. Onun için üç saat sigara da içilmiyor, bilmem ne, kapalı bir ortam, mesaj atamaz diye buraya girmek istemiyor. Hele o koltukta oturup, sahnede olan bitene de odaklanamıyor, sıkılıyorlar. Oyun sırasında da görüyorum ben onları. Salon karanlık. Birisi telefonu açtığı zaman ciuvv diye vuruyor tavana. "Kapatsana onu" diyorum. Şaşıyor. E görüyorum ben orayı! Üstelik oyundan önce uzun bir anons var bu konuyla ilgili, biraz da esprili uzun bir tirat. O tipe, o tirat hiçbir şey ifade etmiyor. Her gün aynı uyarıyı yapıyorum ben. Israrla devam eden olunca "sen o ara çište miydin, duymadın mı" diyorum. Çevredekilerin de ısrarıyla telefonun oyun sırasında neden kapatılması gerektiğini anlatıyorum ama anlamadan, küsererek kapatıyor. Şimdi iki jenerasyon arasında uçurumlar var.

Sonra bir gazeteci çıkıyor sanki benim oyunumdaymış gibi yazıp çizilen gerçek dışı bir şeyin altına imza atıyor. Çünkü o öyle yazmak istiyor. Oyundan çıkan olsa, ben ona bulaşmam mı? Keşke çıkan giden olsa da ben de sahneden inip onunla gitsem.

Karl Valentin çok önemli biri. Kendine

özgü bir adam. Benim için çok önemli. Karl Valentin metinleri kendisinden başka kimse tarafından oynanmamış. Karl Valentin'i ben, Paris'te operanın karşısında sadece tiyatro kitapları satan bir kitabevi vardır, orada keşfettim. Ben Paris'e her gittiğimde uğrarım oraya. Bir gün yine dolaşıyorum orada, "Skeçler-Karl Valentin" diye bir kitap var. Onu da aldım. Oysa o zamana kadar Karl Valentin'in adını duymuş değilim. Birkaç kitap daha aldım. Opera'dan metroya bindim, benim otel Şanzelize'de. Operadan birkaç metro istasyonu ötede yani. Karl Valentin'i açtım okumaya başladım. Şanzelize'ye yaklaşıyoruz, inmedim. Paris'in dışına gidiyoruz artık, zaten metro son durağa gidip geri dönüyor, bir acelem de yok ki takılıyorum öyle. Acayip bir şey, gözümden yaşlar geliyor. Artık yanımda oturan kadın dayanamadı sordu "ne okuyorsunuz?"

diye, dedim "Karl Valentin". "Çok mu komik?" dedi "Evet, çok komik" dedim, kadın not aldı kitabın ismini. O zaman, tamam buldum ben dedim. Türkçe böyle bir şey yapıcam. Sonra kitabevine gidip diğer Karl Valentin kitaplarını aldım. Sonra geldim. Haldun Taner'e, Haldun Abi'ye anlattım. Meğer Haldun abi Karl Valentin'i seyretmiş. Bana "Bu çok zor bir şeydir" dedi. Hakikaten de zor. "Senden Karl Valentin olmaz"a getirdi konuştuğumuz zaman. Ama ben de "kendime giydirecem O'nu" dedim. "Tamam sen çalış bakalım" dedi. Bir de kendi kütüphanesinden bana Karl Valentin'in hayatı üzerine bir kitap verdi. O kitap hâlâ bendedir. Neyse, okudum çalıştım. Haldun Abi'yi provaya çağırdım. Haldun Abi izleyince "Olmuş bu" dedi. Sonra oyuna da geldi Küçük Sahne'de. Sonra bana "Cami" diye bir kitap verdi, 1930 baskısı mı ne... "Sen bunu da becerirsin" dedi. Pierre Henry Cami. Ben Cami'yi bir okudum. Dört perde oyun diyor. Birinci perde yarım sayfa, ikinci perde bir sayfa, toplamda 3 sayfa. Birinci perde Paris'te geçiyor, ikinci perde Anadolu'dan Kudüs'e geçerken. Üçüncü perde Kudüs, dördüncü perde yine Paris'e dönüş gibi. Ee nasıl ya?

Haldun Abi'yi aradım. "Hocam dedim, nasıl oynanacak bu?" Haldun Abi bana "bilmem, zaten hiç oynanmadı ki" dedi. Bu tiyatro değil demişler Fransa'da da. Ama yine benim kan grubu. Feci bir absürt. Evden kirayı ödeyemedikleri için evdeki tüm eşyaları ev sahibine çaktırmadan kese kese ceplerinde taşıyan bir ailenin hikayesi. Münir Abi ile Demet Akbağ oynuyordu karı-kocayı. Sonra ben başka bir kurgu buldum. Saç örgüsü gibi işledim, onun o küçük oyunlarından. Biraz da geliştirdim tabii.

Fuat'la 3 yıl boyunca Şahları da Vururlar'da çalıştık. Ben bazı şarkıları bestelemiştim. "Ramdabididam" gibi. O zaman gece kulübü açılmıştı. Bana da dediler ki "Burada bir kabare yazıp sahneye koyar mısın?" Ben de yazdım. Fuat ise orada müzikler yapıyordu, biz Fuat'la orada tanıştık. Sonrasında da dost olduk. Bir gün Fuat'a "Sana bir şey göstereceğim" dedim, yazdığım şarkıları gösterdim. Fuat başladı benimkileri de yapmaya. Sonra "Özkan askerden geldi" dedi, bana "çift ses yapalım" dedi. "Yahu Fuat beş paramız yok" dedim. "Ya Özkan'ın da para sorduğu yok" deyince Özkan da böylece gelmiş oldu. O zamanlar onlar Mazhar'la tanışıyorlar ama ortada bir grup yok. MFÖ değiller yani. Mazhar da, devlet tiyatrosunda oyuncu. Neyse Özkan geldi ama Özkan'ın gözler fıldır fıldır. "Sen bir rol oynasana" dedim. O zaman da Ömer Hayyam'ın annesini oynadı. Çift ses filan derken iş çok sık oldu. 3 yıl oynadık. Bir gün bana "sıklık biz" dediler, 3 senedir aynı şey. "Biz grup kuracağız" dediler. Ne diyebilirim, tamam dedim. N'apıcaz peki? O zaman Nejat Yavaşoğulları'nı aradım, Derya ile beraber çaldılar. MFÖ de Şahları da Vururlar'ın "Ey gidi Tahrân bu kaçınıcî terk ediliş" şarkısına yeni söz yazıp, 'ele güne karşı' şarkısını yaptılar ve şarkı patladı. Biz de Ankara'da oyunu oynuyoruz, oyundan önce de fuaye yapıyoruz gençlerle. ODTÜ'den çocuklar bana dedi ki, "Her şey çok güzel de MFÖ'nün şarkısını kullanmasanız daha iyi olurdu". Biz oradan çalmış olduk mu şarkıyı? Nejat kendi grubunu kurdu, Sarper Serdar da üçüncü müzik grubu oldu o oyundan çıkan. Grup Gündoğarken ile de İçinden Tramvay Geçen Şarkı'da çalıştık.

Fransa'da seçmelere katıldığımda Fransızca'yı anlamıyordum. Öyle ki tam söyleyeceğim cümleyi, kafamda hazırlıyorum, sigara almak için, adam bir şey söylüyor. Ne söylediğini de anlamıyorum. Meğer bana "ne diyorsun, anlamıyorum" diyormuş. Orada dolaşa dolaşa saatlerce sigara alamadığımı biliyorum. Neyse, seçmelerde Fernan Sansua diye adımı okuyorlarmış. Ben anlamıyorum tabii, Fernan Sansua, Benim adım değil ki, hem neden üstüme alınayım ki? Arada bir söylüyorlar. Ben de okudukları isim için "gelmemiş hıyar" diye düşünüyorum. Neyse herkes gidince ortaya çıktı ki Fernan Sansua benmişim meğer.

Kuşadası'nda bir otelde kalıyorum. Bir turne esnasında, 5 yıldız bir otel ama başıma gelmeyen salaklık kalmamış oteldeyken. Ben de durur muyum şikayetçi oldum. Otelde çıkarken de bana "Hesabınızı devlet tiyatrosundan Hasan bey ödedi" dediler. Allah Allah diyorum kendi kendime. İsrarla soruyorum, sonra beni taciz etmeyin hesabınızı ödeyin diye, kim ödemiş bir bakın lütfen diye ama adam da ısrarla ödendi diyor bana. Neyse yaz turnesi bitti, bir ay sonra tiyatroya konakladığım otelden bir mektup geldi. İlave olarak bir de o konaklama bedelinin faturası. Ben yine duramadım, telefon açtım. Neyse, meramımı anlattım bakın o gün böyle böyle oldu diye. Ardından da Oteller Kitabı'nı yazmaya karar verdim. Kitap basılınca otele de gönderdim bir tane. 2-3 hafta sonra şık bir bey ve şık bir hanım geldiler. Otelin yetkilileriymiş. Benim kitabı okumuşlar. Benden özür dilediler, "Ferhan bey bir odamıza sizin isminizi vericez" filan. Bir yıl sonra otele gittim hakikaten de otelde bir odaya adımı vermişler. Numara yerine kapıda Ferhan Şensoy yazıyor, odada

her şey sanki bir yazar için hazırlanmış gibiydi. Ben de kitaplarımdan oluşan bir set getirtip imzaladım, odaya koydurttum. Otele gelenler okusun, ama lütfen araklamasın falan diye yazı da yazdım. Ancak daha sonra gittim otele. O otel satılmış, ne adım, ne odam var. Ben de bir daha orada kalmadım.

Ben Kazancı Yokuşu'nda otururken gaz sobalı bir evim vardı. Kırık dökük ama Ferhan'ca... Ve annem babam Samsun'dan beni ziyarete gelince çamaşır yıkarken gördüler beni, duygulanıp ağladılar. Acıklı bir durum tabii onlar için. Ama orada komşularım çok güzeldi.

Mizah anlayışında da çok değişiklik oldu...

O zamanın seyircisi havada kapıyordu her şeyi, şimdi oyunu anlamadığı gibi oyunun bittiğini de anlamıyor. Buna da bu yıl rastladım. Memlekette birçok şey gibi duyarlı, anlayan vatandaşlık hali de gitti. Ki biz kıızıyorduk eskiden. Meğer biz diktatör görmemişiz, biz o zaman hepsine diktatör diyorduk. Benim için Demirel öyleydi mesela, Özal'a da öyle derdik. Meğer onlar iyi günlerimizmiş. Ben şimdikilerin çok güldükleri şeylerde gülünecek bir şey bulamıyorum. Ben yaşlandım herhalde diyorum, benim bir handikapım var diyorum. Hayır değil, aslında onlar öyle bakmıyorlar. Bu şimdikilerin tamamen elektronik dünyayla entegre olmalarından kaynaklanıyor. At gözlüklü bir durum var. Mesela kızlarım diyor "baba bak birisi komik bir şey yazmış" diye okuyorlar. İki kahkaha atıyor, ben bakıyorum ama anlamadığım anlaşılmasın diye sırtıyorum. Ne yapayım?

İçinde bulunduğum durum komik çünkü. Ben, gülmek için söylenen veya yapılan şeyin içinde mesaj da almak istiyorum, ya da bir incelik olması lazım. Aslında Dünya'da da bu farklı değil, örneğin benim kuşağım Fransızlar da şikayetçi, nerede o eski Paris halkı diye bir serzeniş var ve eminim başka yerlerde de var.

Şimdilerde herkes laptopuyla tabletiyle dolaşüyor, ben daktiloyla sokakta dolaştığımı ya da bakkala gittiğimi hatırlamıyorum. Belki aklıma bir şey gelir diye... Bu da at gözlüklü bir dünya yaratmış onlara. Kitapsa, indirir bakarım ben oradan diyor. Hâlbuki kitap dediğin şeyin bir kokusu vardır, okursun, altını çizersin, notunu alırsın. Kitap böyle bir şeydir. Ben kitaplarımı asla koymam dijital ortama. Bilgisayara geçmeyi önceleri reddettim. Hâlbuki bilgisayarda kes yapıştır diye bir şey var. Haldun Taner Abi bunun mucididir. Haldun Abi, Devekuşu Kabare'ye yazarken metinleri daktiloda yazardı ama bir bakardık, sayfalar seloteyle yapıştırılmış. Al sana kes yapıştır. Biz de ondan fotokopi alır, çoğaltırdık. İlk bilgisayarım da arıza oldu, bir sürü şey kayboldu, benim "memory çük" gibi bir alışkanlığım yok ki. Bu sebeple o kaybolma işi çok canımı sıktı tabii. Bir de "O model eskidi şimdi bu var" diyorlar. Ee alıyorsun bu sefer diyorsun ki öbürü buradan açılmıyordu ki? İnceltme işaretini nasıl koyuyorum diye kızlara telefon açıyorum.

Memleket meselelerini istersen hiç konuşmayalım gibi bir ruh halindeyim aslında. Her sabah acaba bugün beni şaşırtacak neler olacak diye uyanıyorum, bu kadar da olmaz ki diye yatıyorum. Bir ertesi gün çok da saçma bir şeyle karşılaşırız. Ciddi bir kaos var Türkiye'de. Ben öngöründe bulunamıyorum ama başımızdakilerin de Türkiye'nin yarını hakkında bir şey öngördüklerini sanmıyorum. Bir Cumhurbaşkanı var, o karar veriyor ama onun beyninde ne olup bittiğini kimse bilmiyor. Hitler faşizminde olmamış şeyler bugün Türkiye'de oluyor. En son Aksaray'da yapılan kötü bir müsamere mesela. Bir esprisi de yok. Bir görkem mi? Hayır değil. Al oradan o tiplmeleri, o daha görkemli olur. Adamlar esas duruşta da değil, bir kıvılcıktan var. Masal Müfettişi'nde "bu iş böyle giderse her tiyatronun da bir müfettişi olur" dedim, oldu da... Televizyona bir şey yapsam kim yayınlayacak Ulusal Kanal mı, Halk Tv mi? Bana rol teklif ediyorlar ama ben başkasının yazdığı şeyi oynayamam, o metinler benim üslubum değil, ben yazmadım ki. Üstelik ajanstan arkadaşlarla oynayacaksınız diyorlar. Ajanstan gelen arkadaşlarla oynamaz bazı şeyler.

Bu ülkede kaçak inşaat da bitmez ki...

Mesela, ben yandaki evde otururken gökyüzünü görüyordum yan taraftaki inşaat başlamadan önce, sonra bir baktım gökyüzü yok, inşaat var. "Daha nasıl kat çıkacaklar acaba?" diyorum, o inşaat kat kat oluyor. Hayır, Emek Sineması'nı yıkmışlar mesela. Gösteri oluyor, insanlar dayak yiyor. Halbuki yıkılmış çoktan. Yıkılmamış gibi yapmayın bari. Yapacaksan sinemanın altını yap otopark, sinemayı niye yıkıyorsun?

Yazılarımı Bodrum'da daha rahat yazıyorum.

Burası öyle mi? Sabaha kadar zangada zunk sesleri. Neyse Bodrum'daki bilgisayarda yazıyorum. Sonra memory çük'e kaydediyorum. Buradaki bilgisayara takıyorum. Çince bir şeyler çıkıyor karşıma. Bu onu okumuyor yani. E napıcaz? İki tokat atsam okur mu? Okumaz. Bir kısmı orada bir kısmı burada kalıyor. Örnek vermek gerekirse, şiirle alakalı Gündeste-Gecedeste hazır olarak varlar mesela ama yarısı orada, yarısı burada. İki bilgisayar

olunca, iki karılı gibi hissediyorum. Daktiloyu seviyorum üstelik kes-yapıştır'ı bile var. Ayrıca da sıçıcım o bilgisayarın ağzına, beni tanıımıyormuş gibi yapıyor. Bir de en sinir bozucusu ben İngilizce bilmiyorum. Bir şey beceremediğim zaman bana uzun İngilizce bir yazı sunuyor. Onu mu tıklıycam ne yapıcam bilmiyorum ki. Kısacası şiir için benim o masaya oturup, o yazıları düzeltip, matbaaya göndermem lazım. Asistan filan da sevmem, ben arabada ikinci şahıs sevmiyorum ki. Kafa ütüler çünkü. Ona aklındakini anlatmaya uğraş, böyle vakit harcamak çok saçma. Hayır, bir de anlamama, yanlış anlama ihtimali var.

Oyunlarıma başörtülü birilerinin gelmesinden mutluluk duyuyorum, oyun sonunda karşılıklı birbirimizi alkışlıyoruz. Olması gereken de bu. Benim için insanın kafasındakinin içi önemli, dışı değil. Neyse ki artık başka bir kuşak geliyor, sordukları sorularla, yaptıkları eylemlerle. Sanki biraz biraz eskisikiler gibi olmayacaklarının işğini veriyorlar. Bu da bana umut veriyor. Çünkü bu dönem de geçecek, saçma bir şey. Beni izleyen, okuyan ve etkilenen bir kuşağın olması mutluluk veriyor, bu gönül bağı devamlılığı gibi. Bazen kitap imzalatmaya geliyorlar, paramparça olmuş kitabı, belli ki bir kere okuma filan değil yani. Okumaktan eskiyen kitap sahiplerinin etkilenmesi, yaptığım şeyi özümsemeleri ne hoş. Umutluyum ben. 🌸

TREN (I)

Ankara Gençlik Parkı

Roketlerle uzaya gitmeden önce dünyamızda çocuklara tren seti en makbul hediye idi. Amerika’da, zengin çocuklarının evlerinde; trenlerin raylar üzerinde makas değiştirip, tünellerden geçip, köprüler aşip dağ kasabalarında, şehirlerde durduğu, babalarla oğullarına mahsus kocaman odalar tahsis edilmişti. Böyle bir tren seti rüyasıyla Amerika’ya gittiğimde 11 yaşımdaydım. Psikiyatrist olan babam bizden önce orada işe girmiş, para mefhumu olmadığından çocuk keyfiyle eline ne geçtiyse harcamış, maaşına el konmuştu. Tren setim hiç olmadı. Annemle Amerika’ya gitmeyi beklediğimiz günlerde Ankara’da Gençlik Parkı çevresinde dolanan küçük bir tren vardı. Birlikte gittik. Yanımızda bize refakat eden, evlenecek eş bulamadığından şikayetçi, bize her ziyaretinde başka bir kıza çıkagelen, “Âşık Recep” adını taktığım, benden çok büyük, annemden genç aile dostumuz. Size de olmuştur. Aniden uyarılmış gibi havada cinsel titleşimlerin farkına varmak! Vardığını sanmak! “Çocuğun ilk yıllarında anne baba birlikteliği Cebell-ü Tarık Boğazi’nin birbirinden ayrı düşünilemeyen iki kayası gibidir. O gün üçümüz Gençlik Parkı’nda küçük trene bindiğimizde yerinden oynadı kayalardan biri. Ötekisi çoktan oynamıştı.

Las Vegas

Aradan bir yıl geçti. Annem, babam ve tek çocukları ben. Para biriktirmişler, bana memleketi gösterecekler. Trenle Amerikayı bir boydan ötekine, Atlas Okyanusu kıyısında Boston’dan Pasifik’te Los Angeles’a katettik. Her tarafı camla kaplı, panoramik seyir vagonundan koca kıtayı seyrettik. Demiryolunu, esir gibi çalıştırılan, sonradan Amerika’ya girmeleri yasaklanacak olan Çinlilerin, memleketlerine yollayacakları beş on kuruşu kazanmak uğruna yaptıklarını yıllar sonra öğrenecektim. Onların emeğinin geçtiği yollar, Kızilderili soykırımından gasp edilen topraklar üstüne, yeni yeni şehirler inşa edecekti spekülâtörler. Bunlardan biri; Castro’nun Havana’yı Amerikan boyunduruğundan kurtarmasından sonra mafyanın başkenti Las Vegas. Dünyamızı olduğu gibi görmemi sağlama anlayışıyla büyüttü annem babam beni. Akıl hastanelerinin doktor lojmanlarında geçen çocukluğumda tanıdığım insan halinin varoluş acısının çeşitli ifadelerini. Las Vegasta’da da kumar tutkusunu. Babam etrafı kollarken annem beni kumarhane salonlarına gizlice soktu. Parayla örtüşen hırslar, sabırsızlığın, kazandıklarını az sonra kaybedeceklerin uçucu mutlulukların ifadesini tanıdım yetişkinlerin yüzlerinde. Sonraki yıllarda, genç yetişkinliğimin yolculuklarında ben de uğradım kumarhanelere. Monte Carlo. Wiesbaden. Baden Baden. Gırne. Sinema, maç bileti parası harcarcasına eğlenmek için oynadım. Las Vegas’ta, 12 yaşımdayken annemle babam beni çoktan kazanmamaya aşılamıştı.

Orient Ekspres

Uzun bir yolculuktu. Beş gün. Trenimizin yolununun kaybettirilip bekletildiği günü ilave ederseniz altı gün. 19.Yüyl sonlarında Avrupalı aristokratlarla burjuvaların efsanevi Orient Ekspres yolculuğuna benzemiyordu. Kompartmanımız altı kişilik. Annem, babam ben ve tanımadığımız üç kişi.

1962 yazı olmalı. Paris’ten bindiğimizde, yerlerimizde başkalarının oturduğunu gördük. Tınmadılar. Annemin çağırdığı kondüktör pencere kenarında oturan karı kocaya yerimizden kalkmalarını söyleyince, “Fransızız biz. Türkleri nasıl haklı görürsün,” diye çıkıştılar. Derken adam ranzadan bavulunu indirirken, annemin kafasına çarptı. Özür dilemek

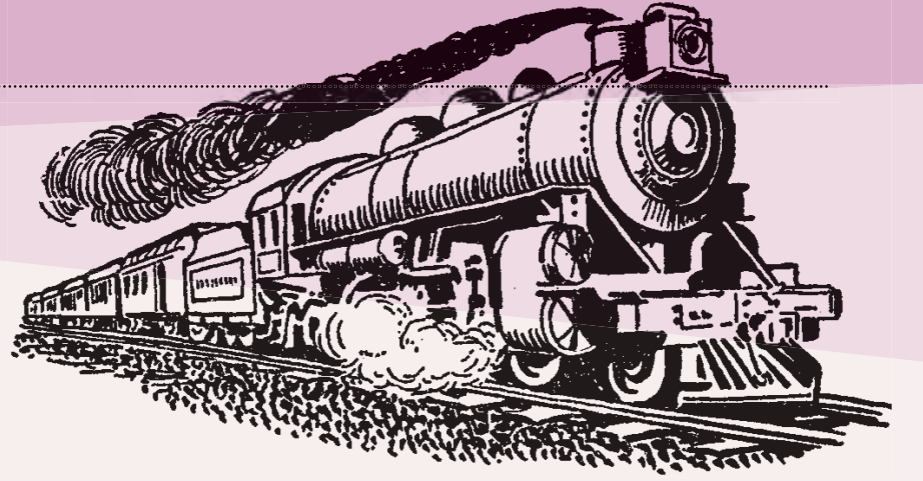
yerine, “Müstahaksınız. Aşağılık Türklerden çektiğimiz yetmedi, şimdi burada bizi rahat bırakmıyorsunuz,” diye karısı sakinleştirilene kadar küfür hakaret nakaratına başladı. Yolumuz uzun. Neyse ki İsviçre’de indiler. Ermeni’yidiler. O yaşta anlam verememiştik yaptıklarına. Kim olduğumuz nerede ne yaptığımız çok bilinmeyenli bir denklem. Ancak biz onlardan kurtulduk derken meğer onlarmış yolculuktan kurtulan. Yugoslavya’ya girdikten sonra trene binen binene. Tuvalette gitmek dert. Koridor tıklım tıklım. Vardınız diyelim. Sular Zagreb’ten sonra kesilmişti. Delik de tıkanmış. Pislik diz boyu. Alışılmış olmalı. Durduğumuz istasyonlarda çocuklar “Voda!” “Voda!” diye su satıyor. Trende yiyecek birkaç gündür yok. Türkiye’ye hediye diye götürdüğümüz son çikolatayı bitirdik.

Dördüncü günümüz. Koku gitsin diye kompartmanımızın penceresi açık. Günlerdir giydiklerimiz, elimiz, yüzümüz, lokomotifin kömüründen karardıkça kararıyor. Ağustos sıcakları terimize, yüzümüzde kömürün isine buluşuyor. Sabah İstanbul’a varacağız. Yıkılacağız. Yolda son gecemiz. Rumca seslerle uyandık. İstasyondayız. Kondüktör biletlelimizi kontrol ediyor. Bağırıp çağırıyor. Sadece bize değil. Vagondaki herkese. Hepsi yoldan binen, Avrupa’da çalışan Türkiyeli işçiler. Aramızda tek Rumca bilen 1898 Aydın doğumlu babam. Çocukluk yıllarının geçtiği Ege sahillerinde Rumlar anadili gibi Türkçe, Türkler anadili gibi Rumca konuşuyor. Üstünde Paris-İstanbul yazan vagonumuzun yolunu değiştirtilip Yunanistan’a giden bir lokomotifle bağlanmışlar. Enosis, yani adanın Yunanistan’a ilhakı için Kıbrıs’ta Türklere saldırılar doruk noktasında. Selanik’e getirilmişiz. Biletlerimiz Türkiye’ye. Kondüktör bize kaçak yolcu muamelesi yapıyor. Vagonumuz garda, ücra bir peronda. Tek başına. Bizi öylesine bırakmışlar. İstanbul’a nasıl gideceğiz? Gidebilecek miyiz? Kimse bilmiyor. Annem Selanik’te Robert Kolej’in muadili bir okulu aradı. Yıkılmaya gittik. Babam eski milletvekili. Akşama kadar kayboldu. Yunan Parlamentosu’ndan birilerini bulmuş. Sabah vagonumuzu Türkiye sınırına götüren lokomotifle bağladılar. Altıncı günün sonunda İstanbul’daydık.

Bir casusluk hikayesi

Attila ile Hacettepe tıp’tan sınıf arkadaşınız. İkimiz de bitiremedik. İlk yılının sonunda ben ayrıldım. Attila’nın tıbbiye serüveni ölene kadar 50 küsur yıl sürdü. Bir ara New York’ta Yoko Ono’ya limuzin şöförlüğü, Londra’da Çin lokantası’nda barmenlik, İsviçre’de kayak merkezi oteli kapısında tefrifatçılık yaptı. Üniversite öğrencilerine her af çıktığında, bıraktığı yerden tıbbiyede tahsiline döndü. Ölmeden, gene af çıkmış dönmeye hazırlanıyordu.

1968 yaz tatili. Attila bir arkadaşıyla Avrupa’ya gidecek. Türkiye’de seyahat özgürlüğü olmadığı yıllar. İki yılda bir yurt dışına çıkış izni veriliyor. O da devlete birkaç yüz dolar verme karşılığında. Öğrenci pasaportları var. Çıkış paraları yok. Formülleri hazır. Attila tren tarifesini mütehassısı. İstanbul-Edirne treni ile Yunanistan üzerinden Avrupa’ya giden tren geceleyin aynı saatlerde Edirne’de bitişik hatlarda. Birinden inip usulca diğerine biniyor, sınırı geçmez trenden atlıyorlar. Nereye gidecekleri keyfe keder. Oto-stopla Avrupa’da dolanacaklar. Gece karanlığında demir yolundan uzaklaşıyor, sabaha doğru bir köye varıyor, dikkati çekiyor, polis tarafından enseleniyorlar. Kimsiniz? Nesiniz? Nerden geldiniz? Askeri bölgede ne yapıyordunuz?

Ne deseler ikna edemiyorlar. Gizli servise teslim ediliyor, ayrı hücrelere konuyor, ayrı ayrı sorgulanıyorlar. Üç hafta sürüyor Yunan Gizli Servisi’ni Türk casusu olmadıklarına ikna etmeleri. Önlerinde tatilleri için bir ay daha var. O da ne? Serbest bırakılmıyorlar. Uzunköprü’de Yunan askeri refaketinde, sınırın orta yerinde Türk askerine teslim. Aynı muamele. Kimsiniz? Nesiniz? Yunanistan’da işiniz ne? Çift taraflı casus olabilirler mi? Ayrı hücrelerde çapraz sorgulama. Aileleriyle temas yasak. Serbest bırakıldıklarında yaz tatilleri bitmişti.

Manchester’de Sanayi Müzesi

Osmanlı İmparatorluğu’na darbe buradan vuruldu. Manchester tekstil sanayii, Bursa ipek dokumacılığını batırdı. Osmanlı’yı yoksullaştırdı. İngiliz İşçi Sınıfı’nın Tarihi kitabını, Karl Marx’ın hamisi, çok konuda fikir babası, Friedrich Engels burada yazdı.

“Üstünde güneş batmayan imparatorluk” sözleriyle yedi düvele yayılan İngiliz emperyalizminin belkemiği, sanayi devrimi bu şehirden başladı. Ben de beş yıl burada oturdum. Arkadaşım İsmail Ertürk ve çocuklarımızla birlikte şehrin sanayi müzesindeyiz. Bir bölümde, cins cins, boy boy lokomotifler. Kapitalist, sosyalist fark etmiyor. Tapmışlar lokomotive. Sanayi devrimi gücünün simgesine. Moskovalı arkadaşım Andrei’in dedesi Viktor Stalin döneminde modern dansçı. Stalin ahlakçı. Viktor’un dansında belden aşağı gel git hareketli koreografisinden rahatsızlanıyor. Dansı yasaklıyor. Viktor, dansın adını değiştiriyor “Lokomotif”. Komünist Partisi Merkez Komitesi üyeleri dansı ayakta alkışlıyor. Müzede kocaman bir lokomotifin görüntüsü hepimizi şaşırttı. Boyu değil, rengi. Bembeyaz. Güney Afrika için özel imal edilmiş. Sömürdükleri siyahlara, beyaz adamın, beyaz uygarlığın, emperyalizmin gücünü göstermek için lokomotifi beyaza boyamışlar. Güney Afrika’da gidişini tahayyül ettim. Beyaz gövde kömür isinden yol boyunca kararıyor. Kara derili insanlar, kara sinek gibi koca beyaz lokomotifin üstünde, sırtında, yanında, ellerinde fırçalar, kara pislikleri siliyorlar.

Aç Kapa

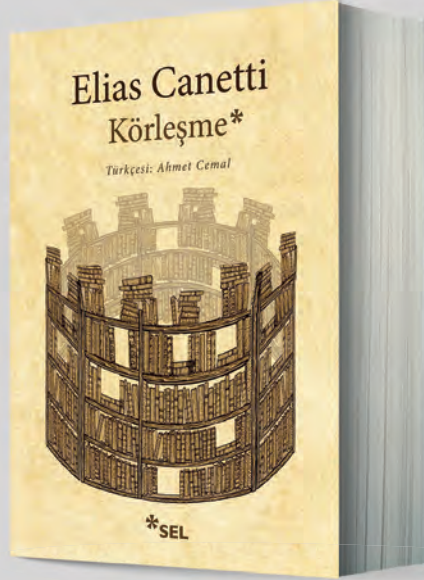
İki kişi, trende, aynı kompartmanda seyahatte, “Soğuk oldu” der birisi. “Kaloriferi açsam?”

Az sonra, “Sıcak oldu” der öteki, “Kıssam?”

Aç kapa, aç, kapa, Başlar tartışma. İnsana özgü, Anlaşamamanın Acizliği, Zorunlu kılar Otoriteye mahkumiyetini. Çağırnlr kondüktörü. Düzenin ayanını, Vücutlarına kabullendirecekler. Kondüktör, Devlet ciddiyetinde, Devlet gibi çaresiz, Bir ona bakar, bir buna. Kollarını açar, “Bildim bileli,” der, “Bozuk bu kalorifer.” ❀

*SEL YAYINCILIK

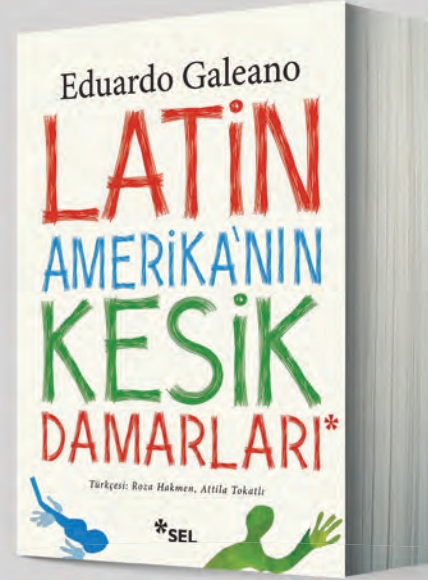
www.selyayincilik.com | [selyayincilik](#) | [SelYayincilik](#)

Körleşme

Elias Canetti / Türkçesi: Ahmet Cemal

Dünya edebiyatının başyapıtlarından biri olduğu tartışmasız kabul edilen, çoktandır fil dişi kulesine çekilmiş bir aydının trajedisinde cisimleşen *Körleşme*'de Canetti, düşünce ile gerçeklik arasındaki kopuşun hikâyesini anlatırken yarattığı dehşet atmosferiyle okuru derinden sarsıyor.

Latin Amerika'nın Kesik Damarları

Eduardo Galeano / Türkçesi: Roza Hakmen, Atilla Tokatlı

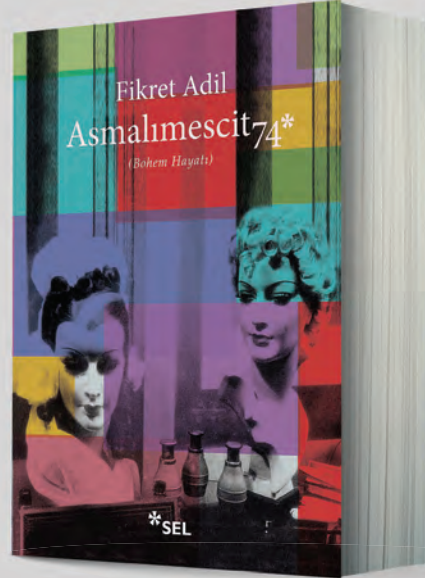
Galeano, beş yüz yıldır topraklarındaki zenginlikler nedeniyle ke-sintisiz bir yağma ve saldırıya maruz kalan Latin Amerika'nın hikâ-yesini kayıt altına alırken, belleklere kazınması gereken bir ger-çekliğin altını kalınca çiziyor, bugünü anlamının ipuçlarını ince-likle döküyor, sömürüye karşı öfke kadar umudu da büyütüyor...

Ölümden Beter Yaşamlar

İlker Aksoy

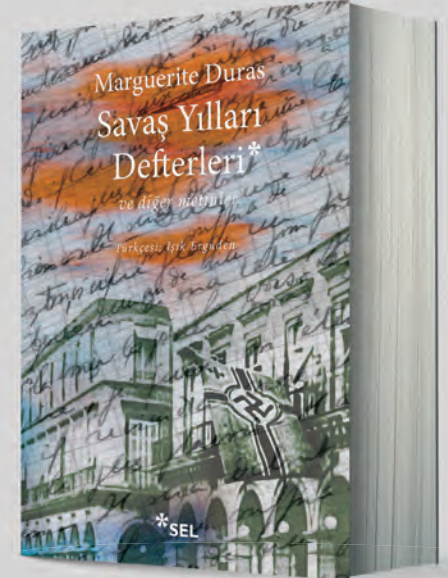
Yaşamda var olma ve tutunma çabasının dayanağını oluşturan tüm koşullara ger-çekçi, alaycı ve acımasız bir yaklaşım... Kara mizahın keskin dilinin başarıyla kulla-nıldığı, her şeyin gerçeklik üzerinden tarif-lendiği ancak gerçeklik zemininin giderek kaydığı cehennemlerimizle yüzleştiren modern bir tragedya...

Asmalımescit₇₄

Bohem Hayatı
Fikret Adil

Birçok sanatçı, edebiyatçı, ressam, aktör, gazetecinin yakın dostu; yetiştirilişi ve alış-kanlıklarıyla seçkin bir İstanbullu olmasına rağmen dönemin normlarının dışına çıkıp kural tanımazlığıyla öncü bir "sanatçı port-resi" oluşturan Adil'in *Asmalımescit 74*'ü, İstanbul'un kültür-sanat ve eğlence geç-mişinin bir dökümü...

Savaş Yılları Defterleri

Marguerite Duras
Türkçesi: Işık Ergüden

Fransız edebiyatının tartışmasız en başarılı ve üretken yazarlarından Mar-guerite Duras'nın yalın ve keskin an-latımı, kurmaca ile gerçekliğin çarpıcı geçişliliği, daha önce yayımlanmamış öykülerindeki edebi tat, yazarı ilk kez ve yeniden keşfetmek isteyenlere ka-pılarını aralıyor...

Kaptanın Seyit Defteri

Yani. Peki. Fakat. Öyleyse. Ayrıca. Bu arada. Lakin. Mamafih. Hâlbuki.

• Bir lanet nasıl biter? Boran gibi gelir, dağıtıp geçer, birden-bire son nefesini verip hiçliğe mi karışır? Ya da gizlice fısıltılı rüzgârların arasına gizlenip yaşamaya devam eder ve kendisine yeni kurbanlar mı arar? Fakat.

• Dünya üzerinde altmış üç (63) adet Müslüman ülke bulunmakta. Bu ülkelerin hepsi ya komşuları ile ya da olmadıkları aralarında savaşmakta. Önemli bir kısmı emperyalist kuvvetlerin işgali ya da sömürgeci altında. Savaşmayanlarda ise sürekli bir tedirginlik, yalnızlaşma, fırtına öncesi sessizlik, huzursuzluk ve kriz iklimi hâkim. Yani.

• Enerji kaynaklarının büyük bir kısmı bu ülkeler üzerinde. Batı; kukla devlet, savaş, gerekirse soykırım uygulayarak enerji sahasındaki politik, taktik ve stratejik üstünlüğe hep hâkim. Petrol, doğal kaynak gelirleri o ülke halkına, tüm taraflar arasında ortak bir payda yerine; tröstlerin kârına, emperyal çatıya yansıyan bir akış ile yönetiliyor. Mamafih.

• Günümüzde Afrika ve oradan dolayı olarak tüm dünyanın başına bela olan cihatçı selefleri köpürten Libya müdahalesi ile Fransa ve Nato'yu hatırlayalım. Rus - Afgan savaşında Amerika'nın Taliban ve El Kaide'yi semirttiği gibi. Ardından necip ülkemizin de antrenör-lüğe soyunduğu Suriye. Sonuçta, tarihi milattan önceye dayanan İpek Yolu'nun Avrupa ve Ortadoğu arasında tüm bu aktörlerin imceci ile cihatçı yoluna dönmesi de var tabii. Öyleyse.

• Milyonlarca öfkeli müslüman önce kendilerini ve daha sonra başka kim varsa Allah adına ölüp, öldürüp, yok etmekte usta. Zaten Çeçenistan, Afrika, Myanmar, Afganistan, Pakistan ve neresi ise oradan da yeterince tecrübe sahibi o cemaat on yıllardır. Yaşadığın topraklara da uzak değil. Kobane düştüğünde, Toyata sponsorluğunda üzeri doçkalı beyaz pikap sürüsü sınırlarına haşır diye girerse, ordun mabadını kaldırına kadar, dün tırlar dolusu mühimmatla beslediklerin, yarın seni lime lime edebilir. Bu arada.

• On Kasım 1919 doğumlu Tanrı tanımaz bir Rus mühendis ki ismini İslam ve Semavi dinlerdeki; refah, bolluk ve huzur getirmek, doğayı düzenlemekle yükümlü melek olan Mikail'den alıp, 1946 yılında Kalaşnikof u üretmiş. 69 yıl sonra iki kardeş yüz milyonda fazla üretilen o tüfeğin eşiyile Paris'te mizah dergisini basıp bir düzine adamı öldürdü. Finali kaldırımda yaralı Cezayir asıllı Müslüman, Ahmet Merabet adlı koruma polisini infaz ederek yaptı. Dini inanca saygısızlığın diyeti, emredildiği gibi insan canı ile ödenirken dünya ve modern savaşlar tarihi yeniden yazılmaya başladı. O görüntüler bir kırk yıl daha döne dolaşa gelecek hepimizin burnunu dibine. 11 Eylül'de kuzey kuleye dalan o uçak gibi. Lâkin.

• Saygı duyulması şüphesiz şart, kutsiyeti olan inanca. Yaşadığın coğrafyadaki en yetkin dini figürlerine, politikacılarına bak. "Yıllardır onca Müslüman ölüpken Fransa'daki yürüyüşü ibret ile izleyen" diyanet işleri başkanı. Gazze'yi cehenneme çeviren İsrail uçaklarına jet yakıtını kimin sattığını. 2003 Roma'da tek gösteride Irak'ın işgalini protesto eden insan

sayısının 3, Avrupa genelinde 36 milyon olduğunu. O sırada Türkiye; bir milyon Iraklıyı öldüren, geçtikleri yerde altı milyon dul, yetim ve öksüz bırakan Amerikan kuvvetlerine malzeme taşıyan devletini. 70'in üzerinde kamyon şoförü vatandaşını Iraklı direnişçilere kurban verdiğini (koalisyon kuvvetleri nakliye kamyonlarını sadece yüklerini boşaltana kadar koruyordu). Güney sınırlardan Amerikan özel kuvvetleri Irak'a vızır vızır giriş yaparken; Ebu Gureyb cehenneminden Felluce ve Bakuba'ya oradan Guantanamo'ya kadar uzanan CIA'nın işaretsiz ve bizdeki beyaz Toros misali işken-ce uçaklarının Türkiye üzerinden operasyonu yürüttüğünü. Bunları pek hatırlayamamış muhtemelen. Tıpkı Uluslararası Ceza Mahkemesi'nin hakkında yakalama kararı çıkarttığı katliam suçlusu Sudan Devlet Başkanı Ömer El Beşir'i resmi törenle karşılayan görev yaptığı hükümet olduğu gibi. Bir hurma ile açlığı bastıran Hazreti Peygamber'den örnek verip, şaşası bitmeyen riya ile yıkanmış hayatların ikiyüzlülüğü islamofaşizm ve islamofobi lafları ile süsleniyor. "Gerçek İslam bu değil" evet evet çok doğru ama bu insanlar temsil ediyor işte o muazzam güzellikteki dinini, kutsalını, özelini. Peki.

• Tut ki şöyle bir şey oldu. Ülkende havuz medyasındaki bir gazetede (adı lazım değil) kendisini karikatürist sanan biri var. Gezi'de hayatını kaybetmiş insanlarla dalga geçen. Ki her inanca göre kim olursa olsun, yitip gitmiş birisinin arkasından konuşulması büyük ayıptır. "Onlar benim yoldaşlarım ve kutsalımdı ve onlara saldırdı" deyip manyağın birisi o çizeri kevgire çevirirse, kimi insanlar çok mu sevinecek. Devrim kahramanı mı olacak cinayeti işleyen. Hak etmişti diye mi konuşulacak. Yani.

• İnsan olmanın ortak paydasını, akıl, rikkat, sükûnet ve asıl olanın yaşam hakkı olduğunu unutup bu saf ve katıksız kötülüğe direnmedikçe; üstte filler tepişecek ve altta Müslüman, Hristiyan, Musevi,

Hindu, Budist, Ateist kısaca alakasız insanlar ölüverecek. Ve.

• Bu lanet ortadan kalkmayacak. Boran gibi gelip, ortalığı dağıtıp, sadece ölüm ve intikam bırakırken son nefesini asla vermeyecek. Sadece son nefeslerimizi kendi içine çekip daha güçlenecek. Doğudan batıya, güneyden kuzeye. Rüzgârların arasına gizlenip yaşamaya devam ederken; radikalleşen, fanatikleşen, katılaştıran her tür inanç, görüş, din, tavır, siyaset, akım ile kendisine yeni kurbanlar bulacak. Seni, beni, hepimizi ve her şeyi yok edene kadar.

• Not: Şayet ifadelerimde kutsalını incittiğim ve rencide ettiğim bir yer olduysa. Aşağıdaki açıklamayı okuduktan sonra azıcık düşünmeni rica ederim...

• "Tarihi gözden geçirin, Allah'ın peygamberi hazreti Muhammed'i, tarih boyunca kimse bu kadar aşağılamamıştır. Saldırıyı gerçekleştirenler, Allah'ın peygamberine, kitap yazıp aşağılayıcı filmler çekenlerden daha ağır hakaret ettiler. Bu devirde terörist gruplar, İslam bayrağı ve Peygamber'in adı altında kendi tiksindirici, dehşet verici ve insanlık dışı uygulamalarını gerçekleştiriyorlar. İslam dini ve peygamberine, peygamber düşmanlarından daha ağır hakaret ediyorlar." (Seyyid Hasan Nasrallah, Hizbullah Lideri). ❀

- Selam Merhaba.
- Yeni albümümüz "Bulunmam Gerek" in ilk klibini çektik adı "Tastamam".
Youtube'da orada burada her yerde var bakın.

SEN ÖYLE

Sen öyle bir bakardın ki bana
Sanki cebimden dünyayı çıkarmışım,
Bir tarafı yazı
Bir tarafı tura
Ben anca kendime kadar bilmişim yaşamayı
Binmişim akşamüstü vapura
Korkulu ve sonsuz kadar kişi peşime
Oturmuşum iskele tarafına
Bir bakmışım martılar
Bir bakmışım işime
Sonra
Sen öyle bir otururdun ki yanıma
Sanki iki süsü gibi bu dünyanın
Mevsim bize yakışmış
Vapurlar bize yakışmış
Zaten beni saymasan
Sana ne yakışmaz allah var
Sen öyle bir bakardın ki bana
Sanki bir bulutun kenarını azıcık itmişim de
gökyüzü gülmüş
Ne yanıyorsa nerde sönmüş
Ben de ya ben

Bütün şiirlerin kurallarını kırmışım
Kırmak için değil ha
Estağfurullah

Bilmediğimden...

*muhabbetle

ÜÇ İHLAS

Sokak kapısının yanındaki dolaptan bağcıklı, taba rengi botlarımı aldıktan sonra hemen yanındaki parlaticı süngerin ince plastik kapağını açıp ayakkabılarımı parlattım.

Üsküdar'a gidecektim. Sabah günlük güneşlik olan hava bir anda kapanmış, yağmur dışarıda sara krizi geçiren bir hastanın çılgın atarken ağzından sağa sola fırlayan tükürükleri gibi asfalttan sekip sağa sola saçılıyordu.

Caddeye kadar yürüyüp bir dolmuşa attım kendimi, biraz ileride yanıma güzelce bir kız oturdu, elinde Fatih'in -bizim Fatih- yazdığı Bir Apaçi Masalı serisinin ikinci kitabı vardı -çok popüler değilse- bir insanla aynı kitabı okumanın ilâhi bir tevafuk olduğuna inanırım, zaten bu ülkede fazla da kitap okunmadığından çok sık da başıma gelmez böyle tatlı tesadüfler.

Aylar önce vapurda başıma gelmişti bir kere; karşımda oturan adamın biri çantasından büyük bir bankanın kültür yayınlarından çıkmış bir hikaye kitabı çıkarmıştı. Bankalara bak, kredi kartını üç gün geciktirsen sülalenin peşine düşerler ama diğer yandan da topluma kültür aşılrlar, "kitap okuyun, güzel insan olun ve kart ödemelerinizi gününde yapın" kültürü. Çünkü biliyorsunuz bu millet manyak, hepsi kredi kartlarını alıp alıp, daha sonra ödemelerini geciktirmekten zevk duyuyorlar.

Kitapta kaldığı yeri açtığında görmüştüm adamın ne okuduğunu, Necati Tosuner'in bir hikayesini okuyordu; "Dayım Balon Oldu"... Necati Dayı'nın, yeğeni Atilla'nın ağzından 70'li yıllarda yazdığı bir hikayeydi bu... "Necati Dayı" diyorum çünkü Atilla arkadaşımıydı. Ve kaç yıllık arkadaş olmamıza rağmen -mütevaziliğinden sanırım- bana hiç de bahsetmemişti bu yazıdan, tesadüfen öğrenmiştim birkaç yıl önce. Ulan birisi bana hikaye yazacak, cebimden para verip tüm dünyaya reklamını yaparım.

Okuduğumda hemen aramıştım Atilla'yı, Atilla her zamanki kibar konuşmasıyla "Evet, evet... Necati Dayı'm bana yazmıştı o hikayeyi" demişti. Bir hikayenin kahramanını tanımak çok özel bir duygu. Çünkü hikayeyi okurken ister istemez yalın, bildiğiniz, belki de parçası olduğunuz bir gerçeğin edebi tadına varıyorsunuz.

Dolmuş, gideceğim yeri biraz geçerken "İnebilir miyim?" dedim. Yağmur şiddetini daha da artırmış bir şekilde ön cama vuruyordu, silecek lastiklerinin acilen değişmesi lazımdı, çıkan garç gurç seslerinden dediklerimi duymadı şoför. Bir daha tekrar ettim sesimi, bu sefer bir perde daha yükselterek "İnebilir

miyim acaba?" Acabamın içinde şoföre gizli bir sitem saklıydı ama adam anlamadı tabii, "Ağzına sıçtığımin sağırı, geçtik ineceğim yeri, işini düzgün yap ve nerede istiyorsam orada indir beni" sitemi...

Şemsiye almamıştım yanıma, boynumu montumdan içeri çekerek, doksan yaşında Trakya kahvelerinde pinekleyen emekli ırgatların dişsiz ağızlarına benzeyen büyük bir kapıdan içeri girdim, kalabalıktı etraf, eski ofisimden gelen arkadaşlarıma bakındım, hepsi oradaydı, gülümsemek o ana uygun olmasa da, gülümseyerek yanlarına gittim, içlerinde uzun süredir görmediklerim de vardı, tanımadılar beni "Onur sakal bırakmışsın, Onur çok zayıflamışsın" dediler.

İçimden "Kusura bakmayın, on beş yıl önceki halime benzemediğim için hepinizden özür dilerim ama hayat benim sülalemi sikti, kel de oldum bakın, mesela sakallarım beyazladı, bunlara da değinin lütfen" diye düşünmemin, yüzümdeki "Sır Kapısı dizisinde ortalarda dolaşıp herkese iyilik yapmaya çalışan takma sakallı, pudra yüzü dedemsi amca" ifadesini bozmasına izin vermedim.

Avlu tıklım tıklımdı, şiddetini her dakika daha da artıran yağmurdan kaçan herkes avlunun üzerine açılmış olan devasa şemsiyenin altına sıkışmıştı. İnsanlar o hengamede on metre ilerimizdeki musalla taşının üzerindeki Atilla'nın içinde olduğu tabutun önünde durmaya çalışıyor, birazdan başlayacak cenaze namazı için saflarını belirliyorlardı.

Safları sıklaştıralım muhterem cemaat, bugün benim yirmi yıllık dostum öldü. Safları sıklaştıralım...

Hayır efendim, hiç de ağlamadım arkadaşlarımla yanında, Atilla'nın bu dünyayı ne kadar da erken bıraktığını düşünmemeye çalışırken, bir sigara yaktım sadece. Ama o anda Atilla'nın sigara içmesi geldi aklıma ve nefes boruma bir kaya parçası oturdu. Sigaramdan hızlı hızlı nefes alarak o dev gibi kayayı sigaranın dumanıyla parçalamaya çalıştım. Allah kahretsin! Yağmur da git gide şiddetleniyordu, dışarıdaki küçük kıyamet dünyanın değil ama Karacaahmet'in sonunu getirir gibi yağdıkça kimse şemsiyenin dışına çıkamıyor, avluda kalabalıklaştıkça kalabalıklaşıyorduk.

Bir anda kalabalık ikiye yarıldı, yarığın içinden caminin hocası inanması çok kolay bir mucize gibi var oldu. Hoca uzun sakalı ve kısa bıyığıyla sevimsiz bir adama benziyordu. Ne olur bıyığını da uzatsaydın be hoca?

Cenaze namazını kıldırarak hoca tabutun önünde Arapça bir şeyler söylemeye başladı, ne dediğini

anlamadım, lisede Osmanlıca dersi alsam anlardım ve aynı anda ruhum manevi olarak orada doyuma ulaşır, sonra da Atilla'nın yokluğunun verdiği ızdırap biraz olsa hafifler miydi acaba? Dedemin mezar taşını okuyabilmem için gerekli, olmazsa olmaz bilgi dağarcığı bu işe de yarar mıydı? Neyse ki hoca bir süre sonra Türkçe olarak Atilla'nın ruhuna Fatiha istedi. Fakat ben maalesef Fatiha okumayı bilmiyordum ve her zaman yaptığım gibi -bu formülü küçükken bulmuştum- Fatiha yerine üç tane İhlas okudum, ne olacak, niyet önemli değil miydi sanki?

Er kişi niyetine....

Allahuekber....

Allah'ım annesi ile ablası Atilla'ya ne kadar benziyor, nasıl da kibar insanlar, keşke daha önce tanışsaydım kendileriyle...

Allahuekber..

Kısa Camel çok bozdu be Ati?

Allahuekber..

Oğlum ben ne bok yiyeceğim sensiz?

Namaz bitti ve bir anda tabutun altında buldum kendimi, sanki benim haricimde herkes yalandan omuz atıyordu Ati'nin tahtadan gemisine... Ulan Ati, tek başıma ben taşırdım seni, hem de yolda son bir kez sohbet ederdik... Abi, o gün etraf çok kalabalıktı, aklımdakilerin hiçbirini söyleyemedim sana, buraya yazayım bari.

Necati Dayı'nın en güzel hikayesinin kahramanı, çok özleyeceğim seni. Sigara içmemizi, Kadıköy'deki 3-3'lük Fener-Gençler maçına gidip Tamer Hoca'nın herkese inat takıma koyduğu genç oyuncuların hırslı oyununu coşkuyla izlememizi, Gençler'in hocası Ersun Yanal'ı Fener'e çağırمامızı, Jumbo Burger'de bira içmemizi, arkadaşlığını, dostluğunu ve nezaketini çok özleyeceğim.

Mezarlığa geldik. Arada neler olduğunu hatırlayamıyorum. Üç tane mermer bloğun üzerine yağmuru kötülükle emip, vıcık vıcık çamurlaşmış toprak atıyorum kürekle, sigaram bitmiş. Delireceğim. En yakın arkadaşımı toprağın beş metre altına gömerken bir sigara bile içemiyorum. Etrafta kimse sigara içmiyor, aman içmeyin, uzun yaşayın. Upuzun yaşayın Allah'ın belaları, Atilla ölsün ama siz hepiniz uzun yaşayın.

Atilla'nın botlarına benzeyen nazik botlarım da çamur içindeydi. Onları Atilla için parlatmıştım oysa ki...

Güle güle Atilla, güle güle can dostum... Biliyor musun, o kadar da üzülüyorum; çünkü bir hikayenin kahramanı olmuşsan artık ölümsüzsündür...

Ha, unutmadan, mezarlıkta da Fatiha yerine üç tane İhlas okudum, kabul edilir umarım. ✿

**Biliyor musun,
o kadar da
üzülmüyorum;
çünkü bir hikayenin
kahramanı
olmuşsan artık
ölümsüzsündür.**

DAYIM BALON OLMUŞ

Dayım elimden tutmuş yürüyoruz.

Şubat ayında hiç böyle hava olur muymuş, ortalık günlük güneşlik... Herkes sanki sokaklarda. Bir kalabalık... bir kalabalık... sanki bayram var. Sanki bayram var da, askerlerin geçmesini bekliyor herkes. Sonra... bayram yoksa bile, güneş var ya...

Ben sabahçıyım. Öğleyin okuldan geldim, baktım dayım bizde. Dedi ki; “Yakışıklı, nerelerde kaldın böyle?..”
“Okuldan çıkınca doğruca eve gelsen ya...” dedi annem.
“Koşmaca oynadık...” dedim.
“Dizine ne oldu öyle?..” dedi annem. “Yoksa düştün mü?..”

Dedim ki; “Koşmaca oynadık annel!..”
“Koşmaca oynamak iyidir.” dedi dayım.
Sonra bıyıklarını çekti. Sonra da dedi ki;
“Peki kim kazandı?..”
“Hiç kimse kazanmaz ki...” dedim. “Koşulur...”

Az kalsın diyecektim ki:
“Sen hiç koşmaca oynamadın mı?..” Demedim.
Bir gün anneme sormuştum:
“Dayım niçin böyle şey, anne?..”
“Sakin bunu dayına sormal!..” dedi annem. “Sonra çok üzülür...”
Sormadım ben de.
Hiç kimseye sormadım.

Yemekteydik. Dayım dedi ki:
“Dersin çok mu yakışıklı?..”
“Az...” dedim.
“Bitir de, şöyle biraz seninle dolaşalım, ha?..”
“Akşam yaparım dersimi...” dedim.
“Akşam uyur kalırsın...” dedi annem.
“Uyumam, annel!..”
“Neyse, çok sürmez...” dedi dayım. “Erken döneriz, ha?..”
Annem beni mutfağa çekti:

“Belki dayının parası yoktur, şunu isterim, bunu isterim diye yolda tutturma bak!..”
“Olur, olur...” dedim.

Dayım elimden tutmuş yürüyoruz.
Şubat ayında hiç böyle hava olur muymuş, ortalık günlük güneşlik... Herkes sanki sokaklarda. Bir kalabalık... bir kalabalık... sanki bayram var. Sanki bayram var da askerlerin geçmesini bekliyor herkes. Sonra... bayram yoksa bile, güneş var ya...

Isıtan güneş... Kentin ortasında, anayolda yürüyoruz dayımla. Kalabalığa, hızla geçen taşıtlara, köşebaşlarının bağırırken gezgin satıcılarına bakıyorum.
Sonra baloncuyu gördüm.
Renk renk uçan balonlar satıyordu.
Renk renk uçan balonlar...

O sıra belki birazcık duraklamış olabilirim. Dayım diyor ki... dayım ne diyor?
“Balon alalım mı, ister misin?..” diyor.
“Yok yok, istemem...” diyorum.
Hiç balon istenilmez mi, pek şaşıyor dayım:
“Niçin?”
“Parana yazık...”
“Niye yazık olsunmuş?..” diye gülüyor. “Gel hele, gel...”

Varıyoruz baloncunun yanına.
“Çocuğunuzu sevindirin!..” diye bağıyor baloncu.
Dayım bana bakıyor. Sanki söylemeye niyetlendiğini bırakıyor bir yana, sonra soruyor baloncuya:
“Kaça balonlar?..”
“İki buçuk...” diyor baloncu.
Ve bağıyor ardından:
“Sudan ucuz!.. İki buçuk!.. İki buçuk!..”
“Mavi mi olsun?..” diye soruyor dayım.
Nasıl da biliyor?
“Mavi...” diyorum. “Mavi olsun...”
Dayım parayı uzatıyor, seçiyoruz mavilerden birini.
“Sıcak sıcak!.. Taze taze!..” diye bağıyor baloncu.

Gülüşüyoruz dayımla.

Bir elimde balon, bir elimden dayım tutmuş, yürüyoruz. Balonuma bakıyorum. Dayım bana bakıyor.
“Balona verilen paraya hiç de yazık olmaz...” diyor.
“Pazarlık da yapmadın...” diyorum.
“Baloncular sevmez pazarlığı...” diyor.
“Dedem olsa pazarlık yapmadan almazdı...” diyorum.
Durup gülüyoruz yine.
“Severdin dedeni, ha?..”
“Severdim...” diyorum. “Arkadaşımdı...”
Yürüyoruz. Balonuma bakıyorum.
Dayım bana bakıyor. Yürüyoruz.
Sonra.. sonra bir de bakıyorum ki... balonum... dayım şey ya... dayımın sırtı balon gibi ya... balonum dayım olmuş... dayım balon olmuş... uçuyor... uçuyor... uçuyor.
Dayım daha sıkı tutuyor elimi. O da ne? Herkesler durmuş, uçmuş gitmiş balonuma bakıyor.
“Kaçtı gitti...” diyorum.
“Ne yapalım, sağlık olsun...” diyor dayım.

Ağır ağır yükseliyor balonum. Çevredekilerden kimi gülerek, kimi biraz üzülmüş gibilerden bize bakıyor.
“Parana yazık oldu...” diyorum.
“Hiç de değil...” diyor dayım. “Hem sonra... Biliyor musun?.. Büyüyünce anımsarsın bunu. Dersin ki: ‘Bir gün dayımla geziyorduk, balon almıştı, elimden uçuverdi.’ Gülersin sonra da. Yani, iki buçuk lira etmez mi bu?..”

Üzgünlüğüm biraz geçiyor.
Yürüyoruz.
“İstersen dönüşte bir balon daha alırsın...” diyor dayım.
“Aman, istemem...” diyorum.
“Evet...” diyor dayım, “Bir günde iki kez balon alırsan, o zaman paraya yazık olur...”
Gülüşüyoruz. 🌸

Hayali proje:
Çocuklar İçin 3 Küre

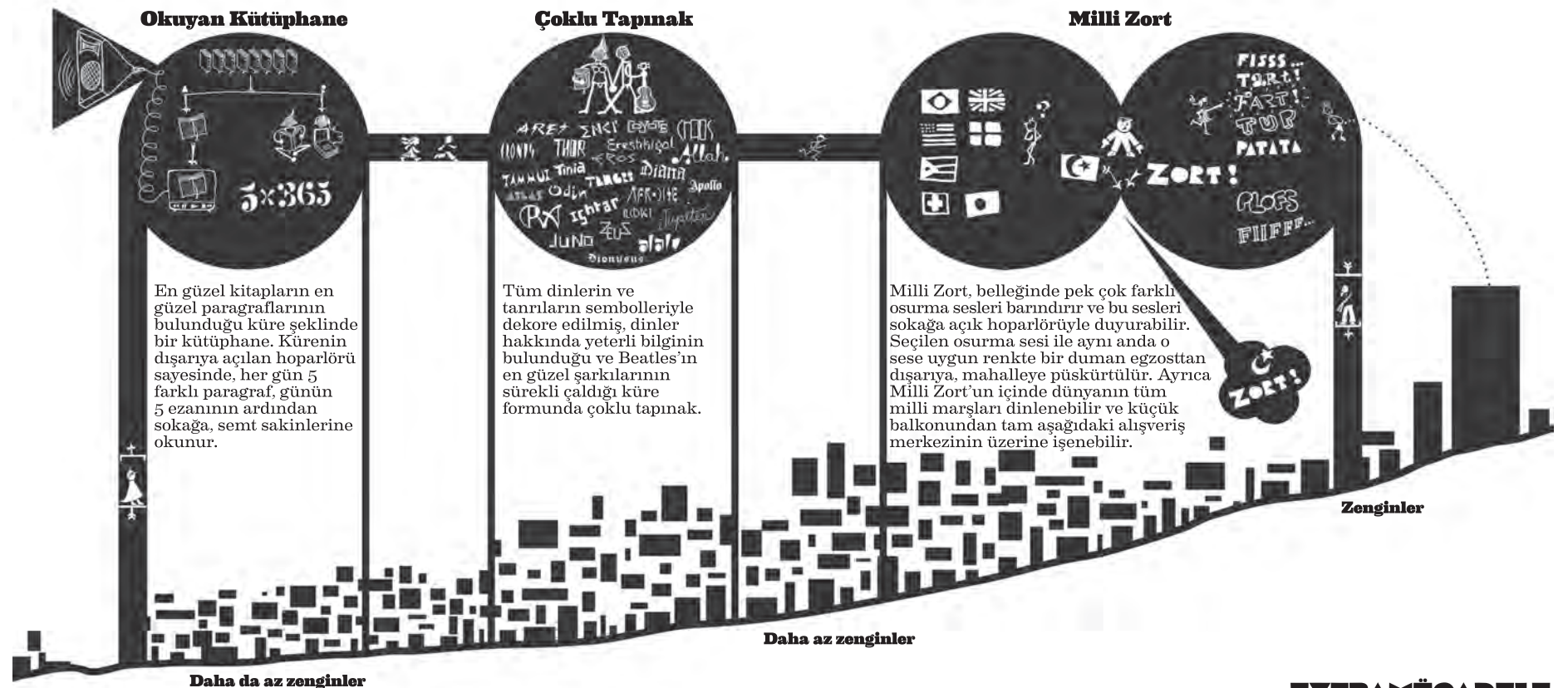
Extramücadele, İstanbul’un periferisinde yaşayan çocuklar için 3 küre tasarladı. Bu mahallelerde binaların çoğu kaçak inşa edilmiş ve çocukların sokakta vakit geçireceği boş alan yok. Sıkışıklık büyük bir sorun. Kürelerin çelik ayaklar vasıtasıyla binaların üzerinde, havada durmasının sebebi işte bu sıkışıklık. Koridorlar ile birbirine bağlı bu 3 kürenin isimleri sırasıyla: Okuyan Kütüphane, Çoklu Tapınak ve Milli Zort.

Milli Eğitim ➔ ...eğitim

Milli Din ➔ kilitsiz bilinçdışı

Milli İrade ➔ özgür irade

viedan ve eğlence

Nermin Er, Seda Ateş ve Nazım Dikbaş'a teşekkürler.

EXTRAMÜCADELE

“Sanırım ben kendi içimde kuvvetleri ayırmıyorum. Yasamaya da, yürütmeye de, yargıya da güvenmiyorum. Kendimi bildim bileli de güvenmedim. Devlet her zaman zorunluluklarım olmasa asla ilişkiye girmek istemeyeceğim bir şey oldu bu ülkede. Güya benim için olduğunu söyleyen ama beni her zaman kullanan, yaralayan, sindiren, ezen bir şey oldu devlet. Asla yetişkin-yetişkin bir ilişki kurmayan; her zaman sevimsiz bir ebeveyn tarzında çocuğa parmak sallar gibi davranan bir şeydi devlet. Benim için değil, bana karşı ve bana rağmen bir şeydi her zaman devlet. Polis, güvenmekten çok korktuğum bir şeydi. Bildiğim hiçbir suçum olmamasına rağmen. Bana ödemesi gereken bir şey olduğunda, canı istediğinde ödeyen veya ödemeyen; benim ödemem gerekenleri cezasıyla alan bir şeydi devlet.

DEVLET BİR İNSAN OLSA SEVER MİYDİNİZ?

Ben sevemedim. Saygım ise hakeden birine gösterdiğim candan bir saygı olmaktan çok korkuyla ilintiliydi. Sindirilmiş, korkutulmuş, güvensiz birinden başka bir şey olma şansı tanımayan bencil, narsisist bir baba gibiydi hep. Ben bir birey veya vatandaş değildim. Hep olası bir sanıktım. Hiçbirimizin kendi destanımızı yazmamıza izin yoktu. Yazılmış ve ezberletilmiş destanları tekrarlayabilirdik. Bir yetişkin olmamız, kahraman olmamız demek suçlanmak demektir. Yatak odamı bile gözetledi, aşklarına bile müdahale etti. Sanatımı ezdi, bilimimi paralandı. Onunla konuşamaz, ona içimi açamaz, onunla dertleşemezdim. Mecburen sakladım. Bazen korkan bir çocuk gibi yalan söyledim. İnançlarım, inanmayışlarım karıştı. Beni kendisi tarif etti. Dilime, dinime, ırkıma, tarihime müdahale etti. Önce terörize etti sonra terörist dedi. Camime, kiliseme, cemevime, dergahıma, Allah'ıma, Allahsızlığımı müdahale etti. Köyümün hatta çocuğumun ismine karıştı. Değiştirdi. Sürdü, kovdu. Bombaladı, gaz sıktı. Kolumu, bacağımı kopardı. Örtünsem 'aç' dedi, açarsam 'ört' dedi. Bana tahammül ettiğiniz için teşekkür ederim.” - Cem Mumcu

TÜM
KİTAPÇILARDA!

HERKESİN KENDİ
TÜRKİYE'Sİ NASIL BİR
TÜRKİYE?
TÜRKİYE DEĞİŞİRKEN
BİZLER NASIL
DEĞİŞTİK?
BİZİM İÇİMİZDEN
GEÇEN YILLAR, RESMİ
TÜRKİYE TARİHİNİN
YILLARINA
BENZİYOR MU?

1940'lar: Oktay Akbal, Fazıl Hüsni Dağlarca, Erhan Bener, Arif Damar **1950'ler:** Hıfzı Topuz, Peride Celal, Semavi Eyice, Nezihe Meriç, Orhan Koloğlu, Demir Özlü, Adnan Özyalçın, Giovanni Scognamiglio, Ahmet Necdet, Leylâ Erbil **1960'lar:** Ece Ayhan, Tahsin Yücel, Uğur Kökten, Hilmi Yavuz, Ferit Edgü, Doğan Hızlan, Önay Sözer, Fikret Demirağ, Ataol Behramoğlu, Pınar Kür **1970'ler:** İnci Aral, Erdal Öz, Süreyya Berfe, Ahmet İnam, Necati Tosuner, Hulki Aktunç, Selim İleri, Sina Akyol, Hüseyin Peker, Cemil Kavukçu **1980'ler:** Tuğrul Tanyol, Feridun Andaç, Yıldırım B. Doğan, Buket Uzuner, Haydar Ergülen, Turgay Fişekçi, Ahmet Soysal, Adnan Özer, Mario Levi, Nalan Barbarosoğlu **1990'lar:** İhsan Oktay Anar, Can Kozanoğlu, İbrahim Baştuğ, Özcan Karabulut, Cem Mumcu, Aslı Erdoğan, Hakan Senbir, Derya Erkenci, Levent Yılmaz, Elif Şafak **2000'ler:** Şebnem İşigüzel, Ece Temelkuran, Angutyus, Feryal Tilmaç, Berrin Karakaş, Pınar Öğünç, İdil Önemli, Hakan Bıçakçı, Aziz Kedi, Çağlayan Çevik **2010'lar:** Saro Dadyan, Çağla Özbek, Feyyaz Yiğit, Anıl Helvacı, Ebru Demetgül

@okyanus

/okyanusyayinevi

/dizustuedebiyat

/ucgunlukdunyaedebiyati

/okyanusyayinevi

@okyanus

@dizustuedebiyat

@ucgunlukdunyaed

okuyan.us.COM.TR

SOĞUK BİR ‘UNUT GİTSİN MAVİSİ’

BİR: HİÇ KİMSEYLE YAŞLANMAYAN BİR KADIN 1980’li yıllarda, ilk gençlik günlerini yaşayan okuryazar kuşağın ‘sert, uyumsuz, kendini kolay ele vermeyen’ bir kadın yazarı, şairi vardır. Kimi Sevim Burak’a, kimi Tomris Uyar’a, kimi Sevgi Soysal’a, kimi Nilgün Marmara’ya hayrandır. Bazıları da hiç kimseyle, kendisiyle bile yaşlanmayan Tezer Özlü hayranıdır.

İKİ: GÖNÜLLÜ BİR SÜRGÜNLÜK

Türkiye, aslında âşığı olduğu bu topraklar, gönüllü bir sürgünde ‘acı’yı yurt edinen Tezer Özlü’nün acılarına acı katar sadece.

1 Mayıs 1977... Görkemli bir İşçi Bayramı kutlaması bitmek üzeredir. Sıra, Kemal Türkler’in konuşmasına gelmiştir. Bir anda silahlar patlar, bir karışıklık ve şaşkınlık, ardından peş peşe yükselen makineli tüfekler, panzerler, sirenler... Toz duman içinde bir savaş alanının ortasında bulur herkes kendini. Tezer Özlü de bu kalabalık içindedir. Ardında çığlıklar; arkadaşlarının haykırışı: “Kızıma rastladın mı? Babanı gördün mü? Annemi görürsen telefon et...”

O gece sabaha kadar uyumaz. Bu ülkeyi terk edeceğine yemin eder. “Burası bizi öldürmek isteyenlerin ülkesi!” diyerek uzun bir yolculuğa hazırlanır. En korktuğu, en tiksindiği şey baskıdır. Her türlü baskının, insanın özünü yok ettiğine inanır. Tüm baskıları, faşizm olarak niteler.

ÜÇ: PARİS VE GÜNER SÜMER

Kurulu düzenin öngördüğü koşulların hiçbirine uymaz. Öğrendikleri ve okudukları, Batı’yı görme isteğini kamçılar. Türkiye, zaten içine kapalı bir dönem geçiriyordur. Kardeşi Sezer’le, hafta sonları Sultanahmet alanına gider, o zamanlar İstanbul’a gelen tek Türk turistlerle konuşmaya, Almancalarını ilerletmeye çabalarlar. Yurtdışına çıkışa izin verilmez. Çünkü, liseli öğrenciler olarak Menderes iktidarına karşı üniversitelerinin başkaldırılarına katılmışlardır. 1960’ta Türkiye’de rejim değişikliği olur. 1961 yaz tatilinde ilk kez Avrupa’ya giderler. Otostopla Münih’ten Paris’e geçerler. Asla unutulmayacak anılarla dolu bir yolculuk yaşarlar. Fransa’ya geçer geçmez oranın kendilerine Almanya’dan daha yakın bir yer olduğunu anlarlar; ancak Fransızca bilmezler. Son bindikleri kamyon onları Paris dışındaki Porte de Lilas’da bırakır. Bu mahalleyi, aynı isimli filmde bilirler. Zaten ellili yılların sonuna doğru bilinçlenmelerinde büyük rol oynayan etkenlerden biri de yeni gerçekçi akımın filmleridir. Victoria De Sica’nın Milano Mucizesi, Bisiklet Hırsızları...

Paris’te tek bildikleri yer adı Monte Parnasse’daki Cafe Select’tir. Kahveye girdiklerinde yağmur bardaktan boşanırcasına yağıyordu. Zorla bir yer bulurlar, kahve ısmarlarlar. Biraz sonra içeriye Güner Sümer girer. Üç ay sürecektir Paris maceraları başlar. Güner, o gece Tezer’e âşık olur. Güner’in, bir apartmanın çatı katındaki ufak odasında birlikte kalmaya başlarlar.

1963 sonbaharında Ankara’ya geçer. 1964 başında da Güner Sümer’le evlenir, Ankara’ya yerleşir. AST çevresinde bir yaşamı başlar. Bu evlilik çok sürmez. 1968’de Güner Sümer’den ayrılır ve İstanbul’a döner. Ne giyse kendisine yakıştıran, 1.57 boyunda, incecik bir kadındır. Her zaman ve her koşulda şıktır. Çok hassas, çok zeki ve çok esprilidir. Gevrek bir kahkahası vardır.

‘Yeni gelin’ gittiği Ankara’da en yakın arkadaşı aynı apartmanda oturdukları Sevgi Soysal’dır. Geceleri çoğunlukla birlikte geçer. Sevgi Soysal’ın bir sözünü hiç unutmaz: “Bak şimdi yeni evlisin; ama, daha ne aşklar yaşayacaksın... Âşık oldukça güzelleşecek, gençleşeceksin.”

DÖRT: ERDEN KIRAL VE DENİZ

Güner Sümer’den sonra yönetmen Erden Kırıl’la Haziran 1968’de evlenir. Kocasını, iyi bir sinemacı olması için bir öğrenci gibi çalıştırır. Erden Kırıl’la evliliğinde kendi sanatına giderek daha az zaman ayırabilir duruma düşmesi, Tezer Özlü’yü bu ilişkiden soğutur. Kızının adını Deniz koyar. Deniz Gezmis sevgisinin bir göstergesi olan bu isim, Erden Kırıl filmlerinde yönetmen yardımcısı Deniz Kırıl olarak geçer. 22 Mayıs 1984’te Leyla Erbil’e yazdığı

mektubunda bu evliliğin bitiş öyküsünü şöyle anlatır: “Herkesle beni aldattı, ben de onu herkesle aldattım. Benim boşanmam nedeniyle her şeyi rahatlıkla konuşabildik, açıldık. Bu boşanma, ikimizin ilişkisini, bir araya gelsek de gelmesek de, her türlü yalandan arındırdı.”

BEŞ: ‘BU ADAM BENİM ÖLÜMÜM LEYLA’

Son eşi, kendisinden 10 yaş küçük olan, Kanadalı Ressam Hans Peter’dir. Sevgilisini, en yakın arkadaşına “Bu adam benim ölümüm Leyla.” diye tanıtır. Yetkililer, kendisinden yaşça küçük bir erkekle evlenmesine bir türlü izin vermez. Engeller çıkarılır. İki yılın sonunda pes eder, Zürih’e yerleşir. İsviçre, Hans Peter’e neden yaşça kendisinden büyük bir kadınla evlendiğinin hesabını sormaz. Oysa, lacivert Türk pasaportuna da âşıktır. Üzerinde ince-cik beyaz bir haç bulunan kırmızı İsviçre pasaportuna bir türlü ısınmaz. Yüreği, hep deliler gibi âşık olduğu ülkesindedir.

ALTI: MUHACİR BİR BAKIŞ

Dünyaya bir muhacir gibi bakar ve yaşamını, kendinin uzağında bir muhacir gibi sorgular. Kendisini ayrılışların

acılarına çoktan alışmış bulur. Başlayan her ilişki güzelliklerin yanı sıra arayışların da acılarını tattırır ona. İçine daldığı en büyük mutluluklar, her zaman acılarla bezenir.

On yaşına kadar, çevresini, özellikle çevresindeki sessizliği kavramaya çalışır. Yirmi yaşla otuz yaşı arasında aklın bittiği yerleri ve çıldırmanın sınırlarını arar. Otuz yaşı ile kırk yaşı arasında ne akıllı ne çılgındır. Bu ikisinin ötesinde kalıp olup bitene seyirci olur ve dünyayı kavradığını sanır.

YEDİ: YAŞAMIN UCUNA YOLCULUK

Tezer Özlü’yü çocuk yaşta tanıyan Ferit Edgü, zaman içinde, Tezer Özlü’nün dostu, zaman zaman dert ortağı ve yayıncısı olur. Tezer Özlü’nün Yaşamın Ucuna Yolculuk kitabını da Edgü yayımlar.

Yaşamın Ucuna Yolculuk, üç aşk öyküsü gibidir. Svevo, Kafka, Pavese. Tezer Özlü’nün gönül verdiği ya da gönlünü gerçekten kaptırdığı yazarlardır bunlar. Onların çektiği acıya, yalnızlığa başkaldırır. Kendi çektiği acılara, katlandığı yalnızlıklara, baskılara karşı başkaldırdığı gibi. Svevo’nun Trieste’de; Kafka’nın Prag’da; Pavese’nin Stefano Belbo’da, Torino’da izlerini sürer.

Bir acıma duygusuyla yaklaşmaz bu yazarlara. Kafka’nın iktidarsızlığı, Pavese’nin eşcinsel yalnızlığı değildir Tezer’i çeken. Onların yapıtlarında dile gelen, çaresizliğe, saçmalığa, hem kendi adına, hem onlar adına karşı çıkar.

SEKİZ: ÇOCUKLUĞUN SOĞUK GECELERİ

Tezer Özlü’nün en uzun anlatısı çocukluğudur. Çocukluk, onda uzun bir şiir gibidir. Uzun ve soğuk... Çocukluğunu, ne denli sıkıntıyla geçerse geçsin, ne kadar geride kalırsa kalsın yanıp sönmeye, insanın yolunu aydınlatmaya devam eden bir ışık gibi görür.

Çocukluğun Soğuk Geceleri... Eski Bahçe’den Kalanlar’a, Yaşamın Ucuna Yolculuk’tan Zaman Dışı Yaşam’a dek yazdıklarının tamamı bu kitabı tamamlayan ya da bu kitabın açılımlayan özellikler taşır.

Çocukluğun Soğuk Geceleri, bir bakıma Tezer Özlü’nün 70’li yıllardaki travması, bir bakıma 80’li yıllarda çocukluğunu yaşayamayan kayıp kuşağın öyküsüdür. Romanına, kendisini odak alır. Ancak, yapaylığa düşmez.

Dünyaya
bir muhacir gibi
bakar ve yaşamını,
kendinin uzağında
bir muhacir gibi
sorgular.

Kendine acımalara, başkalarını suçlamaya tenezzül etmez. Sıradan insanın; ama sınıfsal toplumun çağ-daş çileli insanının sıkıntılarına tüm içtenliğiyle yaslanır.

Çocukluğun Soğuk Geceleri'nde öncelikle, 'taşra sıkıntısı'nın resmini çizer. Dar bir sokağa bakan, cansız ve sönük ışıkların aydınlatığı bir ev, bu evde geçirilen 'erken bastırın karanlık günler'i anlatır. Benzer hayatlar sürmüş olanların ekleyeceği yığınla imge için boş alanlar yaratır. Tezer Özlü'nün anlattığı bu evlerde, musluklar sürekli damlatır. Muslukların altına madeni kaplar konur, su kaba damladıkça tekdüze bir ses çıkarır, kaplar dolar, su taşar, taşıdığı yerde inatçı sarı bir pas izi bırakır. Yine bu evlerde eski, kullanılmayan eşyalar atılmaz, saklanır. Bu eşya yığınının içinde çocuklardan kaçırılmış birkaç özel nesne her zaman vardır: Doğru misafire ikram edilmek üzere bekletilen, doğru misafir gelmediği için evin gizli bir köşesinde öylece bekleyen, tüketilmeye bir türlü kıyamayan yığınla nesne... Kapısı, ancak misafir geldiğinde açılan soğuk misafir odalarında, beyaz bomboş bir duvara koca bir çiviyle asılmış, hep eğri duran Saatli Maarif Takvimleri, çocukların ürkek ürkek, büyüklerinse gururla gülümsediği birkaç hatıra fotoğrafı özenle saklanır.

DOKUZ: 'UNUT GİTSİN' MAVİSİ

Kanser, umudun tükendiği noktadadır. Sarı, kumral, meçli saçlarını kendi rengine bırakmıştır artık. Ameliyat olur. Narkozdan çıkıp bekler. Beyaz, bol hastahane örtüleri arasında tülde bir mermere işlenmişçesine dingin mi dindir. Yatağının başu-cundaki duvarda yüzlerce kanat gölgesi çırpınıp durmaktadır. Seçebildiği tek renk, soğuk bir 'unut gitsin mavis'i'dir.

Yanıbaşındaki, yakın dostu Leyla Erbil, ondan son olarak, "Üzülme" sözünü duyar. 18 Şubat 1986'da Hans Peter'in yurdunda, onun karısı olarak, onun kollarında, Knton Spital Hastanesi'nde yaşamının son dakikalarını yaşar. Hans Peter'e söylediği son söz "Beni bırakma."dır. Hans Peter, bazı eşyaları getirmek üzere eve döndüğü zaman Tezer yaşama veda eder.

Mezarı, İstanbul Aşyan'dadır. Ölümü, gönüllü bir sürgünde yaşar, gönülsüz sürgünler Nâzım Hikmet, Yılmaz Güney, Ahmet Kaya gibi...

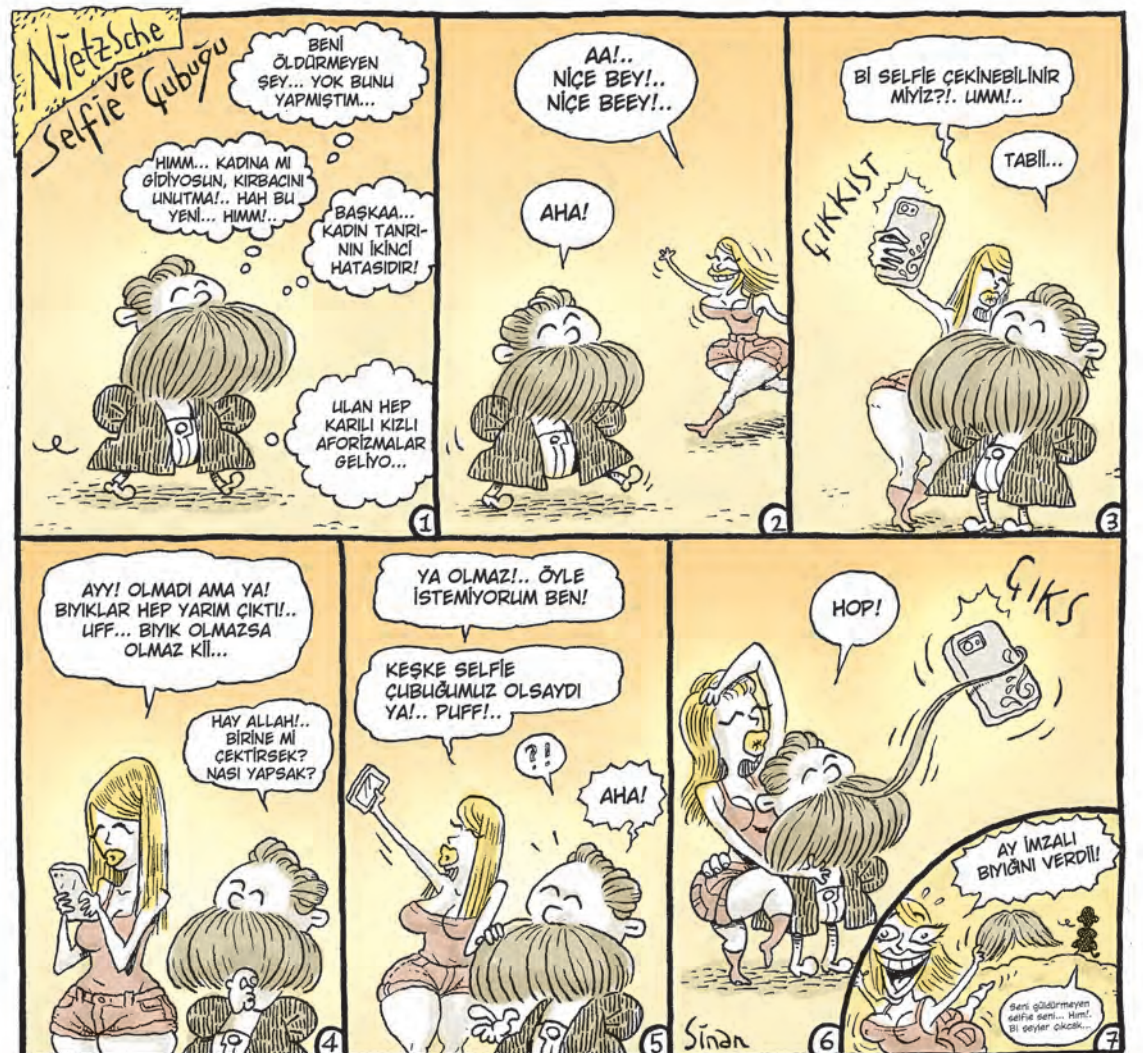
Ondan geriye beş kitap kalır. Bir de Leyla Erbil'e, Ferit Edgü'ye, birkaç dostuna yazdığı mektuplar ve kardeşi Sezer Duru'ya bıraktığı notlar...

ON: 'LİRİK KRALİÇE' TUZAĞI

Yaşama ve ölümlle hesaplaşmak için yazan; eylem ve beklenti kavramlarına, yeni anlamlar yükleyen, "İnsanın başkalarına söyledikleri kendi duymak istedikleridir. Yazdıkları, okumak istedikleridir. Sevmesi, seilmeyi istediği biçimdir." diyen Tezer Özlü için, 'Türk edebiyatının lirik kraliçesi' klışesini kullanmak, pek de doğru değildir.

Hatice Meryem, "Hangi kraliçe, beyaz atlı prensini beklemek veya bulduğu ilk prensle evlenip sıcak yuvasında ayna karşısında ipekten yumuşak saçlarını fırçalamak yerine baş ağrılarına, ruh sancılara rağmen çok okuyup çok sevdiği Kafka, Pavese gibi yazarların yaşayıp öldükleri yerleri kan ter içinde dolaşır; yazarlık hastalığını sürekli olarak içinde taşır?" derken yazarın, daha çok da kadın yazarın, ölüme yakın, intiharın eşliğinde duran, dünya nimetlerine uzak, hastalıklı, mecalsiz, kırılğan görüneni daha bir kabul gördüğünü, serüveni akıl hastanelerinde tükenen kadın yazarların ya da sanatçıların, zihinlerde hayli hacimli bir yer kapladığını, daha bir makbul sayıldığını anlatmak ister.

Tezer Özlü için, "Türk edebiyatının lirik kraliçesi klışesini kullanmak; okurların ve edebiyatımıza yön veren kimi otoritelerin; gür kahkahalı, canlı, doğurgan, arzulu, yaşamı sürdürmekte inatçı, cinselliğini yaşamakta ısrarcı kadın yazarları veya anlatıcı karakterleri bilinçli olarak düşürdükleri bir tuzaktır belki de." diye de ekler Hatice Meryem. Çok da iyi eder. ✱

TUHAF BİR AŞK HİKAYESİ

21 Nisan 17:00

Üç ay önce bankaya tayin olan ve kısa zamanda çok iyi arkadaş olduğu Yağmur'un doğum günü partisi için Büyükdada'daki evlerine gelmişlerdi. Ev oldukça kalabalıktı. Yağmur'un okuldan, eski iş yerinden ve adadan arkadaşları da gelmişti. Bazılarını tanıımıyordu bile. Abisi çağırması ya da partiyi duyup gelmiş olmalıydılar. Ceren ise tüm bu kalabalıktan uzakta bir yerde, küçük odanın pencere kenarında, uzun zamandır hissetmediği bir mutlulukla denizi seyrediyordu. Belgin ve Yağmur bir an kalabalığın içinden sıyrılıp, ona baktılar. "Her şeyin kaderi olduğunu düşünüyor" dedi Belgin. Sadece bir kez gördüğü ve hiç konuşmadığı bir adam için ne büyük inanç. "Yağmur müstehzi bir gülüşle "Üç gün sonra buluşacaklarmış," dedi. Ardından Belgin ve Yağmur bir ay önce, Ceren'in bir tesadüfle karşılaştığı Engin hakkında konuşmaya başladılar. Ceren ise pencereden kanatlanmış, elleri cebinde, sadece âşıkların girebildiği evin önünde küçük adımlarla geziniyordu. "Kimselerin vakti yok değil mi, küçük şeyleri anlamaya.." dedi bir ses. Sağ omzunun üstünden arkasına baktı. Tanrı gökyüzünü buruşturup kalbine sıkıştırdı. Engin karşısında durmuş, aşkla gülümsüyordu. Eğer o an Ceren'e aşkın rengini sorsaydınız, alabildiğine mavi derdi.

11 Nisan 13:00

Sekreter Engin Bey'in seyahatte olduğunu söyledi. Ceren hayal kırıklığıyla ajandayı ve bir umutla kartını bıraktı. Arayacağını düşünüyordu. Fakat on gün boyunca aramadı Engin. Her gün, her saat, her an onu düşünmeye başladı. En sonunda bekleyişinin boş yere olduğunu karar verdi ve Engin'i unutmaya çalıştı. Arkadaşlarına tüm bunların güzel bir tesadüf olduğunu, rastlantılarda bir anlam aramanın mantıklı olmadığını söylüyordu. Ama ertesi gün öğlen arası yemekten döndüklerinde masasında bir hediye paketi ve küçük bir not kâğıdı bulduğunda her şey yeniden başladı. 'Bu teşekkürü hemen etmem gerekiyordu. Kusura bakmayın. Seyahatten bugün döndüm. Yemeğe çıktığınızı söylediler. Ajanda için tekrar teşekkür ederim. Küçük hediyemi kabul ederseniz çok sevinirim.' Alalecele paketi açtı. İçinden başucu kitaplarından birisi olan Gülten Akın'ın Kırmızı Karanfil kitabı çıktı. Ceren kitabı masaya, mutlu bir gülümseyişle kendini sandalyenin üzerine bıraktı, Belgin'le Yağmur'a dönüp, 'Ben galiba bu adama âşık oluyorum' dedi.

10 Nisan 08:43

Bir durak sonra orta yaşlı bir kadın yanına oturdu. Bir süre sonra kadın elindeki ajandayla Ceren'e dönerek 'Af edersiniz bu sizin mi?' dedi. 'Yere düşmüştü.' Ceren ajandayı Engin'in düşürdüğünü anladı, 'Biraz önce inen arkadaşım düşürmüş' dedi. Ajandayı aldı. Çantasına koydu. Otobüsten iner inmez çıkarıp karıştırmaya başladı. Adını, telefonunu ve iş yerinin Levent'te olduğunu öğrendiğinde mutluluktan uçmak üzereydi. Ceren'in bu tesadüfler karşısında bu kadar çok mutlu olmasının bir nedeni de ajandanın son sayfasında yazılı olan iki mısradaki gizliydi. Ah, kimselerin vakti yok / Durup ince şeyleri anlamaya.

**Tanrı
gökyüzünü
buruşturup
kalbine sıkıştırdı.
Eğer o an aşkın
rengini sorsaydınız,
alabildiğine mavi
derdi.**

10 Nisan 08:20

Yanına oturduğu genç adam kucağında laptop çantasının üzerine açmış olduğu bir kitap okuyordu. Ceren bir süre sonra yanındaki adamın okuduğu kitabı görünce şaşırdı. Ceren'in birkaç gündür okuduğu kitaptı. Kolera Günlerinde Aşk. Ceren için asıl şaşırtıcı tarafı Engin'in de aynı satırların altını çizmiş olmasıydı. Kelimesi kelimesine aynı satırların altı çiziliydi. Gözlerini bir türlü yanındaki genç adamdan ve kitaptan alamıyordu. Bu kadar tesadüfün kaderi olduğunu düşündü ve Engin'e döndü, "Affedersiniz," dedi. Aynı anda Engin'in telefonu çaldı. Telefonla konuşurken sözünü yarıda kesip ayağa kalktı, 'Bir şey mi dediniz' dedi Ceren'e dönerek. Ceren ne yapacağını bilemeyen bir ses tonuyla 'Hayır' dedi. Engin telefondaki kişiye 'Tamam geliyorum' diyerek alelacele otobüsten indi.

10 Nisan 07:00

Her sabah olduğu gibi Ceren işe gitmek için hazırlanıyordu. Cep telefonu çaldı. Arayan üç ay önce bankaya tayin olan Yağmur'du. Servisin yolda bozulduğunu ve onu almaya gelemeyeceklerini söyledi. Ceren bankaya yetişmek için aceleyle evden çıktı. Kapının önünde, iki ay önce karşılarındaki daireye taşınan, annesiyle kısa zamanda çok iyi arkadaş olan Bahar Hanım'ın kocası Nizam Bey'le karşılaştı. Nizam Bey de işe gitmek üzereydi. Ceren'in servisinin bozulduğunu öğrenince, kendisini bankaya bırakabileceğini söyledi. Fakat aksilikler bir türlü peşini bırakmıyordu. Yola çıkalı beş dakika olmamıştı ki bir araba Nizam Bey'in arabasına arkadan çarptı. Tam o sırada yoldan geçmekte olan bir polis arabası durdu. Polisler tutanak için Nizam Bey'i alıkoyunca Ceren de işe yetişmek için taksi beklemeye başladı. Polislerden birisi buradan sık taksi geçmediğini, otobüse binerse çabuk gidebileceğini söyledi. Durakta bindiği otobüste sadece iki boş yer vardı. Bir boş koltuk takım elbiseli genç bir adamın yanında, diğer boş koltuk

ise kırklarında gözüken bej montlu, kirli sakallı bir adamın yanındaydı. Nedense oldum olası bej rengi hiç sevmeydi. Ceren takım elbiseli genç adamın yanına oturdu.

12 Şubat 10:00

"Çünkü aramaman gerekiyor", dedi Kenan. "Francesco Alberoni dediği gibi, 'Âşık olmak bulmak, yitirmek, yeniden bulmak üzerine kuruludur. Aşkın doğasında her zaman engeller vardır. Eğer bir engel olmazsa, âşık olma eylemi gerçekleşemez.' Biz bu engelleri yaratıp, sonra çözeceğiz."

9 Şubat 20:00

Banu, "Müsterih olun Engin Bey" dedi, rahatlatıcı bir ses tonuyla. "Size garanti ediyorum. On beş milyonluk bir şehirde aynı kitabı okuyan, aynı satırların altını çizen, aynı şairi ve aynı mısraları seven iki insanın bir otobüste yan yana oturmalarının olasılığı çok küçüktür. Eğer bu iki insan bir araya geliyorsa ve birbirlerini fark ediyorsa karşılaştıkları bu durumun ne kadar az bir olasılık olduğunu bilirler. Ve bunun bir mucize yahut kaderleri olduğunu düşünürler. Biz de Ceren'in, tüm bu olanların tesadüf olmadığını, aslında her şeyin bir anlamı olduğunu düşünmesini istiyoruz."

7 Ocak 16:00

Kenan geriye yaslandı. Anlatmaya başladı "İlk önce ayrıntılı bir araştırma yapıyoruz. Nerede yaşadığını, ailesini, arkadaşlarını, komşularını, hangi okullarda okuduğunu, ne tür müzik dinlediğini, ne tür kıyafetler giydiğini, neler yapmaktan hoşlandığını, işe nasıl gidip geldiğini, neleri sevdiğini, nelerden mutlu olduğunu, nelere üzüldüğünü, daha birçok şey. Tüm bunlarından sonunda profesyonel oyuncularla kurmaca bir oyun hazırlıyoruz. Yani biz oyuna başladığımızda Ceren'in göreceği her üç kişiden biri bizim için çalışıyor olacak."

6 Ocak 12:00

Engin ceketinin iç cebinden Ceren'in fotoğrafını çıkarıp hiçbir şey söylemeden Banu'ya uzattı. Gözü duvarda asılı duran vergi levhasına takıldı. Eros A. Ş. Banu fotoğrafa baktı, Kenan'a gösterdi. Engin'e döndü, gülümseyerek. "Demek size âşık etmemizi istediğiniz kadın bu" dedi. ❀

Hayatın mânâsızlığı içindeki mutluluk sahneleri...

Pınar Öğünç, hayatın mânâsızlığı içine mutluluk sahneleri koyma gayretlerini...
Nefes alır gibi işlenen küçük kötülükleri, istemeden yapılan küçük iyilikleri...
Yalnızlığın, tesellinin, tahammülün ve mırıl mırıl söylenen yalanların vesilelerini...
Teferruatları, boşlukları, saçma hararetleri, gergin ve gevşek karşılaşmaları, tuhafıkların
derinliğini, kısacık manzaraları anlatıyor. Yan yana ve apayrı. *Aksi Gibi*, beyhudenin, eksikliğin,
çelişkilerin, sıkıntı yok diyebilmenin hikâyeleri... Türkçe edebiyata yeni bir parantez...

GOLDEN BOY SALİH

Ortaokul son sınıfa geçtiğimde kendimi büyümüş hissetmiştim. Sigaraya başlamaya karar verdim. Her varoшта olduğu gibi bizim varoşun da okullara yakın bakkalları dal sigara satardı. En son dal sigara aldığımda dalı 25 kuruş, paketi 2,5 lira falandı. Büyük kâr. Öyle başladım sigaraya. Teneffüslerde duvardan atlayıp kuruyemişçiye, oradan da okula yakın bir konumu olan boş arsaya sigara içmeye. Teneffüs bitmeden sigarayı bitirip tekrar okula. Her gün okula giderken babamın dükkânının önünden geçerdim. Eli bol, gönlü zengin bir adam benim babam. Annemden aldığım harçlığın üstüne paran var mı diye sormadan bir de o verirdi. Akşam okuldan geldiğimde azarlardı annem. Çünkü param var deyip geri çevirmem gerektiğini düşünürdü. Yine böyle bir gün okula giderken, babam beni yanına çağırırdı. Gittim yanına. “Bir şey soracağım ama doğru cevap ver” diye peşin bir şart koydu masaya. Sordu arkasından, “Sigara içer musun?” Korktum. Kim görmüştü acaba bizi? Hangi orospu çocuğu gelip gammazlamıştı? Herhalde üzerime kokusu sindi, bu soru bir şüphe üzerine soruldu diye düşündüm. Biraz tereddüt ettikten sonra “Hayır” dedim sadece. Bir süre bana baktı. 30-40 saniye kadar. Sonra eline aldığı fırça sapıyla kafama vurmaya çalıştı. İsterken, ben kolumu kendime siper ettim. Sopa koluma indi. O anda ağlamaya başladım. Kolum değil canım çok acıyordu. Kalbim acıyordu çünkü o güne kadar bana sesini yükseltmemiş bir adam, kafama sopayla vurmaya çalışmıştı. Kaçtım hemen oradan eve. Odama girdim. Yatağın içine. Akşama kadar yatağın içinde Nuri Alço’nun yanında çıplak uyanan Banu Alkan gibi ağlayarak bir sağa bir sola döndüm. Akşam kapı açıldı. İçeri babam girdi. Nefret ediyordum ondan o an.

Ağlamayacak kadar nefrete sahiptim. Olumsuz olduğuna bakma. Nefret, insanı ayakta tutan çok gerçekçi bir duygudur. Yatağımın kenarına oturup beni dürttü eliyle. Ona doğru dönüp yatağın içinde doğruldum. Yere bakıyordu. Yüzüme hiç bakmadı. Bir şeyler söylemek istiyor gibiydi. Çenesi titriyordu. Titreyen ve biraz sitemkâr, biraz mahcup bir sesle “Eşşoğlueşek, niye yalan söylüyorsun? Baba ben sigara içiyorum desen, sana mı kızacaktım sanki? Yalan söylemen çok zoruma gitti o anda tutamadım kendimi” dedi ve ağlamaya başladı. 49 yaşında bir adam, 13 yaşında birinden özür diliyordu. Çocuk aklım. Tepki veremedim hiç. Ne boynuna atılabilirdim. Ne de seni seviyorum diyebilirdim. Zaten ondan sonra hiçbir zaman bir şey diyemedim. O zamana kadar hep kavga ederek iletişim kurduğum babam, hayatımın ilerleyen yıllarında da kâbusum olmuştu. Hiçbir seçimimi onaylamayan, ne olmak istediğimi önemsemeyen bir adam. Çünkü onun mesleğini yapmamı istiyordu. Kuaför olmamı. Adam olmamı. Onun koyduğu adamlık kriterlerine uyarak...

Sonra zaman geçtikçe uzaklaştım onlardan. Babamdan özellikle. Baskılarından. O kadar bıkmıştım ki bu bıkkınlık, sevgisizlik olarak zuhur etmişti üzerime. Yok sayıyordum onu. Hatta 23 yaşına kadar onun gibi olmaktan, fiziki ve manevi olarak ona benzemekten ölesiye korkuyordum. O yaşımdan sonra ne oldu bilmiyorum. Değişti bütün düşüncelerim. Belki de ergenlikten geç çıktım. Ne kadar seviyordum babamı aslında. Huyum suyum ve fiziki görüntümün tamamen ona benzediğini fark ettiğim ilk gün biraz korksam da sonradan bunun iyi bir şey olduğunu düşündüm ve hissettim. Bir şeyler vardı bu

kez de bunu ortaya çıkarmamı engelleyen. Babamın bir gün öleceğini düşünüp, sadece bu düşünceyle ağlama krizlerine girecek kadar, sadece bu düşünceyle kolum kanadım kopmuş hissedecek kadar çok seviyordum ama söyleyemiyordum. Aramıza kocaman duvarlar örmüştük. Kuvvetli duvarlar. Bu duvarlar ne sevgi geçiriyordu ne de sevgimi anlatan bir ses. Cesaret versin diye uyarıcı şeyler kullanıp karşısına çıktım. Belki söyleyebilirim diye sabaha karşı 4’lerde kanımda yüksek miktarda alkol ve uyarıcı parçaları evi arayıp, telefonu açan babamın sesini duyar duymaz çok kötü bir rüya gördüm iyi misin, diye saçma bir yalanla ağlamamı kamufle ettim. Ama hiç söyleyemedim. Baba seni seviyorum diyemedim. Ve düşünüyordum; bu adam bir gün ölecek. Ben seni seviyorum baba diyemeden. Ve gidip mezarı başına sabaha kadar köpek gibi ağlayacağım. Hayatının geri kalanını pişmanlık içinde geçiren bir adam olarak, başlangıcı babamın taze mezarına sarılıp beni duyması için yalvararak yapacaktım. Hatta askerden geldikten sonra uzun metraj bir film olarak çekilecek bir filmin bazı bölümlerine o anları da koyacaktım.

Babalar ne olursa olsun hep güçlüdür. Kim olursa olsun, karakteri, dünya görüşü, kendi. Ne olursa olsun güçlüdür o adamlar. Benim babam da o babalardan biri. Öyle güçlü

ki, benim senelerden beri yıkıp geçemediğim, ortaklaşa ördüğümüz o büyük duvarı yıkıp geçti. Yarım yamalaktan biraz daha az bir teknoloji bilgisiyle, bana şu mesajı atarak;

Sadece bu mesajla yıktı babam duvarları. Askerliğim bitiyor. Tezkere aldıktan sonra birkaç hafta Çanakkale’de, eniştemlerde kalıp kafa dinlemek istiyordum ama şimdi tezkereyi aldıktan sonra yapacağım ilk şey bir an önce İstanbul’a gelip, 28 yılda

hiç sarılmadığım kadar babama sarılmak olacak... Çünkü o benim babam.

Kız arkadaşım ile buluşacağım zaman annemden gizli cebime fazla fazla para koyan, ablam, kardeşim ve beni alarak gençliğinden beri alışkın olduğu marka giyinme tutkusundan bize de pay veren, eve dönüşte faturaları atıp; “ananıza bu fiyatları söylemeyin” diye tembih edip bizi yalana teşvik eden, hayatının büyük bölümünü kumarda kaybetmiş, Yeşilçam filmleri izlerken gizli gizli ağlamaya çalışan, yakalandığı zaman “hassiktir köpekoğlu köpek” diyen, oğlu küçükken muz istedi diye uzaktaki iş yerine yürüyerek gidip gelen ama yine de o muzı alan, kararlı, yalancı, duygusal, çok fırlama, çok komik, gönlü zengin, eli bol, gözleri bozuk musluk, sakallı, kel, muzip ve dünyanın en duygusal babasına sahip bir adamım. Semtte ona Berber Salih diyorlar. Hızlı yaşadığı gençliğini geçirdiği Bakırköy’ün eski kulağı kesik akranları ona Golden Boy Salih diyor; o zamanlarda Bakırköy’de parmakla gösterilen bir dükkânından alıyor bu lakabı.

Ben kusurları olan, yani tamamı ile insan bir babanın oğluyum. Ve babamla gurur duyuyorum. Yine aynı üzüntüleri yaşayacağımı bilerek reenkarne olsam, yine Golden Boy Salih’in oğlu olmak isterdim.

Siz de öyle yapın. Ne olursa ya da nasıl ya da kim olursa olsun, baba sevgisi kavga ettikçe demlenir. Ünlü Kadıköy düşünürü Kaan Çaydamalı her ne kadar “Babalarımızı affedersek ne kalır geriye” demiş olsa da babalarımızı affedelim, zaten geriye bir şey kalmasa da olur...

Gidip babanıza sarılın. 🌸

02 12 2014 Sal

Nasılbaslasam sizehicbirzamanda budabizimbabamızıdiyebileceğinizh areketlervedavrNislaricindeolmadı m sizlerden beni afetmenizi istiyorum olummkalımvar benbugunvarımyarinyokumsızden tekbistegimvar bendensonra annenize iyibakmaniz benhakkimihalelediiorumssızdehe laledinallahyardimcinizolsun

12:33

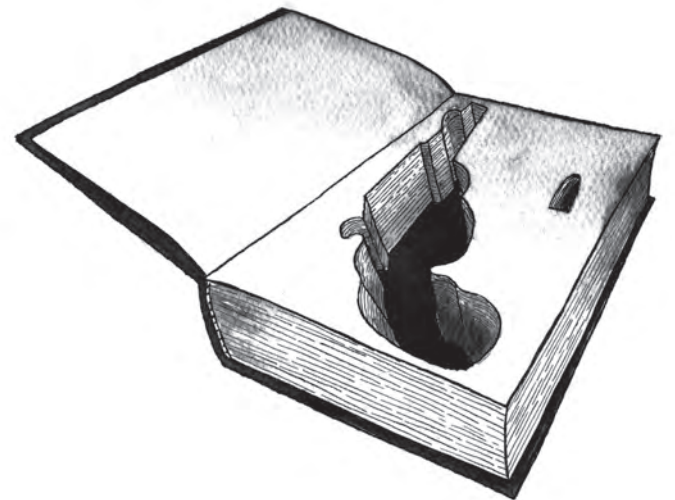
DERS:
EDEBİYAT

ŞENOL
BEZCİ

KONU: Türkiye’de Yazar Olmak

KONU: Edebi Portreler

Agatha Cristie

DTK Eşbaşkanı, HDP Şırnak Milletvekili SELMA IRMAK ve yıllarını ‘Dünyanın Sokakları’nda geçirmiş gazeteci seyyah METİN YEĞİN ile, 21 Şubat Dünya Anadili Günü’nden yola çıkarak ‘anadili meselesi’ni konuştuk.

DİRENEN DİLLER, DİRENEN ANADİLİ

METİN YEĞİN

Bolivia örneğine bakarsak, bu ülkede 37 resmi dil olduğunu görürüz. Bu dillerden bazıları yasal olarak tanınmadan önce yok olmak üzereydi. Şimdi anayasada 37 resmi dil var ve ülke bölünmedi. Ama herkes kendini ifade etme, tanımlama hakkına sahip oldu. Kültürün yüzde 70-80'i dile ilişkin bir şeydir. Dil olmadan herhangi bir kültürden bahsedilemez.

Bir dili kağıt üzerinde

tanımlamakla yaşatamazsın. Şu örneği vereyim: Gutamala'da 36 yıl süren iç savaşın sonunda, 96'da barış imzalanmadan önce "Mayaca" yasak bir dildi. Yani "Mayalar yoktu", Kürtler gibi onlar da "bulunmamışlardı". Ama halkın yüzde 65'i Mayaca konuşuyordu. Devlet ile gerilla arasında barış imzalandığında, maddelerden bir tanesi de Maya dilinin korunmasına ilişkindi. Hatta üniversiteye Maya dilinde dersler kondu. Ama, şu anda yasak olmamasına rağmen Mayaca konuşma oranı çok düşmüş durumda. Barışın üzerinden 19 sene geçti, Mayaca konuşma oranı yüzde 20'ye düştü.

Çünkü kültürün toprakla doğrudan bağlantısı var. Siz istediğiniz kadar serbest bırakın, eğer neoliberal politikalarla tarım ve toprağı boşa çıkarıyorsanız, kente giden hiç kimse o dili konuşmaz. Konuşmalar bile dil o dil olmaz. Mesela Kürtçe'de ayrı ayrı birçok "kar" kelimesi var. Ama Hakkari'deki herkes Mersin'e göç etmiş olunca artık kar kelimesi falan kalmaz geriye. Çünkü artık kar yoktur. Yani "yürüyen merdiven" in Mayacasının olmaması gibi... Sen bir şey uydurabilirsin "yürüyen merdiven" e ama o Mayaca olmaz, kimse tarafından kullanılmaz.

Bir dil kendi kimliğiyle, kültürüyle birlikte yaşayabilir. Zapatistalar da yerel özelliklerini kimlik olarak yaşatmayı, kendi kimliklerinden ayrılmamış bir mücadele vermek gerektiğini savunuyor. "Zapatistaları anlamak için Mayaları anlamak lazım" demişti Subcomandante Marcos'la görüştüğümde. Mayaların dilinde "Ben" diye bir kelime yoktur, "Biz" vardır. Mayacanın birçok lehçesinde "ben" diye konuştuğunda kendini ve aileni anlatırsın aslında, toplumsal bir "ben" den bahsedersin. Kapitalist toplumda böyle bir dilin yaşama şansı var mı? Sadece dil anlamında da değil. Mayalardan biri "Benim kalbim ağrıyor" dediğinde ne demek istediğini anlamak lazım, kalp krizi geçireceğini sanmamak lazım. Dil ve kültür, dil ve yaşama biçimini iç içe değerlendirmemiz gerekir. Batı kültürünün içerdiği bir "Serbest bırakalım" anlayışı ya da bir televizyonda o lehçede haber okuma uygulaması o kültürel durumu yaşatmak anlamına gelmez.

Akademik bir dil, ölmüş bir dildir. Mesela, Hititoloji diye bir dil olduğundan bahsedebilir misin? Üniversitede bölümü olan dil için "vardır" diyemeyiz. Yakın zamana kadar akademide Kürtçe yoktu diye "Kürtçe yoktur" diyemeyeceğimiz gibi. Hatta akademik Türkçe de ölmüştür. Mesela Anadolu Türkmenlerinin çok sık kullandığı "nazal n" nin alfabe karşılığı yoktur. Bu mesela hiç üzerinde durulmamış, başka türlü bir asimilasyondur. Dünya Anadili Günü'nde Anadolu Türkmenlerinin asimilasyonunun da anılması gerekir. Garip ama Osmanlı'nın tarih boyunca en fazla katliam yaptığı halk olan Alevi Türkmenlerin asimilasyonu da, dillerinin yok edilmesi de hiç konuşulmuyor.

SELMA IRMAK

Eşbaşkanı olduğum DTK (Demokratik Toplum Kongresi) sivil demokratik bir kurumdur ve Kürdistan'da demokratik özeğin geliştirilmesi için oluşturulmuş siyasal bir yapıdır. Bu doğrultuda kurmuş olduğumuz birçok komisyondan biri de Dil ve Eğitim Komisyonu. Geçen yıl Eylül'de yaptığımız genel kurulda önemli kararlar aldık.

2015 boyunca, her şehir ve kasabada, anadilinde eğitim talebini gündemleştirmek için düzenlenen etkinlikleri yaygınlaştıracğız. Tüm belediyelerimiz, bulundukları şehrin nüfusuna göre kreş, anaokulu gibi anadilinde eğitim ve öğretimi hakim kılacak yerlerin açılmasını sağlayacak.

Geçen yıl üç pilot bölgede açılan okullar sembolik bir adımdı; tekçi, inkarcı ve asimilasyoncu zihniyete karşı. Devletin bu adıma karşı tavrı sert oldu. Okullar defalarca mühürlendi. Ama o mühürler yine halk tarafından defalarca söküldü. Eğitime bu şekilde, fiili olarak devam edildi. Şu anda üç okulumuzda çocuklar kendi anadillerinde eğitim görmeye devam ediyor. Bu okulların sayısını artırmak da aldığımız kararlardan biri.

Devletin engellemeleri hem yasa-anayasa düzeyinde hem de yönetmelikler düzeyinde sürüyor. Daha kötüsü, devletin zihniyeti Kürt insanını bir halk, bir etnik yapı olarak tanımıyor. Zaman zaman da "Kürtçe eğitim dili değildir", "Kürtçe medeniyet dili değildir" diyerek bu inkarcı zihniyetini açığa vuruyor. Kürt halkı, son kırk yıldır, ağır bedeli olan mücadelesi ile bu durumu aşıyor. Bir taraftan da, son on yıl içinde, dil ve eğitim kurumları toplum ile birlikte mücadele veriyor. Açılan üç okulun bu anlamda da önemi var.

UNESCO 'nun yok olma tehlikesindeki dillerden saydığı Zazaca, Kürt dilinin bir lehçesidir. Soranî lehçesinin Güney Kürdistan'da; Kurmancî lehçesinin Kuzey'de belli bir standarda ulaşmasına rağmen aynı gelişmeyi Dimili (Zazaca) lehçesi için söyleyemiyoruz. Bu lehçenin geliştirilmesi, dilin standardize edilmesi için kimi kurumlar özel olarak çalışıyor. Yayınlar çıkarılıyor, televizyon programlarında ve gazetelerde Zazaca'ya daha fazla yer ayrılıyor. Son yıllarda birçok halk ve etnik yapı kendi dillerinde radyo açıyor, gazete çıkarıyor. Bunu da halkların mücadelesinin bir ürünü olarak görmek gerekir. Yeterli mi? Hayır. Egemenlerin hâlâ halkları ve dilleri yok sayan bir iktidar anlayışı var. Bu anlayışın geriletilmesi, demokrasinin geliştirilmesi gerekir.

Anadilinde eğitim hakkı, insan olma hakkıdır, kolektif bir haktır. Bunun bütün toplumlara benimsenmesi ve uygulanması için en başta o topluma ait bireyler tarafından benimsenmesi ve yaşamaştırılması önemli. Halkların, kültürlerin bir arada-birlikte var olma ve yaşama çabaları için... Aksi halde ırkçı, ulus devletçi ve iktidarcı anlayışlar bu doğal ve insani durumu ters yüz edebilir, halklar arası düşmanlığı körükleyebilir. ✿

Kepenklere kapalı bir hayat yaşamak istemediğinden
Nefret ettin, diş ağrısından ve nezleden
Zaten dünya irin, çıban dolu,
Bizim içimiz hayat dolu, aşk dolu

Ne güzelsin ulan gökyüzü, elimi gezdirdiğim taş duvar,
kıcımı sürttüğüm kaldırım
Hadi kalk bir çay içelim
Anzavur pasajında
Ve koksun ağzımız leş gibi
Çay-sigara
Öpüşelim kireç gibi
Bir Fransız'ın hiç duyamayacağı sir kokuyla

Algısı hadım bir hayat yaşamak istemediğinden
Nefret ettin vecibeden, görevden...
Zaten ömür habis, dert dolu
İnkâr edemezdin sen; nefsin inatken, zevkken

Neyin çelişkisi bu sevdiğim, sevdiceğim?
Yapılacak onca şey, tadılacak onca beden, bacaklarını
sürecekğin dünya ahiret bunca coğrafya varken
Bir ev kurmaya çalıştın
İki koltuk, bir masa; derken:
Kedi maması, cama sineklik,
Kapiya demir kapı
Gidiverdi bir aylık maaşın ve evin girişi artık ç(d)elik

Başka hayatlar var!
Var biliyorsun
Ama utancından
Çocukluğunda bacağını sürttüğün ayıyı
Bi koşu cama asıyorsun
İçin sızlıyor içerde
Yalnız mı kaldı orada diye
Tutup bir de
Müzik setini bağlıyorsun, demir direğe

Senin evin boş, camın tuğla, duvarın şehir
Senin evin bahane
Ayıp diyor herkes
Aldığın her zevke

Müezzinin ağzını bantlıyorsun Cuma günü
Ve sen bağırıyorsun minarede, iki desibel yükselttiğin
sesle

"Ey cemaat af eyle
Ayıbın yolu kayıp
Yaşıyoruz kısır olduğumuzu sandığımız bir memlekette
Ey cemaat af eyle
Yükseklik korkum var
Söyleyeceklerim
Bu kadar!"

İniyorsun, inliyorsun!
Ama iyi geliyor...

FAKAT HARUN BU ÇOK GÜZEL BİR ALBÜM

Edebiyat dünyamızın sessiz sedasız isimlerindendir İlhami Algör. Hep doğru bildiğini, hep kendince yapmıştır. Kitaplarını, senaryolarını sessiz sedasız yazmış, “Bakın ne yazdım, bakın neler yapabiliyorum!” diye ortalığı gürültü ve telaşa hiç (bir zaman) boğmamıştır.

Ama bilen de bilirdi “Fakat Müzeyyen Bu Derin Bir Tutku”nun (tıpkı diğer kitapları “Kalfa ile Kırılıca” ve “Müzeyyen ile Nezahat” gibi) sıra dışı kitaplar, yenilikçi ve hatta deneysel kitaplar olduğunu.

“Fakat Müzeyyen...”’in Çiğdem Vitrinel’in elleriyle sinemaya aktarılması, Algör’ün hiç bulaşmadığı, hatta bulaşmak bir yana civarından geçmemeye özen gösterdiği popülerliği getirecek kendisine. O zaman da işte, yazdıklarının yenilikçi ve deneysel yanlarını belki daha iyi kavrayacağız. Daha evvel ancak üç-beş kişinin ilgisini çekmiş eleştiriler/incelemler, belki bu sefer daha fazlamıza bir şeyler söyleyecek ve hatta belki de daha kapsamlı yenileri yazılacak.

Zaman, kendisini saklamış (aslında iyilik yapmış, denize atmış) çelebi ötesi bir yazarı, tanıma zamanı.

İŞTE SANA BİR ALBÜM

“Fakat Müzeyyen...”’in nasıl bir film olduğunu eleştirmenler yazdı. Bu Satırların Yazarı’nın (en azından bu dergide ve bu sayfalarda) vazifesi bu olmadığı için filmi geçip, müziğine gelelim.

Filmin müziği Harun Tekin’in ellerinden çıkma. Hem de “tamamen” diyebileceğimiz bir şekilde. Tekin, filme “orijinal müzik” yazmakla kalmamış, filme dahil edilecek diğer şarkıları seçmiş, düzenlemiş ve enstrümanların (tamamına yakını diyebileceğimiz kadar) büyük kısmını çalmış.

Film müziği konusunda ne yazık ki çok da iyi durumda değiliz. Başta Yalçın Tura, Cahit Berkay ve Murat Hasarı olmak üzere, film müziğini ciddiye alan, filme yapacağı müziğin herhangi bir zamanda yapabileceklerinden tamamıyla farklı bir şey olması gerektiğini bilen müzisyenlerimiz yok değil, var. Ama işin geneli, çok da gurur duyabileceğimiz bir seviyede değil ne yazık ki.

Harun Tekin’in (hem film için bestelenmiş müzik hem de başkalarından seçilmiş şarkılar) yaptıkları, bütünüyle mükemmel. “Başrol benim!” diyerek filmi gerisinde bırakmaya çabalamamış bir müzisyenin, filmin gücüne güç katacak sesleri, şarkıları yaratmasıdır bu müzik ve bu albüm.

İŞTE SANA BİR TANGO

Koray Candemir’den Gece’ye, Sakin’den Vega’ya, Replikas’tan Aylin Aslım’a varana kadar çok sayıda mühim isim yer alıyor albümde.

Belli ki Harun Tekin, zaten öteden beri sevdiği, duruşlarını önemseydiği isimleri dahil etmiş filmin repertuarına.

İyi de etmiş. Tekin’in (aslında bütün Mor Ve Ötesi’nin) önlerine düşüp bize tanıttıkları Sakin başta olmak üzere, bütün isimler ve bütün şarkılar ortalamanın çok çok üzerinde.

Bir filmin müziğinin iyi olup olmadığının iki temel kıstası var: Müzik filmi sollamaya çalışmış mı çalışmamış mı? Ve filmin müziği, aradan filmi çektiğinizde ayakta kalabiliyor mu? Her iki sorunun cevabı da Harun Tekin’in yaptıkları için eveT, eveTT, eveTTT!

2015’te bu albümle daha çok vakit geçireceğiz, film vizyondan kalktıktan sonra bile. 🌟

En Güzel Harun Tekin Ve Ötesi Şarkılar

1- Darbe

Mor Ve Ötesi’nin “Büyük Düşler” albümünden. BÜYÜK bir şarkı. “Bir darbe geldi başıma; bir darbe, ben gitmeden divan-ı harbe... Sakla kendini sağlam bir rövanş için.”

2- Daha Mutlu Olamam

“Gül Kendine” albümünden, “Dünya Yalan Söylüyor” dan bir önceki. Onlar patlamaya o albümle hazırды ama biz hazır değildik; bizi beklediler.

3- Yaz Yaz Yaz

Bütün zamanların en güzel cover’larından. Fişek gibi bir rock. Ajda Pekkan’ın ve şarkının altında kalmadan, hatta ne kalması, onu dahi sollayarak çalınıp söylenmiş emsalsiz bir şarkı.

4- Cambaz

Onlar için de bizim için de, her şeyi tamamına erdiren şarkı. MÜTHİŞ.

5- Muhteşem Bir Son

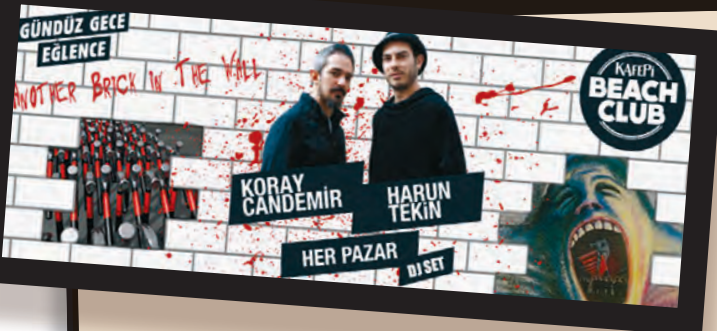
“Fakat Müzeyyen...”’i açan şarkı. Koray Candemir ve filmin oyuncusu Sezin Akbaşoğulları müthişler... Pop dediğiniz hep böyle olsa, öpüp öpüp başımızın üstüne koyardık.

TARİHTEN BİR ŞAPLAK

Harun Tekin ile Koray Candemir’in dostlukları eskidir.

Dost kisvesi altında kuyu üstüne kuyu kazılan bir piyasada birbirlerine hep güvenmiş, fırsat çıktıkça da birlikte çalışmışlardır. “Fakat Müzeyyen...”’deki çalışma son örnektir sadece. Birlikte çalışmayı hep sevdiler. KafePi Beach Club’ta omuz omuza DJ’lik de yaptılar, (“90 Dakika” spor programına benzer bir müzik programı başta olmak üzere) TV projesi de planladılar.

BİTERKEN

başkaları söylemekten vazgeçtiğinde
bildim, yetişemeyecektim hiçbir zaman
onlara

öyleyse ne işim vardı aralarında?

bir bildiği vardır elbet allah’ın, amenna

benim yok!

kırlarınızdan, masalarınızdan ve
yalanlarınızdan

sıkılıp her eve dönmek istediğimde

tokat gibi vurdu yüzüme gerçek

her yer deplasmanken bana

ev nere?

ellerimle alçı çekerken içime

parkta soyut kuşları kutu birayla sularken

yoktunuz hiçbiriniz

şimdi bu kalabalık

niye

eve dönmek istiyorum

ev yok!

niye?

oysa bir zamanlar herkes kadar güzeldim

evim diye girerdim kovulduğum her yere

kimin ahını aldıysam n’olur çıksın ortaya

alsın omuzlarımdan bu ağrımak yükünü

anladım, mümkün değil başka türlü eve
dönmek

bir azatlık canım kaldı söyleyin

helal etsin hakkını.

UĞUR AKTAŞ

AYILAR AYICILAR

Bugün 35 40 yaşlarında olanlar, burnuna geçirilmiş halkaya bağlı zincirle sokaklarda gezdirilen dansçı ayıları hatırlar. Hayvan hakları konusundaki ilerleme düşünüldüğünde günümüzde her ne kadar garip görünse de, 1994 yılında çıkan yasağa kadar İstanbul sokaklarında gezen zincire bağlı ayılar normal bir manzaraydı. Ayı oynatıcılığının yasaklanmasından sonra bu hayvanlar sahiplerinin ellerinden alındı ve rehabilitasyondan geçirildikten sonra çoğu Bursa dağlarında doğaya bırakıldı.

Evliya Çelebi Seyahatname'de İstanbul'daki ayıcı sayısını 70 kişi olarak verir ve bazı ünlü ayıcıların adını sıraladıktan sonra ayıcıların "Kalk-a beri ya vasil / Ye necistten bir fasıl / Seni dağda duttular / Âdem diye oynattılar / Kur yayını divana / Bahçada dolap döner / Seni de döne görsünler" diyerek ayılarını çatal zincirlerle sürüklediklerini belirtir.

Sermet Muhtar Alus ise ayıcılardan şu şekilde bahseder:

"Koca sırtı kakıştıra kakıştıra, ayıyı iki ayak üstünde zıp zıp zıplatırlar. 'Oyna kara oğlan' sayhalarını basa basa, 'Oğlan kolunu da sallama, nafile benim için ağlama' kabilinden türküleri avaz avaz basarlardı. Sonra ayıya güya bazı taklitler de yaptırırlar: 'Yeni gelin hamamda nasıl utanır?' dedi mi ayı yüzünü eliyle kapatır, 'Kocakarı kaynanalara nasıl kızar?' denilince, homur homur homurdanır. Oyun bittikten sonra kırk para daha verilince soyunup ayı ile güreşir, ekseriya yenilirdi."

İstanbul'un dansçı ayıları, 1960'lı yılların gazetelerinde de sıklıkla yer bulur. 23 ağustos 1966 gecesi, Kocaoğlan'la dansöz kız Beyoğlu'nda karşılıklı gerdan kırarlar. Habere göre, Beyoğlu'nda gözlerini süzerek dolaşan dansöz Birsen Nur, ayı oynatıcılarına rastlayınca aşka gelerek ayı ile karşılıklı göbek atmaya başlar. "Ben bu Kocaoğlan'a gelene kadar ne kocaoglanlar karşısında

Kocaoğlan'la dansöz kız karşılıklı gerdan kırdılar

Beyoğlu'nda gözlerini süzerek dolaşan dansöz Birsen Nur, ayı oynatıcılarına rastlayınca aşka gelerek bu sefer de sahne yerine, sokak ortasında ayı ile birlikte karşılıklı gerdan kırıp göbek atmıştır. "Ben bu kocaoglan'a gelene kadar ne kocaoglanların karşısında göbek attım" diyen dansöz Birsen Nur, Hasnun Galip Sokak'ında etrafına toplananların arasında kıvrılınca kıvrılmıştır. Karşılıklı göbek atma varışında bu isten en kârlı "Kocaoğlan"ı sahipli Edirneli esmer Sülo olmuştur. Dansözü sayırcılarına Sülo'nun defa

göbek attım" diyerek seyircilerin arasında kıvrıldıkça kıvrır. Ne dansöz Birsen ne de Kocaoğlan ama bu danstan en kârlı çıkan, Edirneli esmer Sülo olur.

Haberle konu olan bir başka ayıcı ise, Ali Çigal'dır. Foto haberin ilk karesinde, Kocaoğlan ile Ali elense çekerek birbirlerini tartar. Sonra Ali, ayının bir anlık gafletinden yararlanarak çift dalar ancak kendi oyununa gelir ve Kocaoğlan Ali'yi ensesinden yakalayıp yere yıkar.

Nihayet Kocaoğlan, seyircilerin "çayıra, çayıra" sesleri arasında güreşi kazanır.

Ayı oynatıcılığı genellikle Çingenelerin yaptığı bir işti. Ayıcılar ellerindeki tef ve değnekle sokak sokak gezer, meraklı halkın önünde

ayıya türlü numaralar yaptırıp oynatırlar, bunun karşılığında bahşiş beklerlerdi. Ayıların çektikleri göz ardı edilince oldukça eğlenceli görünen bu iş, ayıların penceresinden bakınca safi dram doluydu. Ayılar yavruyken alınıp, ön ayakları kızgın bir saca konup tef çalınarak hayvan bu sese şartlandırılırdı. Ayıcılar, ayının üzerindeki hâkimiyeti de burunlarına geçirdikleri halkayla sağlar, kızgınlık halinde zarar görmemek için de pençe tırnaklarını keserlerdi. Ayı Şakir Sultanahmet'te alıkonulduğunda, oynamayı öğresin diye kafasına vurulduğu için kör kalmış, burnundaki halka yüzünden koku alma duyusunu yitirmiş haldeydi. ❦

Ayılar yavruyken alınıp, ön ayakları kızgın bir saca konup tef çalınarak hayvan bu sese şartlandırılırdı.

Yeryüzünde düşler kurmaya devam ediyoruz...

Sinema, Televizyon, Video Terimleri Sözlüğü

Sema Fener

Sözlük, 320 sf.

Sema Fener'den 3.000'den fazla terimi ve açıklamasını içeren sinema-televizyon-video sözlüğü!

Özgürlük Sema Fener

Oyun, 91 sf.

"Basic Motion Pictures Techniques", "HD Sinematografi" ve "Çıplak Ayaklı Kontesler" adlı kitapların yazarı Sema Fener'den politik bir tiyatro oyunu: "Özgürlük"

Yitik Ülke Yayınları

facebook.com/yitikulkeyitap • twitter.com/yitikulkeyayin • www.yitikulke.com

genel dağıtım
PUNT

MERHABA PARİSLİLER

Biz bu ülkede canımız patlayana kadar sıkılıyoruz. Çünkü canımızın hiçbir değeri yok.

Şimdi bir şey anlatacağım. Diyelim babam solcuymuş. Ama erkenden ölmüş. Diyelim dayımlar filan var. Onlar da sağcıymış, tamam mı? Onlar ölmemiş. Ölmeyen, ölene hükmeder. Yani şöyle diyeyim. Ölmeyenler, ölü tarafına hükmeder. Bunu aklında tut. Başlıyor hikâye.

Diyelim ben 8 yaşındayım. Denize gideceğiz. Acayip heyecanlıyım. Her yaz giderdik önceden, solcu babamla. Ama solcu baba nalları dikti; sağcı dayı var, onu hatırla. Neyse işte... Dayım geldi. Bizi aldılar. Hep birlikte denize geldik. Annem bana mavili morlu bir bikini almış. Tam giydim derken, küüüüt! Kafamdan aşağı beyaz bir tişört geçirdi yengem. Annem baktı. Ben o renkli bikininin üstüne giydim mi tişörtü... Hadi denize... Yok ben istemiyorum deniz filan. Oturacam. Kumla oynucam ulan ben! Annem sessizce “İyilik ettiler denize getirdiler” dedi. E ama mor bikinimin üstüne bu sikindirik tişörtü niye giydim ki ben şimdi? Böyle iyilik olur mu diyemedim. Kumda oturdum. Girmedim. Allah belasını versindi öyle denizin. Ben girmem böyle onun içine.

İyilik, o yüzden benim için hep ağzına sıçan bir şey oldu. Biri iyilik ediyorsa, kesin ömrüne el koyacaktır. İntikam alacaktır. Hükmedecektir. Dedim bir de demek Allah da sevmeyi mor bikinimi. Ne de güzeldi.

Ama insan bir kez kahkahasından vurulunca, çığlık atarak gülmeye başlıyor. Acıyla karışık kahkaha...

Çaresiz Parisliler,
Şimdi sana ne kadar çok benzediğimi anlatacağım. Bir gün mevlitteyiz tamam mı? Bütün kadınlar bir arada. Şenlik var. İlahi yok mu, ilahi diye şarkı sırasını bekliyoruz biz. Oturmuşuz. Tabaklar geliyor filan. Kavurma, tulumba, pirinç pilavı aynı tabakta. Neyse, kimse ölmemiş bu arada. Bebek doğmuş. Okunup üfleniyor. Beni bir gülmek aldı. Güldüm. Niye bilmiyorum.

Kesin komik bir şey olmuştur. Yoksa durup dururken niye güleyim? Gülünce, ömrümce suratını unutmayacağım bir kadın, çantasından bana topuz başlığı olan bir tiğ gösterdi. Başım döndü. Gözüm karardı. Gülücüğüm içimde patlayan havai fişeklere döndü. Döndü de içimde havalanan kuşları vurdu. Patır patır düştüler yere. Hiç anlamadım. Tanrı dedim, demek ki çok ciddi biri. Neden gülmeyelim ister ki Tanrı? Ben Tanrı olsaydım dedim, dünya gibi güzel bir şey yaratırsam, neye olsa gülsün insanlar isterdim. Bana da gülsünler hatta. Var ya... “Ah, sen ah, işin gücün saklanmak seni şakacı seni...” desinler bana isterdim... Yine gülsünler. Ama gülsünler yahu. “Gülün diye yarattım bu dünyayı” derdim, ben Tanrı olsaydım.

Güzelim Parisliler,
Benzetmek gibi olmasın ama, şimdi bana benziyorsun işte. Şimdi, ben sana desem ki, yıllar sonra ben böyle bir şey olmadığını anladım olan bitenin. Benim tanrım çok güzel, gelsene desem, biliyorum ki gelmezsin. Tanrı, bence, bizi dünyada daha özgür bırakmışken, değerlendirmeyi yarışma sonrası yapacakken, yarışmacıların çıkıp birbirini katletmesine, eminim şaşkın ve üzgündür.

Ama insan bir kez kahkahasından vurulunca, çığlık atarak gülmeye başlıyor. Acıyla karışık kahkaha... Çok yağarsa çamur olur. Az yağarsa tutmaz. Ben ne istiyorum biliyor musun? Acı aradan çekilsin ulan!

Ulan demek acıya dahil mi canım Parisliler? 🐾

NEBİL ÖZGENTÜRK

Kendimi tek kelime ile tanımlayacak olursam; **Adrenalin.**

Hayat felsefemi en iyi anlatan cümle; **Vicdanlı olmayı bırakmadan, alçaklaşmadan ve ahmaklaşmadan hayata bir çivi çakmak.**

Şu sıralar benim gündemim; **Türkiye’nin kültürel ve etnik kimliklerine dair Can Dündar ve Coşkun Aral’la yaptığımız Biz Kültür Yolcuları Belgeseli’nin Cnn Türk’te yayın hazırlığı...**

Bugüne kadar yaptığım en heyecan verici şey; **Geçen yaz ikiz çocuklarım Kaan ve Yiğit (28 yaşındalar) ve küçük oğlum Arın’la (3 yaşında) aynı anda denize bıraktık kendimizi ve çok eğlendik. Kendimi çok güvende ve mutlu hissettim.**

Şu hayattaki en büyük hatam; **Erken öfkelenmem ve bu yüzden kimi dostlarımı kırmış olmam. Sonra toparlasam da...**

Yaşadığım en talihsiz olay; **İstanbul’u sarsan El Kaide bombaları sırasında telefonların iptal olması nedeniyle annemin ölümünü geç haber almam ve cenazesine katılamamanın hüznü.**

Hayatımın dönüm noktası; **1983 yılının Eylül’ünde bir film setinde emekçi olarak çalışmaya gider iken aynı gün bir gazetede işe başlamam ve bugüne uzanan yazı ve belgeselcilik yılları.**

Gazeteci olmasaydım; **Hekim olmak isterdim** Çok isterdim ama iş isten geçti artık; **Fransızca ve İtalyanca öğrenmek isterdim.**

En büyük takıntım; **Kazıklanma ve dost aldanmasına duyduğum kaygı!**

Asla kayıtsız kalamam; **Dostlarımın özel dertlerine... Biçare hallerine.**

Beni en çok kızdıran şey; **Arkadan dolap çevrilmesi.**

Hayâlimdeki dünyada; **Kimsenin kimseyi ötekileştirmedeği, her kimlikten, her cinsten, her mezhepten insanın aşağılanmadığı bir dünya. Ve ülkemde “Gavur” kelimesinin yasaklanması.**

Bana göre insanlığın en büyük sorunu; **Vahşi kapitalistlerin hırsı... Para kazanmak için her yolun mübah sayılması.**

Dünyayı değiştirmeye oradan başladım; **Yoksul halkların refahının yükseltilmesi, el birliğiyle açlığın giderilmesi, büyük ülkelerin emperyal amaçlarının önlenmesi.**

Politika bence; **Gerekli ama bilim adamları ve sanatçılar ağırlık olarak girerse.**

Fikirlerini kendime en yakın bulduğum kişi; **Zülfü Livaneli.**

Hak ettiği değeri göremediğine inandığım biri varsa o da;

Ben hak ettiği değeri mesleğim ölçüsünde vermeye çalışırım... Ki yaptım bunu yıllarca.

Onunla tanışmayı çok isterdim; **Castro... Aynı dönemde yaşıyorduk: Mustafa Kemal Atatürk**

Aşk benim için;

İki kişiliktir! Ve bir günlük bir alevdir, ardından sevgiye dönüş halidir!

Kendimi en yalnız hissettiğim an;

En yakınlarımla, aile üyelerimle küs kalmam.

Bence bir insana verilebilecek en anlamlı hediye;

Ona kendini değerli olduğunu hissettirmek ve yaptığı iyi şeyleri hatırlatıp, yanlışlarını, hatalarını unutturacak bir sohbet...

O yemeği bir de benden deneyin, parmaklarınızı yiyeceksiniz;

Et sote.

Başucu filmim;

Masumiyet (Zeki Demirkubuz) - Mississippi Yaniyor (Alan Parker)

Başucu kitabım;

Memleketimden İnsan Manzaraları (Nazım Hikmet)

Şarkılarıyla beni en çok etkileyen müzisyen; **Zülfü Livaneli ve Sezen Aksu**

Kendimi en rahat hissettiğim yer; **Evim ve ofisim.**

Onun yerinde olmak isterdim;

Şener Şen

O eşyanın bendeki manevi değeri çok yüksek;

Abidin Dino’nun babama özel olarak resimlediği, üzerinde Hazreti Ali yazan desen.

Gelecek plânlarımın başında;

Biyografik bir senaryoya dayalı sinema filmi yapmak geliyor.

Size bir sır vereceğim;

Burada yazılan bir şey sır olamaz. Sır kalpte kalır.

Son olarak söylemek istediklerim;

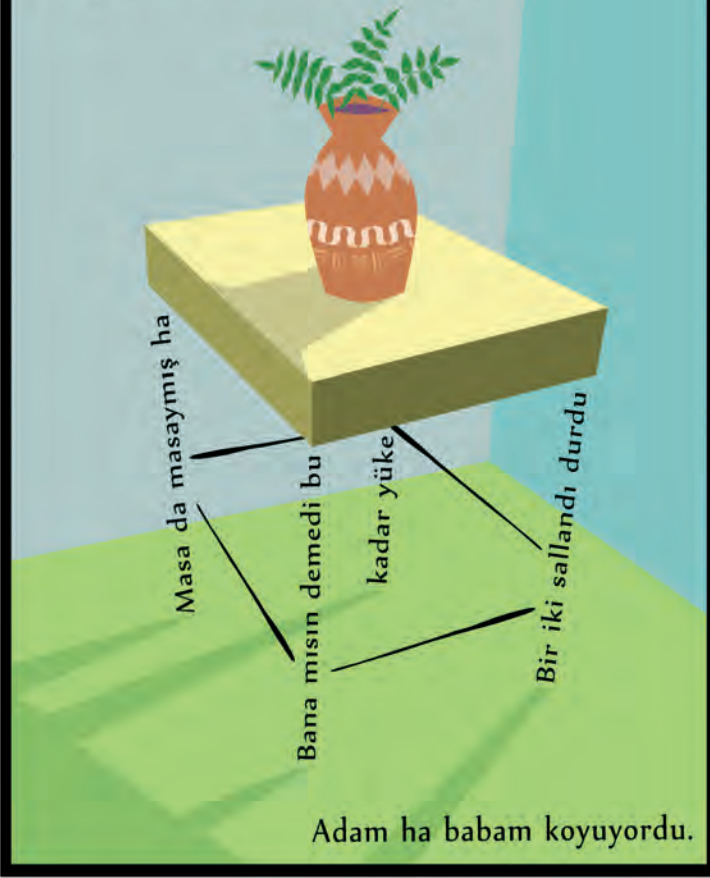
OT Dergisi’ni, emek verenleri selamlıyorum. Ve kaptan Metin Üstündağ’ı

yaşayan en büyük, en yaratıcı mizahçılardan biri ve en komik arkadaşım ilan ediyorum! 🐾

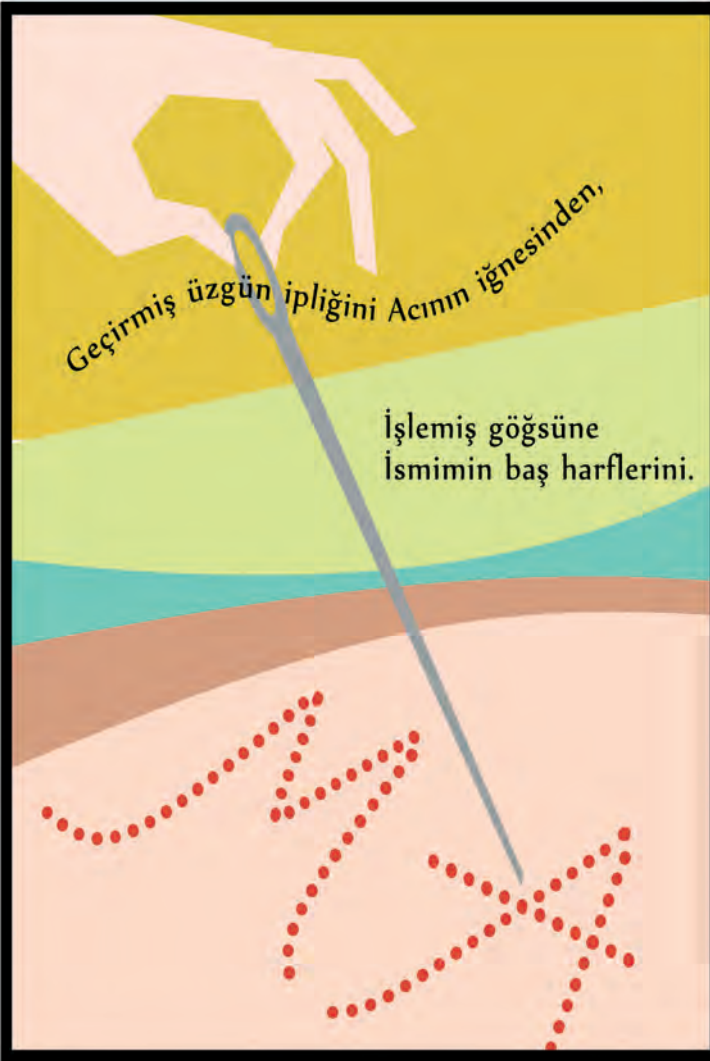

GÖR Kİ BAŞA NELER GELE

Uzandı masaya sonsuzu koydu
Bir bira içmek istiyordu kaç gündür
Masaya biranın dökülüşünü koydu

Edip Cansever'in "MASA DA MASAYMIŞ HA" şiirinden

Metin Altuok'un "YOL" şiirinden

Bir şeyi kırk kere söyleyince olurmuş. Komşumuz Zarife teyze vardı. Ona, Zarife isminin verilmesi de bu beklentiden kaynaklanmış olsa gerek. Ne var ki bu, bir temenniden öteye geçmemişti.

Şöyle ki: Kaşları bir trenin ardında bıraktığı duman gibiydi. Trenlerin biri sağdan gelsin biri soldan, tam kafa kafaya gelmişken dondur... Kapkara ve dar-madağın...Aşağı doğru in, iki minik göz, bir Gerard Depardieu burnu, Turgut Özal çenesi... Bütün ziyneti yüzündeydi, her bir beni kristal bir yüzük taşı gibi, yüzünün her bir noktasına özenle yerleşmişti. Hal böyle olup bencikler ailesi de iki elin parmaklarını, bir ayağın parmakları kadar geçince, Zarife teyze her biriyle tek tek ilgilenmekten bıkmış, bakımlarını aksatıp üzerlerinde yetişen tücüklerin de saçaklanmasına göz yummuştu...

Yüce yaradan, her bir kadına belirli ölçüde verdiği uzuvları Zarife teyzeden sakınmayıp ona; bol bol, genişçe ve löpür löpür vermişti. Bu imrenilecek vücudun çarşaf altında kalması, onu, üzerine kara bir çaput atılmış, büyükçe, yürüyen bir un çuvalı gibi gösteriyordu.

Gel gelelim Kasım amcaya. Bir tembel hayvan sakinliğiyle gezinirdi ortalıkta. Çölde, susuz kalmış bir adam... Genç bir ağacın dahi arkasına geçince görünmez olurdu. Zavallı adam, bir ağaç gövdesi değil de o ağacın dalı kalınlığındaydı. Fakat sabrı, yatağını darmadağın eden bir nehir gibiydi. Taşmayagörsün, öfkeden sakınmak lazımdı. Hele ki Zarife teyze yanındayken... Meseldir: Karısı yanındayken, hiçbir erkeği küçümseme...

Efendim, bir kısmınız yaş itibarıyla, bir kısmınız da bölgede yaşamadığınızdan bilmezsiniz. 90'larda tren, otobüs, minibüs vs gibi toplu taşıma araçlarında, sürekli kimlik kontrolü ve arama yapıldı. Malum; asker kaçağı, dağ yolcusu, bilumum yasak ve tehlikeli, kısa yoldan zengin edici madde kontrolü... Çok acayip yıllardı. Yönetimde, eyalet sistemi gibi bir uygulama vardı. Mesela "A" ilçesinden, başında bir çefyeyle yola çıkmışsın, "B" ilçesine gidiyorsun ve öğreniyorsun ki "B" ilçesinde bir yüzbaşının emriyle çefye takmak yasaklanmış. İşte bu yüzden aramalarda, üzerinde yasal olmayan bir şeyin var olmadığından emin olamazdın. Oysa herkesin ağızda yasal olmayan bir şey vardı, konuşunca ortaya çıkardı.

Bu dönem, kimsenin mecbur kalmadıkça seyahat etmediği bir dönemdi. Zira Ungoliantlar'ın ördüğü karanlık, bölgenin üzerine çöküvermişti.

Hâsılı, Kürtçe bir söz vardır, "O günler gitsin, geri dönmesin."

Bu iki sevimli insanla, kadim bir komşuluğumuz vardı. Bir sabah annem dedi ki: Oğlum, Zarife teyzenler Diyarbakır'a gidiyor, istersen seni de orada amcanlara bıraksınlar.

Eski bir minibüsle bir köyden diğerine, oradan başka bir ilçeye geçerek Diyarbakır'a ulaşmaya çalıştık. Sarsılmaktan bayılmış durumdaydım. Gözüm yarı açık, kulağım müzikteydi. Şivan çalışıyordu... Bir ara bir gürültü koptu, hararetli bir konuşmayla birlikte teyp kapatıldı. Ardından minibüs durdu. Jandarma arama noktasındaydık. Teker teker inmeye başladık. Aracın içi ve eşyalar gözden geçirildi. Çok şükür ki suç sayılma ihtimali olan hiçbir şeye rastlamadılar. Tam bitti derken cevval bir askerin gadrine uğradık.

Aslında jandarmanın, kadınları aramaktan imtina ettiği söylenebilir. Fakat Zarife teyzenin daha önce de değiştiğimiz, ancak bir eski dönem tanrıça heykelciğinde bulunabilecek, ismini zikretmekten hâyâ ettiğim uzuvları, "gerçekliğini test ve emniyet açısından" o cevval askerin merakını celbedince, işler değişti. Dudaklarını kıpırdamadan komutanın kulaklarına eğildi:

- Komutanım, çarşafın içine yastık koymuş gibi...
- Teyze yüzünü aç!
- Komutanım, bence bu kadın değil!
- Teyze çarşafını çıkar!

Bunu yapmayacaktın komutan. Çarşafı palto mu sandın?

Bu dönem, kimsenin mecbur kalmadıkça seyahat etmediği bir dönemdi. Zira Ungoliantlar'ın ördüğü karanlık, bölgenin üzerine çöküvermişti.

Zarife teyzenin eşsiz bedeni, az sonra bir çavuş marifetiyle gün yüzüne çıkacak ha! Çok safsın komutan! Kasım'ın gazabından kaçma zamanıdır.

Biz daha şaşkınlığımızı atamadan, Kasım amca komutanın üstüne atıldı. Biri altta, diğeri üstte yuvarlandılar. Cevval asker, yediği nane yetmezmiş gibi bir de havaya ateş açtı. O an Zarife teyze yayından boşaldı, bir eliyle Kasım amca'yı havalandırırken diğeriyle de komutanı tuttu. Bu kapışma sırasında komutan, istemeden de olsa Zarife teyzenin tanrı vergisi bedeninin gerçekliğini test etmiş oldu.

Fakat o arada eli sert bir şeye değmiş olmalı ki bir Bekçi Murtaza hassalığıyla ayağa dikilip bağdı:

- Beyefendi, karınıza söyleyin üstünde bir paket taşıyorsa hemen çıkarsın! (bunu bir bilgi almış, bir vahiy gelmiş gibi söyledi)

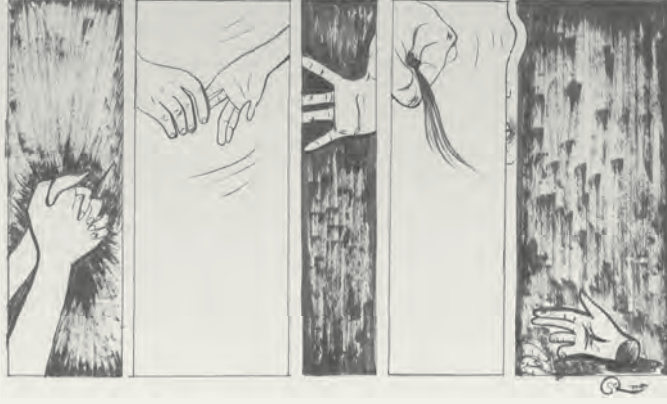
Zarife teyzenin, kim bilir ne zamandır Kasım amca'yı söğüşleyerek zor günler için biriktirdiği kutucağızı böylece ifşa oldu. O an, mütevacı bir araba alacak kadar parası olduğunu öğrenen Kasım amca, mutluluk seline mi, öfke patlamasına mı kapılmak gerektiği konusunda bir karar veremeyince cebine atıverdi. Ve hazır gitmişken Zarife teyzeyi de babasının evinde bırakmaya karar verdi.

Şimdi söyle komutan! Değdi mi bu yaptığına? Keşke, Zarife teyze, o narin kadın;

mel'un sıkıyönetime, ver-yansın ederek elindeki işlemeli mendille gözyaşlarını pıt pıt silerken onu sen görseydin. Belki kalbin yumuşardı. Belki benim gibi sen de bu olayı asla unutmazdın. ❀

HİDAYETLER SENDROMU

Çizim: Selma Aydemir

Sizlere sen diyebilsem yahut sizleri düşünürken Sonlar yerine 3. tekil şahıs “o”ya geçebilsem, sonra bir de isim uydursam hemencecik – Hidayet ya da başka bir isim- hiç değilse kısacık bir hikâyenin anti-kahramanı olurdunuz. Ama sayıca öyle çok ve öyle toplu sosyopatlarınsınız ki sizi tek bir kişi olarak düşünmek ve katil ruh dünyanızı çözmeye yönelik merakımı korumak ne mümkün. Ayda yılda bir üçüncü sayfa haberlerini işgal edecek kadar tekil olsanız, hiç değilse, taklit de koksa, arzuladığı kadını beklerken onun kullanmış olduğu havluya gelen, bir yandan da cinsel arzularını nefret ettiği temizlikçi kadında söndüren ve sonunda o kadını öldüren çağdaş bir Zebercet olurdunuz - bakın Anayurt Otel’indeki o manyağa, bir anti-kahraman olmayı ziyadesiyle hak etmiş karanlık katile, en az kırk yıldır nasıl da hükmediyor Türkçe edebiyata.

Sait Faik’in “Öyle bir Hikâye” adlı öyküsündeki Hidayet’i bilir misiniz? Yok, nereden bileceksiniz, Sait Faik’i okumaktan zevk alma inceliğine sahip olsanız siz siz olmazdınız zaten. Söyleyeyim hemen, türünüzün bildiğim yazılmış ilk örneklerindendir Hidayet. Sait Faik bugün yaşasa hikâyesi ilginç diye Hidayet’e öyküsünde yer verir, Hidayet’s’e merhametine ve merakına sığınmak için bir yazarın cebine girebilir miydi, emin değilim. Hoş, en az altmış yıl önce kaleme alınmış bu kısacık öykünün de ancak dörtte birini işgal edebilmiştir Hidayet.

“- Neden öldürdün Hidayet?
- Seviyordum be abi?
- Nasıl seviyordun Hidayet?
- Deli gibi abi”

Sait Faik’in bir hikâye toplayıcısı olan ben anlatıcısının cebine sokulan ve cepteki simit kırıntıları arasında susam helva sattığını hatırlayan Hidayet, öldürdüğü Pakize’yi nasıl deli gibi sevdiğini anlatır, sonra da Pakize’nin ettiklerini. Pakize zalimi bir helvacıya varamayacağını söylemiş, Hidayet de onun tam kalbinin ortasına çiviye sokuvermiştir. Hidayet’in bu öyküdeki yeri hikâye toplayıcısının notları gibidir. Üstelik Sait Faik de yarattığı kahramanlarına gelmiş geçmiş bütün tanrılardan daha merhametli davranan yazar anlayışıyla ona katil muamelesi yapmaz. Hidayet deli gibi sevdiği kadını öldürmüş, trajikomik âşıktır sadece.

Eh edebiyatın işi de bu değil mi? İnsanın trajedisini, çaresizliğini, dramını, anlatmak. Sayısız polisiye romanda her türlü katilin citir attığı kurgusal kahramanları bir kenara koyalım, insanın trajedisini, karanlığını kendine iş edinmiş edebiyatın önemli elemanlarıdır katil kahramanlar. Sorsanız bana, ki böyle soruşturmalar yapılıyor çokça, dünya edebiyatının en etkileyici kahramanları kim diye, katil anti-kahramanlar açık ara farkla ön sıralara oturur. Dostoyevski’nin Suç ve Ceza’sındaki Raskolnikov’u, Yusuf Atılgan’ın Anayurt Otel’deki Zebercet’i, Shakespeare’in Othello’su, Bram Stoker’in Drakula’sı... Bir de aşk acısına dayanamayıp kendilerini öldüren ünlü figürler var ki onlar da çoğunlukla kadınlardır. Alın size Gustave Flaubert’in Madam Bovary’si, buyurun bizden Halid Ziya Uşaklıgil’in Aşk-ı Memnu’sunun Bihter’i.

Aşk acısını ve ona bağlı kıskançlığı hangi yazar bilmez ve pek çoğu da onu yazmaya meyletmez ki. Reddedilmişliği? Gövdenin sahibine ağır geldiği ve en çok hissedildiği o cehennem? Hele aşk acısının nedeni sevgilinin başka birini tercih etmesiye, insanı

yoklayan o cinnet halini. Çeken bilir: Gövde ağır bir yüküdür sahibine, hayat sadece acıda durur, bütün sinir uçları, teni ağrır insanın. Onuru kırılmış, zedelenmiş, horlanmış, paçavra dönmüştür. Varlık ancak sevgili tarafından görülebildiğinde kendini ispat edebilecek bir hiçtir. Ne yapmalı peki? Bu acıyı nasıl dindirmeli? Klasik edebiyatta ihanete uğramış âşıkların başlarını alıp yollara düşüşlerini, şairlikleriyle güç toplayışlarını, Alexander Dumas’nın romanının kahramanı Kont Monte Kristo örneğindeki gibi yıllar sonra hasımlarından tek tek öç alışlarını biliriz de, sevdiğini öldürenle ender karşılaşırız. Ama yine de “Çünkü Herkes Öldürür Sevdiğini” (Oscar Wilde’in aynı adlı şiiri) gibi babayiğit bir sözün sahibidir edebiyat ve patolojik kıskançlık gibi bir terim de bir edebiyat kahramanından ilham almıştır; bakınız: Othello sendromu. Shakespeare’in Othello adlı oyununun kahramanı Othello şüphe ve kıskançlık yüzünden karısı Desdemano’yu ve onunla aşk yaşadığını düşündüğü Cassio’yu öldürür, kıskançlığının yersiz olduğunu anladıktan sonra da kendi canına kıyar. Peki, bizim edebiyatımızda Madam Bovary’nin yerine geçen bir Bihter var da, ister klasik olsun ister çağdaş, bir ünlü Othello neden bulunmaz? Başkalarını bilmem ama ben ne zaman böylesi bir olası edebiyat kahramanı fikriyle oynasam, “çok seviyordum, öldürdüm” diyen siz gerçek katiller düşüyorsunuz aklıma, aşk acısı ve kıskançlık yüzünden sevdiğinin canının alan insanla empati kurma yetimi yitiriyorum. Bakın istatistikteki yerlerinize: Türkiye’de 2013 yılında 237, 2014’te ise 294 kadın erkekler tarafından öldürülmüş ve bunların yüzde 25’i yirmi beş yaşın altındaki, tam da âşık ve sahip olmak isteyebileceğiniz genç kadınlar. Bunlar da geçen yıldan kalma sizlere ait haber başlıkları:

“Sevdiği kızı alamayınca silahla vurarak öldürdü.”
“Sevdiği kızı ‘Ya benim olacaksın ya toprağın’ diye öldürdü.”
“Okul basıp sevdiği kızı öldürdü.”

İki yıl içerisinde 531 kadın ya eşinden ayrılmak istediği için ya namus gerekçesiyle öldürüldü ya da aşkının kurbanı oldu. Savaş alanı gibi değil mi? Savaş alanlarında ise geride şehitler ve gaziler kalır çoğunlukla. Edebiyatsa ne gazileri sever ne de şehitleri. Onun anlatmak istediği insandır, katilse onun psikolojisidir, geçmişidir, çocukluğudur belki, öldürme hazzı ve karanlığıdır. Ama sizler öyle çok ve kıskançlıklarınız öyle sosyo-patolojik ki bu hastalığınızın Türkçe edebiyattaki karşılığı olsa olsa ‘toplular Hidayetler sendromu’ olurdu. Bugün “Deli gibi sevdim, bu yüzden öldürdüm,” diyen Hidayet kadar kısacık bir öykünün dörtte birini işgal edemeyecek kadar da klişesiniz artık. Sevmeyi ve acı çekmeyi öğrenememiş, hiçbir estetik eğitim ve hazdan geçmeden büyümüş, kaba güce sahip vahşi çocuklarsınız. Muhtemelen katil olmadan önce de bir cazibeniz yoktu; düşünsel bir tartışma ve anlama zemini sunmayacak kadar hamdınız. Batı toplumlarının Doğu’nun klişelerini okumaya hevesli vasat okuyucusu bile bıkmışken şiddet gören Doğulu Müslüman kadının şiddet yanlısı Doğulu Müslüman erkeğin hikâyesinden, siz katiller gerçek hayatta her yıl biraz daha çoğalıyorsunuz. Diyeceğim, hayatınıza girmiş olan ya da girmek istemeyen kadınları öldürmekten yahut onları öldürmekten beter etmekten vazgeçin! Vazgeçin de hiç değilse hayal gücü yerinizi alsın ve kendini sadece kaba kuvvetle ispatlamayı bilen siğ dünyanıza azıcık da düşünsel karanlıklar bahşetmeyi denesin. ✿

MENDERES SAMANCILAR

ARI

Yurdumdan başka yerde görmedim
Penceresi karanlığa
tutsak olmuş evleri
Tutuklanmış dilleri,
Yurdumdan başka yerde görmedim
Suların böyle gürül gürül aktığını
Dağların, sevdiğimin saçları gibi
koktuğunu
Küçücük bir arının
tüm ülkeyi soktuğunu
Yurdumdan başka yerde görmedim

SÖĞÜTLER

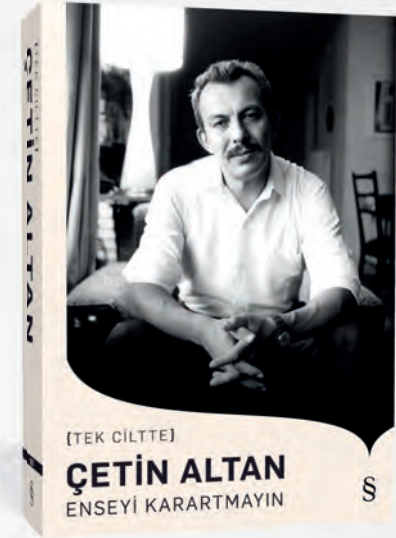
Bizim caddede önce yolu
Ardından da söğütleri kestiler
Islık gibi sönerken söğütlerin nefesi
Yeri göğü kapladı testerelerin sesi
Binaların altına hızarlar
Hızarların altına mezarlar yaptılar
Genç tahtaların alnına
Paslı çiviler çaktılar

TÜRK EDEBİYATININ ZİRVELERİ!

Türk edebiyatının modern ustaları ve çağdaş yazarları, ilk kez gün ışığına çıkan metinler, açıklamalı ve sadeleştirilmiş basımlar, yeni tasarımlar, seçki ve antolojilerle karşınızda . . .

GÜRPINAR, ORHAN KEMAL, DIRANAS, BEHÇET NECATİGİL, ÇETİN ALTAN, SELİM İLERİ, FERAT EMEN, İKBAL BAYRAK, ÖMER ERDEM . . .

BARBAROS ŞANSAL

O MU BU MU NİÇİN?

Sivri dil mi, tatlı dil mi? Niçin?

- Çatal dil. Herkese battığı için.

Ekose mi, kare mi? Niçin?

- Puantiye. Yuvarlakları daha çok seviyorum.

Giyimde cesaret mi, zarafet mi? Niçin?

- Zarafet, çünkü 'varsa vardır'lardan bir tanesi. Cesaret ise göreceli bir kavram.

Yenilikçilik mi, gelenekçilik mi? Niçin?

- Gelenek, süzülerek gelen bir şey. Tadını, rengini, kokusunu ve dokusunu korur. Salt yenilikçilik, var olan her şeyi reddedip yeni, sahte bir serap kurmaya çalışır. Ben bütün devrimcilliğime rağmen gelenekçiyim.

Londra mı, İstanbul mu? Niçin?

- Sürgün yıllarımda Londra'da kaldım. Ömrümün de yarım asrını İstanbul'da geçirdim. Artık ikisi de değil.

Ünlü modacı mı, terzi yamağı mı? Niçin?

- Kerhaneci, siyasetçi, hukukçu gibi cı'lı ci'li işler meslek değildir. Modacı kavramı dünyanın hiçbir dilinde yok. Bu Türkçe'de ortaya çıkmış. Benim hayatta yaşayan ustam var, Yıldırım Mayruk. O kendine terzi derken benim kendime başka bir şey demem terbiyesizlik ve hadsizlik olur.

Toplu iğne mi, çengelli iğne mi? Niçin?

- "Toplu iğne" yaptım 2006'da, Haber Türk'te. RTÜK uyardı. 2008'de Sky Türk'te "Çengelli iğne" yaptım. O da yayından kaldırıldı. Bundan sonrası sanırım tornavida.

Hormonlu domates mi, altın salatalık mı? Niçin?

- Burhan Kuzu'ya hormonlu domates vermiştim. Verirken 'altın salatalık ödülü de olsaydı keşke' demiştim. Fakat bir yıl sonra Aliye Kavaf 'eşcinsellik bir hastalıktır' dediğinde ona gerçekten altın çoban salatası hediye etmek istedim.

Malzemeye göre model mi, modele göre malzeme mi? Niçin?

- Malzemeye göre model. Modele göre malzeme olmaz.

Önsezili olmak mı, önyargılı olmak mı? Niçin?

- Önsezili olmayı tercih ederim. Önyargım, yaftam hiç yok zaten.

Cinsiyet mi, şahsiyet mi? Niçin?

- Karakter. Cinsiyet insanın seçebileceği bir şeydir. Şahsiyet ise toplumun size yüklediğidir.

Ama karakter Demirel'in dediği gibi varsa vardır, yoksa yoktur.

Kostüm mü, giysi mi? Niçin?

- Giysi diye bir şey yok. İnsanlar bir kılığa girmek isterler ve buna kostüm denir.

Yöresel motifler mi, evrensel motifler mi? Niçin?

- Evrensel motifler. Yöresel, yerelin lezzetinde, yereli evrensele taşıyabileceğim bir referans. Ama evrensel olabildiyen zaten yerelden bölgesele, bölgeselden ulusala, ulusaldan uluslararasına olan süreçleri çoktan geçirmişsindir demektir.

Fular mı, şal mı? Niçin?

- Şal deyince aklıma iki şey geliyor. Bir yanda kastanyet, şarap ve aşk. Bir yanda da Tansu Çiller'in omzunda asılı kalmış yarım tesettür. Fular deyince de 70'e 140 bir ölçü. Çok Fransız bir şey. Ama aynı zamanda da Cezayir prenseslerinin ve Benazir Butto'nun da kullandığı gerçek İslam'ın başörtüsü. Kulakların arkasından dönen, kadına yakışan bir şey. Ama 140'a 140, 110'a 110 gibi o örtünme şekli değil. Aslında hepsi bez parçası.

Barbie mi, Barbaros mu? Niçin?

- Barbie çok yakın arkadaşlarımdan dediği, Barbaros bana kızdıklarında seslendikleri, ama tabii halkın benimsediği yamak.

Mustafa Kemal'in askerleri mi, Mustafa Keser'in askerleri mi? Niçin?

- Hasan Mutlucan'ın türküleri.

Atölye mi, defile mi? Niçin?

- Atölye çünkü burası moda laboratuvarı. İstedğin gibi kesip biçip dikebildiğin, hayallerini provalayıp şekle getirebildiğin, mesai harcadığın, emekçilerle emek vererek çalıştığın, müşterilerle kaynaştığın, ömrünün geçtiği yer. Defilede biz en fazla finale çıkıp selam veriyoruz. Orada ne olup bittiğini bilmiyoruz. Biz işin atölyesindeyiz.

Fazla bilgi insanı deli mi eder, veli mi? Niçin?

- Rezil eder. Toplum seni anlamadığında rezil oluyorsun.

Esmer mi, sarışın mı? Niçin?

- Öyle bir ayırımım yok benim. Hiçbir zaman kıllarla uğraşmadım.

Zaman kazanılır mı, harcanır mı? Niçin?

- Zamanı, doğru zaman, doğru zemin ve doğru şahıslarla doldurursan ve öyle yaşarsan zaman vardır. Ama asla kazanılmaz. Esneterek uzatamazsın, çekerek kısaltamazsın zamanı. Sadece harcanır.

Ayrık otu mu, kasımpatı mı? Niçin?

- Kasımpatı ölümü hatırlatıyor, ayrık otu yaşayan bitkilerin arasına giriyor. Ben ayrık otuyum. Toplumdaki sıradan, herkesin tek tük boy olduğu çimlerden bir tanesi değilim. Başka ayrık otu da istemem zaten. 🌱

ÇUKUR

Latife TEKİN'in *Gece Dersleri* (1986),

Vüs'at O. BENER'in *Bay Muannit Sahtegi'nin Notları* (1991)

ve Sâdık HİDAYET'in *Bûf-i Kûr/Kör Baykuş* /çeviren: Behçet NECATİGİL (1937)

Adlı Eserlerinden Yola Çıkarak...

Oyunlaştıran ve Yöneten: Oktay EMRE

Nisan 2014'te İstanbul'da kurulan **Tiyatro Kara Karga**, her çalışmasından önce görülmeyen, bakılmayan kurak alanlarda dolaşmaya çıkacak ve gördüğünü gösterecek, baktığını imleyecek bir tiyatro topluluğudur.

Tiyatro Kara Karga, yapacağı çalışmalarda alanı kısırlaştıran ve tıkayan dogmatik yapıları bağlı kalmadan, anlatmak ve göstermek istediği her şeyi kendi iradesiyle anlatacak ve gösterecektir.

Metin Dramaturgları: Dicle ÇOBAN, Semih ÖZTÜRK, Gülsemin ANGIŞLAN

Yardımcı Yönetmenler: Serhat ÖZBEK, Onur ÖZCAN, Rabia KİP

Kör Baykuş: Şahin ADIGÜZEL

Kadın: Özge ÖZDEMİR

Bay Muannit: Serhat ÖZBEK

Sahne ve Kostüm Tasarımı: Onur ÖZCAN, Rabia KİP

Işık Tasarımı: Emre SATI

Görsel Tasarımlar: Turgay YILDIRAN, Emre GÜNGÖR, Halit KURİ, Rabia KİP

Halkla İlişkiler: Hasan Ali YILDIRIM

BİZE Bİ'ŞEY OLMAZ

Erasmus Deliliğe Övgü'yü yüzyıllar önce yapmış (yazmış). Ben yapsam ne çıkar. Çünkü bir çoğumuzun başına huni geçmiş bir kere. Bu iyi. "Kirliliğe gerçeklik" e karşı durmanın en iyi yollarından biri delilik. Mesela; Aysel Gürel de överdi deliliği. Bilirdi onun getireceği özgürlüğü, cesareti. Bir konuşmamızda "kendimi böyle koruyorum," demişti. Korunmaktan kastı; temiz kalmaktı. O nedenle delilik hakkını saklı tutuyordu. Hepimizin de bu hakkı var sanıyorum. Siz bakmayın biz "normalleşiyoruz" laflarına... Normalleştirme denilen şey, ehliştirmek aslında. Ya da olağanlaştırmak kötülüğü. Bir nevi algı operasyonu da diyebiliriz. Paraya giden her yolun mübahlaşması normalleşmekse ya da kadın ve çocuk cinayetlerinin artması, altı yaşında kız çocuğuna evlenebilir fetvası verilmesi normalleşmekse, herkesin birbirinin boğazına sarılır hale gelmesi normalse... normal olmayan çok güzel hareketlere selam çıkarırım. Mesela; Turist Ömer selamı. Tıpkı LuXuS'un yaptığı gibi...

Sadri Alışık'ın o meşhur tiplmesi Turist Ömer selamıyla karşılıyor LuXuS dinleyiciyi. Zaten o selamdan başlıyor emir komuta zincirini kırma meselesi. LuXuS de bunu yapıyor yeni albümü Hunim Başım'da'yla. Turist Ömer'in selamında "kendi olma halinin" tezahürü vardı; yani katıksız bir hürriyet. LuXuS buradan yola çıkarak o ters selamın üzerine isyanı da ekleyip anarko bir tavır da gösteriyor albümün genelinde. Huniyi takmakla hürriyeti yakalamak paralel gidiyor. Hani "deli cesareti" lafına cuk oturuyor bu tavır. Bu cesaretle aklına estiği gibi yaşamaktan çok, insanın doğasına aykırı bir yaşam biçimine direnme, tüketim toplumunun kölesi olma meselesine başkaldırma durumu hakim. Elbette bu devirde buna ancak delilikle, hadi bir adım öteye gidelim, aylıklıkla karşı çıkabiliriz. LuXuS avarelikten de dem vuruyor. Buradaki avareliğin ya da aylıklılığın alt metni var. Köle gibi çalışmayı azaltmak, insana daha çok yatırım yapmak anlamını taşıyor.

Bir yanıyla onların hürriyet algısında, dünyanın en güzel insan topluluğu olan çingenelerin özgür ruhunu duyumsuyorsunuz. Ya da çok renkli bir müzik yapmalarında o coşkuyu hissediyorsunuz. LuXuS'un müziğinde sınırlar yok, her sese dokunuyorlar. Türler arası dokunuşları seviyorlar. Hem müzikal tavırlarında hem de söylemlerinde sınırları kırma anlayışı yine özgürlük anlayışlarıyla paralellik gösteriyor.

Albümün çıkış parçası, sözleri Ülkü Aker'e ait olan, Ajda Pekkan'ın seslendirdiği "Hür Doğdum" şarkısı. Şarkının sözleri LuXuS tarafından tekrardan düzenlenmiş. Albümün genel konseptine ve tavrına baktığımızda, evet, grubun derdini spottan vermesi açısından doğru bir çıkış. Ama albümün ikinci cover parçası, Metin Kahraman imzalı bir Dersim hikayesini anlatan "Heso"yu daha çok sevdim; müthiş yorumlanmış. Aslında albümde beğenmediğim şarkı

yok. Bir tık daha fazla sevdiğim "Düştü Paris", "Hunim Başım'da", "Ya Sev Ya Terk Ediyorum" ve "Vuslat" oldu. Özellikle, klarnet çalmadaki ustalığıyla göz dolduran ikinci vokal Kamucan Yalçın'ın "Ya Sev Ya Terk Ediyorum"a kattığı teatral yorum çok leziz. Grubun solisti, beyni olan Alper Bakiner, akordeon -trompette Ozan Aköz, gitarda Cem Kurt, bas gitarda Payam Ghasemi, davulda Burak Beyrek LuXuS'un önemli neferleri.

Grubun üçüncü albümü olan Hunim Başım'da bu sene çok dinlenecek albümlerin arasında geliyor. Çünkü ipi göğüslemişler, hatta koparmışlar. Tavsiyem bu albümü dinleyin ve gülümseyin. Başka bir şey daha söyleyeceğim; sakın ha normalleşmeyin. Başımızda o huni varken insanlığımıza, yani bize bi şey olmaz. 🌟

Serbest Vuruş

İrfan Alış (Peyk)

Kondom: Özgür seks

Harf Devrimi: Atatürk

Abdi İpekçi: Gazeteci (gerçek)

Yolsuzlukları

Soruşturma

Komisyonu: Yok

Bedelli Askerlik:

Adaletsizlik

Trans Cinayetleri: Canilık

Charlie Hebdo: Sivas

Cem Senyücel (Zakkum)

Doğum Kontrol: Doğum kararından mesul olan anne ve baba adayları dışında kimseyi ilgilendirmeyen doğal hak.

16 Yaş: Kurduğu cümleler belli kesimleri rahatsız eden yaş.

Algı Operasyonu: Gündemin masa üstü arkaplan değiştiricisi / zihin kontrol oyuncağı.

Bariş Manço: Domates Biber Patlıcan / Japonya / TRT.

Annelik Kariyeri: Savunan beylerin, eşleri hastaneye gittiğinde inatla kadın doktor aradığı.

Orhan Pamuk: Pop.

Yüce Divan: Meclisteki sandalye sayısına bağlı oldukça işlevselliği olmayan.

ÖZEN YULA'NIN BAŞUCU ŞARKILARI

Another Brick In The Wall

Sinemada orak çekicilerden kurulu bir ordu yürüyordu. Uzaklarda bir yerlerde bizim kadar mutsuz çocuklar vardı. Okullar yetmiyordu. Kurumlar yetmiyordu. Gün geliyordu hayat bile yetmiyordu. İnsan var ya insan, o duvardaki tuğlalardan biriydi. Bu arada,

çocuklar arka arkaya yürüyorlardı sırayla. Sistem onları öğütüyordu. Kıyma makinesi hep yeni çocuklar bekliyordu. 80'lerde Türk eğitim sisteminden öğrenci olanların hepsi anlayacaktır ki: "Hey! Teacher! Leave us kids alone!"

Enta Omri

Ümmü Gülsüm vakur edasıyla Arap radyosunda söylerdi. Sözlerini bilmezdim. Manasını hele hiç. Ama içime dokunan bir şeyler vardı tınısında. O kadının Ümmü Gülsüm olduğunu, şarkının ise "Ömrüm" olduğunu yıllar sonra öğrenecektim.

Huzurlu bir gülümseme yayılacaktı yüzüme. Bir de uzun zaman sonra Neşe Karaböcek'in "Kertenkele" adıyla ve garip sözlerle o şarkıyı Türkçe okuduğunu öğrenecektim. Hayat hep öğretiyordu zaten. "Ömrümün çoğu geçti, geçti gitti aşkım; Kalbim bir mutlu an görmedi veya tatmadı bu acı dünyada"

Batsın Bu Dünya

Orhan Gencebay o zamanlar başka biriydi ve bu şarkı güzeldi. "Her şey karanlık. Nerede insanlık? Kula kulluk edene yazıklar olsun" derdi. Gaziantep'in tek piyasa yeri olan Atatürk Bulvarı'nda yamalı asfalt üzerinde Murat 124'ler dolaşırken bu şarkı duyulurdu kaldırımlarda. Öyle bir yanı olmamasına rağmen bu şarkıda kızlar kıkırdar, delikanlılar onlara bakıp gülümserdi. Demek kıkırdamak ve gülümsemek için bir bahane gerekiyordu sadece. İyiydi. Hayat gibiydi. Yazın Yeşilsu Parkı'nda oturulup meyveli gazozlar içilir, çekirdek çiğlenirdi. Fonda fiskiyelerden havuza düşen suyun sesi, bir de bu şarkı olurdu. Havuzun dibindeki yeşil ışıkların üzerine akan su harenirdi. Halen de dinlediğimde içimi ferahlatan bir şeyler vardır bu şarkıda.

Neler Gördüm?

> *Mevlana'dan Fuzuli'den Kalaşnikof'a nasıl gelinebildiğini*

> *Batıda büyümüş bir aşırı islamcının, yaşadığı toplumu önemsedigi için ondan nefret etmesini*

> *Meselenin aşağılık kompleks gibi değil de üstünlük fetişizmi gibi durduğunu*

> *Kendini ifade edememenin hırçınlığını, dalgaya dalgayla cevap verememenin dilsizliğini*

> *Kafasına maske takmayı tercih edenlerin, kimliklerini de arabada bırakmayı tercih edişlerini*

> *Güçlünün haklı olduğu bir dünyanın güçsüzlüklerini*

> *Bir yanağına tokat atana diğer yanağını çevir diyen bir dinin başadaminin anasına küfredene yumruk indireceğini*

> *Bildiğini okumak ve beğenmediğini okumamak arasındaki kapanmaz boşluğu*

> *Cinayetleri haklı haksız, ölüleri daha büyük daha küçük diye ayırmayı*

> *Batının günahının kibir, doğunun günahının özgürlükler olduğunu*

> *Üçüncü dünyanın birinciden çektiğini iadeli taahhütlü geri gönderişini*

Çelişkiler
gezegeninde bir
uzaylı olarak

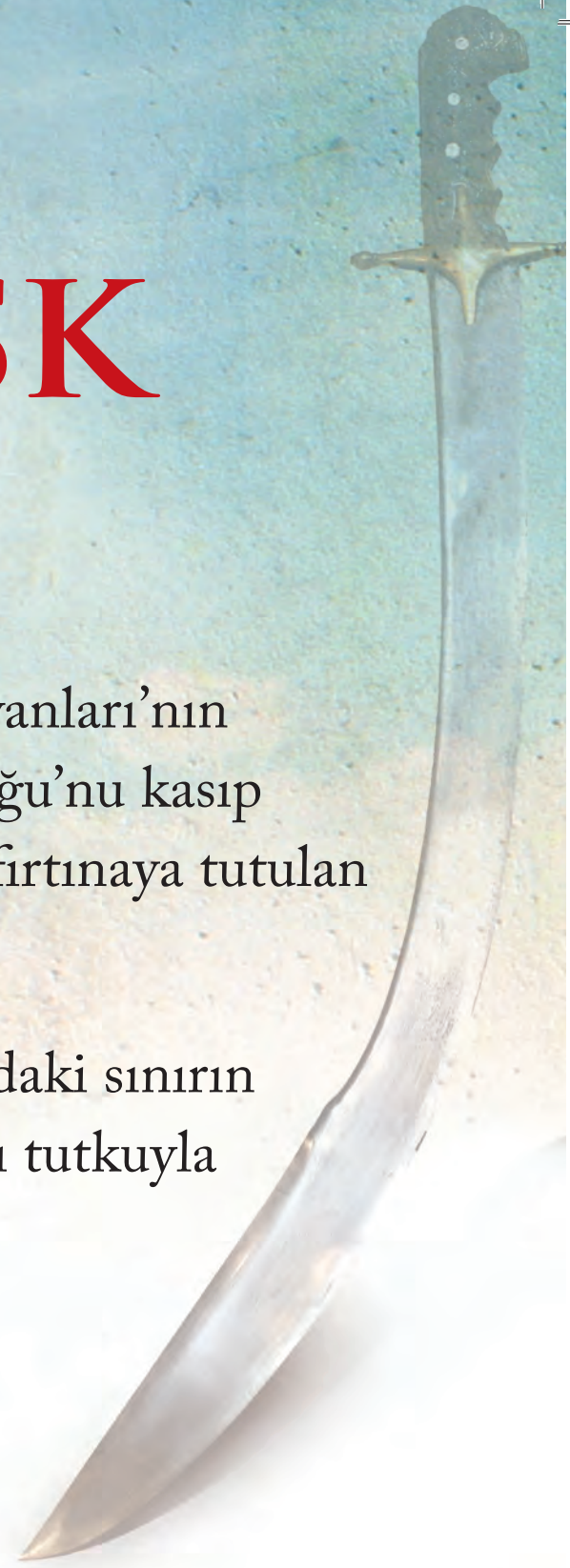
Bakangör

HALİL BEZMEN İSYAN ve AŞK

90 yıl süren Celali İsyanları'nın Osmanlı İmparatorluğu'nu kasıp kavurduğu dönemde fırtınaya tutulan hayatların öyküsü...

Tarih ve kurgu arasındaki sınırın inceldiği *İsyan ve Aşk*'i tutkuyla okuyacaksınız.

Mustafa Kemal'e Aşklanmak

Hemşire olarak, Surp Pirgiç Ermeni Hastanesi'nde çalışmaya başladıktan sonra günden güne daha iyi hissetmeye başlayan Cemile, orada tanıştığı bir subaya görür görmez âşık olur. Bu subay Mustafa Kemal'den başkası değildir.

Müziklerinde mizah olan bir gruptu VİTAMİN. Yaptıkları komik şarkılar uzun yıllar dillerden düşmedi. Yeni albümleriyle geri dönmeye hazırlandıkları şu günlerde, grup üyelerinden EMRAH ANUL'la GRUP VİTAMİN hakkında konuştuk.

GRUP VİTAMİN

Biz Gökhan'la kendi aramızda eğleniyorduk okulda. Aynı sınıftaydık. Derste yaptığımız makaralar sonucunda tanışıp dost olmuştuk. Her gün bir araya gelip sabah derse girmeden önce kantinin bir köşesinde kendi aramızda makara kukara yapıyorduk. Yaptığımız muhabbetler arkadaş çevresinde yayılmaya başladı yavaş yavaş. Daha sonra bunu kasetlere kaydetmeye başladık. Araba teybinde dinleyip güliyoruzduk. Çok masumane durumlardı aslında. 18-19 yaşlarındaydık ve eğleniyorduk açıkçası. Ben o dönemlerde Ercan Saatçi ve Ufuk Yıldırım'la da samimi olduğum için bu yaptığımız bir albüm haline getirmeyi planladıklarını söylediler. Nasıl yaparız, bizi kiminle tanıştırsın, var mı düşündüğün birileri diye sorduklarında Gökhan'la tanıştırdım ve albüm süreci başladı. Aslında hiçbir zaman grup kurma fikrimiz yoktu.

Daha sonra albüme girildi. Beni kantinde kolumdan tutup stüdyoya götürdüler. Beraber yaptığımız makaralardan baktık ki albüm oluşturulmaya başlanmış. Daha sonra albüm çıktı. Bol Haşhaş, Bol Kokain, Çok Mariana Az Vitamin diye bir parçamız vardı. Ona ithafen Bol Vitamin olsun dedik albümün adı. Bir buçuk milyona yakın satınca da herkes bizi merak eder oldu. Albüm ciddi ciddi patladı. Kim bu çocuklar demeye başladı herkes. Sonra bizi konsere davet etti Taksim Vakkorama. İlk konserimizdir. Tam kapıdan girişte yukarıya bez bir afiş asmışlardı. Hoş geldin Grup Vitamin diye. Biz de eyvallah dedik. Ondan sonra da adımız Grup Vitamin olarak kaldı.

Komik şarkılar yapma meselesi yapısal bir şeyden kaynaklanıyor aslında. Fitratımızda vardı. Yapı olarak da öyle insanlardık. Rahmetli Gökhan da öyleydi, Selçuk da öyle. Sıcakkanlı ve dili biraz tatlı insanlardık galiba. Seviyoruz sohbeti muhabbeti makarayı. Bunun başka bir açıklaması yok. Özellikle yaptığımız bir şey değil yani. Kendiliğinden böyle oldu. Detaycız. Yaşadığımız toplumdaki bazı nüansları görebiliyoruz. Gördüğümüz için de zaten yaptığımız makara da bununla ilgili oluyor. Biz aslında Türk insanının yaşamını ve Türkiye'deki yaşamı hicvetmeye çalıştık. Yaşamın komik taraflarını ya da absürt taraflarını görmeye çalıştık. Gerçeği resmedelim istedik.

7'den 70'e dinlediler bizi. Hâlâ da dinlerler. Ama genel olarak bunu bir payda altında toplamak istersek şunu söyleyebilirim. Biz çok onların içindendik, hâlâ da öyleyiz. Çünkü Türkiye'de tabakalar var. O zaman orta direk vardı ama şimdi yok. Onların yaşadığı gibi yaşıyorduk çünkü. Ve onların hayatındaki jargonu

kullanıyorduk. Bizim o hafif argomuz, kullandığımız dil, yaklaşımımız ve biraz olsun insanları gülümsetebilme durumumuz hoşlarına gitti demek ki. Kendi içlerinden gibi gördüler; o yüzden de sevdiler diye düşünüyorum. Bir şekilde kendilerini ifade ettikleri dil olduk biz. Yani Vitamin bir sürü insanın kendini ifade etme şekli oldu aslında. Biz bir şeye dokundurduğumuz zaman kızıyorlardı. Aksine hoşlarına gidiyordu. Ya diyorlardı, ne güzel Vitamin bize de dokundurmuş. Öyle bir durum vardı o yıllarda.

İnsan akıllı olabilir. Ama zeki olmak başkadır. Gökhan zeki bir adamdı. Ve yazar bir adamdı. Her şeyden önce iyi bir dosttu, insandı. O yazdı ben bir şey ekledim, ben bir şey bulurdum o yazdı. Yani hep böyle paslaşarak gitti muhabbetimiz. Sahneyi çok seviyordu. Yapısı itibarıyla öyle bir adamdı. Yaptığımız parçaların çoğu Rap ya da RNB tarzında olduğu için, Gökhan'ın o tok ve davudi sesi konuşma türündeki parçalara çok oturuyordu. Havasını veriyordu yani. O yüzden de Gökhan o parçalarda hep önde oldu.

İsmail şarkısı It's My Life'dan geliyor, onu biz İsmail yaptık. Aslında hiç kimse değildi ama sonradan çok kişi oldu. Meğer ne kadar çok İsmail varmış Türkiye'de sonradan öğrendik. Birçok İsmail'e çarptı. Tilt gibi oldu yani. Çok fazla bir şahsiyet oldu, her şey oldu. Günlük hayatın içerisinde insanların kendi aralarındaki muhabbetlerine kadar girdi.

O zamanlardaki arabesk dinleyen kesim bir umut olarak bakmadı bize. Sadece jargonumuz yakın düştü biraz. Argomuz, hafif küfrümüz yakın düştü. Gülhane'de Müslüm Gürses'ten önce çıkmıştık bir keresinde. Ve Müslüm Gürses dinleyicisi vardı karşımızda. O kitlenin karşısına helalleşip çıktık çünkü sahneye jilet atan var; taş atan var; torpil atan var... Manyak dolu yani. Fakat acayip kaynaştık, insanlar bizi sevdi ve çok keyifli bir konser oldu. Ama bazı şeylerden dolayı yakın düştüğümüz için böyle oldu. Parçaları bir şekilde biliyorlardı.

Müzik ümit olabiliirdi belki ama insan yaşadığı yere benzer. Coğrafya kaderdir. Gökhan Semiz'in de dediği gibi. "Beraber eğlenemeyen insanlar beraber bir gelecek kuramazlar." Ve insanoglu her zaman eğlenmeyi bilmıştır. Dünyanın neresine giderseniz gidin. Hangi şartlar altında olursa olsun bir şekilde bir yerlerde toplanıp eğlenmişlerdir. Bu insanın doğasında var. Bizim de derdimiz bu. Eğlenelim işte, beraber eğlenelim. Biz hayata hep böyle baktık. 🌟

MUHAABBET İLK ŞARTTIR MAHPUS OLANA

Ağrıdan kalktı oturduğu yerden, bize doğru geldi. Xalo. Adını bilmiyoruz, hiç duymadık. Herkes Xalo diyor ama bizden yaşça çok büyük diye biz Xalo Dayı diyoruz. Xalo Dayı bizim için sestən ibaretti bugüne kadar. Şimdi cisimleşti ama öyle fazla da cisimleşmedi. Adamın boy bir elli. Oysa sesi bir doksan var. En iyisi baştan anlatayım.

Tutuklandığımızı ne o zincirden kelepçe bileğimize takıldığında ne de cezaevi müdürünün bize o klişe babacan tavıyla yaptığı konuşmada hissettik. Müşahedeye doldurulup, kışın ortasında tek bir battaniyeye sarılınca hissettik. Hem de iliklerimize kadar hissettik. O battaniye ki üşümek için başını içine soksan, bu seferde kokudan duramazsın. Donmadığımızı, uyuşup uyuyakaldığımızı sabah Biray dürterek uyandırdığında anladım.

Beş kişiyiz. Ben, Özenç, Diyar, Biray, Derviş. Akşam bir bir evden toplanmışız. Polis müthiş başarılarla imza atmış. Örgüt üyelerini tek tek toplamış evlerinden. Evlerinden toplamış da mahkeme tutanaklarına suçüstü yazmış. Suçüstü yazmış da beş ayrı eylemden. Hepsinin arasında da birer ikişer aylık zamanlar var. E tutuklanmayız o zaman. Bak hakime de anlattık ne güzel, “İfadelerimizi zorla imzalattılar” dedik, “dayak attılar” dedik. Hatta Derviş, “Soğuk su sıkıtlar,” bile dedi. Hakim de pür dikkat dinledi, başını salladı, hak verdi bakışlarıyla. Sonra tutukladı.

“Ne isimiz var lan bizim burada?” diye sordum sabah Biray dürtünce, “Tutuklandık ya.” dedi. “Onu biliyorum, burada, müşahedede ne isimiz var?” “İlk gelenleri önce buraya alıyorlarmış. Ziyaretçilerimiz gelmiş, kalk hadi.” dedi. Sabah sabah ne ziyareti? Oysa saat bir olmuş.

Ziyaret yeri dediğin tam bir zulüm. İşkence burada da devam ediyor. Ortada parmaklık, önünde ve arkasında tel. Bitti sanmayın dostlar, onun arkasında da çift cam. Ya göreceksin, ya konuşacaksın. İkisini birden yapmak mümkün değil. Camın kenarına doğru bağıracağını, karşıdaki de kulağını dayayacak ki duysun. Okuldan hocalarımız gelmiş bize destek olduklarını söylemek için. On beş dakika sonra yeniden müşahade koridorundayız, dördüncü kat. İşte o zaman duyduk ilk, Xalo’nun davudi sesini. “Öğrenciler, geçmiş olsun.” Parmaklıklara dayanıp koro halinde “Hoş bulduk” dedik. Xalo, “Radyodan dinlemiştim sizi. Bir gazeteci öldürülmüş İstanbul’da, polis duvardan düştü demiş önce. Sonra işkence ettikleri çıkmış ortaya. Siz onu protesto etmişiniz.” “Evet” dedi Özenç. “Ey, Allah kurtarsın.” Yine koro halinde söyledik, “sağ ol” diye.

Xalo dayı keyifli adam, her gece bir anısını anlatır kabadayılık günlerinden. Gündüzleri de bulmaca çözer. Önceleri kendi başına çözerdi sesli sesli ama bir gün bize de sordu. Biz de alıştık sonra. Birlikte çözer olduk. “Yeğenler, siz okumuş adamsınız, okuyorum,” deyince, hemen parmaklığa koşuyoruz, yüzünü görmüyoruz, sadece ses. “Ordasız mı?” “He Xalo Dayı.” “Soldan sağa sekiz harfli, yürekli.” “Cesur” diyor Diyar. “Olmadı, o beş harfli. Beni düşünün.” “Kabadayı” diyor Derviş. “Vallahi bravo. Bunu derhal bilirsiniz, tavır, davranış, üç harfli.” “Eda” diyorum hemen, “Vallahi bravo. Geliyor, resimdeki sanatçı.” Gülüyoruz hep birlikte. “Xalo Dayı onu nasıl bilelim?” “Hemen pes etmeyin yav.” diyor. “E görmüyoruz” deyince de, “Ben görüyorum. Dinleyin, böyle renkli gözlü, saçları sarı ama arada boyuyor ha. Şarkıcıdır kendisi ama sesi

pek güzel.” Koroyuz yine, “Emel Sayın” “Acele etmen. Biraz şişman gibi...” “Balık etli mi?” “Ne bilem yav, şişman gibi ama değil.” Birbirimize bakıyoruz, “Valla bilemedik.” “Asıl bomba geliyor, kendisi aslında dansözdür ama şarkıcıdır aynı zamanda.” Hep bir ağızdan, “Sibel Can” “Sizi gidi sizi, koroyun da söylediz ha.” “Bildik mi?” “On ikiden vurdunuz, bilmek nedir?”

Sonra bu bizim rutinimiz oldu. Her gece Xalo Dayı bir hikaye anlatır, her sabah, kahvaltıdan sonra bulmaca okur. Anlattıkları gerçek midir, kurmaca mı çoğu kez bilemeden ama. 17 yaşında cezaevine girmiş ilk Xalo ve iki kez çıkıp çok kısa süre sonra yeniden girmiş. Tam otuz yıldır cezaevinde. Her birimizin ömründen daha fazla. Ama hikayeler dinle dinle bitmiyor.

Bir hafta boyunca hücrelerimiz ve koridordan başka bir şey görmedik. Gardiyan gelip, “Hadi havalandırmaya.” deyince yaşadığımız mutluluğu anlatamam. Toprağa değeceğiz hevesiyle çıktık havalandırmaya ama hapisanede toprak bahçe olmazmış. O zaman öğrendik. Güneşe verdik yüzümüzü. İşte o zaman gördük Xalo Dayı’yı ilk. Ağrıdan oturduğu yerden kalktı, bize doğru geldi. “Yeğenler napıyorsunuz?” diye sorunca az da olsa hayal kırıklığı yaşamadık değil. Bizim duyduğumuz o davudi ses meğer bir metre elli santimden çıkıyormuş. Hepimizle tek tek tokalaştı. “Gardiyanın iki dakika izin aldım sizinle tanışmak için. Siz geleceksiniz diye havalandırmayı boşalttılar.” “Niye?”

“Siyasisiniz ya, diğer mahkumların kafası karışmasın diye heral. Neyse, ben kaçam, tanıştığımıza memnun oldum.” dedi. Tıpkı filmlerde olduğu gibi gitmeden geri döndü, “Yav demiyem demiyem diyom ama siz bana Xalo Dayı diyonuz ya, Xalo zaten dayı demektir ha. Siz bana dayı dayı diyonuz, hem komik oli, hem hoşumdan geli.”

Havalandırmadan sonra yuvamıza döndük. Hepimizde sağma bir eftar. Birden Özenç’in sesi ortalığı salladı, “Kuşa bakın kuşa.” Müşahedenin üst penceresinden bir kuş girdi, dolandı durdu içeride. Hepimizde deli bir sevinç. Alt katlardan da sesler geliyor. O kadar gürültü yaptık ki gardiyan geldi. Kuş meselesi olunca geri gitti. Biz öyle bağırıp dururken de kuş uçup gitti. Kuş gitti, hüznün geri geldi. Her birimize ayrı ayrı. “Yeğenler... yeğenler?” “Buradayız Xalo.” “Ben bir gün hücrede oturiyim gendi başıma. Gene böyle bir kuş hop pencereden içeri girdi. Geldi geldi geldi hop benim hücreye girdi. Pist, kuş, dedim, vallahi kaçmadı. Geldi böyle dizimin dibinde durdu. Getmedi de ha. Ahan da arkadaşlar şahit. Değil mi lan?” diye sordu diğer hücredekilere. “He şahidiz valla” dediler her kafadan bir ses. “İşte kuş getmedi valla. Artık gardiyanlar ne yemek getirdise ben ona da yedirdim. Böyle renkli renkli bir kuş valla. Gövdesi yeşildir, kafası sarı ama böyle mavi mavi tüyleri de var.” “Muhabbet kuşudur o.” “İşte her neyimse. Bana Sibel Can’ı hatırlattı... anladınız? Çok sevdim o yüzden. Böyle omuzuma koyuyorum, nereye gidersem götürüyorum. Arkadaş olduk gitti. Bir hafta kaldı benlen. Sonra hamam günü geldi... dedim onu da götürem, o da kirlenmiştir. Neyse göturdüm. Gendim çimince, onu da bir güzel çimdirdim. Bir güzel sabunladım.” “...” “He... sonra aldım koğuşa getirdim. Yav bu bana küstü çimdirdim diye. Böyle melül melül bakıyor. Pilav veriyorum yemiyor, marul veriyorum, elma veriyorum... Gardiyan ne getiriyse veriyorum... yok, yemiyor. Öyle birkaç gün küs küs baktı... sonra da öldü gitti.” “...” “Orada mısınız?” “Evet” dedi Diyar... “Yav gençler... o değil de... Siz okumuş adamsız, bilirsiniz... hakikat, o renkli kuşlar ne yer?”

**Yav demiyem
demiyem diyom ama
siz bana Xalo Dayı
diyonuz ya, Xalo zaten
dayı demektir ha. Siz bana
dayı dayı diyonuz,
hem komik oli,
hem hoşumdan geli.**

İMZAYA GELİYORUZ

**28 Şubat Cumartesi
Saat: 15.00 - 18.00
Ankara Kitap Fuarı’ndayız**

**20 Şubat - 01 Mart 2015 tarihlerinde
9. Ankara Kitap Fuarı
Salon I, A4 No’lu standımıza
bekleriz.**

RÖVAŞATA REQUIEM

En dikkatli olmanız gereken anda göğün bir atlı karınca gibi ısıt ısıt döndüğü oldu mu tepenizde? Korkuyla heyecanın, masumiyetle acının birbirini tetikleyip büyüttüğü bir an oldu mu? Şayet cevap evetse, bu durum sizde zalim bir bağımlılık yarattı mı? Sanırım bende yarattı. Ya bir alışkanlık ya çıksız bir döngü...

İlk anımsadığım; ilkokuldayım, annemle babam çalışmak zorundalar ve ben ananesinin büyüttüğü bir çocuğum. Kış aylarında onunla, yazları Pendik'teki "anne kucığı"ndayım. Anane, evet çünkü ananesinin büyüttüğü çocuklar bazı yazım kurallarına uymaz. Anane. Neyse, çok mutluyum ananem ve dedemle. Beni bir meleğin büyüttüğünü düşünüyorum; fakat ananesinin büyüttüğü çocukların yüreği biraz buruktur çünkü hem 2 annesi vardır hem hiç. Sonra yıllar boyu o çoğul ama hiç tamam olmayan "sevgi travması" yüzünden yüreği yer yer bir bilek gibi burkulur ve bu sakatlık durmadan nükseder. Ama bu konu tamam, bu konu başka. Şimdi anlatmak istediğim şey başımın üstünde savrulup duran sema. Sebebi; rövaşata. Kış bitmiş ve ben yine ininden çıkan bir yavru ayı gibi ailemin yanına gelmişim. 12 katlı bir apartman; gökyüzünden toprağa sokulan çirkin kürdanlardan biri. Her günkü gibi bir plastik top ve birkaç çocuk, binanın mermer bahçesinde futbol oynuyor. Az uzakta kendi aralarında başka oyunlara dalan yaşıt kızlar ve gökyüzü. Bir an oldu, güzel bir şey yapma isteğiyle doldu içim. Çünkü ananemden sırf bunu öğrenmişim; güzel şeyler. Ananemde gördüğüm güzellik sanatını taklide ilk o gün giriştim galiba. Estetik bir hareket yapmak geldi içimden, denize koşan ırmaklar nasıl kendi ellerinde olmayan bir gürlütle akar gider akar giderlerse öyle işte. Topu alıp havaya attım ve "rövaşata"ya kalktım. Kızlar izliyor muydu? Her "yakışıklı abi" gibi kahramanım olan, kırmızı Mazda arabasını her 3 günde bir özenle yıkayan ve iyi de top oynayan Arda abi izliyor muydu beni? Plastik yuvarlak başımın üstüne yükseldi, pozisyonumu aldım, 11 yaşındayım, saçlarım uzun ve alnıma dökülüyor; top yükseliyor; gökyüzü pırıl pırıl, yüzme bilsem belki içinde yüzeceğim ama bilmiyorum daha, Arda abi müzik açtı, top inişe geçti, sırtımı ve başımı arkaya atıp yükselmeliyim, yükselmeliyim, güzel bir hareket çekmeliyim, haydi! Ve ben kuşlar gibi havalanıp rövaşataya kalktım. Sonrasında hatırladığım tek şey gökyüzünün tepede voltajı abartılmış bir atlı karınca gibi rengarenk döndüğüydü. Mermere çarpan kafam bir bezelye olarak sekip tekrar çarpmış ve nefesim kesilmişti. Topla hiçbir iletişime geçememiştım. Yükseldiği gibi dümdüz yere inip mermere çarpan topun kulağımda yankılanan "dong dong" sesi, kaledeki Kadir'in gülüşü, kafam kaniyor mu acaba diyen ben, hâlâ yerde yatan ben. Kızlar ve Arda abi farkında bile değil. Hakikaten güzel olan şeyler; güzel olmaya çalışan ama beceremeyip koca bir başarısızlığa dönüşenleri asla

fark etmez. Yeryüzünün ilk yaradılış kuralı budur. O gün yaşadım, şimdi öğreniyorum. Ve o günden beri ısrarla rövaşataya kalkıyorum.

Ama neden rövaşata? Havada bir cenin olup yere düşmek, sonra duyduğun acıya rağmen hızla yerinden kalkıp oyuna devam etmek mi güzel bana? Acıdan korkmadığımı, düşmekle sorunum olmadığını mı anlatmaya çalışıyorum? Ya da oyunun en cüretkar bireyselliğini sergileyip sahadaki ve çevredeki gözlerle bir isyan hareketi mi çekiyorum? Bilmiyorum. Cevabını bilmiyorum. Sadece hâlâ maçlarda ve hayatta hep rövaşata deniyorum. Hürriyet'te spor yazarlığı yapmaya başladığım yıllarda bir blog yazarı hakkımda şöyle bir başlık atıp eleştiri yazmıştı; "Şair Adam Rövaşata Atar Mı?" Atardı, atar. O arkadaş fark etmeden çok şiirsel bir yakıştırmada bulunmuştu bana. Çünkü rövaşatada "eh işte" yoktur, "idare etmek" yoktur. Ya vurursun o topa ya başarısızlıkla yere yapışırın. Ama ayağa kalkarken yine de seni kınayamaz kimse ve pişmanlık duymazsın asla. Çünkü rövaşata meydan okumanın futboldaki halidir. Vücuduna, fizik kurallarına ve sahadaki herkese karşı çıkıştır...

Mermere kafayı çaktığım o günden beri hâlâ hep rövaşata peşindeyim; zamanla öğrendim aslında vurmayı, görseniz ayakta alkişlayacağınız goller attım, gerçekten. Buna sizi nasıl inandırabilirim bilmiyorum; çünkü ne zaman üzerimde bir çift göz hissetsem, zamanlamam bozuluyor ve topu ıskalıyorum. Bir kadın mı sevdim mesela, kadın üç İstanbul-Ankara derinliğinde gözleriyle bana mı bakıyor, mermere yapıştığım o günkü gibi hemen umudun kafesini ısırtıyor içimdeki kuş ve diyor ki bana "yüksel!" Her şeyi yenebilmişim gibi hissediyorum o an, topu atıyorum havaya, bir şiir yazıyorum, gökyüzü başımın üstünde dönüyordönüyordönüyor, kadın beni izliyor, yüzme bilsem beni izleyişinde yüzeceğim ama bilmiyorum daha, top yaklaşıyor bana ve rövaşata! Ben, mermere ve gökyüzü. Gökyüzü ipini koparıp lunaparktan dörtnala kaçan, ışıklı-elektronik atlarla dolu. Takır takır takır, rengarenk ve güzel. Fark ediliyorum... Gerisini biliyorsunuz.

Her futbolcu ve rövaşata denerken kafasını yere vurup nefesi kesilen her inatçı çocuk aynı cümleyi tekrarlar; bir gün hepiniz seyrederken de tutturacağım topu. Ayağım, dilim ya da kelimelerim topa olması gerektiği gibi yapışıp açık kalan ağızlarınız eşliğinde kaleye, hayata ya da size doğru hızla ateşlenip ağırları bulacak. Bulmasa da sağlık olsun; rakipler, kadınlar ya da sayfalar, adımı düşüp doğrulan ve anlaşılmaz biçimde hâlâ rövaşata kovalayan bir güzellik girişimi olarak anacak. Tıpkı Türkiye, insanoğlu, eski aşklarımızdaki titreyen ellerimiz, çocukluk günlerimiz ve trenler gibi. Sonu hariç güzel, neredeyse güzel, az kaldı güzel... 🌸

"... ah bu tren
hiç kalkmasa."

Ahmet Aslan

O t L a R k E n ®

- O kadar eski ki, modemin dibine getirdim hâlâ çekmiyo olum bu bilgisayar! Bence modem ne onu bile bilmiyo olabilir!
- **Kusura bakmayın ama ben yine acıktım dombilicanlar!**
- Ne yazıcaz lan! Yazarımız uyuyakaldığı için eski bir rüyasını mı yayımlıyoruz diycez okura!
- **Ohh yee, yine güzellik diz boyu dergide! Eğleniyonuz mu gençler!**
- Yemek konusunda ne yapabiliriz diyorum, hâlâ fokuslanamıyosun anlamsız bakışlı bebeğim!
- **İstesem seni döverim ki, ben iyi dövüşüyorum!**
- İstedığım gibi küfür ederim amk, entelektüel kimliğimi bırakıp geldim diyorum sana!
- **Naapiyonuz lan, martılı kuşlu fotolar, şiirli sayfa mı yapıyonuz!**
- Böyle dergicilik olmaz ki, bugün çok normalsin, hiç hoşuma gitmiyor bu hallerin bilesin!
- **Kompedanı da cümle içinde kullandım ya, ben uyuyorum artık! Siz boş boş muhabbetinize devam edin cahiller!**
- İlk üç gün dergide sabahlamayı ben de destekledim ama sonra bu ne lan dedim, bi haftadır eve gitmiyoz hacılar!
- **Buraya yakın en tekel şeysi neydi!**
- O bilgisayar senden büyük hafız, azcık dikkat et konuşmalarına!
- **Bağlam Büfe diye bi yer açıcam sana puanım dokuz entel kanka!**
- Tandır söyleyelim mi lan, çok tandır yemedik!
- **Ben önemli olanın değil, değerli olanın peşindeyim! Anlayamazsınız!**
- Uğraşsan çok rahat karikatür çizersin sen çünkü dolma gibi ellerin var dombilibom!
- **Boşuna arama, ulaşamazsın. Telefonum Eski Rusya'dan kaldığı için sürekli içine kapanıyor!**
- Dünyanın en saçma prizi, kusura bakma ama hiç elektrik alamadım dost!
- **Zam gelecek yerden, çıkış esirgenmez! Kaç kopya yapayım abime!**
- Valla bi YaySat, bir de sana çalışıyoruz canikom!
- **Yer fıstığı diye yere dökmen mi lazım, düzgün açsana paketi!**
- Ohh bi dergi daha bitteşön, hadi içmeye gidelim de, yeni sayıyı yapıp mı gitçez Angara'ya yoksam yapmadan mı, onu tartışalım ki maksat muhabbet olsun!

ŞUBAT 2015 Sayı: 24 - Aylık Edebiyat Mizah Dergisi
Aylık Yaygın Süreli Yayın - **Yayıncı:** MEDU YAYINCILIK TİC. LTD. ŞTİ.
İmtiyaz Sahibi ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Enes Hızal
editor@otdergi.com - bilgi@otdergi.com - reklam@otdergi.com
www.otdergi.com

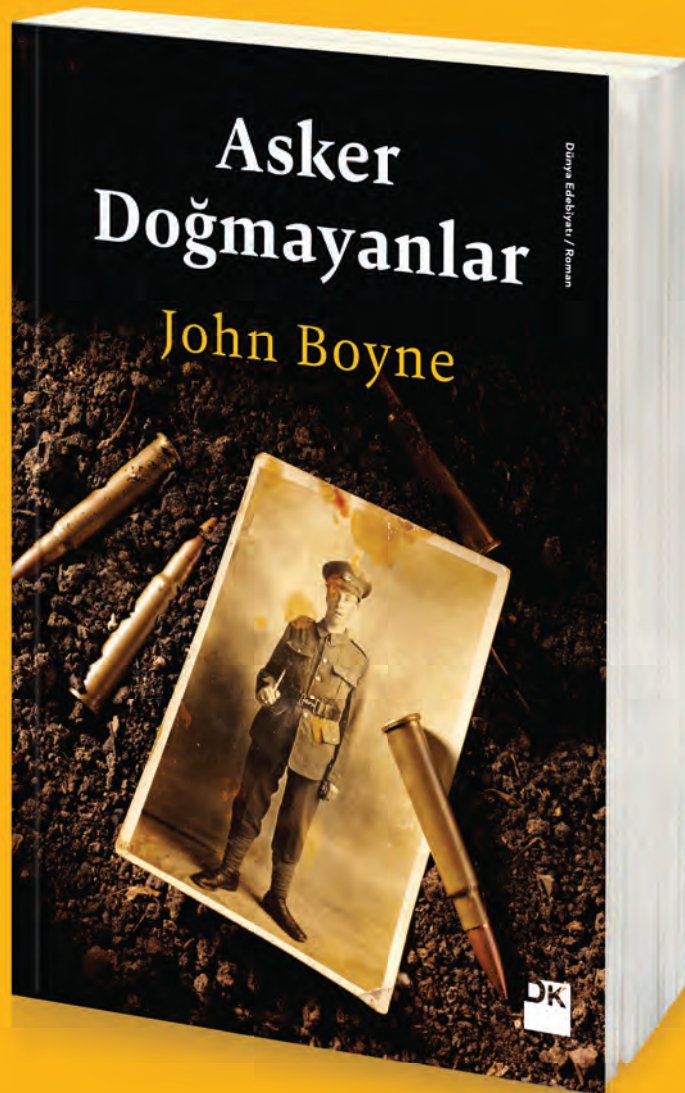
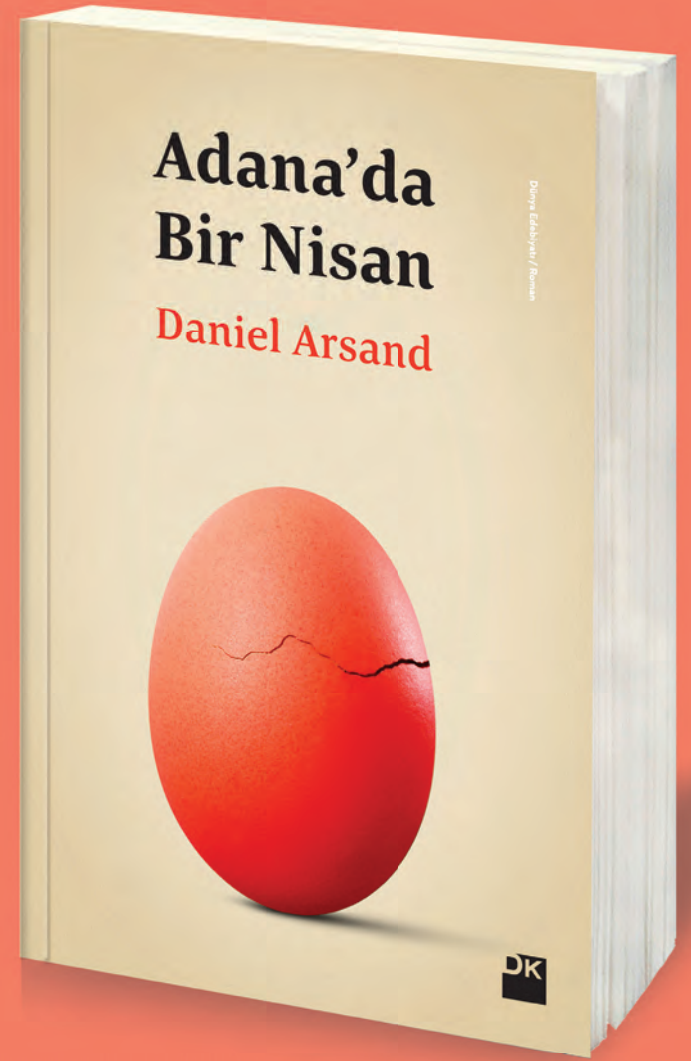
Adres: Bereketzade Mah. Banker Sok. No: 6 A-B Beyoğlu İSTANBUL
Tel: (0212) 232 33 09
Baskı: Uygun Basım, Merkez Mah. Cınar Cad. Kavak Sok. No:34
Yenibosna-Bahçelievler İSTANBUL Tel: (0212) 451 60 90
Genel Dağıtım: DPP (0212) 622 22 22 - **ISSN:** 1308-450X

Abonelik: www.unitasdagitim.com

OT'ta yayımlanan tüm yazı, çizim, espri ve karakterlerin yayım hakları saklıdır. Yayınevi, yazar ve çizerin yazılı izni alınmaksızın hiçbir yazılı, basılı ve görsel yayım organında ve sanal ortamda kullanılamaz.

Yıl 1909. Adana. Aylardan nisan...

Herkes evinde, herkes tetikte.
Bu nisan başka olacak. Bu Paskalya başka.
Artık hiçbir şey eskisi
gibi olmayacak...

**Savaşan mı yoksa
savaşmayı reddeden mi?
Kimdir daha cesur olan?**

“Bir askerin ölümünü milli bir
utanç değil de iftihar kaynağı
saymak ne garip.”

“

Kokuşmuşluk, önce kendimizle olan ilişkimizde başlıyor. Kendimizi çok fazla değerli gördüğümüzü sanmıyorum. İşin beteri kendimizi insan yerine de koymuyoruz. Yemek yemiyor artık çağımız insanı. Tıkınıyor. Yemeğin tıkınmaya döndüğü, sevişmenin düzüşmeye döndüğü bir çağda yaşıyoruz. Bütün bunlar yozlaşmış bir hayatı gösteriyor, çünkü ortada zevk yok. Zevkin hançerlendiği bir yaşam var.

Âşık olduğum zaman aklıma şu gelmeli, aşığım, demek ki yapacak çok iş var. Yani aşk; bir yere bir ağaç dikebiliyorsak, bir insana yardım edebiliyorsak, farklı kitaplar okuyabiliyorsak, gereğini yerine getirdiğimiz bir şeydir.

Aşk eşittir sevgili değil, iki kişilik de değil, çok kişiliktir aşk. Bütün dünyayı düşman belleyip Leyla'yı sevmek değildir. Leyla'da bütün insanlığı sevmektir aşk.

”

